

Chúc
Mừng
Năm
Mới

Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân

Kính Chúc

- * Quý Hồng V, Giám Mục
- * Quý Linh Mục, Tu Sĩ Nam Nữ
- * Quý Thân Hữu, Thân Chủ
- * Quý Độc Gia Bốn Phương

NĂM KỶ HỢI 2019
TRÀN ĐẦY ƠN LÀNH THIÊN CHÚA
AN VUI VÀ KHỎE MẠNH

NGUYỆN CHÚC QUÊ HƯƠNG VÀ GIÁO HỘI
ĐƯỢC HƯỞNG TỰ DO, DÂN CHỦ, NHÂN QUYỀN
ĐÍCH THỰC.

Nguyệt San **DIỄN ĐÀN**
GIÁO DÂN

Số 206-207 - Tháng 1-2/2019

Nguyệt San

DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

Dien Dan Giao Dan, Inc.
Non-Profit Organization #2455155
7864 Westminster Blvd.

Westminster, CA 92683, USA

714-894-5826

Website: www.DienDanGiaoDan.com

Email: toabaodgd@yahoo.com

Linh Hương

Lm. Cao Phương Kỹ

Cố Vấn Pháp Luật

L.S. Trần Đình Định

Nhóm Chủ Trương

Nguyễn Xuân Hân, Lê Tinh Thông,
Nguyễn Văn Nhuệ, Trần Ngọc Vân,
Nguyễn Đức Tuyên, Nguyễn Trường Khoan, Kim
Loan, Trần Tấn Toàn, Hoàng Quý, Lê Văn Trang,
Trần Quang Tuyên, Nguyễn Khoa Khương,
Nguyễn Văn Bách, Đinh Lưu Nhã, Lê Thiên,
Nguyễn Mạnh Thường, Phạm Tất Hạnh,
Nguyễn Đức Chuyên, Laura Trần, Trần Văn Cáo,
Nguyễn Văn Quát, Nguyễn Văn Liêm, Đinh Thái Sơn,
Trang Đài, Nguyễn Mạnh Chí, Ngô Đình Lượng.

Tòa Soạn

Chủ Nhiệm:

Nguyễn Văn Liêm
Đinh Thái Sơn, Phụ Tá

Chủ Bút:

Mặc Giao
Trang Đài, Phụ Tá

Tổng Thư Ký:

Charlie Nguyễn Mạnh Chí.
Joseph Ngô, Phụ Tá

Trợ Sự

Nguyễn Khoa Khương, Nguyễn Mạnh Thường,
Nguyễn Đức Chuyên,
Nguyễn Thị Thêu, Đỗ Trí Tuệ,
Trần Văn Cáo, Nguyễn Văn Quát, Hương Thu,
Trần Quang Tuyên, Phạm Bá Cát, Đỗ Trí Tuệ

Ban Biên Tập

Trần Phong Vũ, Nguyễn Đức Tuyên, Trần Hữu Khắc,
Nguyễn Tiến Ich, Lê Tinh Thông, Lê Thiên,
Nguyễn Chính Kết, Thanh Hiền, Phạm Minh Tâm,
Đỗ Mạnh Tri, Nguyễn Tiến Cảnh, Minh Võ,
Phạm Hồng Lam, Trà Lú
Trang Đài Glassey-Trần Nguyễn

Trình Bày

Phong Trịnh

Trong Số Này

Thường Xuyên

Thư Tòa Soạn.....	ĐGD 3
Lá Thư Chủ Nhiệm.....	ĐGD 5
Hộp Thư Độc Giả.....	ĐGD 6

Chủ Đề

Sớ Táo Quân Năm Kỷ Hợi.....	ĐGD 8
Tết Nguyên Đán, Nguồn Gốc Và Phong Tục.....	10
Xuân Cầm.....	Hồng Giang 19
Năm Hợi Nói Chuyện Heo.....	Nguyễn Quý Đại 20
Những Văn Thơ Xuân Tiễn Chiến.....	25
Chi Có Một Mùa Xuân.....	Phạm Minh-Tâm 37

Tôn Giáo

Tường Niệm linh Mục Giuse Trương Đức Kỳ.....	26
Tang Lễ Linh Mục Giuse Cao Phương Kỹ, PSS.....	Phóng Viên ĐGD 28
Lời Chúc Đầu Năm Của Đức Giáo Hoàng.....	Văn Yên, SJ 74
Thành Lập Tân Giáo Phận Hà Tĩnh Và Bổ Nhiệm Giám Mục.....	G Trần Đức Anh, OP 75
Đức Tổng Giám Mục Giuse Vũ Văn Thiên Nói Về Tranh Chấp Đất Đai.....	Diễm Thi, RFA 76
Thư ĐC Vincent Long Gửi Nạn Nhân Lọc Hung, Sài Gòn.....	Vincent Nguyễn Văn Long OFM 78
Giải Đáp Giáo Lý: Giáo Dân Có Bỏ Phận & Trách Nhiệm Gì Trong Giáo Hội?.....	LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân 79
Tin Mừng Giữa Dòng Đời: Cuộc Hành Trình Trong Năm Mới.....	Trần Việt Cường 89
Đức Cha M. Hoàng Đức Oanh Vị Mục Tử Nói Và Làm.....	Lê Thiên & Lê Tinh Thông 91
19 Tân Chân Phước Từ Đạo Được Tuyên Phong Tại Algérie.....	Hồng Thụy - Vatican 93

Thời Sự

Lượng Lật Đổ Đây.....	39
Viết Từ Canada: Việt Nam Năm 2019 Sẽ Như Thế Nào?.....	Mặc Giao 49
Yêu Sách 8 Điểm Năm 2019 Của Người Dân Việt Nam.....	57
Yêu Sách 2019 Với Tám Điểm: “Đó Là Ý Nguyện Của Nhân Dân”.....	59
Kinh Tế: Hàng Tết Leo Thang Dân Vật Và Quan Tham Mặc Nước Ngà Nghiêng.....	Trần Nguyễn Thao 64
Cái Quần & Cái Luật An Ninh Mạng.....	Phạm Đoàn Trang 66
Câu Chuyện Nước Đức: Nước Anh Có Chia Tay Với Liên Hiệp Âu Châu Trong Năm Mới Được Không?.....	Phạm Hồng-Lam 71
“Bán Nước Là Tội Không Thể Dung Tha”.....	Lê Thiên 96
Sao Lại Cản Trở Chút Quà Xuân Cho Người Thương Phế Binh VNCH?.....	Theo VNTB 112
Hà Nội Chạp Này Không Có Mùa Đông.....	Thơ Nguyễn Khôi 113

Thông Tin, Văn Hoá, Xã Hội, Linh Tinh

Cầu Thủ Bóng Đá Làm Dấu Thánh Giá.....	Lê Thiên 94
Căn Tinh Di Dân Việt 1975-2015: Từ Tự Phát Tự Lực Cộng Đồng Đến Biểu Hiện Toàn Cầu.....	Trang Đài Glassey-Trần Nguyễn 100
Lá Thư Canada: Mừng Chủ Thăm Hộ.....	Trà Lú 105
Thơ Gió Chướng Cuồng Phong: Mừng Xuân Kỷ Hợi.....	108
Giáo Dục Tâm Lý Cái Giá Của Thời Giờ Dành Cho Con.....	Trần Mỹ Duyệt 109
Báo Hà Nội Tránh Nhắc Chuyện Hoa Hậu H'hen Niê Theo Đạo Tin Lành.....	114
Trang Y Học: Viêm Gan.....	Bác Sĩ Ngô Đình Tân 115
Gia Chánh: Bún Thang.....	Giang Anh 116

Giá Biểu Một Năm

- Hoa Kỳ
Độc giả thường: 50MK
Độc giả ân nhân: 60MK
trở lên
- Canada: 70MK
- Âu Châu: 80MK
- Á và Úc Châu: 80MK

Các Đại Diện

La Puente, CA:

Nguyễn Đức
(626) 917-7487

Los Angeles, CA:

Nguyễn Ngọc Chánh
(626) 810-6346

Milpitas, CA:

Phạm Văn Tường
(408) 946-4027

Riverside, CA:

Đỗ Tâm
(909) 272-3446
Trần Huy Thống
(929) 788-4637

San Diego, CA:

Phạm Văn Hội
(619) 516-3573 (619) 261-1250

San Jose, CA:

Nguyễn Đình Sang
(408) 230-6418

San Francisco/ Oaland, CA:

Nguyễn Văn Hiệp
(510)363-8964

Stockon, CA:

Nguyễn Anh Quý
(209)952-3914

Denver, CO:

Lê Văn Giáo
(303) 761-0072

Florida:

Lê Ngọc Thanh
(561) 249-4201

Georgia:

Bùi Mai Quốc Tuấn
(770) 507-3247

Indiana:

Mt. Nguyễn Đình Cận
(260) 755-0774

Chicago, IL:

Nguyễn Thọ Khải
(773) 478-1128

Louisville, KY:

Nguyễn Văn Đăng
(502) 375-0284

Wichita, KS:

Lê Văn Thành
(316) 655-7118

Số báo Xuân này gồm hai số 206, 207 Tháng Giêng và Tháng Hai năm 2019 Dương Lịch.

Tết Kỷ Hợi năm nay nhằm ngày 5-2-2019. Hy vọng quý độc giả nhận được báo Xuân Diễn Đàn Giáo Dân trước Tết.

Chúng ta là những người Việt sống xa quê hương, đón Tết mừng xuân dưới những bầu trời khác nhau, nắng âm tại Úc châu và miền Nam Hoa Kỳ, lạnh giá ở châu Âu, Canada và Đông Bắc Mỹ, hoa đào chỉ nở ở California. Tuy nhiên, dù ở dưới bầu trời nào, chúng ta cũng đón xuân mừng Tết vọng về quê hương để kính nhớ tổ tiên, để hoài niệm những ngày vui đoàn tụ với đại gia đình khi còn ở quê nhà, để cùng con cháu sống chút văn hóa cổ truyền Việt Nam ở hải ngoại. Đa số đón xuân trong lòng với hoa tươi chở từ nơi khác đến. Những người may mắn sống ở vùng nắng ấm mới được hưởng mùa xuân của đất trời với hoa nở, chim ca. Nhưng rồi lần lượt ở đâu cũng có xuân.

Chúng ta vui xuân đón Tết ở xứ người nhưng không khỏi trạnh lòng nhớ tới đồng bào ruột thịt ở quê nhà. Tuy ngày nay đa số đồng bào đã được no bụng hơn, nhiều người khôn khéo, biết móc ngoặc hay có liên hệ với quyền hành đã trở nên giàu có, nhưng đa số còn sống trong lầm than, đổ mồ hôi sôi nước mắt kiếm ăn, thậm chí còn phải bán thân nuôi miệng và nuôi cả gia đình. Nỗi khổ lớn lao hơn mà nhiều người không ý thức là mất tự do, được điều kiện hóa để sợ hãi và tuân phục quyền hành từ cấp nhỏ nhất, chấp nhận bị bóc lột qua tham nhũng, sưu cao thuế nặng và mất đất mất nhà. Nền giáo dục thì xuống cấp tới mức tệ hại. Học sinh không thu nhập được nhiều về kiến thức nhưng rất nhiều những gian dối, vô luân, bạo hành, kể cả chém giết. Thành tích của 44 năm xây dựng trong hòa bình như vậy sao?!

Chúng ta không mượn dịp mừng xuân để vu khống và bôi đen chế độ cầm quyền tại Việt Nam hiện nay. Chỉ cần nhìn vài hành động mới nhất của họ đã đủ thấy. Tổng Bí Thư Đảng Nguyễn Phú Trọng đã quơ quào luôn chức chủ tịch nước giống như Mao Trạch Đông và Tập Cận Bình, một việc mà ngay cả Hồ Chí Minh cũng không dám làm. Luật An Ninh Mạng bắt đầu có hiệu lực từ 1-1-2019 để bịt miệng 38 triệu người Việt Nam sử dụng internet. Từ nay nhà cầm quyền có thể phạt và truy tố bất cứ ai bị cho là loan tin thất thiệt, phê bình chế độ, tố cáo những bất công, vi luật... Người dùng facebook hay email từ nay mỗi khi muốn viết một lời nào cho bạn bè, người thân, thì phải suy nghĩ 7 lần trước khi bấm phím. Các công ty ngoại quốc cung cấp

Marrero, LA:

Trần Văn Bình

(504) 348-1346

Ngô Tám

(504) 368-0055

Kenneer, LA:

Nguyễn Đình Nghiêm

(504) 254-1150

Boston, MA:

Phạm Duy Lý

(617) 265-7934

Brooklyn, MN:

Trần Ngọc Bái

(763) 315-3942

Kansas City, MO:

Nguyễn Lưu

(816) 231-2413

Durham, NC:

Nguyễn Sương

(919) 361-5472

Lincoln, NE:

Trần Văn Trị

(402) 438-4415

Las Vegas, NV:

Phan Văn Sỹ

(702) 221-1688

Cincinnati, OH:

Francis Đình Khải

(513) 227-4711

Oklahoma:

Lê Minh Khôi

(405) 759-3645

Tulsa, OK:

Ngô Thiện Tích

(918) 437-6253

Nguyễn Minh Tuấn

(918) 627-2046

Portland, OR:

Ngô Trường James

(503) 591-0871

Đoàn Trọng Thu

(714) 642-8365

Philadelphia, PA:

Nguyễn Đức Phong

(215) 329-0538

Arlington, TX:

Trần Văn Minh

1-866-246-3702

Arkansas:

Lê Thiên Hoàng

(479) 471-7238

Austin, TX:

Phạm Trí Thức

(512) 832-6408

Irving, TX:

Đoàn Thanh Hùng

(972) 790-2216 / 3500

Houston, TX:

Kim Mai

(281) 970-4903

loại dịch vụ này phải lưu giữ hồ sơ ở Việt Nam để cung cấp tài liệu làm bằng chứng cho nhà cầm quyền mỗi khi được đòi hỏi. Chỉ cần hai việc này thôi, mọi người đã thấy dân Việt Nam trong năm mới Kỷ Hợi sẽ phải sống dưới một chế độ độc tài chuyên chính nghiêm ngặt hơn và quyền tự do phát biểu bị cướp mất một cách không thương tiếc. Quyền của dân không được đếm xỉa. Tất cả đều nhằm mục đích củng cố quyền hành cho tập đoàn cai trị không được dân lựa chọn.

Trong khi chờ đợi một cách không bắt động chế độ tồi tệ này đi đến chỗ tiêu tan, chúng ta phải biết xử dụng ưu thế của trên 3 triệu người Việt Nam sống rải rác trên khắp thế giới. Giáo sư Phạm Cao Dương hiện sống ở Orange county đã có ý tưởng và gọi cộng đồng Việt Nam ở hải ngoại là “Đế Quốc Việt Nam”. Đế quốc ở đây không có nghĩa là chiếm, đóng, cai trị các nước khác bằng võ lực. Chúng ta có muốn cũng không thể làm được. Đế quốc Việt Nam có nghĩa là dân Việt Nam đi tới đâu mang theo văn hóa và truyền thống Việt Nam đi tới đó. Mục đích là bảo tồn văn hóa Việt Nam trong khi ở trong nước bị phá hoại. Thêm vào đó là quảng bá những nét đẹp của văn hóa chúng ta nơi chúng ta sinh sống, để những người nước ngoài thấy rằng dân tộc Việt Nam là một dân tộc có trình độ văn hóa và văn minh cao, không phải gồm toàn những loại đối trá đều cáng như tầng lớp lãnh đạo, cũng không phải chỉ có những người tha phương cầu thực đi làm phu phen, dĩ điếm, ăn cắp như một thiểu số họ đã từng gặp. Cảm tình của người khác là một sức mạnh mềm. Nó sẽ góp phần giúp chúng ta khôi phục giang sơn và xây dựng đất nước.

Hãy hy vọng cả trong tuyệt vọng, như lời Đức Giáo Hoàng John Paul II đã nói. Chúng ta cầu nguyện Đấng Tối Cao, các vị Anh Hùng Liệt Nữ đã khuất và Hồn Thiêng sông núi phù hộ cho dân tộc Việt Nam thoát khỏi nanh vuốt bọn cầm quyền độc ác, tham lam trong năm Kỷ Hợi này. Hy vọng năm sau toàn dân sẽ được vui mừng đón Xuân Tự Do và hàn gắn lại tình tự dân tộc.

Xin kính chúc quý độc giả một năm an lành và được mọi điều như ý ♦

Ý Cầu Nguyện

“Lạy thiên chúa là chúa xuân vĩnh cửu, xin ban cho quê hương chúng con một mùa xuân an bình độc lập tự do, và mọi gia đình Việt Nam khắp nơi được ấm no, người người an vui hạnh phúc”

LÁ THƯ CHỦ NHIỆM

Thưa quý vị,

Khi quý vị nhận được số báo mừng Xuân Kỷ Hợi này, là gần những ngày đầu năm Âm lịch. Người người nhà nhà rộn ràng chuẩn bị đón mừng năm mới. Trong không khí hân hoan vui mừng này, tôi xin lược qua những sự kiện nổi bật, đáng chú ý trên thế giới, Hoa Kỳ và quê hương Việt Nam.

Tháng 3, tại Trung cộng chủ tịch Tập Cận Bình được làm chủ tịch suốt đời. Đất nước cộng sản này sẽ đi về đâu dưới sự cai trị của một kẻ độc tài nham hiểm?

Tháng 4, Kim Jong Un bước qua biên giới bắt tay Tổng Thống Hàn Quốc Moon Jae In, hy vọng hòa bình sẽ được mở ra trên bán đảo Triều Tiên

Và tiếp theo tháng 6, Tổng Thống Donald Trump gặp Kim Jong Un tại Singapore đưa ra tuyên bố chung hướng đến phi hạt nhân trên bán đảo đã từng gây ra nhiều lo âu cho cộng đồng nhân loại.

Tháng 7, Mỹ khơi mào cuộc chiến thương mại với Trung cộng

Tháng 9, động đất song thần tại đảo Sulawesi của Indonesia khiến 2,256 người thiệt mạng.

Tại Việt Nam, một cuộc biểu tình lớn nhất từ xưa tới nay, ngày 10 tháng 6, hàng triệu người xuống đường từ Bắc chí Nam, chống luật Đặc Khu Kinh Tế và An Ninh Mạng.

Riêng về Nguyệt San Diễm Đàn Giáo Dân, một biến cố quan trọng xảy đến, đó là Cha Linh Hướng Cao Phương Kỳ vừa về nhà Cha sau 90 năm trên hành trình dương thế. Thật là bất ngờ cho chúng tôi khi hay tin Cha qua đời. Mới tháng trước đây ngài còn gửi bài cho số báo tháng 12. Số báo này có lẽ lúc đầu ông chủ bút Mặc Giao vẫn dành sẵn trang dành cho cha Linh Hướng nhưng nay phải thay thế vì tác giả đã vội vã về trời. Cha Linh Hướng ra đi là sự mất mát hiện tại, nhưng ngài lại đem niềm hy vọng cho chúng ta. Vì những ngày tháng sắp tới, chúng ta sẽ có hai cha Linh Hướng, một ở trời cao và một trên mặt đất này. Khi còn tại thế, cha cố Giuse đã gắn bó với chúng ta thì ngày nay trên thiên đàng làm sao ngài quên chúng ta được!

Tôi vừa lược qua những biến cố xảy đến trong thế giới này và chung quanh đời sống chúng ta. Nhưng cho dù ở hoàn cảnh nào, người Kitô Hữu vẫn sống an nhiên tự tại với niềm tin vàng đá vào sự quan phòng của Vua Trời Đất, Đấng Tạo Thành muôn loài và rất đỗi yêu thương con người.

Nguyện chúc cho toàn thể quý độc giả, quý vị thân chủ quảng cáo, quý vị cộng tác viên và đại diện ở khắp các tiểu bang Hoa kỳ, Canada và các Châu lục được tràn đầy thánh ân và phúc lộc trong năm Kỷ Hợi này.

Nguyễn Văn Liêm

Marrero, LA:
Trần Văn Bình
(504) 348-1346
Ngô Tám
(504) 368-0055

Kenner, LA:
Nguyễn Đình Nghiêm
(504) 254-1150

Boston, MA:
Phạm Duy Lý
(617) 265-7934

Brooklyn, MN:
Trần Ngọc Bái
(763) 315-3942

Kansas City, MO:
Nguyễn Lưu
(816) 231-2413

Durham, NC:
Nguyễn Sương
(919) 361-5472

Lincoln, NE:
Trần Văn Trị
(402) 438-4415

Las Vegas, NV:
Phan Văn Sỹ
(702) 221-1688

Cincinnati, OH:
Francis Đình Khải
(513) 227-4711

Oklahoma:
Lê Minh Khôi
(405) 759-3645

Tulsa, OK:
Ngô Thiện Tích
(918) 437-6253

Nguyễn Minh Tuấn
(918) 627-2046

Portland, OR:
Ngô Trường James
(503) 591-0871

Đoàn Trọng Thu
(714) 642-8365

Philadelphia, PA:
Nguyễn Đức Phong
(215) 329-0538

Arlington, TX:
Trần Văn Minh
1-866-246-3702

Arkansas:
Lê Thiên Hoàng
(479) 471-7238

Austin, TX:
Phạm Trí Thức
(512) 832-6408

Irving, TX:
Đoàn Thanh Hùng
(972) 790-2216 / 3500

Houston, TX:
Kim Mai
(281) 970-4903

Hộp Thư Độc Giả

Bà Nguyễn T. Maria, CT

...Tôi kính thăm tất cả ban Biên Tập cùng cộng sự viên trong tòa báo Diễn Đàn Giáo Dân.

Tôi bị bệnh bốn tháng nay, đi lại khó khăn, đọc báo nhức mắt, chảy nước mắt, rất khó chịu...

Xin các ông cầu nguyện cho tôi và gia đình đang gặp khó khăn. Các cháu nội, ngoại của tôi đang dần xa Chúa mất rồi...

Năm cũ sắp qua, năm mới đang đến tôi kính chúc quý Báo mùa Giáng Sinh bình an, hạnh phúc, gia đình được tràn đầy ơn Chúa...

Tôi xin trả cho quý Báo lệ phí hai năm 2019, 2020. Còn dư tí xiu quý Báo cho người nghèo...

Thưa bà Nguyễn T. Maria

Trước thêm năm mới kính chúc bà sức khỏe, sớm bình phục để vui vầy với con cháu. Lão và bệnh là tiến trình của đời sống, ai cũng phải qua những cầu này. Người có đức tin sẵn sàng chấp nhận và dâng lên Chúa Kitô qua Mẹ chí Thánh để thánh hóa không chỉ niềm đau thể lý mà cả những đớn đau, chua xót về tinh thần. Nỗi đau nào, sỉ nhục nào mà Chúa Giêsu đã gánh chịu cùng Mẹ dưới chân Thập Giá? Mong bà, trong lời cầu nguyện, dâng lên Mẹ tất cả đau yếu, buồn phiền trên thân xác và trong đời sống. Xin Mẹ Maria nâng đỡ ủi an để bà có đủ sinh lực và tình thức trong những tháng năm tuổi đời chồng chất.

Chúng tôi rất cảm kích khi tuổi già, mắt yếu nhưng vẫn nâng đỡ và đồng

hành với Diễn Đàn. Tòa soạn sẽ làm theo ý nguyện của bà.

Ông Nguyễn Văn Quý, OK

... Nhân dịp chuẩn bị đón mừng lễ Giáng Sinh và Tết Kỷ Hợi, chúng tôi xin thành tâm chúc quý vị “Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân” đón nhận nhiều Bình An, Yêu Thương, Hạnh Phúc của Chúa và Mẹ Maria...

Chúng tôi cũng cảm ơn quý vị đã mang lại những bài báo hữu ích và chân thật mà chúng tôi cần để hiểu được tình hình chính trị, kinh tế, tôn giáo v.v...

Trong năm qua đã có những sự kiện xảy ra liên quan đến các Đấng Bậc cao đánh dấu nhiều đến vấn đề đạo đức, xã hội, luân lý...

Chúng ta là những giáo dân nhỏ bé, chỉ biết kiên vững tuyên xưng Đức Tin “Một Giáo Hội Duy Nhất, Thánh Thiện, Công Giáo và Tông Truyền”. Nguyên xin cho Đức Thánh Cha Phanxicô: “Chúa gìn giữ Ngài... Đừng trao Người cho Ác Tâm Quân Thù...”

Thưa ông Nguyễn Văn Quý

Trước hết Diễn Đàn chân thành ghi nhận tấm lòng của ông đã tin tưởng, nâng đỡ và đồng hành cùng Diễn Đàn Giáo Dân trong bao nhiêu năm qua. Xin cảm ơn những lời cầu chúc trang trọng trong tấm Thiệp.

Nhiều người trong chúng ta có những thao thức, trăn trở và xót xa như ông trước những gương mù gương xấu trong Giáo Hội khắp nơi. Những gương xấu đó làm thui chột Đức Tin,

phá vỡ những cố gắng loan báo Tin Mừng của mọi thành phần trong Hội Thánh. Những lỗi lầm này không chỉ do những yếu đuối của con người vấp phạm mà còn do nơi chính sách bao che của bề trên “đừng vạch áo cho người xem lưng?”. Đức Thánh Cha Phanxicô đã từng nhiều lần lên án mạnh mẽ chế độ “giáo sĩ trị” nhưng hầu như “nước đổ lá khoai”. Xin ông đọc bài viết của LM. Ngô Tôn Huân trong số này để hiểu thêm về vai trò và sứ vụ của người giáo dân. Mỗi giáo dân là một cành nho thắp vào thân cây nho Giêsu Kitô. Thân nho mà không có cành tươi tốt thì sao có những chùm nho hảo hạng? Thật ra giáo dân chính là nền tảng của Giáo Hội. Thiết nghĩ các đấng bậc trước khi được Chúa chọn qua bảy chức Thánh thì cũng đã là những giáo dân gương mẫu. Chúa Giêsu khi chọn các Tông Đồ, Ngài đã kêu gọi những dân chài lưới tầm thường nhỏ bé theo Ngài và đứng đầu Hội Thánh! Cái mặc cảm người giáo dân nhỏ bé cần phải được tẩy bỏ. Tông Huân Người Tín Hữu Giáo Dân của cố Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô hai ra đời trên 30 năm rồi mà hàng Giáo Phẩm địa phương chưa quan tâm đúng mức để huấn luyện, dạy dỗ cho người “giáo dân nhỏ bé” biết họ phải làm gì để chu toàn sứ vụ loan báo Tin Mừng và làm chứng nhân cho Chúa giữa môi trường trần thế. Hy vọng những chia sẻ đơn sơ này thấu đến các Đấng bậc làm Thầy để các Ngài giúp đỡ cho đoàn chiên Chúa.

ÔB. Nguyễn V. Đính, CA

...Tôi xin gửi tiền báo hai năm (Án nhân). Nhà tôi 86 và tôi 97

tuổi vẫn mong chờ báo Diễn Đàn Giáo Dân mỗi tháng để được biết tin tức trung thực. Xin kính chúc Quý vị mùa Giáng Sinh tràn đầy Hồng Ân của Chúa Hải Đông và Năm mới 2019 nhiều sức khỏe, an vui...

Thưa ÔB. Nguyễn Văn Đính,

Xin tạ ơn Chúa đã cho Ông Bà trong tuổi đại thọ mà vẫn minh mẫn đồng hành cùng Diễn Đàn, trông chờ, đón nhận và hấp thụ món ăn tinh thần do anh chị em cung cấp hàng tháng. Xin thêm lời cầu nguyện cho mọi người trong Diễn Đàn được “chân cứng đá mềm” chu toàn sứ vụ Truyền Thông Công Giáo của người Giáo Dân.

THƯ TÍN

Ông Nguyễn Hoa, NY:

Cám ơn ông đã gửi lệ phí cùng những lời chúc hết sức tốt đẹp.

Mong ông giới thiệu thêm Độc giả mới

Ông Nguyễn Chung, WA

Chân thành cảm ơn ông và các cơ sở thương mại đã hết lòng yểm trợ cho tờ báo.

Ông Nguyễn Long, CA

Tòa soạn đã nhận lệ phí. Xin ông an tâm nhận và đọc báo.

BS. Trần Văn Nam, CA

Cám ơn BS. đã gửi lệ phí ân nhân. Xin BS. cố động thêm cho độc giả mới

Bà Nguyễn Hồng Lĩnh, WA

Cám ơn bà đã gửi Thiệp. Tòa Soạn đã nhận bốn năm lệ phí.

Chúc bà nhiều ơn Chúa, mạnh khỏe, vui vầy với đàn con cháu.

Bà Nguyễn T. Xuân, OR

Cám ơn bà đã Gửi lệ phí và kèm bài Thơ.

BS. Nguyễn Đức Liên, GA

Tòa soạn đã nhận 4 năm lệ phí

Ông Lê Đăng Ân, MA

Cám ơn ông đã gửi thiệp chúc mừng. Tòa Soạn đã nhận lệ phí.

Ông Nguyễn Peter Quý, CA

Tòa Soạn đã cập nhật ngày đáo hạn lệ phí.

Ông Cao Việt Lợi.

Toà soạn đã nhận số tiền ủng hộ của ông. Nguyễn xin Chúa chúc lành và trả công bội hậu cho ông và Quý quyền.

Diễn Đàn chân thành cảm ơn quí Độc Giả đã gửi lệ phí:

Ông Nguyễn Tâm, NJ

Ông Nguyễn B, Ngọc, TN

Ông Tạ Đức Toàn, CA

Ông Bùi Duy Vinh, TX

BS. Vũ Thế Truyền, LA

Bà Nguyễn T. Bạch Lài, TX

Ông Ngô Tám, LA

Ông Hồ Văn Non, CA

Ông Nguyễn Q. Vinh, NC

Ông Nguyễn Nhật, CA

Ông Nguyễn Văn Hiên, MA

Liz Trần, WA

Ông Trần Cung, KS

Ông Nguyen Van Tu, TX

Ông Đỗ Thái Hùng, CA

Ông Đỗ Văn Tiếp, WA

Ông Trần Báu, CA

Ông Trần Nguyên Nghị, WI

Ông Nguyễn Đ. Khánh, VA

Ông Ngô Ngọc Anh, CA

Ông Vũ Hùng Sơn, CA

Ông Trần Văn Vững, NE

Ông Nguyễn V. Lai, OR

Ông Phan V. Khánh, CA

LM. Nguyễn Văn Hình, CA

Đó Táo Quân Năm Kỷ Hợi

Khẩu đầu râu Thánh Thượng
Thần Táo gốc Việt Nam
Tỵ nạn chạy lang bang
Rồi dưng chân Bắc Mỹ
Nhiều năm qua tạm nghỉ
Nơi xó bếp Diễn Đàn
Sống chung với củ than
Ngâm nhân tình thế thái
Cuối năm lên kính bái
Tàu Thánh Thượng sự tình
Và những chuyện linh tinh
Xảy ra nơi trần thế

Năm Chó thật quá tệ
Thiên hạ loạn xà ngầu
Nhiều anh sửa gâu gâu
Tổ uy quyền thủ lãnh
Tập Cận Bình chơi chảnh
Tướng mình Tần Thủy Hoàng
Dân Tàu hèn và ngoan
Chịu củi đầu một phép
Chuyện trong nhà đã dẹp
Phải khuấy nước chọc trời
Chiếm Biển Đông khơi khơi
Xây một dàn căn cứ
Obama lưỡng lự
Chống anh Ba bằng mồm
Duherte du côn
Bỏ đồng minh ôm Chệt
Gã Hun-Sen chết tiệt

Muốn học thói độc tài
Bạn bè chẳng có ai
Phải hôn chân “Bố” Tập
Việt Nam thì cảm hấp
Mất biển đảo ngon lành
Nhưng quía sợ đàn anh
Chỉ chịu đòn, khóc lóc
Tập thấy chắc như thóc
Đòi bá chủ năm châu
Muốn toàn thể hoàn cầu
Nấp dưới cờ Đại Hán
Chẳng ngờ lại chạm trán
Với một tay giang hồ
Mồm miệng vào loại to
Sáng mưa chiều bỗng nắng
Chính là Trump hiểu thắng
Vốn không chịu thua ai
Thấy anh Tập ra oai
Bèn sôi gan trả miếng
Cho từng đoàn tàu chiến
Chạy ngược xuôi Biển Đông
Cho phi cơ bay vòng
Quanh những đảo Tàu chiếm
Tập bị đau như thiến
Nhưng không dám đương đầu
Phải nghĩ trước nghĩ sau
Cướp thời nay không dễ
Đã vậy còn bị bẻ
Âm mưu buôn bán gian
Hàng rẻ bán tràn lan
Vi cướp nghề phi pháp
Chàng Trump cho cú đập
Đánh thuế hàng Ba Tàu
Nhật, Úc và Âu châu
Cũng tím vô xía sỏi
Lại còn gửi hạm đội
Cùng tàu Mỹ rong chơi
Để cái anh “Con Trời”
Vỡ mộng vàng bá chủ
Thắng thua chưa ngã ngũ

Cuộc tranh chấp còn dài
Miễn dưng gây nhân tai
Bắn nhau bằng súng thật.

“Nước Mỹ phải là nhất”
Chàng Trump hô liên hồi
Coi thiên hạ như ruồi
Xé tan thành thỏa ước
Đồng minh thì đánh trước
Âu châu, Canada
Rồi mới tới Anh Ba
Trump ra đòn khá mạnh
Nhưng lại đi xu nịnh
Kim Chính Ân khật khùng
Khen Putin lung tung
Lờ còn đồ Hà Nội
Mở miệng là la lối
Hoặc chửi bới đồng minh
Những cộng sự anh minh
Kéo nhau rời chức vụ
Hạ Viên tính làm dữ
Đàn hạch truất phế Trump
Vi gây thù từ lum
Và coi thường pháp luật
Dù Trump chịu chơi thật
Dám chọi húc từ tung
Thích đóng vai người hùng
Khiến đối phương phải né
Trump đối thời đối thế
Đối nước Mỹ an bình
Thành nước Mỹ kiêu binh
Khối toàn dân rạn nứt
Tình bạn thì cắt đứt
Hận thù thì dâng cao
Nước Mỹ phải làm sao
Tìm lại tình thương kính.

Gờ sang chuyện linh kính
Của đám khuyến Ba Đình
Trọng Lú thật tinh ranh
Xây lò thiêu tham nhũng
Nhưng toàn đàn em Dũng
Bị đốt cháy trước tiên
Nếu xử bọn cướp tiền
Phải thiêu luôn cả đảng

Đẹp đối phương đã vẫn
Trọng chễm chệ lên ngôi
Ghế đảng trưởng vẫn ngôi
Thêm làm vua cả nước
Thế mà nói lấy được
Dân chủ nhất trần gian
Chính là nước Việt Nam
Ở “thiên đường” cộng sản!
Khuyến này sửa không chán
Điều khiển dàn đồng ca
Khuyến Xuân Phúc ba hoa
Khuyến người nghe mắc cỡ
Cải trị thì quá dở
Nợ nần thì chất chồng
Thất thoát tiền của công
Làm cái gì cũng thối
Giáo dục người không nổi
Dậy dỗ chẳng ra sao
Mà cứ khoe “đỉnh cao”
Đánh học trò tím mặt
Đạo đức ra về ngật
Cho cô giáo ba phùa
Trò gái thì bốn tua
Được bán tròn nuôi miệng!
Thế mà vẫn lên tiếng
Kiểu tự sướng ngất ngây
“Đem thế giới về đây
Đến lúc ta chinh phục”!
Đội đá banh găng sức
Và thắng giải một vùng
Cứ khoác lác lung tung
Là “Việt Nam vô địch”
Cả nước mắc bệnh dịch
Động cựa nháy chơi chơi
Mừng chiến thắng cuồng đời
Rượu chè say bí tỉ
Con gái thì hở tí
Nhiều cô cối luôn quần
Con trai muốn tranh phần
Uỳnh nhau cho đến chết
Báo chí thả cửa phét
Nào chiến tích vinh quang
Của “thế hệ bằng vàng”
Nào tuyên dương thành tích
Nhà nước có chủ đích
Cho cả nước lên đồng
Quên hiện tại nát lòng

Quên đòn thù giáng xuống.
Đất nước mình oan uổng
Bị bọn khuyến nắm đầu
Mong đừng có quá lâu
Kéo xuống hàng dã thú.

Trở về nơi chốn cũ
Là Diễn Đàn Giáo Dân
Hạ thân thấy tận ngàn
Thương, lo, mừng lẫn lộn
Mười tám năm bận rộn
Dựng xây tờ báo này
Anh em lo từng ngày
Không số nào thiếu mặt
Mười tám năm tất bật
Tuổi năm mươi bắt đầu
Bây giờ thành già râu
Nhiều người trên bầy bó
Vài anh em đã bỏ
Lấy vé lên châu Trời
Người vừa mới lia đời
Là Cha Cao Phương Kỳ
Bao nhiêu năm tồn trí
Làm linh hướng Diễn Đàn
Nay về chốn bình an
Nghỉ chơi và gác bút
Những ai chưa tới lượt
Phải lãn hết gia phần
Để Diễn Đàn vẫn gân
Báo lúc nào cũng trẻ
Thêm tài năng mới mẻ
Còn sung sức hăng say
Đã sẵn sàng tiếp tay
Nên báo chưa tắt tiếng
Báo on-line thẳng tiến
Truyền hình thêm tài năng
Tin tức được gia tăng
Đuổi theo thời cao kỹ
Truyền thông chân thiện Mỹ
Góp phần cứu quê hương
Xây Giáo Hội can cường
Là Diễn Đàn tôn chỉ.
Cũng bồi hồi tâm ý
Nhớ độc giả trung thành
Cùng Diễn Đàn đồng hành
Để giúp nhau cùng tiến
Một số người đã đến

Nơi an nghỉ muôn đời
Cuối năm xin lượng Trời
Thứ tha và đón nhận.

Trần gian nhiều sân hận
Thần tâu chuyện chính thời
Nếu tâu hết việc đời
Sẽ ngừa tai Thánh Thượng
Thần xin Trời độ lượng
Cho nhân loại an bình
Chấm dứt nạn đao binh
Ngăn ngừa phường khủng bố
Cho những anh thích nổ
Thích cười cổ dân đen
Bị Trời phạt một phen
Để thay lòng đổi dạ
Cho quê hương tại hạ
Xứ Việt Nam đau thương
Được sống đời bình thường
Thoát gông cùm cộng sản

Trước khi thần “đi tản”
Trở về chốn dương gian
Cúi xin Trời rộng ban
Một chị heo béo khỏe
Ăn ít nhưng mắn đẻ
Năm vài lứa heo con
Lấy giống thịt heo ngon
Gửi về cho dân Việt
Họ vô cùng sợ sệt
Thực phẩm gây ung thư
Để tránh truyền giống hư
Kiếm đâu heo nọc tốt?

Thấy Trời hơi sốt ruột
Thần cúi lạy rút lui
Về dương thế chung vui
Cùng anh em ăn Tết
Dưới đó vui ra phết
Chẳng ai muốn về trời
Sang năm nếu phùng thời
Thần lại lên báo cáo

Cẩn tấu
Táo Diễn Đàn Giáo Dân
◆

TẾT NGUYÊN ĐÁN, NGUỒN GỐC VÀ PHONG TỤC

Văn hóa Đông Á thuộc văn minh nông nghiệp lúa nước – do nhu cầu canh tác nông nghiệp đã «phân chia» thời gian trong một năm thành 24 tiết khí khác nhau (và ứng với mỗi tiết này có một thời khắc “giao thừa”) trong đó tiết quan trọng nhất là tiết khởi đầu của một chu kỳ canh tác, gieo trồng, tức là Tiết Nguyên Đán. Sau này được biết đến là Tết Nguyên Đán.

Theo sách An Nam chí lược của tác giả người Việt Lê Tắc viết vào thế kỷ XIII, người Việt có phong tục khác biệt với Trung Quốc, dân thường hay vẽ mình, ưa uống rượu, dùng trầu cau đãi khách, hay ăn dưa mắm, những vật dưới biển và đã tổ chức lễ Tết. Lê Tắc đã chép chi tiết về việc người Việt đón Tết, được tóm lược dưới đây:

Thường năm, trước lễ Tết hai ngày, vua đi xe ngự-dụng, các quan tùy tùng đều mặc triều-phục hầu đạo tiền, tế điện Đê-Thích. Ngày 30 Tết, vua ngồi giữa cửa Đoan- Cung, các bệ tôi đều làm lễ, lễ rồi, xem các con hát múa trăm lối. Tôi lại qua cung Động-Nhân, bài yết Tiên-Vương. Đêm ấy đoàn thầy tu vào nội làm lễ “Khu-Na” (nghĩa là đuổi tà ma quỷ mị). Dân-gian thì mở cửa đốt pháo tre, cổ bàn trà rượu cúng tổ. Con trai con gái nhà nghèo, không có người mai dong để làm hôn-lễ, thì tự mình phối hợp với nhau. Ngày Nguyên-Đán, vào khoảng canh năm, vua ngồi trên

điện Vĩnh-Thọ, các tôn-tử (con cháu nhà vua), các quan cận-thần làm lễ hạ trước, rồi vào cung Trường-Xuân, vọng bái các lăng tổ. Buổi sáng sớm, vua ngồi trên điện Thiên-An, các phi tần sắp lớp ngồi, các quan trong nội đứng lộn xộn trước điện đánh thối các bài ca-nhạc trước đại-đình. Con cháu nhà vua và bệ tôi sắp hàng bái hạ, ba lần rót rượu dâng lên. Xong, các tôn-tử lên điện châu và dự yến. Các quan nội-thần ngồi tiểu điện phía tây, các quan ngoại thần ngồi hai bên tả hữu vua, ăn tiệc, đến trưa lần lượt đi ra. Các thợ khéo làm một cái đài “Chủng-tiên” hai tầng ở trước điện, một lúc thì cái đài ấy làm xong, vàng ngọc sáng chói. Vua ngồi ăn trên đài ấy, các quan làm lễ, trước sau chín lạy, và chín tuần rượu rồi giải-tán. Ngày mồng hai Tết, các quan đều làm lễ riêng ở nhà. Ngày mồng ba Tết,

vua ngồi trên gác Đại-Hung, xem các tôn-tử và các quan nội-cung đánh quả bóng (quả cầu thêu), hễ bắt được mà không rơi xuống đất là thắng. Quả bóng lấy gấm mà làm, bằng nắm tay đứa bé, có tua đeo lòng thông đến hai mươi sợi. Mừng năm Tết, lễ khai-hạ, ăn yến xong thì để quan và dân lễ các chùa miếu và du-ngoạn các vườn hoa. Theo Lê Tắc, dân Việt đón lễ Tết từ tháng giêng cho đến tháng 3 âm lịch, chơi nhiều trò chơi như đá bóng, đá cầu, đánh cờ, đấu vật và tổ chức tế lễ.

Theo Lê Quý Đôn chép trong sách Kiến văn tiểu lục, nước Việt thời nhà Lý, đã thực hiện các lễ nghi quan trọng như lập Đàn phong vân để cầu mưa, lập đàn xã tắc để cầu cho quanh năm được mùa, dùng ngày lập xuân để làm lễ nghinh xuân. Lê Quý Đôn viết rằng thời Hồng Đức (1442-1497) lễ Nguyên đán là ngày lễ quan

trọng bậc nhất, trăm quan phải vào châu vua.

Các giai đoạn chính trong Tết

Người Việt Nam quan niệm rằng ngày Tết thì tất cả mọi thứ đều phải sửa soạn thật sớm và mới. Do đó trước ngày Tết khoảng hơn 2 tuần, các gia đình đã sắm sửa cho ngày Tết. Họ thường quét dọn, trang trí nhà cửa, mua hoa, sắm thức ăn... thật chu đáo cho ngày Tết. Ngoài ra, tất cả những vật dụng không cần thiết hoặc bị cho là đem lại điềm gở cũng bị vứt bỏ.

Công việc sửa soạn cho ngày Tết của người Việt thường bắt đầu từ ngày 23 tháng Chạp, là ngày mà người Việt cúng ông Táo (Táo quân). Theo quan điểm của người Việt thì ông Táo vừa là thần bếp trong nhà vừa là người ghi chép tất cả những việc làm tốt xấu mà con người đã làm trong năm cũ và báo cáo với Ngọc Hoàng những vấn đề tốt xấu của gia chủ. Ông Táo được cúng vào trưa hoặc chiều ngày 23 tháng Chạp âm lịch hàng năm. Lễ cúng gồm có hương (nhang), nến, hoa quả, vàng mã và hai mũ đàn ông, một mũ đàn bà kèm theo ba con cá chép (cá chép thật hoặc cá chép làm bằng giấy kèm theo cỗ mũ). Theo sự tích ông Táo, cá chép sẽ đưa ông Táo vượt qua Vũ Môn để lên Thiên đình gặp Ngọc Hoàng. Trước ngày Tết, người Việt cũng chuẩn bị bánh chưng, bánh giầy còn ở

miền nam thì loại bánh phở biến là bánh tét và các món ăn thịnh soạn dâng lên ông bà tổ tiên.¹

Tất niên

Ngày Tất niên là ngày 30 tháng Chạp (nếu là năm đủ) hoặc 29 tháng Chạp (nếu là năm thiếu). Đây là ngày gia đình sum họp lại với nhau để ăn cơm buổi tất niên. Buổi tối ngày này, người ta làm cỗ cúng tất niên. Giữa ngày 30 (hoặc 29) tháng Chạp và ngày mùng 1 tháng Giêng, giờ Tý (từ 23 giờ hôm trước đến 1 giờ hôm sau), trong đó thời điểm bắt đầu giờ Chính Tý (0 giờ 0 phút 0 giây ngày Mùng 1 tháng Giêng) là thời khắc quan trọng nhất của dịp Tết. Nó đánh dấu sự chuyển giao năm cũ và năm mới, nó được gọi là *Giao thừa*. Để ghi nhận thời khắc này, người ta thường làm hai mâm cỗ. Một mâm cúng gia tiên tại bàn thờ ở trong nhà mình và một mâm cúng thiên địa ở khoảng sân trước nhà.

Sắp đặt bàn thờ Trong gia đình người Việt thường có một bàn thờ tổ tiên, ông bà (hay còn gọi ông Vải). Cách trang trí và

sắp đặt bàn thờ khác nhau tùy theo từng nhà. Biền, bàn thờ là nơi tưởng nhớ, là thế giới thu nhỏ của người đã khuất. Hai cây đèn tượng trưng cho mặt trời, Mặt Trăng và hương là tinh tú. Hai bát hương để đối xứng. Phía sau hai cây đèn thường có hai cành hoa cúc giấy với nhiều bông nhỏ bao quanh bông lớn. Có nhà cũng cắm “cành vàng lá ngọc” (một thứ hàng mã) với sự cầu mong làm ăn được quả vàng, quả bạc và buôn bán lãi gấp nhiều lần năm trước. Ở giữa có trục “vũ trụ” là khúc trầm hương dưới dạng khúc khủy và vươn lên trong bát hương. Nhiều gia đình đặt xen hai cái đĩa giữa đèn và hương để đặt hoa quả lễ gọi là mâm ngũ quả (tùy mỗi miền có sự biến thiên các loại quả, nhưng mỗi loại quả đều có ý nghĩa của nó). Trước bát hương để một bát nước trong để coi như nước thiêng. Hai cây mía đặt ở hai bên bàn thờ là để các cụ chống gậy về với con cháu và dẫn linh hồn tổ tiên từ trên trời về hạ giới.

Giao thừa

Giao thừa là thời khắc chuyển giao giữa năm cũ và năm mới. Trong thời khắc giao thừa mọi người trong gia đình thường dành cho nhau những lời chúc tốt đẹp nhất.

Cúng Giao thừa ngoài trời

Theo tục lệ cổ truyền thì *Giao thừa* được tổ chức nhằm đón các Thiên binh (chữ Hán: 天兵, tức 12 vị Hành khiên). Lúc đó họ đi thị sát dưới hạ giới, rất vội không kịp vào

tận bên trong nhà được, nên bàn cúng thường được đặt ở ngoài cửa chính mỗi nhà. Hết một năm, vị Hành khiển (行遣) cũ đã cai quản Hạ giới trong năm cũ sẽ bàn giao công việc cho vị Hành khiển mới đi xuống sẽ cai quản Hạ giới trong năm mới. Mỗi năm có một vị, sau 12 năm thì các vị Hành khiển sẽ luân phiên trở lại.

Mâm lễ được sắp bày với lòng thành kính tiễn đưa người Nhà Trời đã cai quản mình năm cũ trở lại Thiên đình và đón người mới xuống sẽ làm nhiệm vụ cai quản Hạ giới năm tới.

Cúng Giao thừa trong nhà

Cúng Giao thừa trong nhà là lễ cúng tổ tiên vào chính thời khắc giao thừa vừa tới nhằm để cầu xin Tổ tiên phù hộ độ trì cho gia đình gặp những điều tốt lành trong năm mới sắp đến. Mâm lễ bao gồm các món ăn mặn ngày Tết được chế biến tinh khiết với phong cách trang nghiêm.

Cỗ mặn gồm có bánh chưng, giò, chả, xôi gấc, thịt gà, xôi các loại, rượu và các loại thức uống khác. Các món ăn mặn khác tùy theo nhu cầu của gia đình. Cỗ ngọt và chay bao gồm Hương, hoa, đèn nến, bánh kẹo, mứt tết.

Khi cúng Giao thừa trong nhà, các thành viên trong gia đình thường đứng trang nghiêm trước bàn thờ để khấn tổ tiên và xin được các cụ phù hộ độ trì và cầu an khang thịnh vượng, sức khỏe tốt. Trước khi khấn Tổ tiên để mời tiền nhân về ăn Tết cùng với con cháu hậu thế, các gia chủ thường khấn thần Thổ Công để xin phép cho tổ tiên về ăn Tết.

Ba ngày Tân niên

“Ngày mùng Một tháng Giêng” là ngày Tân niên đầu tiên và được coi là ngày quan trọng nhất trong toàn bộ dịp Tết. Không kể những người tốt số, hợp tuổi được mời đi xông đất, vào sáng sớm ngày này, người Việt cổ thường không ra khỏi nhà, chỉ bày cỗ cúng *Tân niên*, ăn tiệc và chúc tụng nhau trong nội bộ gia đình. Đối với những gia đình đã tách khỏi cha mẹ và cha mẹ vẫn còn sống, họ đến chúc tết các ông bố theo tục: *Mùng Một Tết cha*.

“Ngày mùng Hai tháng Giêng” là ngày có những hoạt động cúng lễ tại gia vào sáng sớm. Sau đó, người ta chúc tết các bà mẹ theo tục *Mùng Hai Tết mẹ*. Riêng đàn ông chuẩn bị lập gia đình còn phải đến nhà cha mẹ vợ tương lai (nhạc gia) để chúc Tết theo tục *Đi sêu*.

“Ngày mùng Ba tháng Giêng” là ngày sau khi cúng cơm tại gia theo lệ cúng ít nhất đủ ba ngày Tết, các học trò thường đến chúc Tết thầy dạy học theo tục *Mùng Ba Tết thầy*^[21]. Trong những ngày này người ta thường đi thăm viếng, hỏi thăm nhau những điều đã làm trong năm cũ và những điều sẽ làm trong năm mới.

Đối với cộng đồng người Công giáo Việt Nam, ba ngày đầu năm họ thường tham dự thánh lễ ở nhà thờ với ý cầu nguyện cho từng ngày: mùng Một cầu nguyện bình an cho năm mới, mùng Hai cầu nguyện cho tổ tiên, ông bà, cha mẹ nếu còn sống và tưởng nhớ nếu đã qua đời, mùng Ba cầu nguyện thánh hóa cho công ăn, việc làm trong

năm mới được tốt đẹp.

Xông đất

Xông đất (hay *đạp đất, mở hàng*) là tục lệ đã có lâu đời ở Việt Nam. Nhiều người quan niệm ngày Mùng Một “khai trương” một năm mới. Họ cho rằng vào ngày này, nếu mọi việc diễn ra suôn sẻ, may mắn, cả năm cũng sẽ được tốt lành, thuận lợi. Ngay sau thời khắc giao thừa, bất cứ người nào bước từ ngoài vào nhà với lời chúc năm mới được coi là đã xông đất cho gia chủ. Người khách đến thăm nhà đầu tiên trong một năm cũng vì thế mà quan trọng. Cho nên cứ cuối năm, mọi người cố ý tìm xem những người trong bà con hay láng giềng có tính vui vẻ, linh hoạt, đạo đức và thành công để nhờ sang thăm. Người đến xông đất thường chỉ đến thăm, chúc tết chừng 5 đến 10 phút chứ không ở lại lâu, cầu cho mọi việc trong năm của chủ nhà cũng được trôi chảy thông suốt.

Thời xưa, thường có hai cách chọn người tốt vía xông đất ngày đầu năm. Kẻ làm quan, người có học. Người xông đất cần có tuổi hợp tuổi với chủ nhà.

Xuất hành và hái lộc

Xuất hành là lần đi ra khỏi nhà đầu tiên trong năm, thường được thực hiện vào ngày tốt đầu tiên của năm mới để đi tìm may mắn cho bản thân và gia đình. Trước khi xuất hành, người ta phải chọn ngày Hoàng đạo, giờ Hoàng đạo và các phương hướng tốt để mong gặp được các quý thần, tài thần, hỉ thần... Tại miền Bắc, nếu xuất hành ra chùa hay đền, sau khi lễ bái, người Việt còn có tục bẻ lấy

một *cành lộc* để mang về nhà lấy may, lấy phước. Đó là tục *hái lộc*. Cành lộc là một cành đa nhỏ hay cành đề, cành si... là những loại cây quanh năm tươi tốt và nảy lộc. Tục hái lộc ở các nơi đền, chùa ngụ ý xin hưởng chút lộc của Thần, Phật ban cho nhân năm mới. Cành lộc thường đem về cắm ở bàn thờ. Khác với miền Bắc, miền Trung không có tục hái lộc đầu năm nhờ thế mà cây cối trong các đền chùa ở miền Trung vẫn giữ nguyên lá xanh biếc suốt cả mùa xuân.

Chúc Tết

Sáng mùng Một Tết còn gọi là ngày *Chính đán*, con cháu tụ họp ở nhà tộc trưởng để lễ Tổ Tiên và chúc tết ông bà, các bậc huynh trưởng. Theo quan niệm, cứ năm mới tới, mỗi người tăng lên một tuổi, bởi vậy ngày mùng Một Tết là ngày con cháu “chúc thọ” ông bà và các bậc cao niên (ngày xưa, các cụ thường không nhớ rõ ngày tháng sinh nên chỉ biết Tết đến là tăng thêm một tuổi).

Tục thăm viếng: Thăm viếng họ hàng là để gắn kết tình cảm gia đình họ hàng. Lời chúc tết thường là sức khỏe, phát tài phát lộc, gặp nhiều may mắn, mọi ước muốn đều thành công... Những người năm cũ gặp rủi ro thì động viên nhau *tai qua nạn khỏi* hay *của đi thay người* nghĩa là trong cái họa cũng tìm thấy cái phúc, hướng về sự tốt lành.

- Đến thăm những người hàng xóm của mình và những gia đình sống gần với gia đình mình, chúc họ những câu tốt lành đầu năm mới. Những chuyện thăm hỏi này giúp gắn

kết mọi người với nhau, xóa hết những khúc mắc của năm cũ, vui vẻ đón chào năm mới.

- Đến thăm những người bạn bè, đồng nghiệp và những người thân thiết với mình để chúc họ những câu tốt lành, giúp tình cảm bạn bè gắn gũi hơn.

Mừng tuổi

Lì xì: người lớn thường tặng trẻ em tiền bỏ trong một bao giấy đỏ, hay “hồng bao”, gọi là “lì xì” với những lời chúc mừng ăn no, chóng lớn. Theo cổ tích Trung Quốc thì trong “hồng bao” có 8 đồng tiền (là Bát Tiên hóa thân) được đặt dưới gối đứa trẻ để xua đuổi quỷ đến quấy nhiễu, vì ma sẽ sợ giấy màu đỏ.

Theo truyền thuyết:

Ngày xưa có một con yêu quái thường xuất hiện vào đêm Giao thừa khiến trẻ con giật mình khóc thét lên. Hôm sau đứa trẻ nhức đầu, sốt cao, làm cho bố mẹ không dám ngủ, phải thức canh phòng yêu quái. Có một cặp vợ chồng nọ mới sinh được một mụn con trai kháu khỉnh. Tết năm đó, có 8 vị tiên dạo qua, biết trước cậu bé sẽ gặp nạn liền hóa thành 8 đồng tiền ngày đêm túc trực bên cậu bé. Sau khi cậu bé ngủ say, hai vợ chồng lấy giấy đỏ gói những đồng tiền này lại và đặt lên gối con rồi ngủ. Nửa đêm, con yêu quái xuất hiện định làm hại đứa trẻ thì từ chiếc gối loé lên những tia vàng sáng rực, khiến nó khiếp vía bỏ chạy.

Tiền mừng tuổi nhận được trong ngày Tết gọi là “Tiền mở hàng”. Xưa còn có lệ cho tiền phong bao với số tiền lẻ (chứ không phải là tiền chẵn), ngụ ý

tiền này sẽ sinh sôi nảy nở thêm nhiều.

Hóa vàng

Ngày mùng 4 tháng Giêng theo lịch cổ là ngày con nước. Trong ngày này, người Việt làm lễ cúng tổ tiên đã về ăn Tết với con cháu và đốt nhiều vàng mã để tiền tiền nhân về cõi âm có thêm tiền vốn đầu năm, đặng phù hộ độ trì cho con cháu hậu thế làm ăn phát đạt. Tại nhiều vùng ở Đồng bằng Bắc Bộ, người Việt có tục hát chèo đờ đưa tổ tiên trở lại thế giới bên kia.

Theo nhà sử học Dương Trung Quốc, tục *hoá vàng* dựa trên tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên, vật hoá vàng thường gắn với đời sống thường nhật, để thấy con người ở thế giới vô hình bên kia sống gần với dương gian. Vào ngày mùng 4 và mùng 5 tháng Giêng, người ta kiêng xuất hành vì đây là ngày không tốt.

Khai hạ

Ngày mùng 7 tháng Giêng (cũng có thể là mùng 6 tháng Giêng) là ngày cuối cùng của chuỗi lễ hội Tết. Trong ngày này, người Việt làm lễ hạ Cây nêu, gọi là *lễ Khai hạ*, kết thúc dịp Tết Nguyên Đán và bắt đầu bước vào việc làm ăn trong năm mới từ ngày mùng 8 hoặc mùng 9 tháng Giêng.^[27]

Mâm ngũ quả

Mâm ngũ quả là một mâm trái cây có chừng năm thứ trái cây khác nhau thường có trong ngày Tết Nguyên Đán của người Việt. Các loại trái cây bày lên thể hiện nguyện ước của gia chủ qua tên gọi, màu sắc và cách sắp xếp của chúng.

Một mâm Ngũ quả ngày Tết ở miền Bắc Việt Nam, gồm cam, quýt, bưởi, chuối và dứa.

Chọn 5 thứ quả theo quan niệm người xưa là ngũ hành ứng với mệnh của con người. Chọn số lẻ tượng trưng cho sự phát triển, sinh sôi.

Cũng như người miền Bắc, mâm ngũ quả của người miền Nam không quy định khắt khe phải có những loại trái cây gì, thường thì gồm măng cầu Xiêm, sung, dứa, đu đủ, xoài với ngụ ý *cầu sung vừa đủ xài*. Người miền Nam thường kiêng kỵ chưng trái có tên mang ý nghĩa xấu (kể cả khi đọc trại) như chuối - *chúi nhủi*, cam - *cam chịu*, lê - *lê lét*, sầu riêng - *ưu buồn*, *bom* (táo), lựu - *lựu đạn*... và không chọn trái có vị đắng, cay.

Cây nêu

Cây nêu là một cây tre cao khoảng 5–6 mét. Ở ngọn thường treo nhiều thứ (tùy theo từng địa phương) như vàng mã, bùa trừ tà, cành xương rồng, bầu rượu bện bằng rơm, hình cá chép bằng giấy (để tảo quân dùng làm phương tiện về trời), giải cờ vải tây, điều (màu đỏ), đôi khi người ta còn cho treo lủng lẳng

những chiếc khánh nhỏ bằng đất nung, mỗi khi gió thổi, những khánh đất va chạm nhau tại thành những tiếng kêu leng keng nghe rất vui tai. Sách Gia Định Thành Thông Chí của Trịnh Hoài Đức, Tập Hạ chép rằng: “*bữa trừ tịch (tức ngày cuối năm) mọi nhà ở trước cửa lớn đều dựng một cây tre, trên buộc cái giỏ bằng tre, trong giỏ đựng trầu cau vôi, ở bên giỏ có treo giấy vàng bạc, gọi là “lên nêu”... có ý nghĩa là để làm tiêu biểu cho năm mới mà tảo trừ những xấu xa trong năm cũ*”.

Người ta tin rằng những vật treo ở cây nêu, cộng thêm những tiếng động của những khánh đất, là để báo hiệu cho ma quỷ biết rằng nơi đây là nhà có chủ, không được tới quấy nhiễu... Vào buổi tối, người ta treo một chiếc đèn lồng ở cây nêu để tổ tiên biết đường về nhà ăn Tết với con cháu. Cây nêu thường được dựng vào ngày 23 tháng chạp. Ngày 7 tháng Giêng triệt hạ, gọi là “hạ nêu”.

Tranh tết

Tranh Đông Hồ trang trí ngày Tết Nguyên Đán. Cảnh nam nữ đánh đu và bắt trạch

tục treo «câu đối đỏ» nhân ngày Tết. Những câu đối này được viết bằng chữ Nho (màu đen hay vàng) trên những tấm giấy đỏ hay hồng đào cho nên còn được gọi là câu đối đỏ.^[32] Bản thân chữ «câu đối đỏ» cũng xuất hiện trong câu đối Tết sau:

Thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ

Cây nêu, tràng pháo, bánh chưng xanh.

Câu đối thuộc thể loại văn biền ngẫu, gồm hai vế đối nhau nhằm biểu thị một ý chí, quan điểm, tình cảm của tác giả trước một hiện tượng, một sự việc nào đó trong đời sống xã hội. Nên lưu ý là từ **đối** (對) ở đây có nghĩa là ngang nhau, hợp nhau thành một đôi.

Hoa tết

Hoa thủy tiên

Ngoài hai loại hoa đặc trưng cho Tết là đào và mai, hầu như nhà nào cũng có thêm những loại hoa để thờ cúng và hoa trang trí. Hoa thờ cúng có thể như hoa vạn thọ, cúc, lay ơn, hoa huệ...;

Tranh bịt mắt bắt dê

Câu đối Tết

Để trang hoàng nhà cửa và để thưởng Xuân, trước đây từ các nho học cho tới những người bình dân «tồn cổ» vẫn còn trọng

hoa để trang trí thì muôn màu sắc như hoa hồng, hoa thủy tiên, hoa lan, hoa thược dược, hoa violet, hoa đồng tiền... Ngoài ra, hoa hồng, cẩm chướng, loa kèn,

huệ tây, lá mãng, thạch thảo... cắm kèm sẽ tạo sự phong phú và mang ý nghĩa sum họp cho bình hoa ngày tết. Màu sắc tươi vui chủ đạo của bình hoa cũng ngụ ý cầu mong một năm mới làm ăn phát đạt, gia đình an khang và sung túc.^[35]

Hoa đào

Miền Bắc thường chọn cành đào đỏ để cắm trên bàn thờ hoặc cây đào trang trí trong nhà, theo quan niệm người Trung Quốc, đào có quyền lực trừ ma và mọi xấu xa, màu đỏ chứa đựng sinh khí mạnh, màu đào đỏ thắm là lời cầu nguyện và chúc phúc đầu xuân.^[36]

Sự tích hoa đào ngày Tết:

Ngày xưa, ở phía Đông núi Sóc Sơn, có một cây hoa đào mọc đã lâu đời. Cành lá đào sum suê, to lớn khác thường, bóng rậm che phủ cả một vùng rộng. Có hai vị thần tên là Trà và Uất Lũy trú ngụ ở trên cây hoa đào khổng lồ này, tỏa rộng uy quyền che chở cho dân chúng khắp vùng. Quỷ dữ hay ma quái nào bén mảng lui đến ắt khó mà tránh khỏi sự trừng phạt của 2 vị thần linh. Ma quỷ rất khiếp sợ uy vũ sấm sét của hai vị thần, đến nỗi sợ luôn cả cây đào. Chỉ cần trông thấy cành hoa đào là bỏ chạy xa bay. Đến ngày cuối năm, cũng như các thần khác, hai thần Trà và Uất Lũy phải lên thiên đình chào Ngọc Hoàng.

Trong mấy ngày Tết, 2 thần vắng mặt ở trần gian, ma quỷ hoành hành, tác oai tác quái. Để ma quỷ khỏi quấy phá, dân chúng đã đi bẻ cành hoa đào về cắm trong lọ, nhờ ai không bẻ được cành đào thì lấy giấy hồng điều vẽ hình 2 vị thần linh dán ở cột trước nhà, để xua đuổi ma quỷ.

Từ đó, hàng năm cứ mỗi dịp Tết đến, mọi nhà đều cố gắng đi bẻ cành hoa đào về cắm trong nhà trừ ma quỷ.

Hoa mai

Hoa Mai, với miền Nam nước Việt, nằm trong vùng khí hậu nhiệt đới rất thích hợp môi trường cho hoa Mai đơm bông

này mầm mỗi dịp Xuân về Tết đến.

Miền Trung và miền Nam lại hay dùng cành mai vàng hơn miền Bắc, màu vàng tượng trưng cho sự cao thượng vinh hiển cao sang, màu vàng còn tượng trưng cho vua (thời phong kiến). Màu vàng thuộc hành Thổ trong Ngũ hành, theo quan điểm người Việt, Thổ nằm ở vị trí trung tâm và màu vàng được tượng trưng cho sự phát triển nòi giống. Đối với người miền Nam, nếu hoa Mai nở đúng vào lúc đón giao thừa hay nở vào sáng sớm ngày mừng một Tết thì điều đó có nghĩa là sự may mắn, thịnh vượng, và hạnh phúc sẽ đến với cả gia đình trong năm đó.^[37]

Cây quất

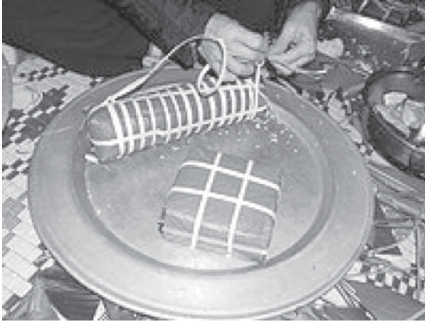
Tết đến, cây quất thường được trang trí tại phòng khách. Cây quất Tết ngày càng có nhiều kiểu dáng cầu kỳ nhưng vẫn phải bảo đảm sự xum xuê, lá xanh tốt, quả vàng chi chít thể hiện sự trù phú, hứa hẹn năm mới được mùa, ăn nên làm ra, dồi dào sức sống.^[38]

Ẩm thực ngày Tết

Hộp mứt và hạt dưa

Thành ngữ Việt Nam có

câu *Đói giỗ cha, no ba ngày Tết*. Tết đến, dù nghèo khó đến đâu thì người ta cũng cố vay mượn, xoay xở để có đủ ăn trong ba ngày Tết sao cho “già được bát canh, trẻ có manh áo mới”. Hơn thế nữa, dù có đói khát quanh năm thì đến Tết, mọi người mà nhất là trẻ em thường được ăn uống no đủ. Bữa ăn ngày Tết thường có nhiều món, đủ chất hơn và sang trọng hơn bữa ăn ngày thường. Vì vậy mà người ta cũng thường gọi là “ăn Tết”. Ngoài cơm, ngày Tết còn có:

- Bánh truyền thống: bánh chưng, bánh giầy, bánh tét... Đây là các loại bánh đặc trưng cho phong tục ăn uống ngày Tết ở Việt Nam. Bánh chưng và bánh giầy còn được gắn với các sự tích cổ của các vua Hùng, tổ tiên của người Việt.
- Mứt Tết và các loại bánh kẹo khác để thờ cúng, sau đó dọn ra để đãi khách. Mứt có rất nhiều loại như: mứt gừng, mứt bí, mứt cà chua, mứt táo, mứt dừa, mứt quýt, mứt sầu riêng, mứt mít, mứt khoai, mứt hạt sen, mứt chà-là, mứt lạc, mứt me...
- Trái cây, mâm ngũ quả, và đặc biệt là dưa hấu đỏ không thể thiếu trong những gia đình miền Nam. Dưa hấu được chưng cúng nơi bàn thờ Tổ

tiên, bên cạnh các loại mứt, mâm ngũ quả, bánh kẹo..., và nhiều quả dưa còn được gắn thêm chữ Phước - Lộc - Thọ. Sáng mùng một Tết, người nhà cử người bỏ quả dưa để bói cầu may và lấy hên xui. Kẹo bánh thì đa dạng hơn như: Kẹo bột, kẹo dôi, kẹo vùng (mè), kẹo thèo lèo, kẹo dừa, kẹo cau, kẹo đậu phụng (kẹo cu-đơ), bánh chè lam... Ngoài ra, Tết còn có hạt dưa, hạt bí, hạt hướng dương, hạt điều, hạt dẻ rang...

- Thức uống ngày Tết: Phổ biến nhất vẫn là rượu. Các loại rượu truyền thống của dân tộc như rượu nếp thơm, nếp cái hoa vàng (người Kinh), nếp nương (người Thái), nếp cẩm (người Mường), rượu San lùng, rượu ngô (người H'Mong, người Dao), rượu Mấu sơn (người Tày, người Nùng), rượu Bàu đá (Trung bộ), rượu đế (Nam Bộ)... thường được dùng. Sau bữa ăn, người ta thường dùng trà xanh. Ngày nay còn có thêm các loại rượu của phương Tây, bia và các loại nước ngọt.
- Cổ Tết: dịp Tết người Việt thường tổ chức ăn uống lớn, gọi là ăn cỗ. Các món cỗ trong nhiều gia đình ở miền Bắc có thể có gà luộc, bóng bì, canh măng, chân giò có nấm hương, miến nấu lòng gà, nem rán, xôi gấc, xôi đỗ, thịt gà, thịt đông, món xào, giò lụa, giò mỡ, nộm, dưa hành muối...; bữa ăn tất niên của người Huế thường có xôi, thịt heo quay, cá rô chiên, canh rau (hoặc canh khổ qua). và mâm cỗ cúng tổ tiên, thường có khoai, sắn, lạc và chè. Ở làng Vũ Đại, Hà Nam phải có

món cá kho, ở làng Sơn Vi, Phú Thọ thường có thêm chè lam, người dân Quảng Nam phải có bánh tổ Hội An.

- Ngoài ra, các gia đình miền Nam thường có thêm nôi thịt kho nước dừa (thịt kho rệu) và nôi khổ qua hầm và nem bì, dưa giá miền Nam, củ kiệu ngâm, bánh trắng (đề quán) để ăn mấy ngày tết. Miền Bắc có cơm rượu và thịt đông, dưa hành và ngày trước có chè kho, mọc vên ám, thang ngày Tết, hiện nay ít được biết đến. Miền Trung có dưa món và món tré, giống giò thủ của miền Bắc nhưng nhiều vị củ riêng, thịt chua và tai heo, người Huế có thêm món me ngâm đường Thông thường, người nội trợ miền Nam lục tính nghi ngại, không nấu nướng trong 3 ngày Tết, mà chỉ dùng thức ăn đã được chuẩn bị sẵn trước Tết.

Những phong tục tập quán và sinh hoạt ngày Tết

Gánh nước: Ngay sau Giao thừa hoặc sáng mùng Một, người nhà mang thùng ra sông hoặc ra giếng làng gánh nước về đổ đầy chum vại, với hy vọng sang năm mới “của cải như nước non”.

- Khai ấn và Khai bút: Đầu Xuân, nhằm vào ngày tốt, giờ tốt, người có chức tước *khai ấn* (đóng con dấu lần đầu tiên trong năm); học trò, sĩ phu *khai bút* (viết bài hoặc một đoạn văn, một câu thơ... đầu tiên trong năm); nhà nông khai canh, (cày ruộng, làm đất, trồng, cây lần đầu tiên trong năm); người buôn bán thì «khai thương», (mở hàng lần đầu tiên trong

năm)... Sau ngày mừng Một, dù có mãi vui cũng chọn ngày để *khai nghệ, làm lấy ngày*. Nếu như mừng Một tốt thì chiều mừng Một bắt đầu. Riêng khai bút thì Giao thừa xong, chọn giờ Hoàng đạo không kể mừng Một là ngày tốt hay xấu. Người thợ thủ công nếu chưa ai thuê mượn đầu năm thì cũng tự làm cho gia đình một sản phẩm, một dụng cụ gì đó. Người buôn bán, vì ai cũng chọn ngày tốt nên phiên chợ đầu xuân vẫn đông, mặc dầu người bán chỉ bán lấy lệ, người ta thường chợ Tết cùng với du xuân (đi chơi Tết).

Sinh hoạt ngày tết

Áo quần mới: Ngày xưa, trước Tết một thời gian ngắn, các bà các mẹ trong nhà phải thức khuya quay tơ, dệt vải, may áo quần mới cho cả nhà. Công việc này thường kết thúc vào ngày cuối năm. Đến sáng mừng Một Tết, cả nhà dậy sớm, thay quần áo mới để làm lễ gia tiên.

Dọn dẹp nhà cửa trước Tết: Do tục kiêng cử quét nhà trong ngày Tết. Theo quan niệm dân gian, việc quét nhà trong ngày Tết sẽ quét đi theo cả lộc xuân (xác pháo đốt trong đêm giao thừa), người quét nhà sẽ bị “rông” cả năm; (rông: được hiểu như sự xui xẻo).

- Trả nợ cũ: Đối với nhiều người Việt, dịp tất niên là dịp *trả nợ cũ*, xóa bỏ xích mích của năm cũ, để hướng tới năm mới vui vẻ hòa thuận hơn.
- Trò chơi dân gian: bịt mắt bắt dê, múa võ, hát bội, hát cải lương, hát chèo, đánh đu,

thi leo cột mỡ, đập niêu, chọi gà; bài chòi; chơi tổ tôm điếm; chơi cờ người và nhiều trò dân gian cổ truyền khác.

- Cờ bạc: Ngày xưa các gia đình có nề nếp quanh năm cấm đoán con cháu không được cờ bạc rượu chè nhưng trong dịp Tết thì tam cúc, cờ gánh, cờ nhảy, chẵn, tổ tôm, lắc bầu cua,... ai thích trò nào chơi trò ấy. Đến lễ khai hạ (hạ nêu) thì xé bộ tam cúc, cắt bộ tổ tôm... hoặc đốt các bộ bài trong lễ hóa vàng.
- Cúng đưa và Hạ nêu: Trong những ngày Tết, người Việt quan niệm rằng có sự hiện diện của Ông Bà tổ tiên nên bàn thờ luôn được thắp hương và cúng cơm mỗi ngày. Thường thì chiều mùng Bốn hay mùng Năm cúng tiễn đưa Ông Bà, chiều mùng Bảy cúng *hạ nêu*.
- Đốt pháo thường hay có trong dịp cúng tất niên hay thời khắc giao thừa ngày Tết cổ truyền. Từ năm 1994, nhà nước Việt Nam đã cấm đốt pháo, buôn bán và nhập khẩu pháo bằng Chỉ thị số 406/CT-TTg ngày 8 tháng 8 ^[50] vì tính chất nguy hiểm dễ gây sát thương của nó.

Lễ hội Tết

Các lễ hội truyền thống khác như thi đấu cờ người; đua thuyền, đấu vật, đánh cò, múa lân, múa rồng, thi thả chim bồ câu... tùy theo bản sắc văn hóa của mình, mỗi địa phương đều tổ chức lễ hội ngày tết với những phần “lễ” và phần “hội” chứa đựng những nét văn hóa khác nhau rất phong phú.

Tại Hà Nội, vào ngày mùng 5 Tết, lễ hội Quang Trung được tổ chức ở gò Đống Đa, thuộc địa phận phường Quang Trung, quận Đống Đa và lễ hội Cổ Loa tại xã Cổ Loa thuộc huyện Đông Anh, lễ hội chùa Hương tại xã Hương Sơn, huyện Mỹ Đức ngày mùng 4.

Các nơi khác có Chợ Âm Dương mùng 4 ở phường Võ Cường, thành phố Bắc Ninh, tỉnh Bắc Ninh và Chợ Viêng mùng 7 tại xã Kim Thái, huyện Vụ Bản và tại thị trấn Nam Giang, huyện Nam Trực thuộc tỉnh Nam Định, Hội xuân Núi Yên Tử ở xã Thượng Yên Công, thành phố Uông Bí thuộc tỉnh Quảng Ninh.

Tại làng cổ Vân Luông thuộc phường Vân Phú nằm ở thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ có hội ném đá, gọi là Ném Chài vào ngày 3 tháng giêng. Từ năm 1946 hội Ném Chài thôi tổ chức vì nguy hiểm tính mạng. Năm 2004 lễ hội được phục hồi nhưng thay ném đá bằng túi vải đựng cát.

Tại xã Đông Hoàng, huyện Đông Sơn, tỉnh Thanh Hóa có phiên chợ Chuộng tổ chức vào mùng 6 tết, người dân đến mua bán một số sản vật nông nghiệp để lấy may, còn thanh niên thì đánh nhau để cầu may.

Điềm lành

Hoa mai: sau Giao thừa, nếu hoa mai (loại 5 cánh) nở thêm nhiều và đầy đặn thì đó là một điềm may. Và may mắn hơn

nửa khi có một hoặc vài bông hoa 6 cánh.

Chó la vào nhà: Tục ngữ *Mèo đến nhà thì khó, Chó đến nhà thì sang*.

Cây đào: Nếu có nhiều cánh kếp (hoa kếp) 3 lớp (hàng) trên đài hoa và có hình dáng như bông hồng thì sẽ có nhiều phúc lộc.

Cây quất: Nếu cây có nhiều chồi xanh mọc thì năm đó sẽ có nhiều lộc. Nếu có đủ Tứ quý: Quả chín, quả xanh, hoa và lộc sẽ may mắn và thành đạt cả năm.

Kiên kỵ

Miền Bắc Kỵ mai táng: Ngày Tết Nguyên Đán là ngày mở đầu cho vận hội hanh thông của cả một năm, có ý nghĩa rất thiêng liêng. Gia đình phải tạm gác mối sầu riêng để hoà chung với niềm vui chung. Vì vậy có tục lệ cất khăn tang trong ba ngày Tết. Nhà có đại tang kiêng đi chúc Tết, mừng tuổi bà con, xóm giềng, ngược lại bà con xóm giềng lại cần đến chúc Tết và an ủi gia đình bất hạnh. Trường hợp gia đình có người chết vào ngày 30 tháng chạp mà gia đình có thể định liệu được thì nên chôn cất cho kịp trong ngày đó, đa số các gia đình kiêng để sang ngày mừng Một đầu năm. Trường hợp chết đúng ngày mừng Một Tết thì chưa phát tang vội nhưng phải chuẩn bị mọi thứ để sáng mừng Hai làm lễ phát tang.

- Ngày mừng Một Tết người ta rất kỵ người khác đến xin lửa nhà mình, vì quan niệm lửa là đỏ là may mắn. Cho người khác cái đỏ trong ngày mừng Một Tết thì cả năm đó trong nhà sẽ gặp nhiều điều không may như làm ăn thua lỗ, trong nhà lủng củng, ra đường hay gặp tai bay vạ gió.
- Kiêng cho nước đầu năm vì nước được ví như nguồn tài lộc trong câu chúc *tiền vô như nước*, nếu cho nước thì coi như mất lộc.^[60]
- Trong ngày này, người ta kiêng quét nhà vì theo một điển tích của Trung Quốc, nếu quét nhà thì năm đó gia cảnh sẽ nghèo túng, khánh kiệt. Khi hốt rác trong nhà đổ đi thì thần Tài sẽ đi mất.
- Ngày đầu năm cũng như ngày đầu tháng, người ta rất kiêng kỵ việc vay mượn hay trả nợ, cho vay. Người xưa quan niệm không nên vay tiền hoặc đồ đạc vào những ngày đầu năm mới, điều đó có thể làm chúng ta rơi vào cảnh túng thiếu cả năm, không may mắn.
- Trong ăn uống, người ta kiêng ăn thịt chó, cá mè, thịt vịt... Nếu ăn những thứ này vào dịp đầu năm hay đầu tháng sẽ “xúi quẩy”.
- Ngoài ra, người già cũng khuyên con cháu trong ngày này không được đánh vỡ bát đĩa, ấm chén, cãi nhau, chửi nhau, kiêng những điều không vui xảy ra với gia đình.
- Người ta thường kiêng khóc lóc, buồn tủi hoặc nói tới điều rủi ro hoặc xấu xa trong dịp Tết.
- Kiêng mặc quần áo màu trắng và đen: Theo quan niệm của người

xưa, màu trắng và đen là màu của tang lễ, chết chóc, vì vậy những ngày đầu năm thì phải mặc trang phục với những màu sắc sặc sỡ và thu hút sự chú ý, tạo nên sự phấn khởi và vui vẻ để đón chào năm mới, như: màu hồng, đỏ, vàng, xanh...

- Kiêng nói to, cãi nhau, nói xấu hay mắng người khác.
- Kiêng đi chúc Tết vào sáng Mùng Một Tết nếu không được gia chủ mời vì sợ sẽ mang đến điều không tốt đẹp cho chủ nhà trong năm mới. Theo phong tục xông đất, người đầu tiên bước vào nhà ai trong ngày mừng một Tết chính là người quyết định đem lại sự may mắn hoặc xui xẻo cho gia đình ấy trong cả năm.
- Ngày mùng 5 tháng giêng Âm lịch là ngày *nguyệt kỵ*, người Việt thường tin rằng ngày này không thích hợp cho xuất hành.

Miền Trung

Kiên ăn các món chế biến từ tôm vì sợ năm mới đi giạt lùi như tôm.

- Kiêng ăn trứng vịt lộn, thịt vịt bởi đầu năm mà ăn món này thì sẽ xúi quẩy.
- Một số vùng kiêng mặc đồ trắng suốt tháng Giêng vì đó là biểu tượng của tang tóc.
- Kiêng quét nhà vì đó là xua đuổi thần Tài Lộc đầu năm.
- Tránh nhả nhó, cau có, khóc lóc và cãi vã trong ngày đầu năm vì quan niệm nó làm cả năm sẽ gặp chuyện không may.

Miền Nam

Kiên để cối xay gạo trống

vào ngày đầu năm vì đó là tượng trưng cho việc thất bát, mất mùa năm tới. Người ta thường đổ một ít lúa vào cối xay, ngụ ý cầu mong năm mới lúa gạo đầy tràn.

- Cũng như trên, kiêng kỵ để thùng gạo, hủ đường muối, thiếu hụt vì sợ cả năm đều bị thiếu thốn.
- Gia chủ hãy có khách đến là dọn cỗ, mời uống rượu, ăn bánh. Khách không được từ chối bữa ăn, dù no cũng phải nhấm nháp chút ít.
- Kiêng các việc làm đồ bẻ hư hỏng, hoặc tranh cãi to tiếng lẫn nhau.
- Thường kiêng khóc lóc, buồn tủi hoặc nói tới điều rủi ro hoặc xấu xa trong dịp Tết.
- Kiêng cử quét nhà ngày đầu năm vì quan niệm quét tiền tài tốt đẹp ra ngoài. Ngoài ra người dân sẽ tắm gội cơ thể trước ngày đầu năm để tránh phải gột rửa may mắn trong năm mới.

Đó là những phong tục ăn Tết và mừng Tết từ xưa do tổ tiên, ông bà truyền lại. Ngày nay con cháu đã tiết giảm đi nhiều, chỉ giữ lại những thói tục căn bản, mang nhiều ý nghĩa. Tết vẫn là thời gian linh thiêng giữa năm cũ và năm mới, là dịp tưởng nhớ tổ tiên, sum họp gia đình, thăm viếng bạn bè. Giữ Tết truyền thống cũng là gìn giữ văn hóa dân tộc. ♦

(ĐGD sưu tầm và tổng hợp)

Xuân cảm

*Nắng ấm, trời xanh, tươi sắc hoa
Lòng như trẻ lại với xuân già
Xuân đi xuân đến bao lần nhỉ?
Có núi xuân thì, xuân vẫn qua*

*Niềm riêng buồn nỗi nam nhi chí
Đã góp được gì cho núi sông?
Mỗi mùa xuân đến phai màu tóc
Cố quận đêm ngày vẫn ngóng trông*

*Ơn trời nợ nước làm sao trả
Nhớ thuở ngày xưa được vẫy vùng
Giang sơn gãy gánh, mình vô dụng
Buồn nhìn vận nước mãi long đong*

*Thôi cứ gượng vui mừng xuân mới
Chén trà, ly rượu nhớ non sông
Cháu con mơn mớn như măng mọc
Măng đừng phải gánh nợ cha ông*

Hồng Giang

Xuân Kỷ Hợi 2019

Năm Hợi Nói Chuyện Heo

■ Nguyễn Quý Đại

Người Việt ngày nay hầu như sinh sống trên khắp thế giới, dù ở quốc gia nào ngày Tết theo Âm lịch mọi gia đình Việt Nam đều lo cúng rước ông bà, tổ tiên về vui Tết. Cúng Tết để nhớ về quê hương, cội nguồn theo truyền thống dân tộc. Mỗi năm cầm tinh một tên khác theo Thập-địa, Can-Chi năm 2019 là năm Kỷ Hợi. Người Việt gọi Hợi là heo hay lợn, Quan niệm của người Việt, người Hoa, Đại hàn.. người sinh ra năm nào thì lấy tên con giáp đó như : Dần, Mẹo, Thìn, Tỵ, Ngọ, Mùi Thân, Dậu, Tuất, Hợi, Tý, Sửu. Nhưng gần đây ở Trung Hoa đang thảo luận nhiều về vấn đề 12 con giáp

và có người đề nghị thay các con “chuột, rắn, gà, heo” bằng những con vật khác là “sư tử, cá, phượng hoàng và chim hạc”. Lý do trong dân gian người Hoa luôn có một số quan niệm không tốt về những con vật trên. Ví dụ như chuột thì hay ăn vụng, gặm nhấm đồ vật, còn rắn thường có tâm địa xấu xa, heo thì tạp ăn biếng làm, gà kém may mắn hay đói như năm Ất Dậu 1945 ngoài Bắc xảy ra nạn đói chết người? Năm mang tên 4 con giáp trên là kém may mắn. Trong khi đó sư tử oai phong chúa tể của loài thú; chim phượng hoàng biểu tượng may mắn, còn chim hạc có đời sống trường thọ....

Dòng họ nhà heo theo khoa học
Về nguồn gốc của heo, theo tự

diễn các động vật (Das grosse tier lexikon nhà xuất bản Dorling Kindersly). Thời tiền sử, heo rừng bị con người bắt về nuôi thuần hoá tên khoa học (Sus scrofa domesticus hay sus domesticus). Năm 1830 lần đầu tiên ở tiểu bang Ohio nhờ khí hậu ẩm, phôi giống loại heo Yorshi từ Anh quốc và Landrassen ra loại heo lớn trung bình, lông dài và da đều trắng lấy tên US Yorshire. Đến năm 1895 cũng tại Hoa Kỳ, phôi giống heo với Đan Mạch thành công ra loại heo màu trắng, thân hình dài, tai lớn, thịt có phẩm chất ngon.

Ở Đức, giữa thế kỷ thứ 19 vùng bắc Đức đã tạo được loại heo lông đen trắng có chấm đỏ Baldinger Tigerschwein. Năm

Heo US Yorkshire.

1926 vùng Angeln tiểu bang Schleswig Holstein lai giống loại heo Angler Sattelschwein, Việt Nam đồng bằng sông Cửu Long có loại Ba Xuyên thân, chân ngắn lông đen trắng nặng khoảng 100 kilo. Trung Quốc có loại heo đen Beijing Black. Các quốc gia khác tìm được các giống như: Bantu, Banza Pig, Arawpawa Pig, Auckland Pigs, Black Salaonian, British Landrace, British Lop, British Saddleback, Belarus Black Pied, Belgian Landrace, Berkshire Pig, Bindenschwein *Sus scrofa vittatus*... Đáp ứng nhu cầu cung cấp thực phẩm, heo được nuôi ở các trang trại lớn trên khắp thế giới (ngoại trừ khối Hồi Giáo), thức ăn được biến chế theo công nghiệp, người nuôi heo không cần phải nấu cám, hái rau vớt bèo, heo nuôi rất mau lớn, trọng lượng từ 180 đến 250 kilo. Được chuyên viên Thú y chăm sóc sức khỏe nên tránh được những bệnh dịch gây thiệt hại về kinh tế.

Hiện nay tại Đài Loan, họ đã gây giống được ba con heo, phát ra ánh sáng màu xanh lá cây từ đầu đến đuôi. Các con heo phát ra ánh sáng này được tạo ra từ một phôi thai heo bình thường và được cấy

thêm gene từ một loài động vật khác. Tại Nhật cũng công bố thành công gây giống heo từ trong ống nghiệm. Các loại heo rừng sống ở Á Châu, Âu Châu và Bắc Mỹ. Họ của heo danh từ khoa học là *Suidae* là một họ sinh học, được

các nhà khoa học chia làm nhiều loại khác nhau. Vì ảnh hưởng khí hậu nên loài heo có sự khác nhau về hình dáng và sức nặng. Loài heo không có tuyến bài tiết mồ hôi nên heo thường thích sống nơi ẩm ướt, đặc tính dùng mõm ủi đất tìm kiếm thức ăn và khứu giác rất nhạy cảm, nhiệt độ cơ thể của heo từ 38 đến 39,5 độ C. Các loại heo rừng thuộc loại heo hươu/ *Babirusa babirusa* và heo Phi châu/ *Phacochoerus aethiopicus*. Loại heo hươu sống trên các đảo của Indonesia, sống dưới các bụi rậm rừng nhiệt đới trong các bụi lau sậy bên bờ sông hồ nước, lớp da lốm đốm màu nâu và xám lông thưa, hai cặp răng nanh trên và dưới đều khác nhau, cong ngược và uốn về phía sau rồi uốn ngược lại phía trước. Heo rừng Phi châu/ *Hylochoerus* chia nhiều loại như *Hylochoerus meinertzhageni* sống khu vực xích đạo, loại u mắt / *Phacochoerus africanus* hay *Phacochoerus aethiopicus*.

Heo lông rậm *Potamochoerus larvatus*, heo lông đỏ *Potamochoerus porcus* ở sa mạc Sahara... heo tai chổi / *Potamochoerus*.. Heo Giant Forest Hog là loại heo lớn nhất trong dòng họ gia đình heo, con

đực dài 2m, cao 110cm, nặng 250 kg, được bao phủ lớp lông màu đen, lớp lông sát da là màu cam đậm, tai lớn và răng nanh nhỏ hơn loại warthog & bushpig, giống heo này tìm thấy ở vùng rừng mưa nhiệt đới West & Trung tâm Africa Kenya và cao nguyên Ethiopian. Giant Forest Hog chỉ ăn cỏ và những cây trên mặt đất, không dùng mõm đào đất tìm thức ăn như các heo khác

Red River Hog - Heo đỏ

Babirusa hay pig-deer xuất hiện lâu đời nhất trong họ nhà heo, thường sinh sống ở vùng nhiệt đới dọc theo bờ sông và hồ. Giống heo này hiện nay nằm trên danh sách có nguy cơ tuyệt chủng. Bearded Pig *Sus barbatus* ở vùng Đông Nam Á -Sumatra, Borneo, và Đông Phi luật Tân. Red River Hog sống ở rừng mưa và vùng núi Africa, Heo cân nặng từ 55-80 kg, lông nâu, chân đen, mõm đen trắng, chúng sống từng đàn từ 6-20 con .

Các loại heo ở Việt nam có tên khoa học *Sus bucculentus*. Nhưng có nhiều tên gọi bình dân : heo nái, heo sữa, heo hạch (heo đực đã thiến), heo nọc (heo đực không thiến), heo lang (lông đốm đen trắng), heo mọi, heo cỏ .... Tuổi trưởng thành của heo cái từ 9 tháng, heo nái một năm sinh hai lần, mỗi lần khoảng 10 heo con, nhưng con sinh đầu tiên thường

bị chết vì ngộ, heo mới sinh nặng khoảng 1,5 kilo bú sữa mẹ, heo nái thường có 14 đầu vú hai bên (7 x 2) heo mẹ uống mỗi ngày 10 lít nước., heo con uống 1,5 lít .Tất cả các giống heo đều ăn rất tạp đủ thứ động vật, thực vật, rau cám, cỏ vv...

Heo trong đời sống và văn học

Người đời thường chê heo là lười, ngu, bần thiù, lòi thối lếch thếch, cái gì xấu đều ám chỉ con heo !! Trong ngôn ngữ Đức có những câu chửi như “diese Sau hat wieder alles voll gekleckert / con heo ấy đã bôi bẩn khắp nơi, hay diese verdammte Sau hat mich betrogen/ con heo ấy đã lừa tôi rồi! “ to make a pig of oneself “.Ngược lại nói “có con heo/ Schweinegehabt/ that’s a bit of luck, có nghĩa là may mắn..

Đời sống của heo cũng thông minh, dễ dạy, khứu giác rất nhạy bén. Ở Nga, người ta cũng tổ chức «piglets seek Moscow Olympic glory» cho heo chạy đua, bơi trong những hồ nhỏ hay chơi banh, heo dùng mõm đẩy banh. Các loại heo choai choai được ưa thích từ các nơi : Mykola của Ukraine, Nelson của Nam Phi châu và kostik của Nga”.. Hiện nay ở Việt Nam, ngoài trường đua chó lớn ở Vũng Tàu, cũng có trường đua heo ở một vài nơi?

Phim con heo, người ta thường liên tưởng đến các loại “phim cochon” khiêu dâm, nhưng có loại phim con heo hoạt hoạ : Pig is pigs, Porky Pig, Petunia pig, Looney Tunes được nhiều người hâm mộ, hiện nay các rạp đang chiếu phim Schweinchen Wilbur und seine Freunde/ “heo con Wilbur và người bạn” . Âm

nhạc có nhiều nhạc phẩm như : Pigs on the Wing của Pink Floyd năm 1977, War Pigs của Black Sabbath năm 1970.

Loại cá thông minh được Hải quân huấn luyện để chống đặc công là loại cá heo, quốc gia Cuba có vịnh Con Heo năm 1962 sắp xảy ra chiến tranh Nga-Mỹ dưới thời tổng thống J. F. Kennedy và chủ tịch N.S Chruschtschow. Lịch sử Hoa Kỳ năm 1859 xảy ra vụ tranh chấp các vùng biên giới giữa Anh (Canada) Mỹ. Heo từ vùng này chạy sang ăn khoai tây vùng khác bị bắn chết gây tranh cãi “keep your pigs out of my potatoes!” hãy giữ heo các anh ngoài ruộng khoai chúng tôi “keep your potatoes out of my pigs” hãy giữ khoai các anh đừng đụng tới heo chúng tôi... Nếu không được dàn xếp thì hai bên đánh nhau toi bờ cũng tại vì heo !! Hiện nay một số trường học, Đại học Arkansas lấy logo là con heo rừng Razorbacks.... (Sus scrofa) cho đội thể thao của trường. Ở Đức nhiều nơi chọn hình heo con quảng cáo, biểu tượng cho sự may mắn và phát tài. Đức, Việt Nam và có thể nhiều quốc gia khác cũng có loại heo đất bỏ tiền tiết kiệm,

Trong truyện Tây Du Ký của Trung Hoa có nhân vật Trư Bát Giới, đệ tử của thầy Huyền Trang có hình dạng nửa người nửa heo, Người Hoa cũng với tục lệ trong lễ cưới, có con heo quay đầy đủ đầu đuôi, sau đêm động phòng hoa chúc, nếu người con dâu không còn trinh trắng trước khi về nhà chồng, nhà trai cắt lỗ tai con heo quay đó trả lại cho nhà gái. Tục lệ đó, không biết ngày

nay có còn tồn tại hay không ? “heo lành ai nữ cắt tai, Gái ngu chồng bỏ, khoe tài nổi chi? “

Trong thiên tình sử Odysseus của Homer thủy thủ đoàn bị nữ thần Circe biến thành heo. Thời xa xưa, Hy Lạp dùng heo để tế nữ thần Demeter. Tại Việt Nam nếu ai ở gần lò thịt, buổi sáng sớm nghe tiếng eng éc của heo bị chọc tiết, nhưng ở Đức các lò thịt dùng điện châm vào tai heo điện giật heo bất tỉnh bị chọc tiết... có chuyên viên khám gan và thịt trước khi đóng dấu cho bán ra chợ, không ai được phép tự giết heo bò ở nhà. Do Thái giáo và các quốc gia theo Hồi giáo kiêng ăn thịt heo, lý do ngày xưa chiến tranh ở các nước Á Rập, nhiều người chết, xác chết không được chôn cất bị heo ăn sinh bệnh dịch, người ăn thịt heo bị truyền bệnh không có thuốc chữa trị, nên Giáo chủ Mohamed kêu gọi đừng ăn thịt heo vì heo là con vật dơ bẩn..., từ đó trở thành thói quen. Dù ngày nay người ta nuôi heo ở các trại chăn nuôi, đầy đủ tiêu chuẩn, có thức ăn biến chế, nếu phát hiện các bệnh dịch như long móng lở mồm.. thì đàn heo đó bị đốt để tránh bệnh truyền nhiễm. Thiếu số người Thổ theo đạo Hồi, sống ở vùng ngoại ô Munich lén mua cừu hay bê làm thịt lậu, Họ ăn thịt phải giết con vật theo nghi thức Hồi giáo, họ phải tự chặt đầu con vật sống...? ngược lại Phật Giáo thì cấm sát sanh.

Ở thôn quê ngoài việc canh tác, ruộng vườn để thu hoạch ngũ cốc, người ta thường nuôi heo quanh năm, trong chuồng hay thả ngoài vườn, không tốn kém nhờ rau cám, chuối cây...phân heo dùng

để bón ruộng lúa. Thảng chạp người ta bán heo để có tiền chuẩn bị ăn Tết, mua sắm quần áo mới cho con cháu. Có nhiều nơi những ngày cuối năm, vài gia đình, cùng làm thịt một con heo để chia nhau, ngoại trừ cái đầu heo dành cho gia chủ. Đầu heo giá trị của nó như một con heo trong việc cúng kiếng hay đi biểu người nào đó đã mang ơn.

Hai thập niên về trước ở Đức, vào tiệm thịt khó có thể tìm được đầu hay chân heo, Người Việt thích bao tử làm phá lấu, chân, đuôi để nấu bún bò Huế, đầu heo để cúng, làm giò thủ, muốn có phải vào lò thịt họ cho không lấy tiền. Thời nay kinh tế khó khăn nên các siêu thị ở Đức đều có bán : đầu, đuôi, chân heo cả móng, nhưng chưa bán bao tử và ruột heo ? có thể đặt con heo quay cỡ 5-10 kilo, gia vị do họ ướp, không được phép bôi màu đỏ ngoài da như heo quay bên quê nhà. Bởi vậy lễ cưới người Việt ở Đức theo phong tục Việt Nam đều có heo quay, Tuy nhiên các vùng biên giới Đức Tiệp hay Ba Lan có người Việt phần lớn gốc Bắc, đi lao động trước kia, được phép ở lại sau khi chế độ CS Đông Âu sụp đổ. Họ buôn bán chợ trời, mùa hạ nắng ấm thì họ trồng rau muống, rau thơm, làm lậu thịt dê, gà, heo, bê, có đủ bộ lông...lên bán cho người Việt ở Đức, đã bị cảnh sát Đức phát hiện

Đề cập đến thịt heo, những người lớn tuổi đều ngại thịt heo vì nhiều mỡ, nhưng không thể quên, xứ Quảng Nam ngoài đặc sản mì Quảng còn món thịt heo ba rọi luộc quấn bánh tráng rau sống, chấm nước mắm ngon không chê vào đâu được, giống heo cỡ loại nhỏ nuôi ở quê ăn cám, chuối cây, rau thức ăn thiên nhiên nên thịt ít mỡ thơm ngon. Trong Nam vùng Trảng bàng cũng có món thịt heo luộc, quấn bánh tráng phơi sương với bún đủ loại rau thơm, cho tới những đọt lá non như trâm bầu, xoài, cóc.. thêm món bánh canh giò heo cũng nổi tiếng. Riêng ở Munich du khách vào nhà hàng Đức, gọi cái đùi heo nướng “Schweine haxe”, với cục bột “Knudel” hay rau cải trắng chua uống ly bia, ăn một bữa no hơn một ngày, bởi vì người Việt mình nhỏ con..

Ở Việt Nam sống tại thành phố, nếu nhà có vườn rộng, người ta cũng làm chuồng nuôi heo, “chuồng heo ở dưới, chuồng gà ở trên”, nhưng sau năm 1975 đất nước thống nhất một thời heo về thành phố, ngồi ở phòng khách, nằm ở cầu thang, cũng ăn hạt

bo bo giống người... Trong thi ca bình dân, heo được nhắc đến qua câu hò tiếng hát, mà chúng ta đã nghe dưới ánh trăng thanh, bên lũy tre xanh con đường làng bé nhỏ. ..

*Em về thưa với mẹ cha
bắt heo đi cưới, bắt gà đi cheo
Đầu heo lớn hơn đầu mèo
Làng ăn không hết, làng treo đầu đình
Ông xã đánh trống thỉnh thỉnh
Quan viên nín áo ra đình ăn cheo*

Dưới chế độ phong kiến, cảnh đàn ông năm thê bảy thiếp, cho nên tâm tư của người đàn bà bình dân lúc nào cũng phảng phất chống đôi hờn dỗi ghen tương...

*Một vợ nằm giường lèo
Hai vợ nằm chèo queo
Ba vợ ra chuồng heo mà nằm*

Cuộc sống hôn nhân ở thôn quê không kiêu sa đài các, chỉ có ước mơ bé nhỏ trở thành vợ chồng thật đơn giản, lễ cưới không cần đầu heo mâm thịt, hay vàng bạc châu báu. Con heo đôi khi là một tài sản lớn của nhà nông nghèo ! Họ chỉ cần một cặp vịt, đôi bông làm sánh lễ, Tình yêu không đến với con người bằng ý nghĩ lý luận mà bằng sự giao cảm giữa 2 con tim, đem lại nguồn sống thanh bản và chung thủy

*Người ta giàu thì đầu heo mâm thịt
Hai đứa mình nghèo thì cặp vịt đôi bông
Người ta thách lợn, thách gà
Còn em thách cưới một nhà khoai lang*

Quanh năm trên đồng ruộng vườn rau, nên quan niệm về hôn nhân của giới bình dân đơn sơ, mộc mạc làm sao đủ tiền để nộp cheo cho làng khi “rước nàng về dinh “. Lập gia đình so sánh giống như nuôi heo phải vớt bèo... hoặc chọn một người vợ phải xem dòng họ đó ra sao ?

*Nuôi heo thì phải vớt bèo
Lấy vợ thì phải nộp cheo cho làng
Lựa được một con dâu sâu con mắt
Mua heo chọn nái, mua gái chọn dòng*

Phản ánh một phần nào sinh hoạt của xã hội, thi ca trào phúng đã đưa giá trị con heo lên để so sánh

*Mẹ tôi tham thúng xôi rền
Tham con lợn béo, tham tiền Cảnh hưng*

Tôi đã bảo mẹ rằng “ đừng “
Mẹ hăm, mẹ hứ mẹ bưng ngay vào
Bây giờ chồng thấp vợ cao
Như đôi đũa lệch so sao cho bằng

Nước chảy dưới đèo
Bà già lật đật mua heo cưới chồng
Cưới về chồng bỏ chồng đông
Bà già mới tiếc ba mươi đồng mua heo

Còn duyên anh cưới ba heo
Hết duyên anh đánh ba heo đuổi đi

Đang khi lửa cháy, cơm sôi
Lợn kêu, con khóc, chồng đòi tòm tem
Bây giờ con đã ngu yên
Lợn no, cơm chín, tòm tem thì tòm

Người bình dân quanh năm sống với ruộng đồng, gieo mạ, trồng rau, họ đã từng trải cách ăn uống ở miền quê hay thiên tai bão lụt, theo kinh nghiệm họ có thể đoán trước thời tiết sẽ xảy ra:

Gió heo may chẳng mưa dai thì bão giạt
Gió heo may, Chuồn chuồn bay thì bão
Gió heo may mía bay lên ngọn
Gió heo lành lạnh thổi về
Thương người quan ái lòng tê tái sầu
Con gà tục tác lá chanh
Con lợn ỉn ỉn mua hành cho tôi

Theo tục lệ, hằng năm ở Hà Tây vào ngày mùng 7 tháng giêng tổ chức lễ Hội «chạy lợn» nhắc lại sự tích vào đời Hùng Vương thứ 18, có một vị tướng tên húy là Nguyễn Hiền, hành quân qua đây để đánh đuổi giặc. Các bộ lão trong làng xin làm cỗ khao quân, Vị tướng yêu cầu phải làm nhanh để

binh sĩ lên đường hành quân đánh giặc. vào ngày lễ hội trên, con lợn được đem ra lễ hội «chạy lợn» phải được nuôi hết sức cẩn thận. Trước lễ hội 10 ngày, chỉ cho ăn cháo gạo nếp, tắm rửa bằng nước lá thơm sạch sẽ mỗi ngày. Dân làng mở hội «chạy lợn» để nhớ về một truyền thống có ý nghĩa về tình quân dân cá nước thời xa xưa. Nhóm nào làm thịt nhanh mâm cỗ đầy đủ đầu, đuôi, bộ lòng sẽ được thưởng .

Sự tích cây huyết dụ, theo truyền thuyết ngày xưa ở gần Chùa, có người chuyên làm thịt heo buổi sáng đem ra chợ bán, thời đó chưa có đồng hồ báo thức, buổi sáng Chùa thường đánh chuông, tiếng Đại hồng chung ngân xa. Người làm thịt heo nghe tiếng chuông thức dậy giết heo, nhưng đêm đó thầy Trụ Trì nằm chiêm bao thấy con heo nái tới vang xin ngài đừng đánh chuông buổi sáng, để người giết heo ngủ quên, heo sắp đẻ một đàn con, nếu giết mẹ thì chết cả con..Thức giấc thầy Trụ Trì không đánh chuông sáng, người chuyên làm thịt heo ngủ trẻ, không thể thịt con heo đã nhốt trong chuồng để bán buổi chợ sáng, người đó đến Chùa la lối tại sao Thầy không đánh chuông sáng ? Thầy kể lại cho người đó nghe giấc mơ đêm qua, ông ta về nhà thấy con heo nái mình định làm thịt để được chực heo con. Ông ta ân hận, bởi con vật đều có sự sống, ông mang con dao sử dụng hàng ngày tới cắm ở sân Chùa, thế không sát sanh nữa, từ chỗ con dao mọc lên cây huyết dụ.

Nói về năm Hợi, tôi tham khảo một số tài liệu viết về heo trong khả năng giới hạn, mong độc giả bỏ tấc thêm để đề tài năm heo thêm phong phú và hấp dẫn hơn. Cầu mong năm Kỷ Hợi 2019 thế giới hoà bình, bớt nạn khủng bố, Việt Nam phát triển, dân trí tiến bộ và thật sự có tự-do dân-chủ. Đời sống được bình an và hạnh phúc đến với mọi người muôn nơi.♦

Kính mời

Quý Độc Giả vào thăm Facebook Diễn Đàn Giáo Dân:
Trang mạng Xã Hội của Diễn Đàn Giáo Dân mới thành lập, nhằm đáp ứng nhu cầu Truyền Thông trong Đệ tam Thiên Niên Kỷ. Quý vị có thể vào các Link:

<http://facebook.com/ddgdtv/> hoặc <https://www.facebook.com/ddgdtv/> hoặc <https://www.facebook.com/pg/ddgdtv/video/>

NHỮNG VẤN THƠ XUÂN TIÊN BIẾN

TẾT VÀ NGƯỜI QUA

Thủa bé tôi đeo chiếc khánh vàng
Quần đào xẻ đũng, áo hàng lam
Chân đi hài đỏ, tay thu pháo
Nhận cả nhà lên tiếng hát vang

Muôn màu tươi sáng, phấn, hoa, hương
Đời ngọt ngào như có vị đường
Tôi sống, tôi say và mỗi Tết
Lòng tơ thêm động chút yêu đương

Khói pháo say người rượu ái ân
Cõi lòng thắm nở một vườn xuân
Nàng thơ năm ấy cười mê đắm
Trong mắt em Nhung hiện giữa trần

LAN SƠN

ÁO TRẮNG

Áo trắng đơn sơ, mộng trắng trong
Hôm xưa em đến, mắt như lòng
Nở bừng ánh sáng, em đi đến
Gót ngọc dồn hương, bước tỏa hồng

Em đẹp bàn tay ngón ngón thon
Em duyên đôi má nắng hoe tròn
Em lùa gió biếc vào trong tóc
Thổi lại phòng anh cả núi non

Em nói anh nghe tiếng lẫn lời
Hồn em anh thở ở trong hơi
Nắng thơ dẹt sáng trên tà áo
Lá nhỏ mừng vui phất cửa ngoài

HUY CẬN

MÙA XUÂN CHÍN

Trong làn nắng ửng, khói mơ tan
Đôi mái nhà tranh lấm tấm vàng
Sột soạt gió trêu tà áo biếc
Trên dàn thiên lý bóng xuân sang

Sóng cỏ xanh tươi gợn tới trời
Bao cô thôn nữ hát trên đồi
Ngày mai trong đám xuân xanh ấy
Có kẻ theo chồng bỏ cuộc chơi

Tiếng ca vắt vẻo lưng chừng núi
Hồn hển như lời của nước mây
Thầm thì với ai ngồi dưới trúc
Nghe ra ý vị và thơ ngây

Khách xa gặp lúc mùa xuân chín
Lòng trí băng khuâng chợt nhớ làng
Chị ấy năm nay còn gánh thóc
Đọc bờ sông trắng nắng chang chang?

HÀN MẠC TỬ

ƯỚC VỌNG MÙA XUÂN

Gió bỗng bang em về cõi ấy
Tôi còn hứng chịu trận mưa chan
Vĩ chẳng đến lúc tôi thành đá
Chắc vẫn thấm thương khóc hợp tan

Xin người chớ rót lời phong vũ
Bão gặp trăm lần ngọn gió nam
Chỉ muốn hứng mưa vừa tỉ lệ
Nắng tung hoành xin bớt chói chang

Giả xử người em như lụa nõn
Tôi đi theo bất kể ôn hàn
Đến đâu cũng thấy em hiền dịu
Mây bốn phương trời xanh chứa chan

Khí tượng đầy tin nắng đẹp tươi
Bụi mưa nhân nhả thả chim trời
Mong em ấm lạnh vừa phong độ
Anh cứ tầm Xuân lấm tấm vui

HOÀNG CẨM

HẸN HÒ

Láng giềng đã đổ đèn đầu
Chờ em ăn dập miếng giàu, em sang
Đôi ta cùng ở một làng
Cùng đi một ngõ, vội vàng chỉ anh?
Em nghe họ nói mong manh
Hình như họ biết chúng mình... với nhau
Ai làm cả gió đất cau
Mấy hôm sương muối cho giàu đổ non?

NGUYỄN BÌNH

TƯỜNG NIỆM LINH MỤC GIUSE TRƯƠNG ĐỨC KỶ

Bút danh CAO PHƯƠNG KỶ, ĐƯỜNG THI

1929 – 2018

Linh Hướng Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân

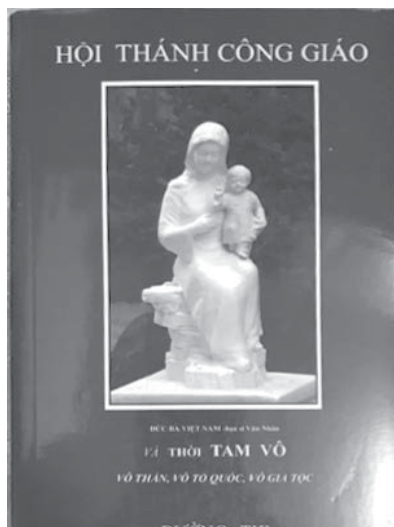

- Sinh ngày 6-3-1929 tại Sở Kiện, Hà Nam, thuộc giáo phận Hà Nội
- Theo học Tiểu Chủng Viện từ khi 10 tuổi. Sau đó theo chương trình tu học tại Đại Chủng Viện Hà Nội và Đại Chủng Viện Sài Gòn
- Thụ phong linh mục ngày 6-6-1959 tại Sài Gòn và thuộc Tu Hội Xuân Bích
- Được gửi đi du học tại Đại Học Sorbonne, Paris, Pháp
- Khi về nước, được cử làm giáo sư tại Chủng Viện Đà Nẵng
- Sau 1975, Cha di tản sang Hoa Kỳ, tiểu bang Hawaii. Cha lập giáo xứ Việt Nam đầu tiên tại đó. Thời gian sau, Cha được bổ nhiệm giảng dạy tại Chủng Viện Saint Joseph's College Seminary, thành phố Mountain View, California từ 1983 tới 1992. Nhiều học trò cũ của Cha hiện là linh mục phục vụ khắp nơi trên nước Mỹ
- Đến khi cao tuổi, Cha về nghỉ hưu tại dưỡng đường Master Dei, Dòng Đức Mẹ Cứu Chuộc (tức Dòng Đồng Công) ở thành phố Carthage, tiểu bang Missouri, Hoa Kỳ
- Cha được Chúa gọi về vào trưa Chúa Nhật lễ Thánh Gia Thất 30-12-2018, thọ 89 tuổi, thiếu 2 tháng 7 ngày thì tròn 90 tuổi
- Tang lễ được cử hành lúc 10 giờ sáng ngày Thứ Sáu 4-10-2019 tại nhà nguyện Tỉnh Dòng Đức Mẹ Cứu Chuộc, Carthage, Missouri

Ngoài nhiệm vụ linh mục và đào tạo các linh mục tương lai, Cha còn là tác giả viết nhiều cuốn sách và bài báo nghiên cứu về tôn giáo, văn hóa, nhất là đề tài Thiên Chúa Giáo hội nhập với văn hóa Việt Nam.

Một điều lý thú là bút hiệu ĐƯỜNG THI của Cha không có nghĩa là thơ Đường, nhưng được ghép từ tên của hai vị Thánh Tử Vi Đạo trong giòng tộc của Cha ở Sở Kiện: Trương Văn Đường và Trương Văn Thi.

Đây là hình bìa một số tác phẩm của Cha Trương Đức Kỷ, bút hiệu Đường Thi

Cha có lòng ưu ái đặc biệt với Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân và đã nhận làm linh hướng cho tờ báo từ trên 15 năm nay. Mỗi khi ban biên tập có những thắc mắc về tín lý, về Giáo Hội chuyển đến Cha để xin hướng dẫn, Cha đã phân tích và trả lời cặn kẽ. Khi còn khỏe, Cha thường lên Westminster thăm và sinh hoạt với anh chị em. Cha còn mở lớp dạy chữ Hán cho những ai muốn học. Trong những năm gần đây, sức khỏe Cha kém dần, Cha không đi Cali thăm anh em được nữa nhưng Cha vẫn liên lạc qua email.

Điều đặc biệt là trong khi sức khỏe thể chất suy yếu dần, tinh thần Cha vẫn minh mẫn. Cha vẫn viết bài đều đặn cho Diễn Đàn Giáo Dân dưới bút hiệu Cao Phương Kỷ. Trong những tháng gần đây, Cha viết một loạt bài dưới chủ đề “MỤC VỤ THỜI ĐẠI MỚI”. Không ngờ bài “Ngôi Hai Thiên Chúa Xuống Thế Làm Người” đăng trong số báo Giáng Sinh vừa qua lại là bài viết cuối cùng của Cha. Chúng tôi đang chờ nhận bài của Cha cho số báo xuân thì Cha ra đi đột ngột. Một người ở tuổi gần 90 mà còn minh mẫn và chịu khó viết lách, đem túi khôn truyền lại cho đời như thế quả là hiếm có và đáng kính phục.

**CHÚNG CON THƯƠNG TIẾC CHA VÀ CẢM TẠ CHA VÌ TÌNH SÂU NGHIÃ NẶNG
XIN CHA AN NGHỈ TRONG CHÚA VÀ CẦU BẦU CHO CHÚNG CON**

TANG LỄ

Linh Mục Giuse CAO PHƯƠNG KỶ, PSS

Linh Hướng Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân

Chu Nhiệm Nguyễn Văn Liêm và BS Trần Văn Cảo, nguyên Chủ Nhiệm, đã đại diện cho Diễn Đàn Giáo Dân bay đến thành phố Carthage, Missouri tham dự Tang Lễ Linh Mục Linh Hướng trong hai ngày 3 và 4 tháng giêng năm 2019.

Cha Giáo Giuse Cao Phương Kỷ đã được Chúa gọi về sáng Chúa nhật 30 tháng 12 năm 2018. Ngài nằm xuống trong mùa Giáng Sinh nên Tang Lễ của Cha cố đã diễn ra tại Nguyễn Đường Tỉnh Dòng Đồng Công Missouri giữa công trường Nhà Dòng rực rỡ ánh đèn màu Giáng Sinh.

Ngài ra đi về nhà Chúa trong hân hoan và tang lễ diễn ra trong khung cảnh rực rỡ chứ không u sầu. Tham dự tang lễ có 30 Linh Mục và đông đảo các Thầy Dòng Đồng Công. Ngoài phái đoàn đại diện Diễn Đàn Giáo Dân và độc giả tại địa phương, còn có phái đoàn đại diện Phong Trào Cursillo San Jose, phái đoàn đại diện Cộng Đồng Công Giáo Hawaii và Giáo xứ Các Thánh Tử Đạo Honolulu, Hawaii, cùng đông đủ Tang Gia.

Giờ cầu nguyện và Lễ Phát Tang cho cha cố Giuse Cao Phương Kỷ diễn ra tối thứ năm 3 tháng 1 năm 2019 tại Nguyễn Đường Tu Viện Đồng Công Carthage, Missouri. Cha ra đi về nhà Chúa trong hân hoan qua tiếng hát cất lên từ ca đoàn Dũng Lạc, Honolulu: ‘Khi Chúa thương gọi tôi về. Hồn tôi

Chủ Nhiệm Nguyễn Văn Liêm và BS Trần Văn Cảo, nguyên Chủ Nhiệm, đại diện Diễn Đàn Giáo Dân chịu tang Cha Linh Hướng

hân hoan như trong một giấc mơ. Miệng tôi nức vui tiếng cười, lưỡi tôi vang lời ca hát ...” Sau khi làm phép và phân phối khăn tang cha bẻ trên Nguyễn V. Liêm đã chia sẻ:

“Anh chị em thân mến,

Tôi nay chúng ta hội họp trong Đền Thánh Mẹ đây để thương nhớ, để cầu nguyện cho cha cố Giuse mới được Chúa gọi về với Ngài, ngày 30 tháng 12 lúc 12:09 phút, tại nhà thương Mercy, Joblin, MO.

Theo con ngài là linh mục rất đạo đức, thánh thiện, đáng làm gương cho chúng ta...

Sau những năm hoạt động cho Chúa Ngài đã về hưu tại Đường Mater Dei ngày 6 tháng 9

năm 1992. Trong 26 năm tại nhà hưu dưỡng, khi còn khỏe Ngài vẫn đi các Tiểu Bang để lo cho phần rỗi các linh hồn, đặc biệt cho các nhóm Cursillo và báo Diễn Đàn Giáo Dân.

Một chị trong nhóm huynh trưởng kể cho biết Ngài có một trí nhớ rất đặc biệt. Ngài nhớ tên các anh chị huynh trưởng mà đã từ lâu Ngài không gặp. Chị đó hỏi lý do nào đã làm cho cha nhớ đại như vậy? Ngài trả lời: Nếu muốn nhớ được lâu thì hằng ngày phải chịu khó được sách, chịu khó nghiên cứu, chịu khó viết lách.

Quả thật, mặc dầu tuổi cao, sức khỏe mỗi ngày một yếu, thể mà Ngài công soạn cuốn sách giáo khoa, viết chữ nhỏ dịch sang tiếng Việt cho học sinh cũng như

Ca đoàn Dũng Lạc, Honolulu, Hawaii

LM. Nguyễn Khắc Hy, Tang quyến chịu tang

Linh Mục, Tu Sĩ Dòng Dòng Công viếng xác cha cố

thầy giáo...

Cái chết của Ngài thật nhẹ nhàng, nhanh chóng. Tối ngày 24 khi chúng con sang chúc tuổi các cha cố Ngài còn đại diện các cha cố đáp từ vui vẻ. Sáng hôm sau, ngày 25 lúc 10 giờ sáng Ngài định đi dâng lễ thì thấy chóng mặt, đứng dậy muốn té. Ngài gọi con, nói về bệnh tình của Ngài. Con đề nghị với Ngài nên đi vào emergency để bác sĩ cho biết nguyên do. Say hơn hai giờ khám nghiệm, bác sĩ thấy có gì khác thường trong bao tử nên bác sĩ giới thiệu lên nhà thương Joblin vì ở đây có nhiều máy móc hơn. Đến chiều ngày 26 con lên thăm Ngài và Ngài xin xưng tội và xúc dầu. Sau đó bác sĩ cho biết cha bị bấu trong dạ dày, nhưng chưa biết bấu lành hay bấu dữ, cần phải thử nghiệm lại. Đến chiều ngày 28 bác sĩ cho biết là bấu lành, cần mua thuốc và con chờ Ngài về. Sáng ngày 29 con mang đồ ăn cho Ngài. Con hỏi Ngài bệnh tình có bớt không? Ngài nói không cảm thấy đau nữa. Rồi lúc 10 giờ Ngài vẫn đi dâng lễ như thường. Đến chiều con hỏi Ngài bệnh đã đỡ chưa? Ngài nói không còn thấy đau nữa. Chính Ngài cũng nói với chị Hoàng, em Ngài, như vậy. Nhưng sáng ngày 30, sau khi con đi lễ về, con đưa đồ ăn vào cho ngài.

Con gọi không thấy Ngài trả lời. Con vào giường đánh thức Ngài nhưng cũng không thấy Ngài nói gì. Con đi gọi cha trưởng ban y tế nhà dòng sang phòng ngài xem tình hình. Cha cũng thấy như vậy nên gọi 911. Họ đưa vào để xét nghiệm: Nhịp tim vẫn bình thường nhưng thấy mặt Ngài tái mét, họ hô hấp cho Ngài và họ chở cha lên nhà thương Joblin, lúc đó khoảng 10 giờ sáng để chữa trị. Nhưng đến 12:09 trưa nhà thương gọi báo tin: “He just passed away!”.

Chúng ta nhớ tới Ngài và tiếp tục cầu nguyện cho Ngài...”

Vì thì giờ có hạn nên phần chia sẻ chỉ dành cho phái đoàn Hawaii đến từ Tiểu Bang xa nhất và là nơi đầu tiên cha đặt chân đến Tị nạn CS sau biến cố 1975.

Ông Chủ Tịch Cộng Đồng Công Giáo Honolulu, Hawaii, trong phần chia sẻ, nói:

“Kính thưa cha Giuse khả kính, Giờ vĩnh biệt cha đã gần kề, chúng con là những người con thân thương thuộc cộng đoàn Các Thánh Tử Đạo Việt Nam, Giáo phận Honolulu, Hawaii, đang quây quần bên linh cửu cha đây, để được nhìn cha lần cuối, với niềm tiếc thương vô hạn, cha Giuse đáng kính của chúng con!

Kính thưa cha Giuse,

Chá đã khai sinh ra Cộng Đoàn Các Thánh Tử Đạo VN chúng con, đến hôm nay đã hơn 40 năm!

Làm sao chúng con quên được, một người cha khôn ngoan và đức độ, bình dị và kiên vững, tận tâm mà không mong được đền đáp. Cùng biết bao hy sinh, gian khổ để Cộng Đoàn chúng con được hình thành và phát triển về mọi mặt như hôm nay!

Cha đã chọn Honolulu, Hawaii là quê hương thứ hai và Cộng Đoàn CTTĐVN làm gia đình thiêng liêng của cha! Sau biến cố 30 tháng 4, 1975 Cha đến Hawaii với hai bàn tay trắng. Cha đã đi tìm và kêu gọi từng con chiên, qui tụ chúng con về thành đoàn chiên và thiết lập cho chúng con có một gia đình và rồi ngôi thánh đường cùng với đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể An Rê Dũng Lạc, Legio Maria, Phong trào Cursillo...

Tận tụy một đời cho đoàn chiên. Hạnh phúc và khổ đau luôn theo sát người tôi trung của Chúa. Hoa đời Linh Mục vẫn nở

trên ngành cây thập giá của đời cha cho đến hơi thở cuối cùng. Cuộc đời cha Giuse như ngọn nến luôn cháy sáng, chấp nhận tiêu hao chính mình, để mang lại sức nóng cho muôn người, cách riêng

cho Cộng Đoàn Các Thánh Tử Đạo Việt Nam chúng con.

Trọng kính cha Giuse thân thương,

Cha đã về với Chúa. Chúng con xác tín như vậy. Nhưng sự ra đi của cha là mất mát to lớn cho Cộng Đoàn chúng con. Chúng con ghi ân cha, một vị đại ân nhân, một người cha rất đáng kính và nhân hậu.

Giờ phút ly biệt này, xin cha tha thứ những lầm lỗi mà mọi người chúng con, ít nhiều, đã xúc phạm đến cha. Xin thứ lỗi cho chúng con bao lần làm phiền lòng cha.

Xin cha yên nghỉ trong tình yêu của Thiên Chúa nhân từ.”

Kế tiếp là phần chia sẻ nhiều nước mắt và nức nở của một số đoàn viên Thiếu Nhi Thánh Thể Dũng Lạc do cha giáo sáng lập và đào tạo trong suốt thời gian cha phục vụ tại Hawaii trước khi về dạy tại chủng viện St. Joseph, California.

Lễ Phát Tang và cầu nguyện kết thúc với lời chia sẻ và cảm ơn của ông Vũ Huân, đại diện Tang Gia:

Kính thưa Cha Giám Tỉnh,

Cha Bê Trê,

Quý Cha và Quý Thầy Dòng Đồng Công,

Kính thưa Cha Bê Trê và cha Nguyễn Khắc Hy, Tu Hội Xuân Bích

Quý Cha khách

Và toàn thể Quý vị,

Gia đình chúng con rất xúc động khi hay tin Cha Kỷ rời xa chúng con. Chúng con rất đột ngột trước hung tin này. Mới ngày hôm trước cha con còn hàn huyên thăm hỏi, chúc Tết mà ngày hôm sau Ngài đã thanh thân ra đi về với Chúa trong ngày Chúa nhật qua.

Chúng con rất xúc động vì trong lúc gia đình và thân hữu đều ở xa mà Quý Cha, Quý Thầy trong Dòng đã tận tình lo liệu cho Cha cố và còn hết sức chu đáo giúp đỡ chúng con trong lúc chúng con không kịp trở tay. Nhất là cha Hy đã cố sắp xếp thì giờ quý báu, rất hạn hẹp đến để cùng cử hành Thánh Lễ mai táng, thể theo ý nguyện của cha cố.

Nguyện xin Thiên Chúa qua lời cầu bầu của Đức Mẹ Đồng Công phù trợ cho tất cả Quý Cha, Quý Thầy, Quý Quan Khách và gia đình.

Mọi người theo quan tài ra ngoài nguyện đường để xe tang đưa về nhà quàn. Hẹn sáng hôm sau trong Thánh Lễ An Táng.

Đúng 10 giờ sáng thứ sáu 4 tháng 1 năm 2019 Thánh Lễ An Táng cha cố Giuse Cao Phương Kỳ đã được cử hành long trọng trong nguyện đường Tu Viện Dòng Đồng Công Carthage, Missouri dưới sự chủ tế của cha Giám Tỉnh và khoảng 30 Linh Mục đồng tế. Linh Mục Mat. Nguyễn Khắc Hy, PSS giảng thuyết. Tang gia và đông đủ các phái đoàn

đại diện đã tề tựu trong Nguyện Đường để đón quan tài cha cố vào vị trí dâng lễ. Phần phụng vụ Thánh ca do ca đoàn Dũng Lạc, Honolulu hợp cùng các Cha, các Thầy trong nhà Dòng đảm trách.

Sau phần Phúc Âm, LM Nguyễn Khắc Hy, người học trò rất thân thương của Cha Giáo Cao Phương Kỳ, người Việt Nam đầu tiên và duy nhất hiện nay trong Hội Đồng Cố Vấn Tu Hội Xuân Bích, đã chia sẻ nhiều điều về cha cố Giuse:

“Kính thưa quý linh mục, tu sĩ nam nữ, gia đình tang quyến và bạn bè.

Trước hết tôi xin chuyển lời cha Bê Trê John Kemper, vì sức khỏe không thể có mặt ở đây hôm nay để dâng lễ cùng chúng ta, cảm ơn đặc biệt đến dòng Đồng Công đã cưu mang cha giáo Kỳ, người anh em của chúng tôi trong 26 năm qua. Cha cũng gởi lời chia buồn đến gia quyến và cho biết không chỉ anh em Xuân Bích Mỹ mà cả Tỉnh Canada và Pháp cũng dâng lời cầu nguyện cho cha giáo Giuse.

Từ Công hỏi Khổng Tử: “Người chết có biết không?” Khổng Tử đáp: “Nếu nói không, ta sợ con cháu bắt kính với vong linh cha mẹ; nếu nói có, ta sợ con cháu vì chữ “Hiếu” mà liều thân chết theo cùng các ngài. Thôi, hãy đợi chết rồi biết...”

Là những người có đức tin, thánh Phaolô nhấn nhủ trong bài đọc thứ hai hôm nay (1 Thes 4:13-18) là Ngài không muốn Kitô hữu “không hay biết gì về những người đã yên nghỉ...”, và khẳng định “nếu ta cùng chết với Đức Kitô, ta sẽ cùng sống lại với

"Khởi sự Thánh Lễ an táng LM. Linh Hương Guise Cao Phương Kỳ "

Người." Tin Mừng này dựa vào lời tuyên bố của chính Đức Giêsu Kitô: "Ta là sự sống lại và là sự sống... ai tin vào Ta dù chết cũng được sống... và ai sống mà tin, không phải chết bao giờ... Vì thịt ta thật là của ăn, máu ta thật là của uống." (Jn 6).

Chúng ta họp nhau hôm nay để dâng lễ tạ ơn Thiên Chúa cho một người đã có ảnh hưởng rất lớn đối với nhiều người Công Giáo Việt Nam cả trong và ngoài nước, nhất là gương một Kitô hữu Việt Nam sống đời lưu vong.

Sinh ở Hà Nam, thuộc tổng giáo phận Hà Nội, cha di cư vào nam và chịu chức linh mục năm 1959. Với trí khôn thiên phú, cha được mời dạy Tiểu Chủng Viện Cần Thơ và Vĩnh Long trong thập niên 60s. Sau khi gia nhập tu hội Xuân Bích (Pháp) năm 1967, cha được gọi đi học (Pháp), và lấy bằng về *Nghiên Cứu Tôn Giáo Học* tại Institut Catholique de Paris (1971), *Xã Hội Học* tại đại học Sorbonne (Paris -1972), và chứng chỉ Hán ngữ tại *Học Viện Ngôn Ngữ Đông Phương Paris* (1972). Cha được gọi về dạy Tiểu Chủng Viện Gioan - Đà Nẵng (1972), và con được may mắn lần đầu tiên

Linh Mục Nguyễn Khắc Hy chia sẻ

tiếp xúc với thầy giáo Kỳ.

Rồi đất nước rơi vào tay Cộng Sản, cha đi tị nạn tại Hawaii (1975), và được giám mục đặt làm tuyên úy cho người Việt Nam. Cha xây dựng cộng đoàn, lập đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể Dũng Lạc, đáp ứng những nhu cầu mục vụ của giáo dân Việt Nam. Sự hiện diện cùng với những chia sẻ đầy tình cảm, xúc động của anh chị em từ Hawaii nói lên được lòng quý mến anh chị em dành cho cha.

Sau 5 năm giúp xứ Thánh Tâm, và 2 năm ở St. Theresa, cha được

mời về dạy tại Đại Chủng Viện thánh Giuse, Mountain View, CA. Ở đây con lại được tái ngộ với thầy (1988), và học với Ngài cho đến khi cha về hưu (1992) ở Dòng Đồng Công.

Nhưng "hữu duyên thiên lý năng tương ngộ". Hè năm 2008, con lại đến với thầy một lần nữa (học chữ Hán - Nôm) để nghiên cứu về lịch sử và văn hoá Việt Nam. Trong dịp thọ giáo này, con hiểu hơn những tâm tư, nguyện ước của con người Đường Thi Giuse Trương Đức Kỳ (cha có tên khác là Cao Phương Kỳ).

Cha uyên bác, ít nói, nhưng nói không ít. Ít nói vì không đúng đề tài, nhưng khi bắt đúng tần số, chính trị hoặc tôn giáo, cha nói thao thao, nói với đam mê.

Trong thánh lễ hôm nay, con muốn chia sẻ với anh chị em về người thầy con biết với 4 chức năng đặc biệt: Linh Mục – Công Giáo – Việt Nam - ở hải ngoại.

Trước hết là linh mục, cha sống và thi hành chức năng tư tế, tiên tri và vương đế cách trọn vẹn và trung thành. Không chỉ cử hành các bí tích (tư tế), coi sóc anh chị em trong giáo xứ hay dạy học

trong các chủng viện, các khoa học hội (vương đế), chức năng tiên tri được xem là nòng cốt trong cha. Cha dùng ngòi bút là phương tiện giáo dục đấu tranh cho công bằng xã hội, lên án độc tài, bất công, cổ võ cho tự do, hoà bình, và đòi hỏi rằng con người có quyền mưu cầu hạnh phúc. Cha lên tiếng cho những ai không có tiếng nói, và nhiều lần cha chia sẻ với con: *đây là sứ mạng của cha.*

Thứ hai trong vai trò Kitô hữu Công Giáo, cha có đức tin vững mạnh. Cha chuẩn bị kỹ càng cho ngày ra đi, mà chúng ta gọi là bất ngờ hôm nay. Cha đã nhiều lần đọc và xác tín lời Kinh nguyện thánh thể cầu cho những người qua đời: *sự sống thay đổi chứ không mất đi, và khi nơi nương náu ở trần gian bị hủy diệt tiêu tan, thì lại được một chỗ cư ngụ vĩnh viễn trên trời (2 Cor 5:1).* Đúng như sách Khôn Ngoan (bài đọc 1) dạy: *“Linh hồn người công chính ở trong tay Thiên Chúa... Bọn ngu si coi họ như đã chết rồi... nhưng thực ra, họ đang hưởng an bình.”*

Thứ ba, không chỉ là người Công Giáo, cha là người Công Giáo Việt Nam. Vì thế, sự việc cha ra đi trong mùa Giáng sinh chắc chắn không là tình cờ, hay bất ngờ, nhưng là một chọn lựa. Theo thần học, trong khi nhân loại mừng đại lễ mừng nhập thể, Con Thiên Chúa làm người ở giữa chúng ta, thì cha sống màu nhiệm đó khi dành suốt cuộc đời đem đức tin Công Giáo hội nhập vào văn hoá Việt Nam.

Trong tông thư *Evangelii Nuntiandi* (Paul VI): *“Việc tách rời đức tin khỏi văn hoá, không*

còn nghi ngờ gì nữa, là một thảm hoạ cho thời đại chúng ta, cũng như những thời đại trước đây.”

Cha là hiện thân của lời dạy này, và ai có dịp quan sát những biểu tượng được trang hoàng trong phòng cha, thì càng hiểu thêm lòng yêu mến quê hương và giáo hội gắn bó và quện lẫn nhau cách tuyệt diệu.

Văn hoá Việt Nam dạy: *“con có cha có mẹ, không ai đục lỗ nẻ mà lên”* và *“cây có cội nước có nguồn, con người có tổ có tông.”* Cha lấy bút hiệu *Đường Thi*, tên 2 thánh tổ *Phêrô Trương Văn Thi* và *Phêrô Trương Văn Đường*, tổ tiên cha giáo, như một sự nhắc nhở cội nguồn và bản phận sống đức tin mà các thánh tử vì đạo Việt Nam đã đổ máu ra cho con cháu có được ngày nay.

Cha đem đức tin CG vào lòng dân tộc. Trong cuốn *Thiên Chúa Giáo và Tam Giáo*, lời giới thiệu nói: *“Những ngộ nhận, hiểu lầm, nghi kỵ giữa các tín ngưỡng tại VN dù phân nào được giải toả, nhưng vì tính cách lịch sử... ảnh hưởng đến vận mệnh dân tộc... đã làm cho chúng vẫn còn âm ỉ, và nếu có cơ hội rất có thể sẽ bùng nổ...”* và cha giáo *“bắt một nhịp cầu đối thoại và thông cảm giữa các đạo giáo... đóng góp một viên gạch xây dựng sự hiểu biết đúng đắn và cái nhìn khách quan.”*

Trong cuốn *Đạo Thiên Chúa, dân Nước Việt*, cha giới thiệu cho người Việt về đức tin Kitô giáo, và mời gọi mọi người tìm hiểu giá trị tuyệt vời Kitô giáo với rất nhiều điểm tương đồng mà ông bà ta đã có niềm tin vào Ông Trời từ ngàn xưa. Qua đó, cha muốn phá bỏ ý tưởng sai lạc, phiến diện

và ấu trĩ thiếu nghiên cứu khi vu cáo đức tin Công Giáo là ngoại lai, là không thích hợp cho đất Việt.

Là một Linh Mục Công Giáo Việt Nam tị nạn sống lưu vong hải ngoại, cha quan tâm đến đức tin người Việt trên đất khách. Vì thế, cha cộng tác với nhiều báo chí, (và một số anh em *Diễn Đàn Giáo Dân* đang có mặt hôm nay) viết rất nhiều những bài nghiên cứu về đức tin và văn hoá chỉ với ước mong là con cháu Việt Nam sau này không mất gốc.

Khi còn dạy Triết Đông Phương ở đại chủng viện thánh Giuse, California, cha đam mê truyền đạt văn hoá Á Châu cho học trò Âu Mỹ. Nhiều học trò Mỹ nói chúng không hiểu hết những gì cha nói, vì tiếng Anh và phát âm hạn chế, nhưng họ hiểu những gì cha muốn nói qua cách diễn tả và những xúc cảm đi kèm trong bài học.

Việc làm của Ngài đã đặt một nền tảng vững chắc cho nhiều thế hệ trẻ Việt Nam hiểu rằng văn hoá không đối nghịch nhưng đồng hành với đức tin, và nếu cần, đức tin sẽ phúc âm hoá những văn hoá vô thần hay thiếu nhân bản.

Là một học trò, con có nhiều dịp được chia sẻ với cha giáo về những ước vọng này, và luôn được cha nhắc nhở: *đừng quên mình là người Công Giáo Việt Nam.*

Dịp thánh mẫu tháng 8 vừa qua, Ngài căn dặn con: *“Tiếp tục đem ca dao, tục ngữ, văn chương Việt Nam vào các bài giảng để giới trẻ hiểu được sự giàu có của triết lý sống Việt Nam, và sự sai lạc của chủ nghĩa hiện đại trong đời sống xã hội càng khẳng định việc trở*

về nguồn là cần thiết để văn hoá Việt Nam tồn tại.”

Con tin cha dạy đúng, và con biết nhiều người, trong đó có tôi, đang tiếp tục công việc Ngài đã đặt nền móng vững chắc.

Là nhà giáo, cha đặc biệt quan tâm đến giáo dục, và cha tin giáo dục khai trí người dân để họ tìm về chân lý.

Cha hay nhắc lời Quán Trọng (thế kỷ 7 BC): “*Nhứt niên chi kế mạc như thụ cốc. Thập niên chi kế mạc như thụ mộc. Chung thân chi kế mạc như thụ nhân (Kể 1 năm không gì bằng trồng lúa; kể 10 năm không gì bằng trồng cây; kể trọn đời không gì bằng trồng người).*”

Và với châm ngôn này, cha không chỉ miệt mài dạy học, mở các khoá hội thảo, viết và nghiên cứu, cha còn hỗ trợ cho các em bên VN cấp sách đến trường qua những học bổng được cha bảo trợ.

Như cha Liêm chia sẻ tới qua, cha là một linh mục tốt lành, thánh thiện.

Hôm nay họp nhau nơi đây, chúng ta dâng lễ tạ ơn Thiên Chúa vì những gì Ngài đã làm cho cha giáo, và qua cha giáo đến với chúng ta và bao nhiêu thế hệ học trò, giáo dân trong cũng như ngoài nước.

Ông bà ta nói: “*trâu chết để da, người ta chết để tiếng*” (hay câu Hán văn cha giáo ưa thích “*nhân sinh tự cổ thủy vô tử; lưu thủ đan tâm chiếu hân thanh*”).

Cha giáo đi để lại tiếng thơm Kitô hữu, tiếng thơm một Linh Mục Công Giáo Việt Nam đang sống tại xứ người nhưng luôn quan tâm đến con người và đất nước

Việt Nam, luôn trần trở để đức tin Công Giáo phải là Công Giáo Việt Nam, để con cháu ở hải ngoại không mất gốc, và trong nước không quá vong ngoại.

Chúng ta cảm ơn cha Giuse vì những quan tâm cha dành cho con cháu, bạn bè, học trò... cho những ai quan tâm đến quyền được sống tự do, hạnh phúc, quyền được sống xứng đáng với nhân vị một con người.

Ta hiểu được cái chết để lại nỗi đau không ai có thể chữa lành, và tình yêu để lại kỷ niệm không ai có thể trộm mất. Cha giáo Giuse để lại cho mỗi người chúng ta không chỉ nỗi đau mà còn tình thương kỷ niệm.

Đúng như câu nói được người đời truyền tụng: “*Con ơi, khi con sinh ra, biết bao người chung quanh con vui cười vì có con trên đời trong khi con chào đời bằng tiếng khóc. Hãy sống thế nào để đến giờ chết, những người chung quanh con bật khóc vì thương tiếc trong khi con mỉm cười vì mãn nguyện.*”

Sinh ký tử quy (sống gởi chết về). Cha về đoàn tụ cùng Đấng đã tạo thành, đã kêu gọi và thánh hiến cha, đã dùng cha như khí cụ để rao giảng Tin Mừng.

Hôm nay, lời Chúa Giêsu trong bài phúc âm được nhấn riêng với cha giáo Đường Thi Giuse Trương Đức Kỳ sau 57 năm linh mục và 90 năm trần thế: “*Khá lắm! Hỡi đầy tớ tài giỏi và trung thành! Hãy vào mà hưởng niềm*

LM. làm phép trước khi di quan

vui của chủ anh!”

Lạy Chúa, xin cho linh hồn Giuse được nghỉ yên muôn đời. Và cho ánh sáng ngàn thu chiếu soi trên linh hồn Giuse. Amen”

Tang Lễ được tiếp nối bằng cuộc tiễn đưa cha cố đến nơi an nghỉ là Nghĩa Trang Giáo Xứ trong khuôn viên Park Cemetery Carthage. Các linh mục, ca đoàn và đồng đạo người tham dự đã theo quan tài cha cố ra tận nghĩa trang cầu nguyện, tham dự các nghi thức cuối cùng và bỏ hoa cùng khăn tang trên quan tài trước khi nhà quan đây nắp kim tĩnh.

Trong khu mộ cha cố sẽ nằm chúng tôi ghi nhận có các mộ phần của Đức cố TGM Ngô Đình Thục, LM. Cao Văn Luận, LM. Lương Kim Định v.v...

Tang lễ kết thúc trong tâm tình cảm tạ ngợi khen Thiên Chúa đã gọi cha cố về trong mùa Giáng Sinh lành thánh và thời tiết lý tưởng trong suốt thời gian tang lễ.

Chúng tôi xin mượn nơi đây để vấn gọn ít giòng ghi ơn Tỉnh Dòng Dòng Công và Tu Viện

Orange County Commercial Printing

Web * Offset Printing

Orange County Commercial Printing (OCC Printing) is a minority-owned business located in Westminster, CA. We are a full service printing, design and archiving facility with a strong regional presence in the area. We specialize in producing a variety of weekly and monthly publications, business and college brochures, newspapers, yearbooks, hard and soft cover books and magazines. We work with several fully integrated printers, utilizing both coldset (newspaper) web and heatset web press lines for magazine printing, a complete design department for publications and web. Since 1985, OCC Printing has been an industry leader in personal customer service, high-quality printing, critical turnaround time and delivery.

- Newspapers and Magazines: Our Publishing Division produces an entire range of services needed by universities, colleges and private publishers. All our quotes include on-site delivery and 24-hour on-call consulting.
- Brochures: One of the most powerful marketing tools available to your business. Makes essential collateral for any business and give prospects information about your company and answer customer questions.
- Booklets: The perfect solution when you need a manual, an event program, or a directory. When paired with our Mailing Services, your printed booklets make a high impact direct mail piece.
- Catalogs & Schedule Programs: When you need to give out manuals, event programs, or product catalogs. When you need to give your customers or students a great deal of information that includes full color design and images, catalog or schedules printing is the ideal time-tested solution.
- Business Cards / Post Cards: Full color (both sides), an excellent way to make an impact on your customers and stand out from the crowd. With twice the printed area, you can take your business card message to an entirely new level. Use the front of your cards to include standard contact information and the back for detailed product information or sales promotions. We make business card printing easy and affordable all without sacrificing quality.

Problem Solvers • 100% Customer Committed
Professional • Relentless • Innovative

We are very proud of the caliber of our work and it would be our pleasure to serve you. Our integrity and dependability makes us number one.

14901 Chestnut Street, Westminster CA 92683

Tel: 714-892-1777 • Fax 714-892-3444

occprinting.com

Printing

Graphic Design

Archiving

Consulting

Workshops

Direct Mailing

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN *

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN *

MỘT VĂN PHÒNG BẢO HIỂM UY TÍN

TMIN

- ✓ NHIỀU HÃNG BẢO HIỂM
- ✓ NHIỀU SỰ LỰA CHỌN ĐỂ TIẾT KIỆM

9741 BOLSA AVE., SUITE 206, WESTMINSTER, CA 92683

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

Đồng Công Missouri đã phụng dưỡng cha cố Giuse trong 26 năm hưu dưỡng, đã lo đầy đủ các phép bí tích cuối đời cho cha cố và nhất là đã tổ chức Tang Lễ cho cha cố Giuse vô cùng trọng thể và chu đáo. Tu viện cũng đã tạo các điều kiện rất thuận lợi, thân thương, ấm cúng cho Tang Gia và các phái đoàn từ xa bay đến dự Tang Lễ cha cố Giuse, thăm lại phòng cha cố lần cuối.

Nguyện xin Thiên Chúa qua sự cầu bầu của Mẹ Đồng Công Chí Thánh ban muôn Hồng Ân cho cha Giám Tỉnh, cha Bề trên và toàn thể quý Cha và quý Thầy.

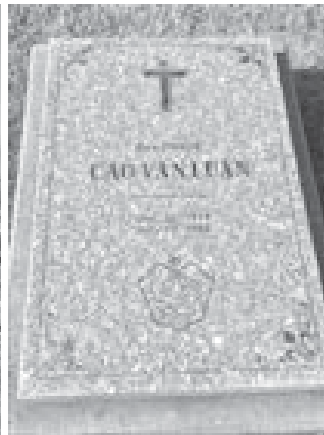
Phóng viên ĐGD.◆

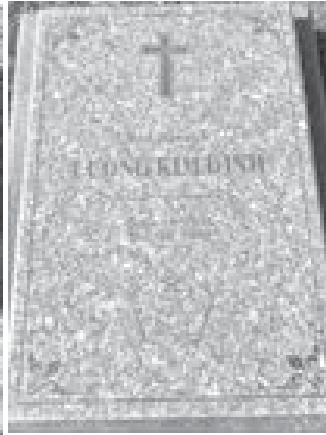
Đặt hoa & Khăn tang trên quan tài

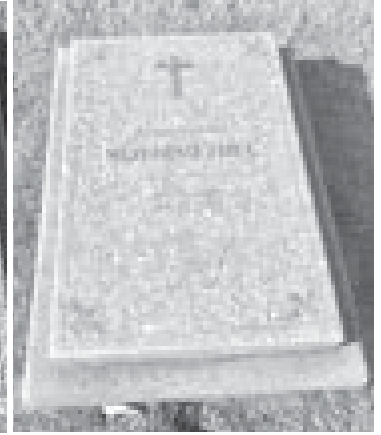
Nghĩa Trang Giáo Xứ

Mộ LM. Cao Văn Luận

Mộ LM. Lương Kim Định

Mộ TGM Ngô Đình Thực

Nơi làm việc, viết bài

Phòng tiếp khách

Đại diện Diễn Đàn Giáo Dân thăm phòng cha Linh Hương lần cuối

Chỉ có một mùa xuân...

■ Phạm Minh-Tâm

Một năm cũ đã qua đi. Một năm mới lại đến để cộng thêm vào thành con số 44 năm cho nhiều người Việt-Nam đang sống đời vong-gia thất-thổ. Để nghĩ hoài, nghĩ mãi vẫn không ra thân-phận mình khi cứ thêm một năm, kiếp tha-hương sâu thêm một nỗi:

*Quê-hương hai tiếng buồn vời-vợi,
Nào những ai cùng chung nỗi đau?*

Trong cái khoảng thời-gian giao mùa giữa mùa đông năm cũ và mùa xuân năm mới theo Âm-lịch này, người Việt-Nam gọi tên bằng âm-hưởng rất trịnh-trọng pha lẫn trong ý-thức về một sự gì đó rất thiêng-liêng... là đêm giao-thừa. Chẳng vậy mà ngay trong tôn-giáo cũng có lễ-nghi nặng tính-chất tâm-linh. Các đình chùa miếu mạo thì cúng giao-thừa; các nhà thờ có Thánh-lễ giao-thừa... Và chắc-chắn dù là tôn-giáo nào thì đây chính là giờ phút thiêng-liêng để nặng lòng cầu nguyện. Hơn bao giờ hết, gần trăm triệu người Việt-Nam cần chung dâng lên Quốc-tổ lời cầu nguyện của mỗi người xin phù-trợ cho quốc-thái dân-an. Cũng đồng thời cùng nhau đọc lại trang sử về mùa xuân năm Kỷ Dậu 1789, hầu có thể hâm nóng lại chút hào-khí của một mùa xuân dân-tộc, oai-hùng đánh đuổi ngoại-xâm phương bắc, giành lại độc lập, tự do cho dân tộc.

Tết năm 2019 này, người Việt-Nam chúng ta cùng đón mùa xuân Kỷ Hợi, cùng ăn Tết giữa trăm mối ngổn-ngang theo nhiều lễ phức-tạp. Sự phức-tạp đau xót của Đất nước, của Quê-hương, của Tổ-quốc hoặc gom chung lại là nỗi buồn vời-vợi của Mẹ Việt-Nam nếu mỗi con dân Việt-Nam không còn thiết-tha gì đến Mẹ, không nghĩ rằng từng người Việt-Nam hôm nay, cho dù ở trong nước hay ngoài nước, đều có trách-nhiệm trước đại-nạn gia-tài của Mẹ bị phá-sản.

Nói đến trách-nhiệm, người viết không hiểu sao là hàng ngày cứ mở “internet” ra là nhận được quá nhiều “e-mail” rộn-ràng chuyển tới chuyển

lui toàn những tin-tức, những bài viết... mang nội-dung kiểu... *biết rồi, khổ lắm nói mãi*... mà không biết chán. Có những địa-chỉ xuất hiện mấy chục lần trong ngày, chuyển đủ loại tin kiểu “từ thành đến tỉnh” mà không hiểu người chuyển có đọc nội-dung không hay chỉ làm công việc máy-móc là chuyển thôi và có lẽ người đó nghĩ rằng làm như vậy để chứng-tỏ mình cũng ưu-thời mẫn-thế, cũng đang góp phần trả món nợ với Quê-hương. Đây cũng là một cách đấu-tranh và tranh-đấu mà nếu có trâu đánh cũng khỏi phải tránh đi đâu cả.

Trước hết phải kể đến những nội-dung chửi Việt-cộng bán nước hại dân, chê-bai và miệt-thị các lãnh-đạo của họ ngu đần, dốt nát và đủ thứ tội-tệ, nham-nhở, vô đạo... mà có thể không bao giờ người chuyển khựng lại và ba phút để bần-khoãn về những nội-dung được cho là “đắc sách” ấy...Ồ mà sao nó dốt nát như vậy, nó tệ hại đến thế mà nó giành được quyền làm chủ đất nước. Nó đuổi được hết những người giỏi, người hay như mình đi để chiếm-cứ từ Miền Bắc đến Miền Nam... là sao nhỉ?

Chẳng phải hàng triệu người Miền Bắc khi dất-dấu nhau vào Nam hồi năm 1954 là đã quá biết “nó” rồi nên mới dứt-khoát ra đi sao? Vậy thì giờ này vẫn cứ chỉ chửi nó suông có là nhảm tai nhau không?

Nhớ lại cũng vào một thuở gian-nan trong quá-khứ, bỗng chốc cả một dân-tộc bàng-hoàng nhìn mảnh giang-sơn khốn-khổ của mình bị đem ra mổ xẻ, không biết ngày mai sẽ ra sao thì ông Ngô-Đình Diệm đứng ra nhận cái chức Thủ-tướng oan-khiên của một hậu-trường “sân-khâu về khuya”, mà đào kếp nào cũng muốn nhẩy ra sấm tuồng với kịch bản tự-biên và vai chính tự-diễn.

Trong bài diễn-văn đọc tại Hà-nội ngày 03-8-1954, nói chuyện với đồng-bào Miền Bắc về việc di-cư, Thủ-tướng Ngô-Đình Diệm tha-thiết kêu gọi đồng-bào hãy vào Nam để cùng ông xây-dựng Đất Nước và chống cộng-sản. Và gần một triệu người đã ra đi vào Miền Nam không hẳn chỉ là tỵ-nạn cộng-sản, mà còn là chung mang mục-đích xây-dựng nửa miền Đất Nước còn lại được vững mạnh trong tinh-thần quốc-gia, tự-do và dân-chủ. Là chí-quyết cùng nhau góp sức, chung vai bằng tinh-thần dân-tộc tự-quyết, tự-cường.

Rồi xây ra sao không thấy, nhưng phá thì sách vở còn ghi... với hàng loạt các cuộc chính-biến, đảo-chính, chỉnh-lý... mà lần nào cũng có một nhân-vật tinh-báo của Hoa-kỳ ngồi cầm trịch.

Tiếp đến là các nội-dung phơi bày hành-sự độc-ác của Trung-cộng... Các lời ăn tiếng nói của tổng-thống Hoa-kỳ Donald Trump tại nơi này nơi kia ... Các phản-ứng hay quyết-định của một tổ-chức, một quốc-gia nào đó trên thế-giới chỉ-trích nhà cầm quyền cộng-sản Việt-Nam... cũng được sôi-nổi chuyển đi. Cứ như tất cả đều sẽ làm cho chế-độ cộng-sản

hiện nay ở Việt-Nam sẽ chết, Trung-cộng cũng sẽ chết và các phần lãnh-thổ, lãnh-hải đã mất đi sẽ lấy lại được. Nhiều tin-tức thật giả bất-minh còn được chuyển đi kèm theo lời phụ-chú reo vui như tin mừng theo chủ-quan của người chuyển khi nước này, quốc-gia họ thay đổi hình-thức bang-giao với nhà cầm quyền Việt-Nam... Vân-vân và vân-vân.

Thương ôi, cứu một đất nước, một dân-tộc đang bên bờ vực mất còn là đơn-giản vậy sao? Là không cần động móng tay, là không bị mất đồng xu các bạc nào, một hy-sinh nào ngoài các tin chuyển qua chuyển lại mà xong được sao? Là do những người cho dù có là lãnh-tự quyền-uy thì cũng là ngoại-nhân ở các chân trời góc biển xa-xôi xúm lại thương lo cho đất nước mình hay sao?

Chưa hết, cùng trong “luồng” là những bài đấm đá, bươi móc đời tư của người này, tổ-chức họ trong “cộng-đồng hải-ngoại” với những tựa đề giật gân ...*X, Y, Z là ai...* hay *lột mặt nạ* ông A bà B chị C anh H nào đó... để xem như cả người viết lẫn người chuyển đều là “người quốc gia chân chính”. Thậm chí còn tỏ lộ tinh-thần chống cộng cao độ bằng tác-phong không thua gì cộng-sản. Trước 1975, văn-phong báo-chí tại Miền Nam viết lách bằng và chữ nghĩa có chừng mực, có văn-hoá; cho dù nói về đối-phương, về kẻ thù. Sau ngày 30-4-1975, người Miền Nam ngỡ-ngàng khi phải nghe, phải đọc cách nói cách viết xô-bỏ và hạ-cấp với chữ dùng gọi người khác là “tên” này “tay” kia và có cả “thằng cha”, “con

mẹ”. Bây giờ ở hải-ngoại cũng không khác gì, cũng dùng chữ đúng kiểu “dân chơi thứ thiệt” mà nhắc lại cũng ngại miệng. Đây là chống cộng sao? Chống kiểu này cộng-sản mạnh thêm vì cộng-đồng càng ngày càng nát, cứ lo “lột mặt nạ” nhau đến độ chẳng còn phân-biệt mặt nào với mặt nào nữa.

Khi xưa, vua nhà Trần triệu-tập Hội-nghị Diên-hồng để ngày nay còn ghi trong sử sách có lẽ phần lớn vì không có người đặt câu hỏi *Trần Nhân Tôn là ai...* hay *lột mặt nạ* Trần Thủ Độ và truy tìm lai-lịch của Trần Quốc Tuấn trong một đại gia-đình trị. Đoàn quân của Nguyễn Huệ đi từ Tây-sơn ra Bắc-hà chắc-chắn chỉ có hai thành-phần là tham-gia và đứng nhìn theo hỗ-trợ từ củ khoai, cái bắp...chứ không có thành-phần thứ ba đặt vấn-đề hay phe nhóm chống đối và phê-phán. Hai chữ “toàn dân” đoàn-kết chung lòng là phải hiểu theo hoàn-cảnh này chứ không khi nào và ở đâu thể có được điều-kiện người dân nào cũng vung gươm ra sa-trường cả.

Đệ-nhất Cộng-hoà sụp đổ, Đệ-nhị Cộng-hoà tan-tác cũng vì ngoại-nhân, vì Miền Nam nhiều chính-kiến mà thiếu công-dân giáo-dục mới ra cơ sự như hôm nay. Vậy mà giờ này, đã đến nông-nổi cùng lưu-vong trong thân-phận tha-hương tỵ-nạn cộng-sản nhưng vẫn chưa bỏ được cái “ta” thì lấy đâu thành “chúng ta”. Như vậy mong gì có được đạo quân như xưa vua Quang Trung đã lên đường ra Bắc dẹp giặc cho có chiến-thắng Đống-đa. Mong gì

(xem tiếp trang 56)

LƯỢM LẶT ĐÓ ĐÂY

■ **Trần Phong Vũ**

Thoắt chốc, mới ngày nào vừa bước qua Năm Mới Dương Lịch 2018 để chuẩn bị đón Tết Nguyên Đán cảm tình Con Chó... thế mà bây giờ năm 2019 đã qua và năm Con Heo cũng sắp trở về.

Lang thang trên mạng, dày đặc những bản tường trình thời sự của một năm. Mắt nhắm mắt mở, sáng sớm mông một 2019, chúng tôi đọc được bài viết sau đây của tác giả Đỗ Nga với tiêu đề:

Giật mình nhìn lại năm 2018

Tác giả viết

“...Trong tài liệu phổ biến cho đại biểu Quốc hội về đặc khu Vân Đồn, chính quyền CS đã thừa nhận nhận sự bế tắc của nền kinh tế Việt Nam và họ đang tìm giải pháp bằng cách mở đặc khu kinh tế.

Nói thẳng ra, hết tiền, người ta cắt lãnh thổ bán cho TC để giải quyết...

Ảnh vneconomy.vn

Nay là ngày cuối cùng của năm 2018, một năm nhìn lại thử được gì?

Vấn đề kinh tế muôn thuở là vậy. Sợi thòng lọng

thuế phí vẫn thít ngày một chặt. Vẫn bài bơm tiền bừa bãi cứu lấy ngân sách bị bội chi để dồn hết khó khăn về cho nhân dân. Với người lao động, có khi cả năm không được tăng lương nhưng đồng tiền trượt giá đã kéo cuộc sống của họ thụt lùi.... Với người dân đầu tắt mặt tối để được tăng lương thì phần tăng lên đó đã bị nhà nước thò vòi hút sạch bằng thứ chính sách tiền tệ vô trách nhiệm. Nhưng càng buồn hơn, chẳng mấy ai nhận ra vòi hút máu đỏ của chính quyền cả. Nhà nước giữ quyền phát hành tiền là để điều tiết chính sách tiền tệ linh hoạt nhằm giải quyết khủng hoảng, chứ không phải giữ quyền này để giải quyết sự thâm hụt ngân sách sách do quản trị yếu kém, và đẩy khó khăn về phía nhân dân.....

Và sau đây là cách nhìn những hành vi ăn cướp, bạo ngược của đảng và nhà nước CSVN của một người trẻ: Cô Phạm Đoàn Trang qua tiêu đề bài viết sau đây:

Không thể sợ những gì ta đã quá khinh

Phạm Đoàn Trang (Bauxit VN)

January 1, 2019 đánh dấu cái gọi là luật An Ninh Mạng bắt đầu có hiệu lực.

“Tôi chẳng tin cái đảng ăn tàn phá hại này và bộ máy công an của nó sẽ bị được miệng chúng tôi.”

Hình một người tranh đấu can trường chưa hề biết sợ: Blog Phạm Đoàn Trang

Đoan Trang viết:

Có thể đâu đó sẽ có một bộ phận facebooker lao xao vì sợ bị kiểm soát, bị bắt vì luật này. Còn với tôi thì 1/1 đơn giản là một ngày đầu năm mới. Tôi chẳng tin cái đảng ăn tàn phá hại này và bộ máy công an của nó sẽ bị được miệng chúng tôi, bởi vì

nhieu lý do:

1. Tự do có nguyên tắc là một khi đã tồn tại và “gây nghiện” rồi thì rất khó bị tiêu diệt... đến lúc này, khi người Việt Nam đã quen với Internet và mạng xã hội, đã nghiện, bắt họ trở về trạng thái **câm-mù-điếc** như trước kia là điều bất khả thi.

2. Với năng lực quản lý tồi tàn của mình, nhà cầm quyền độc tài chẳng hy vọng làm được cái gì triệt để. Hơn thế nữa, cõi mạng toàn cầu không phải cái ao làng để chúng thích chọc nước đá bèo lúc nào cũng được....

3. Đảng Cộng sản giờ đây đã hiện nguyên hình là một lũ người tăm tối, ngu muội..... Những người nào vốn sợ tà quyền thì đã sợ rồi. Còn những người nào vốn đã không sợ thì càng chẳng có lý do gì để sợ những kẻ họ đã quá khinh bỉ.

4. Không ai có thể nắm chặt tay từ tối đến sáng, không kẻ độc tài nào có thể kiểm soát 100% đời sống của nhân dân, kể cả trong chế độ toàn trị như Việt Nam.

Tóm lại, ai sợ thì cứ sợ, không cần phải cố giấu, cũng không cần “nghe ngóng xem tình hình thế nào”. Suy cho cùng, sợ là một cảm xúc, sống đúng với cảm xúc của mình cũng là điều tốt.

Và ai khinh đảng Cộng sản, khinh luật ANM cũng vậy, cứ việc khinh và cứ viết tiếp, nói tiếp. Có lý gì để ta sợ những thứ ta quá khinh bỉ?

Dưới đây là quan điểm của một số Bloggers

FB Nguyễn Đức Hiền: “Ngày xưa, khi không có phê-tê-bốc hay bờ lốc bờ leo gì, tất cả bạn bè thời niên thiếu và đại học đều có chung một chí hướng: Phò bác, phò đảng !!! Kể từ khi có mạng XH thì nhận thức mỗi người bắt đầu khác đi.” Nói cách khác... “bác” và “đảng” không còn cửa ‘múa gậy vườn hoang’ như xưa nữa”

FB Nguyễn Thọ cho biết thêm: “Người dân ở các nước XHCN đang mất dần thói quen nghe loa phường và đọc báo đảng. Họ bắt đầu cắm mặt vào màn hình ty hon của máy Smartphone để chat chit hàng giờ.” Chẳng những thế, tác giả Trần Đình còn “đề” thêm: “Tao vui vì luôn nhìn thấy Đảng loạng choạng lùì, trước thẳng ... ‘Thời Đại’.”

Lùi là thấy mệt rồi. Loạng choạng lùì thì sắp té đến nơi. Bởi thế cần phải có Luật An Ninh Mạng

để chống cho chế độ hiện hành, may ra, khỏi ngã – theo như lời xác nhận của CT Nước Nguyễn Phú Trọng: “Cần Luật này để bảo vệ chế độ.”

Top Ten lãnh tụ với những Câu Nói “để đời” trong năm 2018. FB: Trương Duy Nhất

Được bao lâu?

Thì được lúc nào hay lúc đó thôi, chớ hỏi khó như vậy sao (nghe) bất an và bất nhơn quá hà! (Theo Sổ Tay Anh Tư Tiến_Cai Quang va Luật ANM.

Nhân Giáng sinh năm 2018:

Nỗi niềm của một Giáo Dân CG

Trong những ngày sau Lễ Giáng Sinh 2018, chúng tôi lượm được tâm tình sau đây của ông Nguyễn Thế Bảo, thành viên của một Cộng đoàn Công giáo người Việt tại Đức vùng Nürnberg/ Erlangen/ Fürth (Mittelfranken).

Và sau đây là tóm gọn nỗi niềm của tác giả:

“Kính thưa Quý Đồng Hương,

Xin phép cho tôi được chia sẻ những nỗi niềm của một người Công giáo nhân dịp Giáng sinh năm 2018!

Nhìn đồng hồ bây giờ là bốn giờ rưỡi sáng. Nằm trần trọc mãi tôi cứ phải nghĩ đến Thánh lễ Giáng sinh chiều hôm qua, rồi cảm thấy dất an nên không nhắm mắt ngủ lại được nữa. Đạo này khi không ngủ được tôi hay có thói quen lấy iPhone ra xem FB. Lần này tôi nhìn thấy được những hình ảnh thật cảm động và tuyệt vời của Hambach, cảm ơn những chia sẻ của anh Tôn Vinh, rồi cảm thấy thật buồn đang là thành viên của một Cộng đoàn Công giáo người Việt tại Đức vùng Nürnberg/ Erlangen/ Fürth (Mittelfranken), nơi mà bao nhiêu thập niên vừa qua, theo tôi, Linh hướng Cộng đoàn đã dẫn dắt Giáo dân đi trên một con đường lệch lạc, sai

*lầm, hoàn toàn ngược với những gì Giáo hội hay Đức Giáo Hoàng đã giảng dạy và hoàn toàn đi ngược lại với mệnh lệnh của thời đại, làm tê liệt đi mọi phong trào đấu tranh ngay trong Cộng đoàn Công giáo vì nhân quyền, vì bao nhiêu nổi bất công đang diễn ra trên quê hương Việt Nam của chúng ta. Thậm chí những sai lầm này đã làm chia rẽ Cộng đoàn, khi vẫn còn khư khư bám vào những tư tưởng sai lầm là **phải tách rời chính trị ra khỏi tôn giáo** hay cho rằng **tôn giáo không được dính líu đến chính trị!!!***

Hình 1 LM Đức và các LM Việt ở vùng khác tỏ tình liên đới với GHVN

Năm nay, nhân dịp Giáng sinh 2018, anh em chúng tôi lại một lần nữa không thành công khi nhắc nhở Cha Linh hướng lấy cơ hội này để đọc kinh cầu nguyện cho các TNLT đang bị đày đọa trong ngục tù cs, đề cập đến vấn đề vi phạm nhân quyền tại Việt Nam, cũng là nhân dịp 70 năm ngày Tuyên ngôn QTNQ. Nhưng AE chúng tôi không những không thành công, mà còn bị trách là "lợi dụng" thánh lễ để làm việc chính trị". Thật đau buồn khi phải nghe những lời nói này từ một vị tu hành Công giáo với trách nhiệm lớn lãnh đạo tinh thần của Giáo dân."

Sau khi bùi ngùi nhắc tới gương cao cả của Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II trong biển cổ Đông Âu và tinh thần mến Chúa, yêu nước, thương dân của các Linh Mục quốc nội như các Cha Đặng Hữu Nam, Nguyễn Đình Thục, người tín hữu đang sống tha hương tại Đức vùng Nürnberg/ Erlangen/ Fürth (Mittelfranken) không khỏi đau buồn nêu lên câu hỏi:

Hình chụp LM Đặng Hữu Nam đòi tự do cho các TNLT

“Nhưng tại sao ở địa phương tôi ở lại khác?”

Theo suy nghĩ của tôi, núp mình dưới những câu tuyên bố: “không muốn làm chính trị” hay “Tôn giáo không nên dính líu với chính trị” chỉ là một trạng thái vô cảm, muốn trốn tránh trách nhiệm hay bốn phận mà tôi đã nêu trên. Không ai đòi hỏi là ai cũng phải làm chính trị, nhưng chúng ta phải có những quan điểm chính trị và bốn phận nói ra đâu là đúng và đâu là sai!”

Nguyễn Thế Bảo

Nürnberg, ngày 25 tháng 12 năm 2018

Đánh vào nguồn giúp đỡ tù nhân lương tâm là một tội ác

December 26, 2018

Ảnh minh họa. (BauxitVN)

Trong một bài viết ngay sau Lễ Giáng Sinh 2018 trên tờ điện báo Bauxit VN, nhà báo Nguyễn Tường

Thụy, cho hay:

Hôm thứ tư 19/12 vừa rồi, một người gọi vào máy của tôi hỏi địa chỉ để giao tiền. Vì gửi theo địa chỉ cũ nên tôi hướng dẫn đến địa chỉ mới. Họ hẹn tôi ra đầu ngõ nhận, tôi nói giao tại nơi ở, không giao ngoài đường, tránh rủi ro. Họ không chấp nhận và cúp máy. Hôm sau, người gửi gửi theo địa chỉ mới và ghi tên vợ tôi. Kịch bản lặp lại như hôm trước. Cũng yêu cầu vợ tôi ra đầu ngõ, vợ tôi nói vào nhà giao, họ cũng cúp máy.

Tôi thường nhận tiền từ nước ngoài gửi giao tận nhà, hoặc là người gửi cho mã số ra ngân hàng nhận. Không có dịch vụ nào lại giao nhận ngoài đường cả. Căn cứ vào một loạt vụ mật vụ bố trí để cướp tiền xảy ra như chúng tôi đã thông tin trên mạng, có thể nhận định được rằng, nếu tôi hoặc vợ tôi chấp nhận ra ngõ để nhận tiền thì sẽ bị cướp. Cả hai lần dụ ra ngõ không thành, phía gửi tiền đều cho tôi biết, ngân hàng gọi sang nói **không giao vì tôi nằm trong danh sách đen!!!** Tự hỏi:

“Danh sách đen của ai vậy?”

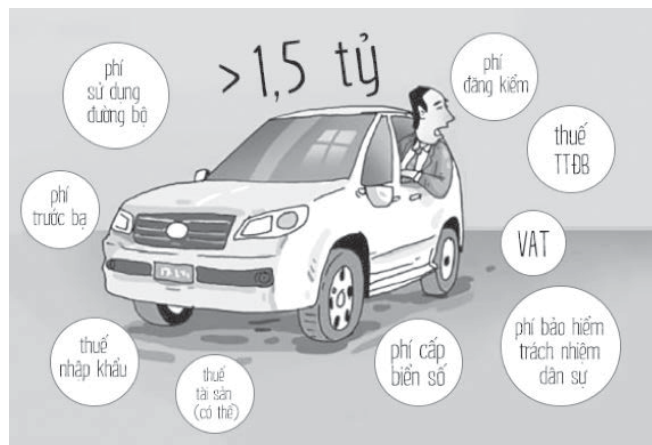
Nhăm nhe đánh thuế “xe ôm”, “quán cóc”

Bản tin đăng trên tờ Việt Nam Thời Báo, cô quan ngôn luận chính thức của Hội Nhà Báo Việt Nam viết:

“Buôn bán có đồng ra, đồng vô, tôi hiểu cần phải đóng thuế. Nhưng chuyện khoán số tiền thuế phải đóng là điều bất hợp lý. Ngoài ra người dân đã nộp đủ thứ thuế thì họ phải được hưởng lợi ích an sinh tương ứng từ đồng thuế đó! Ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa không thể là cứ dè dặt ra mà vắt cổ chày ra nước”.

Thầy giáo Trần Tiến Sĩ đã bày tỏ như vậy khi quán cà phê cóc mà gia đình thầy mở cạnh bên trường tiểu học ở quận 5 đang được chi cục thuế nơi đây nhắm nhe đánh thuế.

Trong dịp gặp gỡ mừng lễ Giáng sinh ở quán nhậu lễ đường, nhóm bạn là giáo viên đã nhận được câu hỏi từ các phóng viên Việt Nam Thời Báo, về ý kiến ra sao trước thời sự ngành thuế sẽ khoán thuế đối với những người buôn gánh, bán bưng trên hè phố, trong góc ngách xóm hẻm, những bác tài xe ôm ‘truyền thông’ ở đầu đường, xó chợ?

Thầy giáo Trần Tiến Sĩ kể rằng học trò nơi ông dạy, hầu hết là từ xóm nghèo Mã Lạng nổi tiếng du dương, xì ke ma túy của quận 1. Ngoài giờ đến lớp, học trò của thầy Sĩ phải dành thời gian phụ cha mẹ làm đủ thứ nghề mưu sinh. Đồng tiền cho cơm gạo, cho áo quần, tập vở với các em này là chưa bao giờ dễ dàng...

Thầy nói:

“Tôi đã bật cười khi đọc báo thấy đăng có mấy quan chức, cán bộ khoe ngoài giờ làm đã phải chạy xe ôm, bán chổi đốt hoặc nuôi heo dành dụm tiền xây “biệt phủ!!!”.

Thầy Sĩ mĩa mai cay đắng nói tiếp:

“Chắc mấy bác ngành thuế thấy vậy ‘giả vờ’ tin thiệt nên tính chuyện thu thuế xe ôm, bán vỉa hè để tránh bỏ sót?”.

“Liên Hiệp Người Việt Toàn ở Đức” bị giải thể

(Tổ Chức này do Đại sứ quán VN tại Bá Linh dựng lên)

(Từ trái) ĐS Đỗ Hòa Bình, CT Liên hiệp Nguyễn V Thoại, Phó Ban TC Lê Hồng Cường, “quân sư” cho CTLHi) và TLS Việt Nam tại Frankfurt am Main Trương Xuân Thanh

Bài viết của Linh Nhân trên mạng Dân Làm Báo cho hay: Liên hiệp người Việt toàn Liên bang Đức được nặn ra để đại diện cho cộng đồng người Việt trước chính quyền Đức. Việc này đã bị cộng đồng người Việt tại Đức phê phán tố cáo mạo nhận danh nghĩa “đại diện tất cả” người Việt tại Đức. Nhất là khối người Việt tị nạn cộng sản tại Đức đã tố cáo trước công luận Đức rằng Liên hiệp đã tiếm danh người Việt tị nạn để tìm cách lấy tiền tài trợ của chính phủ Đức.

Bà Nguyễn Thị Mỹ Hạnh, cán bộ chuyên trách của Liên hiệp, là Ủy viên Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam từ năm 2009. Hẳn mọi người đều biết Mặt trận Tổ quốc được lập ra nhằm quản lý các tổ chức xã hội, các đoàn thể, kể cả người Việt định cư ở nước ngoài.

Đảng & Nhà Nước cấm học sinh vui Giáng sinh 2018

Mùa Giáng Sinh năm 2018 sẽ thật khó quên với câu chuyện các trường học ở Sài Gòn đột nhiên nhận được công văn yêu cầu không được tổ chức hay tham gia vui chơi Lễ Giáng Sinh. Dù công văn này bị rút lại ngay trong ngày 6/12, vài tiếng đồng hồ khi bị tiết lộ trên mạng xã hội, nhưng có cái gì đó bất an vẫn lưu lại trong lòng hàng triệu người VN!

Các em mẫu giáo trang phục Ông già Noel nghe LM nói về lịch sử Giáng sinh

Nhạc sĩ Tuấn Khanh mỉa mai phát biểu:

“Họ quyết tâm không buông tha cho người dân được tự do. Những trò tiểu xảo gây bất an trong mùa vui Giáng Sinh, tạo nên những cảm giác hiềm khích hay dè chừng với Công giáo như kiểu công văn huyện Nhà Bè không cho các trường học tham

gia vui chơi lễ Giáng Sinh, vẫn diễn ra hàng năm, theo nhiều cách ở Việt Nam. Hà Nội đang muốn gì khi một mặt vẫn niềm nở với Tòa thánh Vatican, khoe khoang các bước cải thiện về tự do tín ngưỡng nhưng một mặt vẫn tạo căng thẳng như vậy?

Facebook gián tiếp diệt nhân quyền của blogger VN?

Việt Nam Thời Báo của Hội Nhà Nhá Báo Độc Lập VN cho hay:

Theo hãng tin DW, mới đây Facebook đang được sử dụng để bịt miệng các blogger chỉ trích nhà nước CSVN. Các nhà vận động cho biết có 26 nhân viên truyền thông bị cầm tù ở quốc gia Đông Nam Á này.

Các nhà vận động Phóng viên không biên giới (RSF) cho biết các blogger Việt Nam sống lưu vong đang bị kiểm duyệt vì lạm dụng một tính năng an toàn trên Facebook. RSF cho biết mạng xã hội đã xóa các bài đăng và các tài khoản bị chặn vì bị cáo buộc vi phạm các tiêu chuẩn cộng đồng.

Christian Mihr, giám đốc điều hành của RSF cho biết: ‘Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy chính phủ Việt Nam rõ ràng đang lạm dụng không gian kỹ thuật số để ngăn chặn những tiếng nói quan trọng ở nước ngoài. Những người có trách nhiệm phải ngăn chặn các cuộc tấn công này và tôn trọng tự do báo chí.’

Blogger Việt Nam Bùi Thành Hiếu từng bị giam nhiều lần tại quê nhà

Bùi Thành Hiếu, một blogger người Việt được cấp tị nạn chính trị ở Đức, là một trong những người có liên quan, theo RSF. Anh ấy viết về các bệnh xã hội ở quê nhà trên Facebook của anh, nhưng anh ấy đã nhiều lần bị cấm kể từ tháng giêng. Hiếu đã bị cấm Facebook vào tháng 10 vì là ‘người vi phạm

NEW RESTAURANT OPENING

CHUNG'S EXPRESS RESTAURANT

New restaurant in downtown Bremerton, WA
242 First Street, Bremerton, WA 98337
Tel: (360) 813-1620

NHÀ HÀNG Á ĐÔNG VỚI CÁC MÓN ĂN ĐẶC BIỆT:

- * Món Teriyaki đặc biệt của Chung's Teriyaki
- * Món Phở Việt Nam
- * Các Món Phở và Mì Xào
- * Các Món Bún
- * Chả Giò và Gỏi Cuốn
- * Bánh Mì có lò Sản Xuất tại Tiệm

OPENINGS HOURS:

Monday - Friday: 10:30 am - 2 pm and 4 pm - 8 pm
(closed between 2 pm - 4 pm)
Saturday: 11 am - 6 pm
Sunday closed.

Anh Nguyễn Chung, chủ nhân khá á, đã thành công trong lãnh vực Nhà Hàng từ năm 1988

Business Hours:

Mon-Sat: 11 AM - 9 PM
Sunday: 12 PM - 8 PM

CHUNG'S Teriyaki

3111 NW. Bucklin Hill Road,
Silverdale, WA 98383

Tel: (360) 662-1205

- * Vietnamese Noodle Soup - Phở
- * Vermicelli Bowl - Bún
- * Appertizer - Khai Vị
- * Teriyaki Entrees

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

SAIGON CITY MARKETPLACE

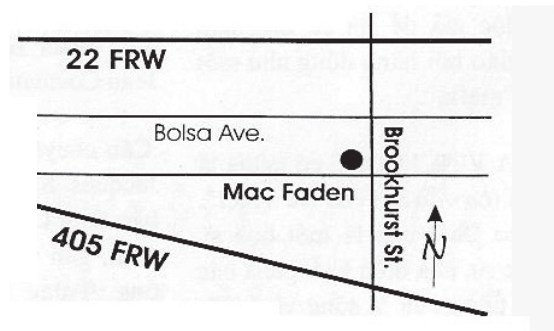
15471 BROOKHURST ST. WESTMINSTER, CA 92683

Tel. (714) 531-9800 Fax: (714) 531-9700

THỰC PHẨM TƯƠI, NGON
BẢO ĐẢM CHẤT LƯỢNG
PHỤC VỤ AN CẦN

THUẬN ĐƯỜNG ĐI
NHIỀU CHỖ ĐẬU XE

BAN GIÁM ĐỐC **SAIGON CITY MARKETPLACE** KÍNH MỜI

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN *

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN *

nhiều lần' sau khi hình ảnh từ tài khoản của anh ta được sao chép và tải lên các tài khoản khác. Những chủ tài khoản sau đó đã buộc tội Hiếu vi phạm bản quyền.

Nhà báo Việt Nam Trung Khoa Le đã sống ở Đức từ năm 1993. Ông điều hành trang tin tức trực tuyến Thoibao.de. Ông đã bị chặn xuất bản một video chỉ trích chính phủ cộng sản của Việt Nam bằng tài khoản của mình. Facebook đã thừa nhận đã có một 'cuộc tấn công độc hại' và thực hiện một số thay đổi.

RSF cho biết đã có hơn 20 trường hợp tương tự như vậy.

Báo đảng khuyên Mẹ Nấm “chừa đường về với Tổ Quốc”

Hôm 15/12/2018, báo Công an Nhân dân online, cơ quan ngôn luận của Bộ CAVN đăng bài viết của tác giả Vĩnh Bình Lê với tiêu đề “*Hãy chừa lại một con đường để còn quay về với Tổ quốc*” đề cập đến trường hợp của blogger Mẹ Nấm.

Bài viết cho hay:

“Trong những ngày vừa qua, Nguyễn Ngọc Như Quỳnh (còn có biệt danh là ‘Blogger mẹ Nấm’), sau khi đã qua Mỹ, ‘ngựa quen đường cũ’, tiếp tục có những phát biểu ngông cuồng, sai trái về tự do, dân chủ, nhân quyền, được các Trung tâm truyền thông, các trang mạng xã hội hải ngoại lợi dụng đăng tải, dẫn lại để xuyên tạc tình hình Việt Nam”.

Tác giả (tự nhận là thuộc Học viện Chính trị Công an nhân dân) đặt câu hỏi:

“*Liệu Nguyễn Ngọc Như Quỳnh có lấy đó làm bài học nhãn tiền, nhớ lấy câu nói của tiền nhân “quay đầu lại là bờ” để còn đường về với đất mẹ Tổ quốc?*”

Bài báo trích dẫn cáo trạng, thừa nhận blogger Mẹ Nấm bị tuyên bản án 10 năm tù vào ngày 29/6/2017 với cáo buộc “Tuyên truyền chống phá nhà nước Cộng hòa XHCN Việt Nam” nhưng không giải thích lý do vì sao hiện nay, mặc dù vẫn đang trong giai đoạn thi hành án mà bà này đã ở Mỹ để có thể có “những phát biểu xuyên tạc, sai trái?”.

Trong buổi gặp gỡ đồng hương vào ngày 16/12 tại thành phố Houston, tiểu bang Texas, Hoa Kỳ, blogger Mẹ Nấm cũng nhắc đến bài viết này.

“*Quỳnh nghĩ 2 năm Quỳnh đi tù, Quỳnh có đủ bằng chứng, Quỳnh biết chắc người nào đánh người, điều gì đã diễn ra, nên khi Quỳnh viết về một nữ công an cách đây vài ngày thì hôm qua trên báo Công an nhân dân sau khi Quỳnh đến Mỹ rồi, có nhấn nhủ trên đài truyền hình quốc gia VTV1 rằng “hãy chừa lại một con đường để quay về với tổ quốc”. Quỳnh muốn cập nhật cho mọi người ở đây biết rằng, sau khi họ bắt Quỳnh, họ tống cho Quỳnh bản án 10 năm rồi đày đi biệt xứ thì họ nói phải “chừa một con đường để quay về tổ quốc”, với những gì Quỳnh làm thì Quỳnh mong rằng là những việc công an và đảng Cộng sản làm với Quỳnh kể cả khi ở Mỹ, là câu trả lời cho những gì Quỳnh đang làm có hiệu quả hay không, và Quỳnh có im lặng hay không.”*

VNTB - “Súc quyền” và nhân quyền

Với tiêu đề “*Súc quyền hay Nhân quyền*” đăng trên Việt Nam Thời Báo, nhà báo Nguyễn Tường Thụy viết:

“*Như vậy là còn hơn một năm nữa, súc vật nuôi sẽ được hưởng “súc quyền” qui định ở Luật chăn nuôi vừa được cái gọi là Quốc hội CHXHCNVN thông qua ngày 19/11/2018. Luật này hơn hẳn Pháp lệnh Giống vật nuôi mà nó sẽ thay thế về khoản đối xử nhân đạo với vật nuôi. Theo đó, người chăn nuôi không được phép đánh đập hành hạ vật nuôi, vật nuôi phải ở trong chuồng trại hợp vệ sinh, có đầy*

đủ thức ăn nước uống, được phòng bệnh và chữa bệnh. Đến ngay cả khâu giết mổ, qui định cũng hết sức nhân đạo như hạn chế gây đau đớn, không để vật nuôi bị sốc về tâm lý (không để vật nuôi chứng kiến đồng loại bị giết mổ)....

Tìm hiểu về chính sách nhân đạo đối với vật nuôi, người ta không khỏi cảm thấy ngậm ngùi cho số phận con người!!!

Với bản tin trên đây, người ta không khỏi cảm thấy ngậm ngùi cho số phận con người. (Hình: blog Nguyễn Tường Thụy)

Quy định vật nuôi phải ở trong chuồng trại hợp vệ sinh, có đầy đủ thức ăn nước uống, được phòng bệnh và chữa bệnh khiến tôi lại nghĩ đến từng đoàn dân oan khắp các tỉnh thành trong cả nước, ngủ vật vờ ở vườn hoa, ở vỉa hè, thiếu thốn đủ mọi thứ. Đã thế, họ luôn bị xua đuổi, bị phun nước vào cơm và đồ ăn. Nhiều gia đình đang sống bình thường, bỗng nhiên bị đuổi ra khỏi nhà để cưỡng chế mà không có cơ sở pháp lý nào. Khu 4,3 héc ta ở Thủ Thiêm là một ví dụ.

Bài thơ chưa: “CHỆT-VIỆT”

Khiến tập đoàn Ba Đình “nổi sóng”

“CHỆT” ơi ! Cho thiệp hỏi chàng:
Thiếp đâu có đẹp dịu dàng như Nga
Cũng không giàu giống Qatar...
Tại sao chàng vẫn cứ sà vào yêu?
“VIỆT” ơi ! Nàng chớ hỏi nhiều
Tuy em không đẹp yêu kiều, mộng mơ
Nhưng ta yêu nét ngây thơ
Ngây thơ đến mức ngu ngơ của nàng
Bao phen ta lỡ số sàng
Thế nhưng em vẫn nhẹ nhàng bỏ qua
Còn dang ta cả song Sa
Mặc cho con cái lu loa khóc gào !
Thân em ta cũng sờ vào

Đầu, chân, ngực, rốn... chỗ nào cũng ngon
Vân Phong, Phú Quốc, Vân Đồn...
Nàng đều bịt miệng các con dâng mình
“CHỆT” ơi ! Chàng quả có tình
Để em chờ đợi tình hình bớt căng
Em cho chàng 99 năm
Chàng tha hồ đến ăn nằm với em !
Thích gì chàng cứ dựng lên
Các con khóc mãi cũng quen thôi mà
Mai sau thống nhất một nhà
Con chàng – con thiệp đều là họ **Trung** !
Cảm ơn nàng nhé “VIỆT” cung
Anh thề suốt kiếp chẳng ngừng yêu em !
Mong trời xe chỉ, kết duyên
Vợ chồng “CHỆT - VIỆT” đổi tên
thành **TÀU** !

Những tấm hình cuối năm BIẾT NÓI

Tượng Marianne, một biểu tượng ở Khải Hoàn Môn, bị người biểu tình đập nát

Khải Hoàn Môn của Pháp quốc sau cuộc bạo loạn cuối năm 2018

Phạm Đoan Trang: “Từ Facebook Xuống Đường” và “Chính Trị Bình Dân”, Amazon.com

CĂN NHÀ CỦA BÀ NGUYỄN THỊ GIÁP CÓ DIỆN TÍCH 70M VUÔNG ĐƯỢC UBND QUẬN 2 RA QUYẾT ĐỊNH: "BỒI THƯỜNG, HỖ TRỢ THIẾT HẠI LÀ: 0 ĐỒNG; VÀ VỀ TÁI ĐỊNH CƯ: KHÔNG ĐỦ ĐIỀU KIỆN TÁI ĐỊNH CƯ". CÓ NGHĨA KHI GIẢI TỎA THÌ HAI VỢ CHỒNG BÀ KHÔNG CÒN GÌ

Một quyết định “Bồi thường” của một “tập đoàn Đạo Tặc”

Từ trái qua phải thứ tự từ trên: Nguyễn Việt Dũng, Trần Hoàng Phúc, Phan Kim Khánh, Hoàng Đức Bình, Nguyễn Văn Hóa, Nguyễn Đình Thành Danh tính của những người trẻ can trường được cựu TNLM Paul Lê Sơn gọi là những người thuộc thế hệ Anh Hùng từng làm cho Hànộ phải khiếp sợ

Anh Trần Huỳnh Duy Thức bị bị Công An giám thị trại giam âm mưu đầu độc

Viết Từ **CANADA**

Mạc Giao

VIỆT NAM NĂM 2019 SẼ NHƯ THẾ NÀO?

Người viết không đóng vai thầy bói để tiên đoán những gì sẽ xảy ra tại Việt Nam năm 2019, cũng không phê bình theo cảm tính, hoặc toàn chê hoặc toàn khen, nhưng chỉ dựa vào những gì đã xảy ra trong năm 2018 và đầu năm 2019 để tìm hiểu những hậu quả sẽ là nguyên nhân tạo ra tình trạng mới cho năm mới. Dĩ nhiên những nhận định của bài này không thể đầy đủ và khách quan 100%, chưa kể những biến cố bất ngờ có thể xảy đến.

Về tổng quát, dân số Việt Nam hiện có khoảng 96 triệu người. Dân số gia tăng rất nhanh khiến những người cầm quyền bị quá tải trong việc tăng cường nỗ lực giải quyết các vấn đề giáo dục, y tế, môi trường, công ăn việc làm, điều hòa sinh hoạt xã hội, nhất là khi tình trạng đô thị hóa trở nên trầm trọng. Chỉ riêng việc kẹt xe và lụt lội ở Hà Nội và Sài Gòn đã trở thành vấn đề vô phương giải quyết đối với nhà cầm quyền hiện tại. Trong khi đó, nhà cầm quyền lại dành quá nhiều năng lực cho việc tìm những biện pháp kiểm soát toàn dân. Dựa trên những sự kiện thực tế ấy, chúng ta có thể nhìn thấy phần nào những việc sẽ xảy đến cho đất nước và đồng bào Việt Nam trong năm 2019.

Về kinh tế, nêu những thông kê chính thức của nhà nước Việt Nam đúng sự thật thì tình hình kinh tế Việt Nam năm 2018 khá khả quan. Theo đó, tổng sản lượng nội địa (GDP) tăng trưởng 6,8%, lạm phát và thất nghiệp dưới 4%, tỷ lệ nghèo đói giảm từ 1 -1,5%. Cứ đà này thì kinh tế Việt Nam năm 2019 sẽ sáng sủa hơn vì còn có thêm Hiệp Ước Đối Tác Xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) có hiệu lực từ 14-1-2019, hàng hóa trao đổi giữa các nước hội viên được miễn thuế tới 95%. Hiện trị giá hàng xuất cảng của Việt Nam cho các nước trong khối đã lên tới 10% GDP Việt Nam. Khi thuế được giảm 95%, Việt Nam hy vọng sẽ bán được nhiều hàng hơn. Trong năm qua, Việt Nam cũng lợi dụng việc Mỹ áp thuế hàng Trung Cộng nhưng không áp thuế hàng Việt Nam để gia tăng xuất cảng. Vì những lý do trên, Thủ Tướng Nguyễn Xuân Phúc đã “hồ hởi” nỗ lực: “Đã đến lúc phải chinh phục thế

Sài Gòn hoa lệ!

giới, mang thế giới về Việt Nam”(!). Ông Phúc nỗ lực hơi quá trớn. Ông có biết TT Trump sắp đánh thuế 250% thép của Việt Nam bán cho Mỹ? Sự sống của Formosa sẽ bị đe dọa. Ngoài ra, hy vọng thỏa ước thương mại giữa Việt Nam và Liên Âu dự trù được ký kết trong năm 2019 trở nên xa vời, vì đa số quốc gia thuộc Liên Hiệp châu Âu coi nặng việc tôn trọng nhân quyền. Họ đã công khai cảnh cáo và đặt điều kiện với Việt Nam, nhất là sau vụ Trịnh Xuân Thanh bị bắt cóc từ Đức đưa về Việt Nam hải tội.

Ngoài những điểm tích cực, kinh tế Việt Nam còn tồn tại nhiều điểm đen. Đầu tiên là nợ nước ngoài gia tăng mỗi năm. Năm 2018 đã tăng

tới 49,7% so với tổng sản lượng nội địa. Mức vay tương đương 50% GDP là mức cao nhất có thể chấp nhận. Nhưng kinh nghiệm cho thấy khi đã cao gần tới trần thì sẽ dễ dàng vượt trần. Năm 2019, Việt Nam sẽ phóng tay vay nợ thêm bao nhiêu nữa? Đừng quên rằng vay nước ngoài bằng Đô-la thì phải trả lời và vốn bằng Đô-la. Không trả được sẽ mất uy tín và khó vay thêm, sẽ không có tiền mua nhu yếu phẩm cho dân, không thể phát triển kinh tế nội địa vì không có tiền mua máy móc và nguyên liệu cho những kỹ nghệ chế biến hàng trong nước. Chưa nói tới việc nếu thế hệ này vay nhiều nợ thì những thế hệ con cháu sẽ phải trả dài dài.

Về lợi tức tính theo đầu người (Gross Domestic Product per capita), sự gia tăng vẫn tiến đều. Đến năm 2017 (chưa có thống kê năm 2018) lợi tức tính theo đầu người ở Việt Nam đã lên tới 6,171.88 Đô-la một năm. Tuy nhiên, nhìn sang những nước chung quanh không thuộc hàng “rông”, Việt Nam thua cả Lào (US\$ 7,400) và Philippines (8,200). Dĩ nhiên thua luôn Indonesia (12,400), Thái Lan (17,800), Malaysia (28,900)... Ngoài ra, việc phân chia lợi tức không đồng đều tạo hố ngăn cách giàu nghèo. Không phải ai cũng kiếm được 6,000 Đô-la một năm. Có người kiếm bạc tỷ, có người kiếm không đủ sống. Ở những nước tiên tiến, vẫn có hố ngăn cách giàu nghèo, nhiều khi rất sâu, nhưng mọi người đều được bảo đảm một mức sống tối thiểu với cơm no áo ấm, con cái được học hành, sức khỏe được chăm lo, trừ những người nghiện ngập rượu chè, thuốc sái, cờ bạc tự hủy

hoại chính bản thân và gia đình mình.

Theo thống kê của nhà nước, Việt Nam, chỉ có dưới 4% người trong tuổi làm việc thất nghiệp. Như vậy là bằng Hoa Kỳ rồi! Mỹ phải nhờ ông Trump “làm bùa phép” suốt hai năm mới đạt được tỷ số này. Tỷ lệ giảm đói nghèo ở Việt Nam trong năm qua cũng giảm 1,5%. Cứ đà này ông Phúc sẽ “*mang thế giới về Việt Nam*” đến nơi! Vấn đề đặt ra là có thể tin vào những con số thống kê do nhà nước công bố hay không? Thất nghiệp dưới 4% ở các xã hội phương Tây có nghĩa là không có ai thất nghiệp (full employment). Con số thất nghiệp nhỏ bé như thế chỉ gồm những thành phần đối việc đang kiếm việc khác, hay những người đổi nơi sinh sống, và nhất là những người trốn làm việc. Thất nghiệp giảm, đói nghèo giảm, tại sao ngoài đường đây người bán vé số, ăn xin, ăn cắp vặt và ăn cắp lớn? Tại sao còn những người không kiếm được việc làm, phải chạy đầu nọ đầu kia kiếm sống qua ngày, khi tuyệt vọng thì tự tử cả nhà? Tại sao còn những thanh niên thiếu nữ ngồi đây “chợ cơ bắp” chờ người đến mượn đi làm “cứu vạt”? Chưa kể những người đóng tiền đi lao động ở xứ ngoài để bị bóc lột, bạc đãi, những thiếu nữ bỏ nhà bỏ nước đi làm vợ những người ngoại quốc không quen, đi bán thân nuôi miệng ở Mã Lai, Singapore...? Tình trạng này sẽ không có gì thay đổi trong năm 2019.

Tóm lại, tình hình kinh tế Việt Nam sẽ không sáng sủa nhiều trong năm 2019 như mong đợi. Nợ công, nợ nước ngoài vẫn

tăng. Bất công xã hội không được giải quyết. Đa số dân lành vẫn “chạy ăn từng bữa toát mồ hôi”. Chỉ những con số là có thể thay đổi theo thói quen “duy ý chí” của nhà cầm quyền, có nghĩa là muốn cái gì trong bụng thì cho rằng sẽ làm được. Khi không làm được thì phét lác để che đậy.

Về nội trị, có hai việc lớn đã được thực hiện trong năm 2018 để sửa soạn cho những chương trình hành động năm 2019. Đó là nhất thể hóa lãnh đạo và Luật An Ninh Mạng. Ông Nguyễn Phú Trọng đã giữ chức vụ tổng bí thư đảng một nhiệm kỳ 4 năm. Khi hết nhiệm kỳ, ông xin làm thêm nửa nhiệm kỳ nữa (tức 2 năm) để hoàn tất những việc còn dang dở. Trong hai năm này, ông “đốt lò” thui tham nhũng, với dụng ý vừa dẹp tay chân Nguyễn Tấn Dũng và những thành phần chống đối ông, vừa kéo bè kết cánh để lực lượng phe ông ngày càng đông, càng mạnh. Khi thấy đã đủ sức, ông sai quốc hội biểu quyết cho ông kiêm nhiệm chức chủ tịch nước sau khi Trần Đại Quang bỗng chuyển sang từ trần. Như vậy lịch sử đảng cộng sản Việt Nam chỉ có ông vừa là tổng bí thư đảng vừa là chủ tịch nước giống như Mao Trạch Đông và Tập Cận Bình. Hồ Chí Minh cũng không dám làm như thế. Nhiệm kỳ của ông được thêm hai năm cho đến 2021. Biết đâu đến năm 2021 quốc hội chẳng đổi hiến pháp để đưa ông lên chức chủ tịch vĩnh viễn như Tập Cận Bình. Ông là người nhiều mưu mô lắt léo. Quả xứng với học vị tiến sĩ về lý thuyết cộng sản!

Để cung cấp cho ông một võ khí hào hạng bảo vệ ngai vàng,

ông đã ngầm ra lệnh cho quốc hội lặng lẽ biểu quyết Luật An Ninh Mạng trong khi hoãn và có thể là luôn Luật thiết lập ba đặc khu kinh tế vì thấy toàn dân phản đối. Luật An Ninh Mạng có hiệu lực từ 1-1-2019. Những người dùng facebook, twitter, những người có website cá nhân hay tập thể và cả những người dùng điện thư email có thể bị phạt hay truy tố ra tòa về những gì mình viết mà theo xét đoán của những “điệp viên on-line” của nhà nước là loạn tin thất thiệt, chống chế độ, xách động quần chúng, vi phạm an ninh quốc gia... Các công ty cung cấp dịch vụ như Google, Facebook, Apple, Amazon phải lưu trữ dữ liệu của người dùng tại Việt Nam để khi chính phủ muốn kiểm chứng hay lấy tài liệu tố cáo thì có sẵn tại chỗ. Những biện pháp này chính là kiểm soát mọi thông tin của người dân, bịt miệng 38 triệu người Việt Nam xử dụng internet. Nhiều chính phủ, các tổ chức nhân quyền và cả những công ty cung cấp dịch vụ đã phản đối với những lý do rất hợp lý hợp tình nhưng đều bị nhà nước Việt Nam bỏ ngoài tai.

Việc nội trị trong năm 2019 đã được tiên báo từ năm 2018 bằng những cuộc bắt bớ và kết án nặng nề những người yêu tự do dân chủ. Số tù nhân lương tâm bị bắt trong năm 2018 tăng gấp 3,5 lần so với năm 2017 (136 người so với 38 người). Đảng cũng đàn áp trí thức có tinh thần tự do qua việc tìm cơ hội hành kỷ luật và đuổi khỏi đảng Giáo sư Chu Hảo khiến 13 nhà trí thức nổi tiếng khác đồng loạt tự ý ra khỏi đảng để tỏ thái độ. Có 16 vụ công an tra tấn đến chết người rồi đổ thừa là do tai nạn hay tự tử. Những nhóm hội

cờ đỏ và những bọn côn đồ được cho là dư luận viên và nhân dân tự phát được tự do phá rối những cuộc hội họp không bạo động của dân, đánh đập dẫn dắt những người có lời nói hay hành động không phù hợp với đường lối của đảng và nhà nước. Để tăng cường lối chơi côn đồ với dân, đảng thêm đòn bịt miệng dân trên máy điện toán và biến chế độ từ độc tài tập thể thành độc tài cá nhân. Thân phận của người công dân Việt Nam năm 2019 sẽ không có gì khá hơn năm 2018, nếu không nói sẽ có thể tệ hơn.

Công an là bạn dân!

Về ngoại giao, nhà nước Việt Nam vẫn áp dụng đường lối không thay đổi từ nhiều năm qua. Đó là vuốt ve, không làm phật lòng hai đại cường Mỹ, Trung. Phải thần phục Trung Quốc vì quá lệ thuộc về kinh tế và chính trị. Phải ve vuốt Hoa Kỳ để được bán hàng sang Mỹ không bị áp thuế như Trung Quốc, được viện trợ, mua vũ khí và có chỗ dựa phòng hờ khi bị Trung Quốc chèn ép quá đáng. Việt Nam cũng nỗ lực gây thiện cảm và tìm liên hệ với các quốc gia khác trên thế giới nhằm mục đích thương mại và xóa đi hình ảnh xấu về vi phạm nhân quyền của mình. Có người cho

rằng đó là chính sách đối ngoại khôn khéo và thăng bằng. Phải công nhận điều đó đúng một phần. Không kể những nước độc tài, chậm tiến, nhiều nước tư bản và dân chủ tiến bộ như Nhật, Hàn, Úc, Đài Loan, Canada, các nước Tây Âu... cũng viện trợ, làm ăn buôn bán với Việt Nam và không đặt nặng vấn đề nhân quyền. Cái khó của Việt Nam là đối xử ra sao với hai đại cường đang tranh chấp với nhau về kinh tế và Biển Đông.

Đối với Trung Quốc, Việt Nam nhũn như chi chi nhưng thỉnh thoảng cũng lên cơn cứng đầu, dám phản đối và đòi chủ quyền biển, đảo ở Biển Đông. Trung Quốc đôi khi cũng bực mình nhưng không thể bỏ vì kiếm đâu ra một đàn em ngoan ngoãn, để cho mình mặc sức thao túng chính trị và kinh tế ngay trong nhà của đàn em, giữ giùm cho mình một vị trí chiến lược án ngữ dọc Biển Đông? Phản đối suông không hại gì. Đường ta ta cứ đi. Đàn em không dám làm gì ngoài việc đánh võ miệng cho có lệ.

Hoa Kỳ thì ve vãn Việt Nam để kéo Việt Nam thoát Trung và gần Mỹ. Việc ve vãn bắt đầu từ thời TT Clinton khi thiết lập bang giao Việt Mỹ. Qua mấy thời tổng thống, Mỹ liên tiếp đòi Việt Nam phải cải thiện tình trạng nhân quyền để được Mỹ ủng hộ về mọi phương diện. Đến thời ông Trump, ông chẳng đả động gì tới nhân quyền, không áp thuế hàng hóa Việt Nam giống như hàng hóa Tàu. Việt Cộng thấy vậy cũng ham, nhưng không dám theo Mỹ hẳn vì sợ Trung Cộng trả thù, nhất là sợ đảng tan rã một

Di's PRINTING

An Express & Discount
Printing Company

Nhận mọi dịch vụ ấn loát từ đơn giản 1 màu đến nhiều màu

ĐẶC BIỆT: *In sách các loại với số lượng nhỏ, có máy Digital Color, khách hàng không phải chờ đợi lâu.*

VIỆC LÀM CẦN THẬN - GIÁ CẢ PHẢI CHĂNG

10104 Westminster Ave. Garden Grove, Ca 92843

Tel: 714.636.7932

Email: Diusaprinting100@gmail.com

Tổ Hợp Luật Sư

MICHAEL FRANCIS SMITH & Associates

Với sự cộng tác của LS GEORGE HENDERSON

và nhiều Luật Sư có kinh nghiệm trong những ngành chuyên môn

27 NĂM KINH NGHIỆM VỀ TAI NẠN XE CỘ VÀ THƯƠNG TÍCH CÁ NHÂN

GARDEN GROVE Office: 14192 Brookhurst St., Garden Grove, CA 92843

(trong khu Mái Ngói Xanh, trên lầu Thanh Thanh Food To Go, góc Brookhurst & Reading, giữa Westminster & Hazard)

SANTA ANA Office: 1665 E. 4th St., Ste 101, Santa Ana, CA 92701

CHUYÊN VỀ TAI NẠN XE CỘ, SỞ LÀM VÀ THƯƠNG TỔN CÁ NHÂN

TAI NẠN: xe cộ, sở làm, nhà hàng, siêu thị, bất cẩn y tế...

Xin liên lạc **DŨNG PHẠM**

Tốt nghiệp đại học tiểu bang California

Điện thoại: **714-636-1228**

Sau giờ làm việc xin gọi: **714-906-6440**

Luật sư có mặt tại văn phòng mỗi ngày để quý vị có thể tham khảo trực tiếp. Chính Luật Sư Mỹ thương thảo với hãng bảo hiểm và tranh cãi tại tòa. Quý vị không phải trả lệ phí nếu không được bồi thường.

PHÒNG NHÃN KHOA

CRYSTAL VISION OPTOMETRY

Bác Sĩ NGUYỄN ANH LINH, O.D.

CHUYÊN MÔN:

- ✓ Khám mắt kỹ lưỡng và chẩn bệnh chính xác
- ✓ Cung cấp gọng kính thời trang: Nhật, Ý, Pháp, Úc...
- ✓ Có đủ loại contact lenses.
- ✓ Cắt kính tại chỗ (tròng mỏng và nhẹ, 2 tròng không lằn)

NHẬN
 Medi-care, Bảo
 Hiểm, Visa,
 Master Card và
 American Express

Giờ làm việc:

Thứ Hai đến Thứ Sáu: 10am-6pm
 Thứ Bảy: 10am-4pm
 Thứ Năm & Chủ Nhật: đóng cửa

TEL: (714) 531-9900
FAX: (714) 531-0236

Địa chỉ: 3801 S. Harbor Blvd., Ste C, Santa Ana, CA 92704

Nữ Bác Sĩ PHAN MỸ DUNG Bác Sĩ LÊ PHAN STEPHANIE

DIPLOMATE AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1693 Flanigan Dr., #100 San Jose, CA 95121

Tel: 408.274.3881

Y KHOA GIA ĐÌNH:

- Bệnh người lớn
- Bệnh trẻ em, chích ngừa
- Bệnh phụ nữ, sửa chữa mình, ngừa thai
- Khám định kỳ hàng năm, thử nghiệm PAP
- Thử máu, nước tiểu

GIỜ LÀM VIỆC:
 Thứ Hai, Ba, Năm, Sáu:
 9AM-6PM
 Thứ Tư, Thứ Bảy:
 9AM - 1PM

*Nhận làm Bác Sĩ gia đình và nhận theo dõi em bé từ lúc mới sanh.
 *Nhận Medical, Medicare, các loại bảo hiểm PPO, EPO, Valley Health Plan, HMO, Cover California

BÁC SĨ DUNG CÓ KHÁM SỨC KHỎE ĐỂ LÀM THẺ XANH VÀ QUỐC TỊCH.

NHẬN MEDICAL, BẢO HIỂM, TRẢ GÓP

V-MEX DENTAL Bác Sĩ Nha Khoa PHAN MỸ CHÂU

*Tốt nghiệp Bác Sĩ Nha Khoa tại University of Southern California
 2820 Alum Rock Ave #30
 San Jose, CA 95127
 (Giữa Taco Bell và phố 54)
 Tel. (408)937-5058

4600 Alum Rock Ave #6
 San Jose, CA 95127
 Tel. (408)258-1901

sớm một chiều, chưa kể sợ Mỹ có thể đem con bỏ chợ khi Mỹ hết cần, như Mỹ đã làm với Việt Nam Cộng Hòa.

Tình trạng đi dây để lợi dụng cả hai đại cường không thể kéo dài mãi. Mỹ và Trung Quốc đang đi vào con đường tranh chấp, không chỉ về thương mại, mà còn về Biển Đông, tức chính trị và quân sự. Ý định của Mỹ là muốn dẹp tham vọng bá chủ hoàn cầu của Tập Cận Bình, cũng hơi giống cuộc chiến tranh lạnh đối với Nga trước đây. Chỉ khác là lần này lực lượng hai bên không tương xứng. Trước đây Liên Xô có Trung Cộng, một nửa Việt Nam, nhiều nước châu Phi, châu Mỹ La tinh và cả khối Đông Âu đứng sau lưng. Nay Trung Quốc chỉ còn vài người anh em nghèo đầy thành tích xấu, Bắc Hàn, Cuba. Nga thì mất trước mắt sau tìm cách lợi dụng thời cơ. Việt Nam thì tranh chấp Biển Đông với Trung Quốc, làm eo làm sách, một mắt liếc Tàu, một mắt đánh lông nheo Mỹ. Khi hai chàng tranh chấp nhau quyết liệt, lý do có dính tới Biển Đông, Việt Nam không thể đóng vai đứng giữa, nhưng phải có thái độ dứt khoát đứng về bên nào có lợi hơn cho mình hơn.

Về Biển Đông, Mỹ đã tăng cường những biện pháp quân sự, thách thức việc tự nhận chủ quyền Biển Đông của Trung Quốc. Sau việc cho chiến hạm và phi cơ tuần tra gần những đảo bị Trung Quốc chiếm và biến thành những căn cứ quân sự bất hợp pháp, ngày 31-12-2018, TT Trump ký ban hành luật “Sáng Kiến Tái Bảo Đảm Châu Á” (Asia Reassurance Initiative Act) nhằm tăng cường

vai trò lãnh đạo của Mỹ trong khu vực Ấn Độ-Thái Bình Dương trước những tham vọng của Trung Quốc. Luật dự trừ chi 1,5 tỷ Đô-la mỗi năm trong 5 năm để tăng cường sự hiện diện của Mỹ trong khu vực, và 150 triệu Đô-la mỗi năm trong 5 năm cho dân chủ, pháp quyền và hỗ trợ xã hội dân sự.

Ngày hôm sau, ngày đầu năm 1-1-2019, TT Trump lại ký Hiệp Định nói rộng bán vũ khí cho Đài Loan, cho phép Đài Loan có thể mua vũ khí của Mỹ theo định kỳ, không cần phải xin duyệt từng lô như trước.

Cùng ngày 1-1-2019, Bà Thái Anh Văn, Tổng Thống Đài Loan tuyên bố: *“Tôi muốn nhấn mạnh rằng Đài Loan nhất định không chấp nhận ‘một quốc gia hai chế độ’... Các giá trị dân chủ là quý giá và là sinh đạo mà người Đài Loan trân trọng. Chúng tôi kêu gọi Trung Cộng hãy dừng cầm bước tới nền dân chủ”* Như vậy là bà muốn Đài Loan độc lập, không phải là một thành phần của Trung Quốc.

Dĩ nhiên, ông Tập Cận Bình đã phản ứng đầy tức giận và dọa dùng vũ khí với Đài Loan và thù địch nước ngoài (là ai ngoài Mỹ?): *“Chúng tôi không hứa hẹn từ bỏ sử dụng vũ lực quân sự và duy trì quyền dùng vũ lực để tiến hành tất cả các biện pháp cần thiết đối phó với các lực lượng thù địch nước ngoài và một bộ phận rất nhỏ những kẻ ly khai và hành động ly khai của chúng”*

Thấy tình hình Biển Đông trở nên gay go, Mỹ muốn làm mạnh, kéo theo Đài Loan, một cục u nhức nhối của Trung Quốc, Việt Nam phải vội vàng nhảy vào

cuộc để khỏi mất phần. Thông tấn Reuters ngày 31-12-2018 loan tin Việt Nam đưa ra những yêu sách cứng rắn trong cuộc đàm phán giữa ASEAN và Trung Quốc về Quy Tắc Ứng Xử ở Biển Đông (COC). Hà Nội coi là bất hợp pháp những hành động mà Trung Quốc đã thực hiện ở Biển Đông trong những năm qua, như xây đảo nhân tạo, đặt các loại vũ khí tấn công, phong tỏa biển. Hà Nội đòi mọi quốc gia liên quan phải tuân thủ những quy định của luật pháp quốc tế, nhất là cấm thiết lập những khu vực nhận dạng hàng không (Air Defence Identification Zone – ADIZ) trên Biển Đông. Tất cả những đòi hỏi này đều nhắm vào Trung Quốc và chắc chắn Trung Quốc sẽ bác bỏ. Tuy nhiên, Hà Nội phải bày tỏ lập trường một cách rõ ràng, không thể nói khác. Việc điều đình về Quy Tắc Ứng Xử ở Biển Đông khó có thể hoàn tất vào năm 2021 như Thủ Tướng Singapore Lý Hiển Long mong muốn.

Tình hình Biển Đông có thể vẫn lằng nhằng như hiện tại suốt năm 2019, trừ khi có những đột biến đặc biệt, như Đài Loan tuyên bố độc lập, bị Trung Cộng tấn công và Mỹ ra mặt bảo vệ, hoặc Trung Cộng cương quyết thi hành những đòi hỏi của họ như thiết lập những vùng nhận dạng hàng không mới trên Biển Đông, đánh đuổi các chiến hạm Mỹ và đồng minh đến gần các đảo mà họ chiếm. Những trường hợp này có thể gây ra chiến tranh cục bộ. Cũng có thể Mỹ và Trung Quốc sẽ thỏa thuận được với nhau về những vấn đề thương mại và Biển Đông, sau khi đã đạt cao điểm phô trương lực lượng và đe dọa lẫn nhau, đứng trên bờ vực chiến

tranh nóng.

Trong tất cả mọi trường hợp, Việt Nam không thể đứng giữa để không có ai bảo vệ khi có tranh chấp bằng súng đạn, không có ai bênh vực khi việc giải quyết được đặt trên bàn hội nghị. Mỹ chỉ cần đòi được tự do di chuyển trên mặt nước và trên bầu trời Biển Đông, không chịu bất cứ một cấm đoán hay đe dọa nào, có thể còn được chia phần khai thác nguồn lợi tại vùng này. Được vậy Mỹ đã tự coi là đạt chiến thắng. Phần còn lại Trung Quốc sẽ vơ hết, biển đảo, tài nguyên thiên nhiên, quyền cấm đoán hoặc cho phép các quốc gia khác, trừ Mỹ, được ra vào Biển Đông. Còn tí xương xẩu nào cho Việt Nam không?

Trước những giả thiết không mấy xa thực tế như vậy, Việt Nam sẽ chọn đứng với ai?

Về tình trạng tranh đấu cho tự do, dân chủ. Vào tháng 6-2018, sự phẫn nộ của dân chúng đã nổ ra thành những cuộc biểu tình đông đảo chưa từng có từ Bắc chí Nam để phản đối việc quốc hội sửa soạn biểu quyết dự luật thành lập ba đặc khu hành chánh-kinh tế Vân Đồn, Vân Phong và Phú Quốc. Khí thế cao độ của nhân dân đã làm đảng và nhà nước phải lùi bước bằng cách hoãn việc biểu quyết dự luật đến tháng 10, sau đó bỏ luôn, không nói tới nữa. Đó là dấu hiệu những người cầm quyền rất lo sợ một cuộc nổi dậy của nhân dân. Nếu có một lần nữa hay một quyết định chuyên quyền nào khác tương tự như dự luật đặc khu, làn sóng phản đối sẽ nổi lên như nước vỡ bờ.

Về phía nhân dân, họ không dễ công khai tranh đấu, dù bất bạo động, dưới một guồng máy

kiểm soát và đàn áp dày đặc, nhưng họ vẫn tập hợp một cách kín đáo và lên tiếng công khai về các vấn đề đất nước để nhà cầm quyền phải quan tâm, nhân dân được thông tin và nuôi dưỡng tinh thần đấu tranh cho tự do dân chủ, quốc tế phải để ý đến tình trạng vi phạm nhân quyền tại Việt Nam. Cụ thể là ngày 19-12-2018, 100 đoàn thể và cá nhân đã công bố Bản Yêu Sách 8 Điểm được gửi cho các cấp lãnh đạo, cho nhân dân Việt Nam và cho các cơ quan ngoại giao quốc tế tại Việt Nam. Điều đặc biệt là những người khởi xướng chủ ý lấy 100 chữ ký để kỷ niệm 100 năm ông Hồ Chí Minh đã dùng tên Nguyễn Ái Quốc (Quốc), một tên tập thể của những nhà đấu tranh cho độc lập tổ quốc tạm trú ở Pháp, ký **“Yêu Sách của Dân Tộc An Nam” (Revendications du Peuple Annamite)** gửi tới Nghị Viện Pháp và Hội Nghị Hòa Bình Versailles vào tháng 6-1919. 8 điểm đòi hỏi 100 năm sau không khác mấy 8 điểm đòi hỏi 100 năm trước. Cũng đòi trả tự do cho các tù nhân chính trị, sửa đổi hiến pháp nhằm hủy bỏ luật lệ đàn áp, bảo vệ người đối lập, tự do báo chí và ngôn luận, tự do lập hội và hội họp, tự do cư trú và đi lại, tự do học tập và phi chính trị hóa trường học, lấy pháp trị thay cho đảng trị và tiến tới tam quyền phân lập, bầu cử tự do, công bằng, xóa bỏ “đảng cử dân bầu”. Như vậy là chế độ Việt Nam hiện tại cũng xấu như chế độ thực dân Pháp cách đây 100 năm trước. Ông Hồ tranh đấu để được gì với sự phí phạm tài nguyên đất nước và sinh mạng hàng triệu thanh niên và dân lành qua nhiều thế hệ? Có người ngày thơ nói

rằng đưa yêu sách 8 điểm ra so với yêu sách ông Hồ ký cách đây 100 năm sẽ làm đảng cộng sản Việt Nam kẹt. Cộng sản đâu có biết mắc cỡ là gì. Lợi là trên hết. “Bác” Hồ cũng chỉ là mỗi câu. Giả dụ ông Hồ có sống lại, dí yêu sách cách đây 100 năm vào mặt bọn lãnh đạo bất thi hành, ông sẽ được đáp lại bằng một liều thuốc ngủ dài hạn và rước vào lãng ướp xác. Yêu sách 100 năm đã được thực dân Pháp đáp ứng phần nào. Yêu sách mới chắc không có cái may ấy, nhưng chủ yếu được dùng để đánh động tâm lý quần chúng và chọc nhột đám lãnh đạo đảng hiện tại, cho họ biết dân không chịu khuất phục và ngậm miệng.

Một vụ khác, báo Dân Luận của đảng cộng sản ở Việt Nam số ra ngày 17-10-2018 có bài viết với giọng hốt hoảng tố cáo “Hội Sinh Viên Nhân Quyền Việt Nam” xin tiền tài trợ từ nước ngoài để duy trì và phát triển lực lượng. Đối tượng của họ là tầng lớp trí thức trẻ, học sinh, sinh viên và các du học sinh. Theo báo Dân Luận, *“Chúng tiến hành lập tổ chức xã hội dân sự mang tính hành động cao, thúc đẩy nhân quyền, dân chủ ở Việt Nam... Dưới sự hậu thuẫn của “Lao Động Việt”, chúng chống phá ta trên nhiều mặt: chúng viết, tán phát hàng trăm bài viết tuyên truyền xuyên tạc “dân chủ, nhân quyền”, đã phá pháp luật, chính sách giáo dục Việt Nam, ca ngợi giáo dục Việt Nam Cộng Hòa...”* Người đứng tổ chức và điều hành hội sinh viên này là anh Tôn Phi, sinh viên năm cuối ngành Văn Học của Đại Học Xã Hội và Nhân Văn, Sài Gòn. Anh cũng thích hoạt động nghiệp đoàn và đã tìm cách nối kết hoạt động sinh viên

với hoạt động của nhiều nghiệp đoàn còn trong vòng bí mật ở Việt Nam. Tờ báo phản ánh nhận xét của những người cầm quyền cộng sản: “Hoạt động của Tôn Phi và đồng bọn là cực kỳ nguy hiểm”.

Sinh viên Tôn Phi

Một người trẻ tài giỏi và can trường như vậy khiến chúng ta vẫn còn hy vọng vào tuổi trẻ Việt Nam, và mong một ngày nào đó, tuổi trẻ sẽ đi hàng đầu để cùng toàn dân Việt Nam giải phóng dân tộc thoát khỏi ách độc tài.

Với những sơ đoán tình hình năm 2019 dựa trên những sự kiện thực tế như trên, người viết chỉ muốn gợi ý cho độc giả suy nghĩ thêm và có cái nhìn chính xác hơn về hoàn cảnh đất nước và đồng bào. Chúng ta nóng lòng chờ đợi một sự thay đổi, nhưng nên nhớ rằng trái cây xanh cần có thời gian để chín. Trái cây chúng ta đang “dú” lại quá xanh và quá cứng nên cần nhiều thời giờ hơn. Sự thay đổi cũng cần sự tiếp tay của mọi người. Hãy nhìn giới trí thức và giới trẻ trong nước. Họ vẫn còn ý thức trách nhiệm, vẫn kiên gan và kiên trì đấu tranh. Đó là sự khích lệ, niềm vui và hy vọng. ♦

Chỉ có một mùa xuân...

(tiếp theo trang 38)

lòng yêu nước được đặt lên trên lòng yêu chủ-quan của bản-thân, của phe nhóm, của thiên-kiến cá-nhân.

Quá-khứ đau-thương của quê-hương còn in nhiều vết hằn từ các bàn tay ngoại-nhân cào xé. Các hiệp-định hay thoả-ước cho dù ký-kết trên giấy trắng mực đen vẫn không khả-tín nếu mình không có điều-kiện tự-quyết cho mình nên ai muốn làm sao cũng được. Càng ngày, càng nhiều người Việt-Nam vẫn còn yêu nước kiêu anh Đại-lãn chờ sung.

Sau khi Pháp thua trận ở Điện-biên-phủ thì Hội-nghị Genève được họp bàn cho một hiệp-ước quân-sự để giải-quyết việc đình-chiến giữa hai bên đang tham-chiến mà thôi; hoàn-toàn không có quyết-định được gì về chính-trị. Đồng thời, chính những nhân-vật tai mắt của các cường-quốc Anh, Pháp, Mỹ cùng hứa-hẹn sẽ không đặt vấn-đề chia cắt lãnh-thổ, nhưng cuối cùng Việt-Nam vẫn bị chia hai là đây :

...Ngày 25-4-1954, ông Bảo Đại cho công bố một thông cáo phản đối bất cứ đàm phán nào dẫn tới việc chia cắt đất đai...Ngoại trưởng Pháp, ông Georges Bidault còn cam kết bằng văn bản với ông Bảo Đại rằng mục đích của Pháp là vẫn hồi hoà bình tại Đông Dương chứ không phải đi tìm một giải pháp chính trị vĩnh viễn... Cam kết này cũng được ông Bidault thông báo cho đại diện Mỹ ở Geneva là Bedell Smith và Ngoại trưởng Anh Anthony Eden. Và vấn đề chống phân chia lãnh thổ được cả Mỹ lẫn Anh ủng hộ...” (Nguyễn Tiến Hưng. Khi Đồng Minh nhảy vào, trang 155-156).

Trong Hồi-ký chính-trị *Con Rồng Việt Nam*, Quốc-trưởng Bảo-đại cũng xác-nhận: “Ngày mừng 3 tháng 5, tại Sài-gòn, Đại sứ Dejean đã tuyên bố, theo chỉ thị của chính phủ: Chính phủ Pháp không có dụng ý tìm giải pháp về cuộc chiến Đông Dương trên căn bản một sự chia cắt nước Việt Nam...Những đảm bảo nhất định đã được Bộ trưởng Ngoại giao Pháp trao cho Bộ trưởng Ngoại giao Việt Nam Nguyễn Quốc Định ngày 25-4 vừa qua và quyết định ấy được xác nhận ngày 1 tháng 5...(Sách đã dẫn, trang 508).

Tóm lại, dân-tộc và đất nước chỉ có được mùa xuân tươi đẹp bằng chính tay những người dân của đất nước trồng lấy hoa để tô-điểm, chứ không phải ông Trump đem đến từ Hoa-kỳ hay Trung-cộng bị thất-thế trên trường quốc-tế hoặc bất kỳ ông lãnh-tụ nào khác ở bên ngoài hai chữ Việt-Nam. ♦

Yêu sách 8 điểm năm 2019 của người dân Việt Nam

Kính gửi:

– Ban lãnh đạo Nhà nước Việt Nam (Ông/Bà Chủ tịch nước, Chủ tịch Quốc hội, Thủ tướng nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam)

Đồng kính gửi:

- Toàn thể nhân dân Việt Nam và người Việt sống ở nước ngoài
- Ông Tổng thư ký Liên Hiệp Quốc
- Các cơ quan ngoại giao quốc tế tại Việt Nam

Kính thưa quý vị,

Một trăm năm trước, năm 1919, một bản “Yêu sách của dân tộc An Nam” (Revendications du Peuple Annamite) do một nhóm người Việt Nam yêu nước soạn thảo và ký tên là Nguyễn Ái Quốc được gửi đến Hội nghị các nước thắng trận trong thế chiến thứ nhất (1914-1918), họp tại cung điện Versailles, Paris, Pháp.

Bản yêu sách gồm tám điểm sau:

1. Tổng ân xá cho tất cả những người bản xứ bị án tù chính trị;
2. Cải cách nền pháp lý ở Đông Dương bằng cách cho người bản xứ cũng được quyền hưởng những đảm bảo về mặt pháp luật như người Âu châu; xóa bỏ hoàn toàn các toà án đặc biệt dùng làm công cụ để khủng bố và áp bức bộ phận trung thực nhất trong nhân dân An Nam;
3. Tự do báo chí và tự do ngôn luận;
4. Tự do lập hội và hội họp;
5. Tự do cư trú ở nước ngoài và tự do xuất dương;
6. Tự do học tập, thành lập các trường kỹ thuật và chuyên nghiệp ở tất cả các tỉnh cho người bản xứ;
7. Thay chế độ ra các sắc lệnh bằng chế độ ra các đạo luật;
8. Đoàn đại biểu thường trực của người bản xứ, do người bản xứ bầu ra, tại Nghị viện Pháp để giúp cho Nghị viện biết được những nguyện vọng của người bản xứ.

Suốt một trăm năm qua, hàng triệu người con ưu tú của dân tộc Việt Nam đã hy sinh để giành lấy những quyền căn bản mà Yêu sách 1919 đã nêu.

Đảng Cộng sản Việt Nam, đảng duy nhất cầm quyền ở Việt Nam hiện nay, khẳng định rằng Hồ Chí Minh, lãnh tụ của đảng, chính là Nguyễn Ái Quốc, người đứng tên ký Bản Yêu sách 1919. Vậy mà, một trăm năm sau, dưới quyền toàn trị của Đảng Cộng sản Việt Nam, phần lớn những điểm nêu trong Yêu sách 1919, tuy đã được thể hiện trong Hiến pháp của một nước Việt Nam đã tuyên bố độc lập, và được Nhà nước Việt Nam long trọng cam kết trong những hiệp ước, tuyên ngôn quốc tế mà Việt Nam tham gia, nhưng trên thực tế đã không được thực thi hoặc bị bóp méo, bị hạn chế tối đa khi thi hành, thậm chí thi hành trái ngược.

Vì vậy, nhân dịp 100 năm Bản Yêu sách Tám điểm 1919, chúng tôi, những người Việt Nam Yêu Tự do Dân chủ và Công lý, sinh sống trong và ngoài lãnh thổ nước Việt Nam, xin công bố Bản Yêu sách Tám điểm 2019 sau:

1. Trả tự do vô điều kiện cho tất cả tù nhân chính trị, tù nhân lương tâm, những người thực hiện quyền tự do biểu đạt đã bị Toà án Việt Nam tùy tiện quy kết là “gây rối trật tự”, “tuyên truyền chống nhà nước”, “hoạt động lật đổ chính quyền nhân dân”...;
2. Cải cách căn bản nền pháp lý để mọi người dân được hưởng các đảm bảo pháp lý như nhau, xoá bỏ những luật và điều luật đặc biệt dùng làm công cụ khủng bố và áp bức bộ phận trung thực nhất trong nhân dân (như những người biểu tình ôn hoà đòi quyền lợi chính đáng, bảo vệ môi trường, bảo vệ chủ quyền đất nước..., những người phản biện chính sách, những người đối lập chính trị...);
3. Thực thi quyền tự do báo chí và tự do ngôn luận, công nhận báo chí tư nhân, chấm dứt chế độ kiểm duyệt dưới mọi hình thức (bao gồm các quy định kiểm soát thông tin trên mạng);
4. Ban hành và thi hành nghiêm túc luật về hội với nội dung bảo đảm quyền tự do lập hội và tự do hội họp;
5. Đảm bảo quyền tự do cư trú và đi lại trong nước, quyền tự do ra nước ngoài và từ nước ngoài trở về;
6. Thi hành quyền tự do học tập, tự do học thuật, quyền tự trị đại học, phi chính trị hoá trường học;
7. Đảm bảo để tất cả các điều luật và các hướng dẫn thi hành luật trung thành với hiến pháp. Thực hiện trung cầu ý dân đối với những luật có tác động lớn đến đời sống của đông đảo người dân và an nguy của quốc gia. Lấy pháp trị thay cho đảng trị (của Đảng Cộng sản), tiến tới phân lập ba quyền: lập pháp, hành pháp, tư pháp.
8. Thực hiện chế độ bầu cử (bao gồm quyền ứng cử) tự do, công bằng, minh bạch, xoá bỏ cơ chế “đảng cử dân bầu”.

Chúng tôi hoàn toàn tin tưởng rằng, việc Nhà nước Việt Nam thực hiện Yêu Sách Tám Điểm về các quyền căn bản nói trên của người dân là con đường duy nhất đưa nước Việt Nam thoát khỏi thực trạng trì trệ về kinh tế, thối nát về chính trị xã hội, và nguy cơ đánh mất chủ quyền quốc gia vào tay ngoại bang; để từng bước phát triển bền vững, thực hiện được mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh”.

Chúng tôi kêu gọi mọi người dân Việt Nam hãy thực hiện các quyền hiến định của mình mà không đợi ai cho phép; bằng cách đó gây sức ép để buộc chính quyền ban hành và thực thi các luật đảm bảo những quyền hiến định, nghiêm trị bất kỳ ai hay tổ chức nào cản trở việc công dân Việt Nam thực hiện những quyền thiêng liêng đó của mình.

Chúng tôi trân trọng đề nghị Liên Hiệp Quốc và các nước đối tác với Việt Nam quan tâm đến nguyện vọng, ý chí của người dân Việt Nam để có tác động cần thiết, giúp cho những yêu sách nói trên được đáp ứng thuận lợi.

Ngày 19/12/2018

100 TỔ CHỨC VÀ CÁ NHÂN KHỞI XƯƠNG BẢN YÊU SÁCH KÝ TÊN

YÊU SÁCH 2019 VỚI TÁM ĐIỂM: “Đó là ý nguyện của nhân dân”

■ Tuấn Khanh (RFA) 2018-12-28

Nhà báo Võ Văn Tạo

Không thể không thấy bản Yêu sách 2109 với tám điểm gửi đến nhà cầm quyền Việt Nam, là một văn bản thủ vị cũng như có sức tác động mạnh mẽ trong người dân. Thế nhưng cũng vì sự mạnh mẽ này mà không ít người lo ngại rằng đó là một thách thức với thể chế, nhất là vào thời buổi tòa án dành cho người bất đồng chính kiến diễn ra không ngớt.

Đặc biệt là sau vài tuần lễ, từ lúc bản Yêu sách 2019 được phát đi, mọi thứ đều là im lặng. Có thể đó sự im lặng của nhận thức thiện chí – tạm hy vọng – hoặc đó có thể là sự im lặng trước bão tố với những âm mưu thấp hèn.

Cuộc trò chuyện cuối năm với

nhà báo Võ Văn Tạo, người ký tên trong bản Yêu sách 2019 này, đã mở ra thêm nhiều chiều suy nghĩ khác. Đặc biệt, về suy nghĩ của những người dân thân cho sự thay đổi tốt đẹp của đất nước, vốn chỉ có trái tim yêu nước, sẵn sàng đối diện với dùi cui, ngục tù hay lý luận hàm hồ chủ nghĩa.

Tuấn Khanh: Một lần nữa, Yêu sách – hay thư ngỏ của giới trí thức Việt Nam gửi đến nhà cầm quyền đã rơi vào im lặng. Theo ông những người soạn ra bản Yêu sách 2019 có nên thất vọng trước sự im lặng này không?

Võ Văn Tạo: Thật ra những thư ngỏ, kháng nghị hay yêu sách...

của giới trí thức hay tranh đấu cho dân chủ tự do của Việt Nam, hầu hết mọi người khởi xướng hay ký tên đều không kỳ vọng gì nhiều. Vì theo dõi trong suốt bao nhiêu năm nay, cho thấy những người cộng sản cầm quyền không hề lắng nghe.

Nhìn lại để thấy, bản yêu sách được nhóm Ngũ long ở Paris được chuyển đến hội nghị Hòa bình Versailles (1919) thì ít nhiều gì đó, người Pháp cũng tiếp thu, đặc biệt với hội nghị Mặt trận bình dân. Còn những tuyên bố, khuyến nghị... của giới nhân sĩ, tranh đấu... gửi đến nhà cầm quyền Việt Nam mấy chục năm nay, đều để bị rơi vào quên lãng. Đó là chưa nói đến chuyện họ phản ứng ngược lại, khủng bố. Thi thoảng họ cũng bị tác động và chỉnh sửa, nhưng không đáng kể. Chính vì vậy, mục tiêu mà bản Yêu sách hướng đến nhà cầm quyền thì ít, mà cái chính là gửi gắm đến đồng bào.

Yêu sách nhằm thức tỉnh mọi người rằng sống trong mọi thời đại văn minh, thì con người cần có những quyền tối thiểu nào, và hôm nay chúng ta đã có những cái gì? Đây là cơ hội để so sánh 100 năm qua ở Việt Nam, quyền con người đang tiến lên hay thụt lùi? Đồng thời bản Yêu sách này cũng nhắm đến các quốc gia đang có mối quan hệ với Việt Nam để nói cho họ rõ hiện trạng nhân quyền

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

Nhà Quàn **AN LẠC**

7441 Garden Grove Blvd. Unit # C, Garden Grove, CA 92841

- * Đầy đủ mọi dịch vụ cho Đám Tang
- * Có phòng rộng rãi, thăm viếng thuận tiện

Tel: (714) 489-5571

Bác Sĩ Nha Khoa **NGUYỄN MẠNH HÙNG, DDS**

- Cựu Giảng Viên Đại Học Nha Khoa, University of Southern California.
- Tốt Nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa USC.
- Giải Thưởng Nha Khoa USC, International Program Award.

- Trám răng, lấy gân máu.
- Răng giả đủ loại.
- Điều trị bệnh nướu răng.
- Nhổ răng, giải phẫu nha khoa.
- Nha khoa trẻ em.
- Nha khoa phòng ngừa.
- Nha khoa thẩm mỹ:
  - Tẩy răng và Cosmetic Bond.
  - Tái tạo toàn hàm.

- Hội Viên Omicron Kappa Zeta Chapter (Hội các Nha Sĩ ưu tú Hoa Kỳ)
- Tốt Nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa Sài Gòn
- Cựu nội trú khu Giải Phẫu Hàm Mặt, Đại Học Nha Khoa Sài Gòn.

Với sự cộng tác của:

**Bác Sĩ Nha Khoa
NGHIÊM THỊ ĐẠT, D.D.S.**

- » Tốt nghiệp Đại Học Nha Khoa USC.
- » Hội viên Omicron Kappa Upsilon.
- » Tốt nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa Sài Gòn.

Edinger	Brookhurst
Margo	
Mc Fadden	

Xin gọi lấy hẹn: **10AM - 7PM**
Monday through Saturday
714-839-3891

NHẬN MEDICAL & BẢO HIỂM

15671 Brookhurst St., Westminster, CA 92683

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

Ana Pharmacy

Liên Khổng
Pharmacist

10191 Westminster Ave.
Garden Grove, Ca 92843

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 10:00AM - 6:30PM
Thứ Bảy: 10:00AM - 4:00PM

(714) 530-3784

Manna Pharmacy

Susie Ngọc Phan
Pharmacist

10402 Westminster Ave. Suite C
Garden Grove, Ca 92843

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9:30AM - 6:30PM
Thứ Bảy: 9:30AM - 4:00PM

(714) 530-4133

- ❖ Nhận Medical và các loại bảo hiểm
- ❖ Tận tình hướng dẫn cách dùng thuốc chu đáo

- ❖ Giao thuốc tận nhà bệnh nhân miễn phí
- ❖ Giải đáp mọi thắc mắc liên quan đến thuốc

Bác Sĩ **DƯƠNG KHỔNG TƯỚC, M.D.**

Board Certified In Family Medicine

CHUYÊN KHOA

Toàn Khoa, Gia Đình, Bệnh Người

ĐIỀU TRỊ: Huyết áp, tiểu đường, cao mỡ, nhức mỏi, đau lưng, nhức đầu, mất ngủ, phong thấp, nhiễm trùng đường tiểu, ho kinh niên, suyễn khó thở, dị ứng, bệnh ngoài da, sùng phổi, bệnh tuyến giáp trạng, viêm ruột, bệnh tim, tiêu chảy

NHẬN
Medicare, Medical,
MSI, CalOptima và
các loại bảo hiểm
HMO, PPO

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9AM - 6PM
Thứ Bảy: 9AM - 2PM
Đóng cửa ngày Thứ Ba

(714) 899-2600

- ❖ Có xe đưa rước bệnh nhân miễn phí
- ❖ Giúp làm đơn Medicare Part D
- ❖ Nhận làm bác sĩ gia đình, y khoa phòng ngừa
- ❖ Chích ngừa nhập học, du lịch

9009 McFadden Avenue, Westminster, CA 92683

(góc Magnolia & McFadden)

Bản yêu sách của dân Việt 2019

- 1 Trả tự do vô điều kiện cho tất cả tù nhân chính trị, tù nhân lương tâm.
- 2 Cải cách căn bản nền pháp lý để mọi người dân được hưởng các đảm bảo pháp lý như nhau.
- 3 Thực thi quyền tự do báo chí và tự do ngôn luận, công nhận báo chí tư nhân, chấm dứt chế độ kiểm duyệt dưới mọi hình thức.
- 4 Ban hành và thi hành nghiêm túc luật về hội với nội dung bảo đảm quyền tự do lập hội và tự do hội họp
- 5 Đảm bảo quyền tự do cư trú và đi lại trong nước, quyền tự do ra nước ngoài và từ nước ngoài trở về
- 6 Thi hành quyền tự do học tập, tự do học thuật, quyền tự trị đại học, phi chính trị hoá trường học.
- 7 Đảm bảo để tất cả các điều luật và các hướng dẫn thi hành luật trung thành với hiến pháp.
- 8 Thực hiện chế độ bầu cử tự do, công bằng, minh bạch, xoá bỏ cơ chế "đảng cử dân bầu".

Bản Yêu sách 8 điểm 2019 của người dân Việt Nam Courtesy FB, RFA edit

ở Việt Nam hiện nay ở mức độ nào. Nếu có thiện chí với người dân Việt Nam, các quốc gia đó sẽ góp phần tác động với nhà cầm quyền.

Tuấn Khanh: Có tín hiệu khá mới mẻ trong bản Yêu sách 2019. Đó nơi là văn bản này hướng tới nhà cầm quyền không nhằm rõ là gửi cho ai, sau đó lại là nhằm đến nhân dân Việt Nam và Liên Hợp Quốc. Theo ông, sự thể hiện này có ngụ ý gì?

Võ Văn Tạo: Bản Yêu sách của nhóm Ngũ Long là gửi đến nhà cầm quyền Pháp, hội nghị Versailles, để nói lên nguyện vọng của người dân xứ Đông Dương và người An Nam. Những

người khởi xướng và cùng ký bản Yêu sách sau 100 năm này, nghĩ rằng mọi thứ nếu có lạc quan thì cũng không cải thiện nhanh được, có thể nhiều tháng, nhiều năm. Do đó, bản Yêu sách không đề tên ai cụ thể mà chỉ gửi chung đến những người giữ các cương vị trong bộ máy nhà nước Cộng sản Việt Nam thôi. Nhà cầm quyền ở giai đoạn nào thì cũng cần nhìn vào bản Yêu sách này.

Còn về nơi đến có cả Liên Hợp Quốc, đó là một hiện trạng đau lòng của người Việt Nam. Lẽ ra chuyện của người Việt Nam phải do người Việt Nam giải quyết, nhưng hiện thực rất khó khăn. Sau hàng chục năm dùng đến các biện pháp bung bít thông tin, khủng bố, bộ máy công an trị... rất nhiều

người chỉ dùng ngòi bút, suy nghĩ của mình lên tiếng chỉ mong nhân dân mình đỡ khổ thôi cũng đã phải ngồi tù. Những người tranh đấu cho quyền lợi người dân luôn dùng hết sức mình nhưng cũng tận dụng mọi khả năng yểm trợ từ quốc tế. Nhận định về tiêu đề nơi đến của Yêu sách, theo cách hiểu của tôi là như vậy.

Tuấn Khanh: Sự mới mẻ đó có thể dễ dàng nhìn thấy, nhưng nó cũng tạo thêm các luồng dư luận ngay sau khi Yêu sách 2019 ra mắt. Đã có những bình luận lo ngại rằng việc đặt ra yêu sách như vậy với Hà Nội, là có ý phủ nhận tính chính danh của hệ thống cầm quyền, và thậm chí là thách thức quyền cai trị?

Võ Văn Tạo: Bản Yêu sách này không xuất phát từ một hệ thống hay đảng phái đối lập nào, mà chỉ là của những người đứng trong hàng ngũ nhân dân. Chính bản Yêu sách năm 1919 cũng nằm trong một tư thế như vậy. Đây là ý nguyện của nhân dân.

Có là một kiểu thách thức với nhà cầm quyền hay không? Tôi nghĩ mọi thứ vẫn ở mức ôn hòa nhất, đặc biệt gọi nhớ lại lịch sử có liên quan đến nhà cầm quyền.

Bản Yêu sách 2019 chỉ dựa vào những gì của 100 năm trước mà thanh niên Nguyễn Ái Quốc được nhóm Ngũ Long soạn thảo và nhờ mang đi đến hội nghị Versailles. Mà Nguyễn Ái Quốc được coi là người sáng lập Đảng Cộng sản Việt Nam. Giới nhân sĩ trí thức, tranh đấu muốn giới thiệu sự thiện chí của mình trong việc nêu lại những tiêu chí mà hoàn toàn không có gì khác biệt với bản Yêu sách 1919, do Nguyễn Ái Quốc phát đi.

Độc bản Yêu sách 2019, ai cũng hiểu và tự hỏi rằng vì sao 100 năm rồi mà vẫn phải lặp lại bản Yêu sách 8 điểm – mà về cơ bản thì gần như hoàn toàn giống nhau. Sự nhắc lại này muốn nhấn mạnh rằng 100 năm qua, các quyền cơ bản của con người trên đất nước vẫn chưa được đáp ứng. Thậm chí có những mặt còn tệ hại hơn.

Cuộc đấu tranh cho tự do dân chủ, tiến bộ xã hội nhằm xây dựng một nước Việt cường thịnh vẫn là cuộc đấu tranh chung của người Việt Nam yêu nước thương nòi, cho đến bây giờ. Tôi nghĩ ở đây không có bất kỳ sự thách thức nào. Tuy vậy, về phía những người ngồi trong guồng máy lãnh đạo của Nhà nước Cộng sản Việt Nam ắt cũng có thể nhột nhật vì đây là câu chuyện liên đới với chính lãnh tụ sáng lập đảng. Không có lý do gì mà những người được coi là hậu duệ của Nguyễn Ái Quốc lại từ chối đáp ứng.

Tuấn Khanh: Nhưng đó là bản Yêu sách 1919 là để đối với bọn cai trị và đô hộ... khi đem một chủ nghĩa ngoại lai vào áp đặt lên lưng nhân dân và đất nước Việt Nam. Còn bây giờ

Việt Nam đã là một quốc gia độc lập, và thậm chí tuyên bố mới đây của đại diện Việt Nam trước kỳ Kiểm điểm Định kỳ Phổ quát Toàn cầu (UPR) của Liên Hợp Quốc là đã thực hiện được đến 96% các hạng mục về nhân quyền....?

Võ Văn Tạo: Từ lâu, Việt Nam được coi là một quốc gia độc lập, nhưng tôi nghĩ đó chỉ là độc lập trên danh nghĩa thôi.

Trong cuộc chiến tranh Nam Bắc, mọi quyết sách trong cuộc chiến, rõ ràng không phải đến từ Hà Nội hay Sài Gòn, mà xuất phát từ Moscow, Bắc Kinh hay Washington. Việt Nam lúc đó chỉ là một quân cờ nhỏ trên bàn cờ quốc tế. Người Việt trở thành quân cờ trong tay kẻ khác.

Còn sau hội nghị Thành Đô (1990), tôi để ý thấy rõ là cứ trước mọi kỳ đại hội Đảng, là có phải có phái đoàn của Việt Nam sang xin ý kiến của Trung Quốc. Đại hội xong, nhân sự yên chỗ, thì lại có đoàn sang Bắc Kinh để báo cáo. Vậy thì độc lập ở chỗ nào? Không chỉ vậy, chẳng hạn như vụ Bauxite Tây Nguyên cũng là một ví dụ. Hơn 200 trí thức lớn của Việt Nam viết thư kiến nghị,

can ngăn nhà cầm quyền về môi trường, về an ninh quốc phòng... nhưng họ vẫn bất chấp. Cho đến nay thì hậu quả tai hại khôn lường, mà tất cả chỉ vì muốn cung phụng cho Trung Quốc.

Nhiều người sợ rằng Trung Quốc mạnh lên, không thuận ý thì sẽ xảy ra chiến tranh như năm 1979. Thế nhưng điều đó không còn cần thiết, vì Bắc Kinh nắm được ngoại giao, tác động được cá nhân hay nội bộ thì muốn lái đi đâu thì lái. Do đó cần đặt dấu hỏi là chúng ta có thật sự độc lập hay không?

Còn về nhân quyền, thời Pháp có những thứ bóp nghẹt dân chủ. Nhưng ít nhất vẫn còn báo chí đối lập hay độc lập. Mặt trận Bình dân (1936-1939) hình thành, ông Trường Chinh nói và nghiên cứu về chủ nghĩa Marx, người Pháp để cho tự do. Còn bây giờ thì báo chí chỉ cần có bài không hài lòng ai đó, là bị dẹp ngay. Mọi thứ còn nghiệt ngã hơn thời thực dân rất nhiều.

Với những gì đã thấy, đã trải qua, tôi nghĩ việc đưa ra bản Yêu sách 2019 là cấp bách và cần thiết, chứ không thách thức hay đối đầu với ai cả. ♦

Kính mời

Nhằm phục vụ quý Độc Giả ưa đọc báo trên Mạng toàn cầu, nhất là quý vị có mắt yếu muốn đọc được chữ khổ lớn trên máy điện toán, Iphone, Ipad...,

Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân đã cho đăng nguyên văn Nội Dung cả tờ báo Dưới dạng hình PDF trong mục Điểm Lại Báo Cũ, sau một tháng. Ngoài ra, hàng tháng, một tuần sau ngày phát hành báo viết, Tòa Soạn đã để lên Website Đến Đàn Giáo Dân một số bài Chủ Điểm. Xin mời đọc giả vào trang Mạng:

diendangiaodan.com để theo dõi.

■ Trần Nguyễn Thao

Hàng Tết leo thang dân vật vã QUAN THAM MẶC VẬN NƯỚC NGẢ NGHIÊNG

Thời gian Tết Kỳ Hợi là chuỗi ngày người Việt trong nước vật vã với nỗi âu lo bất định. Nhu yếu phẩm tăng giá chóng mặt, từ 5% đến 25%; trái thăng long tăng giá 600%. Đầu tư trực tiếp vào Việt Nam qua vốn FDI tăng cao, hàng xuất cảng tăng theo, nhưng lợi nhuận phần lớn vào tay tham quan chiếm đoạt. Dân tình đa phần rất chật vật. Nhìn sang vận nước thì đầy những rủi ro không thể tránh : người Tàu nhan nhản khắp chốn từ Bắc chí Nam, theo thống kê chính thức năm 2018, người Tàu làm chủ đến 31% nhà cửa ở saigòn[1], trong lúc người Việt chỉ còn giữ 24% địa ốc. Về an ninh quốc phòng, ngư lôi vướng vào lưới của ngư dân đánh cá cận duyên, chỉ cách bờ biển Phú Yên có 4 hải lý [2].

Gần Tết đâu đâu cũng thấy người Tàu khắp nước, nhất là những khu du lịch nổi tiếng như Quảng Ninh, Đà Nẵng, Nha Trang, Phan Thiết và Đà Lạt, chỗ nào người Tàu cũng náo loạn. Từ ngày Hanoi cho đồng nhân dân tộ lưu hành 7 tỉnh Miền Bắc, nay đang lan ra nhiều nơi, thì càng làm cho đường phố ồn ào hỗn loạn hơn. Hàng hoá do đó đua nhau tăng giá vì người Tàu tranh nhau mua bán rất xô bồ.

Trước Tết, Hanoi đã đưa ra báo động giá nhu yếu phẩm sẽ tăng cao trong dịp Tết: gạo ngon, gạo nếp tăng 2%-5%; thịt heo, gà tăng 10% - 15%; các loại rau tăng 10% - 20%, hàng khô (măng miến, mộc nhĩ, nấm hương...) tăng từ 8 - 10%, cây hoa cảnh tăng 20 - 25%.

Hợp Tác Xã thanh long Chợ Gạo, Miền Tây nói là, trái thăng long sẽ tăng từ 200% - 600%. Cách nay 3 tháng, một ký thăng long chỉ khoảng từ 10 đến 12 ngàn, dịp Tết sẽ lên đến 65 ngàn.

Giá vé xe đò dành cho hành khách di chuyển từ Saigon đến các tỉnh,

nói là tăng không quá 20% - 60% tùy nơi. Nhưng mới giữa tháng 12, vé xe vào dịp Tết đã bán sạch. Người chậm chân phải “chuốc” vé chợ đen. Nhiều người phải hủy bỏ về nhà dịp Tết, vì vé máy tăng giá 200%-300%, nhưng cũng rất khó mua.

Ngoài 200 người giàu có nhất Việt Nam, còn số tương đương với Ủy Viên Bộ Chính Trị; còn nhiều cán bộ các loại quyền hành trên các dự án, đã chuyển tiền, tìm cách lấy thẻ xanh ở các nước Tự Do. Khi manh nha dấu hiệu thất thế, đám này tìm đường xuất ngoại tự túc rồi gọi đơn từ chức . . . Kể bại lộ thì ít, người may mắn sống ung dung ở ngoài nước bằng tiền tham nhũng thì rất nhiều.

Nhóm còn quyền lực vẫn tiếp tục xâu xé nhau, trần lột dân chúng gom góp tiền tài và tìm đường

tẩu tán tài sản bước theo người đi trước. Vòng quay này là bản sắc của chế độ tàn ngược vẫn dùng cây súng và nhà tù để khống chế Dân Tộc qua 3/4 thế kỷ: 1/3 thời gian đầu là sắt máu tại Miền Bắc; trên 40 năm nay là tham tàn, trần lột dân lành cả nước.

Cuối tháng 12, những ngày cận Tết Âm Lịch, Ba Đình bế mạc Hội Nghị Trung Ương 9 vội vàng với 64% đồng ý cách chức Ủy Viên Trung Ương đối với ông Tất thành Cang, vì bị cáo buộc “ăn rất nhiều đất vàng” trong dự án Thủ Thiêm và suốt thời gian làm Phó Bí Thư Saigon. Như thế, còn 36% trong

nôi bộ cầm quyền không muốn “cầm dao tự chặt chân mình”. Vì họ thấy những dây mơ rễ má từ chính họ, trong đó có cả cấp trên móc ngoặc với nhóm lợi ích Saigon ăn chia trong các dự án lớn mang nguồn vốn từ người Tàu Chợ Lớn và Bắc Kinh.

Ngoài việc vay nợ của Trung cộng với phân lời cao gấp 3-4 lần vay của Nhật Bản, Đại Hàn hay Ngân Hàng Thế Giới (WB) để thực hiện các dự án công nghệ. . . Ba Đình còn phải chấp nhận điều kiện như phí cam kết, phí quản lý cũng chiếm tới 1% lãi suất nữa . . . Trung cộng còn đòi được chỉ định thầu và thậm chí đưa nhiều nhân công lao động đủ thành phần của họ vào làm dự án đầu tư ở Việt Nam.

Việc Ba Đình bắt bỏ bỏ tù một số tham quan, gọi là chống tham nhũng cũng chỉ mang tính đòn phép của nhóm đương quyền nhằm vào đám thất thế trong đảng; tuyệt nhiên không dám động đến các dự án lớn của quan thầy phương Bắc, cho dù các dự án này đội vốn nhiều lần, kéo dài tiến độ thực hiện, vi phạm luật ô nhiễm môi trường . . . thì quá lắm chủ đầu tư cũng chỉ mua quan tham bằng thật nhiều tiền là xong cả.

Diễn biến tình thế như nói sơ ở trên đã đẩy phong trào quà Tết lên cao điểm để quan tham kiếm thêm lợi lộc.

Ngoài cách tặng các món quà Tết đất tiền thời trang, mỹ phẩm cho “phu nhân cán bộ”, còn những chiếc thuyền buồm phong thủy để trang trí nội thất rất thời thượng, vì nó âm thầm mang ý nghĩa lời chúc thuận buồm xuôi gió – “hạ cánh an toàn”, “thượng lộ bình an” hay là “chuồn êm”. Rất thích hợp cho những cán bộ đại gia đã có sẵn dinh cơ ở nước ngoài. . . chỉ còn chờ dịp tiện “bước lên thuyền” là

ý nghĩa lời chúc qua phong ba bão bùng vẫn vững vàng lướt sóng, đi đến những chân trời mơ ước.

Con thuyền thiết kế khá bắt mắt, giá chỉ vài triệu, nhưng “cái ruột” vô giá nằm trong khoang thuyền hay “món quà giấu kín” mới biểu tỏ lòng thành của người tặng quà. Trong quá khứ có người hờ hênh để lộ ra “cái ruột” con thuyền đã phải chịu số phận “mò tôm” để triệt khẩu.

Qau những cuộc khủng hoảng kinh tế theo từng thập kỷ, vào các năm 1979, 1989, 1999 và 2009, giới kinh tế căn cứ vào các dấu hiệu để lo ngại năm 2019 sẽ rơi vào mặt vận của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

Hanoi vừa công bố, tăng trưởng kinh tế Việt Nam năm 2018 là 7,08%, trong khi mục tiêu dự trù là 6,7%. Tổng Cục Thống Kê còn khoe là, nền kinh tế trong năm tới vẫn tiếp tục vững chắc.

Tuy nhiên, Ngân Hàng Thế Giới (WB) dự báo tăng trưởng sẽ giảm dần trong hai năm tới, nếu Việt Nam không tự bảo vệ trước tình hình leo thang căng thẳng trên thế giới. Ông Sebastian Eckardt, kinh tế gia trưởng của WB tại Việt Nam nói : “*Việt Nam cần duy trì một chính sách tiền tệ và ngoại hối linh hoạt, thâm hụt ngân sách thấp nhất để tăng cường sức kháng cự trước những cú sốc*”.

Nhiều công ty từng ngắm nghía Việt Nam như điểm đến, nhằm

tránh hàng rào thuế quan trong chiến tranh thương mại Mỹ - Tàu. Ý tưởng này lúc đầu xem ra khá hay ho. Nhưng giới phân tích tài chính tại Saigon cho biết, chính phủ Hoa Kỳ đang theo dõi chặt chẽ một số lãnh vực tại Việt Nam đối với bất kỳ hàng hóa nào có nguồn gốc từ Trung cộng. Thông tin về việc Hoa Kỳ sẽ đánh thuế tới 256% đối với thép Trung cộng sản xuất tại Việt Nam cho thấy các xảo thuật thương mại nhằm qua mặt Mỹ để trốn thuế sẽ đưa đến việc bị bất quả tang là rất cao.

Mùa Xuân 2018, cuộc chiến thuế Mỹ - Tàu khởi sự, nhưng đến nay không còn nằm trong phạm vi giữa hai nước:

Mùa Hè 2018, Bắc Kinh thất bại trong chiêu bài dùng thủ thuật “lợi ích” ngoại thương nhằm chia rẽ phương Tây, cũng là lúc Mỹ & EU bước vào mắt trận mới chống lại Trung cộng [3] : (a) truy bắt gián điệp công nghệ, (b) siết chặt việc mua bán & sát nhập có yếu tố Trung cộng (qua cơ chế CFI/ Ủy ban Đầu tư Nước ngoài), và (c)

đẩy mạnh thương chiến nhằm sắp xếp lại chuỗi sản xuất toàn cầu vào tạo thế bảo vệ các tập đoàn làm ăn trên đất Trung cộng.

Cùng thời điểm này, tập đoàn công nghệ hàng đầu Trung Quốc ZTE

(xem tiếp trang 70)

CÁI QUẦN & CÁI LUẬT AN NINH MẠNG

Tôi chẳng tin cái đảng ăn tàn phá hại này và bộ máy công an của nó sẽ bị bịt được miệng chúng tôi.

■ Phạm Đoan Trang

Ngày 6 tháng 12 năm 2018, trên trang nhà VOA xuất hiện một bài viết (“Chuyên Cái Quần”) thú vị của blogger **Trần Văn**. **Câu chuyện đã được phổ biến** khá rộng rãi nên chỉ xin ghi lại tóm tắt, đôi đoạn:

“Ông Nguyễn Quốc Hùng – chồng bà Dương Ngọc Ánh – đã thay mặt vợ xin lỗi thầy giáo Hồ Văn Khánh, giáo viên trường Trung học cơ sở (THCS) Trần Huỳnh, tại một buổi họp với đầy đủ các bên được cho là có liên quan ... Sở dĩ ông Hùng phải thay mặt vợ đứng ra xin lỗi ... vì bà Ánh – vợ ông Hùng nhận thức sai, hành xử không đúng đối với một... cái quần!

Ông Hùng và bà Ánh có một cô con gái đang là học sinh lớp 9 trường THCS Trần Huỳnh. Sau buổi học sáng 30 tháng 11, ái nữ của họ để quên một cái quần trong học bàn. Buổi chiều, học sinh nào đó đem cái quần bị bỏ quên ấy đặt lên bàn giáo viên. Khi thầy

giáo Khánh vào lớp, nhìn thấy cái quần, không xác định được chủ, ông yêu cầu học sinh bỏ nó vào thùng rác.

Chiều hôm sau, ái nữ của ông Hùng, bà Ánh tìm thầy giáo Khánh để hỏi thăm về cái quần của cô. Nghe thầy giáo Khánh trả lời ông đã ra lệnh cho học sinh bỏ nó vào thùng rác, cô lẳng lẳng bỏ về... Chỉ một tiếng sau, ông Hùng gọi điện thoại cho thầy giáo Khánh, yêu cầu thầy giáo Khánh hạ một bậc hạnh kiểm của học sinh đã đem quần của con gái ông đặt lên bàn giáo viên và buộc cha mẹ học sinh đó... đền quần! Thầy giáo Khánh từ chối vừa vì yêu cầu đó thái quá, vừa vì chính ông là người yêu cầu học sinh đem quần của ái nữ ông Hùng, bà Ánh bỏ vào thùng rác.

Bởi thầy giáo Khánh không đáp ứng yêu cầu của mình, ông Hùng yêu cầu thầy giáo Khánh ra quán cà phê nói chuyện. Phải sinh hoạt với lớp mà mình làm chủ nhiệm, thầy giáo Khánh hẹn ông Hùng

uống cà phê vào trưa 3 tháng 12... Trưa hôm ấy, ông Hùng không đến như đã hẹn, vợ ông thay chồng nói chuyện phải trái với thầy giáo Khánh. Sau cuộc nói chuyện, bà Ánh đưa lên trang facebook của mình một video clip ghi lại bốn phút trò chuyện với thầy giáo Khánh – người mà bà nhận định là... ‘thầy giáo biến chất’.

Ngay sau đó, người ta chuyển cho nhau xem clip ấy, mạng xã hội tiếng Việt sôi lên sùng sục nhưng thiên hạ không chỉ trích thầy giáo Khánh như bà Ánh... mong. Bà Ánh không dè chính bà trở thành tâm của trận bão mà mức độ cuồng nộ càng lúc càng lớn. Trong vòng chưa đầy một ngày, có tới 18.000 người vào trang facebook của bà Ánh chỉ trích bà vô giáo dục, thậm chí không ít người dọa sẽ trừng trị bà nếu bà không xin lỗi thầy giáo Khánh... Bà Ánh vội vàng rút clip xuống nhưng sự cuồng nộ không giảm.

Chi nhánh Bạc Liêu của

Vinaphone (doanh nghiệp thuộc Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam – VNPT) – chỗ mà bà Ánh tự giới thiệu trên facebook là nơi làm việc của mình – vội vàng thông báo: *Nhân viên Dương Ngọc Ánh đã chấm dứt hợp đồng lao động từ ngày 20/10/2017 với Trung Tâm Kinh Doanh VNPT – Bạc Liêu theo quyết định số 178/QĐ –TTKD –BLU-THNS. Mọi vấn đề liên quan VNPT Vinaphone – Bạc Liêu không quản lý.*

Ngoài việc kêu gọi nhau tẩy chay Vinaphone, người sử dụng mạng xã hội còn thông báo với nhau gốc gác của bà Ánh. Hóa ra bà Ánh không phải thường dân, bà là ái nữ của ông Dương Ngọc Ân, cựu Tỉnh ủy viên, cựu Giám đốc Sở Xây dựng Bạc Liêu – nhân vật vốn chẳng xa lạ gì với công chúng vì liên tục vi phạm pháp luật từ năm này đến năm khác nhưng vẫn ung dung tại vị cho đến ngày nghỉ hưu, hưởng nhàn.”

Thiệt là trật một ly mà đi chực dậm ... Sự việc sẽ không đi quá xa như vậy nếu như đừng có *internet*. Mấy trang mạng xã hội (MXH) đã khiến cho đại gia đình ông Hùng, kể cả vị nhạc gia – cựu Tỉnh Ủy Viên, cựu Giám Đốc Sở Xây Dựng Bạc Liêu – phải một phen điều đứng.

Họ là nạn nhân mới nhất (chứ không phải là duy nhất) của Thời Đại Thông Tin. Trước đây, ông Wương Bình Thạnh, Chủ Tịch Tỉnh An Giang, cũng đã có lần nói như mếu rằng: “Những ngày qua mình rất khổ sở vì trở thành tâm điểm của dư luận. Nhiều người còn cho rằng ông chỉ đạo xử nặng các cá nhân nói xấu mình trên Facebook vì mâu thuẫn với

Ảnh: FB: Nguyễn Xoan

người trong cuộc.” Sau đó, theo Vnexpress: “An Giang xin lỗi cô giáo chủ tịch trên Facebook.”

Sau đó, vào ngày 5 tháng 10 năm 2017, ông Lê Tấn Thịnh (trưởng công an xã Quảng Điền, huyện Krông Na, tỉnh Đắk Lắk) làm náo loạn một khu chợ chòm hóm bằng nhiều cú đá hung bạo vào thúng mẹt rau cải, tôm cá ... của bạn hàng ở địa phương. Chỉ vài phút sau, màn biểu diễn quyền cước của ông Thịnh được cả nước “chiêm ngưỡng” và đương sự cũng “trở thành tâm điểm của dư luận” nên đã bày tỏ sự ân hận bằng một câu xin lỗi (nghe) rất ... dễ thương: “Tôi chưa lường trước sự việc.”

Tình trạng quý vị lãnh tụ ở cấp trung ương cũng thế, cũng thảm hại không kém – theo ghi nhận của tác giả Nguyễn Thanh Anh:

“Đơn cử như tháng 5/2016 Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân và Tổng thống Mỹ Obama cho cá ăn tại khu nhà sàn của Hồ Chủ Tịch. Hành động hất cả xô cá một cách thô lỗ xuống ao cá khiến cho vị Tổng thống Mỹ

cũng phải tỏ ra hơi hốt hoảng được truyền thông ghi lại trọn vẹn và là đề tài đàm tiếu suốt một thời gian.

Cũng là bà Ngân khi chào đón đội tuyển U23 vào đầu năm nay (01/2018) cũng có những hành vi suồng sã như dúi đầu cầu thủ để vừa bắt tay vừa xoa đầu, hay vừa mới đây trong buổi lễ trao cúp vàng AFF cho đội tuyển bóng đá Việt Nam bà Ngân đã cố gắng kéo tấm bảng phần thưởng để Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc có thể ghé tay cầm vào nhưng thất bại. Những hành động đó đều được ghi hình và chia sẻ thông qua các phương tiện truyền thông (youtube) và mạng xã hội (facebook).

FB Nguyễn Đức Hiền nhận xét: “Ngày xưa, khi không có phê-tê-bóc hay bờ lốc bờ leo gì, tất cả bạn bè thời niên thiếu và đại học đều có chung một chí hướng: Phò bác, phò đảng !!! Kể từ khi có mạng XH thì nhận thức mỗi người bắt đầu khác đi.” Nói cách khác là vì “bờ lốc bờ leo” nên “bác” và “đảng” không còn cửa

MILE SQUARE DENTISTRY

15972 EUCLID ST. STE. F, FOUNTAIN VALLEY, CA 92708
(714) 839-7660

GIỜ MỞ CỬA: Thứ Hai - Thứ Sáu: 10am - 7pm
Thứ Bảy: 10am - 4pm

Bác Sĩ Nha Khoa

CHRISTOPHER KHIEM NGUYEN, D.D.S.

Nha Khoa Tổng Quát và đặc biệt về thẩm mỹ (Porcelain Veneers, Bonding, Bleaching)

JENNI HA NGUYEN, D.D.S.

- Chữa trị các bệnh về răng và nướu
- Làm răng giả các loại
- Nha Khoa phòng ngừa cho người lớn và trẻ em
- Tiểu giải phẫu
- Sản Sóc trẻ em để ngừa sâu răng và mọc răng lệch lạc
- Chữa trị theo kỹ thuật tân tiến hiện đại và phương pháp sát trùng tối đa để tránh bệnh truyền nhiễm

TẬN TÂM - CHU ĐÁO - NHẸ NHÀNG
MÁY MÓC VÀ DỤNG CỤ TỐI TÂN

NHẬN MEDICAL VÀ BẢO HIỂM
GIÁ ĐẶC BIỆT CHO QUÝ VỊ
KHÔNG CÓ BẢO HIỂM

HỘI YẾM TRỢ ÁN TUYÊN THÁNH CHA TRƯỞNG BỬU DIỆP

13962 Seaboard Cir, Garden Grove, CA 92843, USA

Tel: (714) 949-7049

THÔNG BÁO

Vì nhu cầu giúp cho việc tuyên thánh cha Trương Bửu Diệp sớm được thành tựu, chúng tôi một số giáo dân thiện chí đứng ra thành lập HỘI YẾM TRỢ ÁN TUYÊN THÁNH CHA TRƯỞNG BỬU DIỆP và đã được chính quyền cấp giấy phép hoạt động của một hội vô vị lợi.

Văn phòng của Hội được đặt tại địa chỉ:

13962 Seaboard Cir., Garden Grove, California 92843

Tel: (714) 852-3891

Giờ mở cửa: 6 ngày một tuần từ 10:00am-5:00pm, đóng cửa ngày Chúa Nhật

Sự yểm trợ của quý vị sẽ được chuyển về Roma cho tiến trình Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp.

Trân trọng cảm tạ quý vị.

Ban Điều Hành

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

A DONG SUPER MARKET

Tọa lạc trong Asian Village - Làng Việt Nam, đối diện
Thương xá Phước Lộc Thọ với bãi đậu xe đã được tân trang
nên không còn bị kẹt xe như thời gian trước đây.

Á Đông Supermarket với 5 cái nhất:

- 👍 **Giá hạ nhất,**
- 👍 **Hàng tươi ngon nhất,**
- 👍 **Tiếp đãi ân cần nhất,**
- 👍 **Sạch Sẻ vệ sinh nhất,**
- 👍 **Chắc chắn quý khách sẽ hài lòng nhất.**

Siêu Thị Á Đông với những phiên chợ đêm:
Mở cửa hàng ngày đến 11 giờ khuya để phục vụ
quý khách bận rộn trong giờ làm việc ban ngày.

9221 Bolsa Ave., Westminster, CA 92683
714-999-5566 • fax: 714-657-7457 • E-mail: adsupermarket@yahoo.com

* CHÚC MỪNG NĂM MỚI * CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU TUẤT 2018 * CHÚC MỪNG NĂM MỚI *

(độc quyền) *múa gậy vườn hoang* như “ngày xưa” nữa.

FB [Nguyễn Thọ](#) cho biết thêm: “Người dân ở các nước XHCN đang mất dần thói quen nghe loa phường và đọc báo đảng. Họ bắt đầu cắm mặt vào màn hình tiny hon của máy Smartphone để chat chit hàng giờ.” Chả những thế, tác giả [Trần Đình](#) còn “đế” thêm: “Tao vui vì luôn nhìn thấy Đảng loạn choạng lù, trước thềm ... Thời Đại.”

Lù là thấy mệt rồi. Loạng choạng lù thì sắp té đến nơi. Bởi thế cần phải có Luật An Ninh Mạng để chống cho chế độ hiện hành, may ra, khỏi ngã – theo như lời xác nhận Chủ tịch Nước [Nguyễn](#)

Top Ten Câu Nói Ấn Tượng 2018. FB: [Trương Duy Nhất](#)

Phú Trọng: “Cần Luật này để bảo vệ chế độ.”

Được bao lâu?

Thì được lúc nào hay lúc đó thôi, chớ hỏi khó như vậy sao (nghe) bắt an và bắt nham quá hà! ♦

Hàng Tết leo thang dân vật vã...

(tiếp theo trang 65)

gặp khốn đốn [bởi lệnh cấm vận công nghệ của Hoa Kỳ](#) [4].

Mùa Thu 2018, [Hiệp Ước Thương Mại UMCA thành hình](#) [5], trói tay Bắc Kinh về tương lai thương mại với hai nước Canada và Mexico.

Ngày đầu 3 tháng Mỹ - Tàu hưu chiến (Dec 01), “công chúa” tập đoàn Hawei cốt lõi tham vọng cường quốc công nghệ của Trung cộng, Mạnh Văn Chu, bị [Canada](#) bắt giữ, theo yêu cầu của chính phủ Mỹ, vì bị nghi ngờ vi phạm lệnh trừng phạt của Mỹ với [Iran](#).

Bắc Kinh tức tốc xuống thang, có dấu hiệu đầu hàng và muốn đàm phán.

Mặc cho Bắc Kinh phải đối, [lần đầu tiên sau thế chiến II, Anh Quốc loan báo](#) [6] sẽ thiết lập căn cứ quân sự ở Tân gia Ba hay Caribbe.

đề cùng với Hải quân và Không lực Hoa Kỳ bảo đảm huyết mạch lưu thông hàng hải trị giá trên 5 tỷ hàng hóa vận chuyển hàng năm trên hải trình này.

Các diễn tiến nói trên cho thấy, “chiến cuộc thuế” trong thương mại đang nhường chỗ cho mọi chiến thuật, được yểm trợ bằng quân lực, đưa tới mặt trận công nghệ tân tiến giữa Tàu cộng và phương Tây.

Cuộc diện thế giới đang vận hành mau chóng, sẽ diễn ra ngoài điều Ba Đình mong đợi.

Hanoi nên tính chuyện đáp lại “Yêu Sách 8 điểm năm 2019 của người dân yêu nước” được công bố trên mạng xã hội Facebook, có nội dung đòi nhà cầm quyền mở rộng các quyền tự do căn bản cho người dân trong nước. Mà 100

năm trước, thực dân Pháp cũng nhận được nơi người [Việt Nam bản yêu sách 8 điểm](#) [7] mang nội dung giống như bản văn bây giờ.

TNT, Jan 02 ♦

[1] <https://vtc.vn/cbre-ly-giai-thong-tin-nguoi-trung-quoc-mua-nha-chiem-31-tai-tphcm-d448811.html>

[2] <https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-46631832>

[3] <https://viettimes.vn/trung-quoc-bat-ngo-boi-roi-truoc-su-lien-ket-pha-trung-cua-my-va-eu-299481.html>

[4] <https://baomoi.com/lenh-cam-zte-khien-nhieu-cong-ty-vien-thong-xem-xet-lai-chien-luoc-kinh-doanh/c/26928201.epi>

[5] <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/agreement-between>

[6] <https://www.bbc.com/vietnamese/world-46735843>

[7] <https://www.rfa.org/vietnamese/in-depth/8-points-petition-2019-challenge-for-the-gov-dt-12192018134553.html>

Câu Chuyện Từ Nước Đức

■ Phạm Hồng-Lam

Brexit or No Brexit, that is the question!

Liên Hiệp Vương Quốc (United Kingdom hay Great Britain), mà chúng ta thường gọi (một cách sai) „nước Anh“, là một liên bang, gồm bốn nước Anh (England), xứ Wales, Bắc Ái-nhĩ-lan (Nord Irland = phần đất với đa số người anh giáo, do Anh chiếm đoạt của nước công giáo Irland) và Tô-cách-lan (Scotland).

Năm 1972, vì kinh tế kiệt quệ và khủng hoảng, Vương Quốc này bỏ phiếu xin gia nhập Cộng Đồng Chung Âu Châu (tiền thân của Liên Quốc Âu Châu: European

NƯỚC ANH CÓ CHIA TAY VỚI LIÊN HIỆP ÂU CHÂU TRONG NĂM MỚI ĐƯỢC KHÔNG?

Chúng ta bước vào một năm mới.

Sự thường, đây là dịp để tính sổ năm cũ. Ôn lại những biến cố quan trọng của năm cũ để làm hành trang cho những thách đố trong năm mới. Ở đây, tôi không nhìn lại, nhưng muốn nhìn tới những thách đố đang chờ đợi Âu châu.

Âu châu bước vào 2019 có nhiều thử thách: tháng Năm tới sẽ bầu lại Quốc Hội Âu châu trong lúc các phong trào dân túy cổ vũ chủ nghĩa quốc gia vẫn không suy yếu; ở Pháp, phong trào Áo Vàng (Gilets jaunes) chưa biết rồi sẽ biến tướng ra sao; chính quyền liên minh khập khểnh ở Đức không biết có trụ nổi tới hết nhiệm kỳ không; Rumânia lên thay Áo nắm chức vụ Chủ tịch Liên Quốc Âu Châu, nhưng hàng lãnh đạo của nước này lại đang chìm ngập trong tham nhũng, không biết có đủ khả năng để điều hợp một tập thể 28 quốc gia trong giai đoạn dầu sôi lửa bỏng, đặc biệt trước biến cố lớn Brexit không; chủ trương tạo bất ổn chính trị và quân sự của Nga ở Ukraina sẽ về đâu... Nhưng, cuộc chia tay giữa Liên Hiệp Vương Quốc (gọi tắt: Vương Quốc) và EU có lẽ sẽ là biến cố tạo hậu quả trầm trọng và khó lường nhất cho lục địa này trong những tháng ngày tới.

Union).

Năm 2016 họ lại trưng cầu dân ý và đa số (không nhiều) lại muốn từ giã EU. Kết quả trưng cầu là một bất ngờ lớn, vì ít ai nghĩ rằng, dân Vương Quốc sẽ tán đồng Brexit. Giới trẻ, thủ đô London và các thành phố lớn cũng như nước Schottland không muốn Brexit. Nhưng vì i i, người trẻ đã không hăng hái tham gia bỏ phiếu. Chính quyền do Đảng Bảo Thủ (Torie) nắm cũng vì i i với sự tin tưởng của mình (các cuộc thăm dò từ năm 2014 tới gần lúc trưng cầu đều cho thấy đa số không muốn Brexit) nên đã không có những chuẩn bị tinh thần đầy đủ cho người dân. Trong khi đó phía chủ trương Brexit, gồm đảng quốc gia cựu hữu UKIP và một phần dân biểu của đảng cầm quyền, đã

triệt để lợi dụng truyền thông, để tuyên truyền cho chủ trương của mình.

Một trong những khẩu hiệu tuyên truyền ăn khách nhất của họ là: *Hãy giành lại quyền tự quyết cho đất nước chúng ta!* Một điều tuy mơ hồ nhưng lại đánh đúng tâm lí tự hào dân tộc. Bên cạnh đó là việc họ thuê hàng trăm xe bus, sơn màu đỏ chói với những lời nghe rất ngọt tai: *„Mỗi tuần nước chúng ta phải đóng cho EU 350 triệu bảng anh. Hãy dùng số tiền này để cải tiến hệ thống y tế của chúng ta. Vì thế hãy bỏ phiếu: Leave“* hay *„Mỗi tuần chúng ta phải nộp bánh cho EU, hãy giữ bánh lại cho chính chúng ta ăn.“* Dĩ nhiên những con số và hình ảnh kia đều là dối trá. Khoản đóng góp của Vương Quốc cho

EU thật ra chưa tới 200 triệu/tuần. Chưa nói tới phần đóng góp của Vương Quốc xưa nay đã được đặc giảm gần như một nửa so với phần đóng góp của các thành viên EU khác. Song song với những khẩu hiệu và hình ảnh câu thúc này, bên kia bờ đại Dương, ông anh Donald Trump, ứng cử viên tổng thống của Đảng Cộng Hòa lại không ngừng khuyến khích dân Anh xa tránh EU, bởi chính Trump quả quyết: „EU được lập ra là để moi tiền của Hiệp Chúng Quốc“. Chưa nói tới khả năng có những bàn tay lông lá khác đã cùng nhúng tay khuynh đảo lá phiếu bằng tung tin giả (fake news).

Nói như thế không có nghĩa là kết quả cuộc trưng cầu hoàn toàn bị ảnh hưởng từ ngoài. Người Anh là dân tộc vốn mang tâm lí hải đảo tự do; họ không muốn bị gò bó. Thêm nữa các thế hệ lớn tuổi trong họ vẫn còn mơ về quá khứ huy hoàng của một „The Empire“, về cái thế giới đế quốc nơi không thấy mặt trời lặn ngày xưa của họ. Còn trước mắt, bao lâu vẫn ở trong EU, họ phải chấp nhận sự tự do lưu chuyển lao động: Họ bực bội vì hàng triệu người, đa số là từ các nước đông

âu cũ, tới dành mất com chim của họ, những phần com, mà nếu không có những người nhập cư này ăn thay, thì chẳng có mấy ai trong họ muốn ăn cả.

Nhưng đó là chuyện của quá khứ. Đã (lỡ) quyết ra thì phải rời. Leave means Leave! Vấn đề còn lại là phải thu xếp ra đi cách nào cho ổn. Nghĩa là làm sao vẫn vừa không bị thiệt đồng thời vẫn giải quyết được cái „Let's take back the control“!

Sự việc xem ra dễ: người dân đã chỉ cần đánh dấu vào chữ „Leave“ hay „Stay“ là xong.

Mà rồi lại chẳng dễ chút nào cả. Ròng rã hai năm rưỡi qua chính quyền của bà thủ tướng Therese May (Torie) loay hoay mãi mà vẫn không tìm được lối ra. Thời gian cấp bách: Ngày 29 tháng Ba tới, có hay không có được một hiệp ước chia tay, thì Liên Hiệp Vương Quốc cũng phải rời EU. Hoặc là chia tay trong ổn định có giấy tờ (soft exit), nhưng sẽ có „bão táp“ trong chính trường Vương Quốc. Hoặc là chia tay trong hỗn loạn không giấy tờ (hart exit) và hậu quả sẽ khó lường.

Đã có hơn năm triệu người Anh nhập thêm tịch nước Ai-nhĩ-lan

và hàng triệu người khác xin nhập các tịch khác. Để có thể dễ dàng tiếp tục làm ăn và sinh sống với EU, đề phòng trường hợp li hôn không giấy tờ.

Bé tắc nằm ở đâu?

Ngay từ đầu, có ba điều kiện lớn đặt ra cho việc chia tay: Vương Quốc phải trả số nợ theo luật định (khoảng 60 tỉ âu kim); nếu muốn ra và được tiếp tục ở lại trong thị trường chung của EU, Vương Quốc phải bảo đảm ba Tự Do (tự do trao đổi hàng hóa - dịch vụ, tự do thông thương lao động và tự do lưu chuyển tài chính); giải quyết vấn đề biên giới giữa Ai-nhĩ-lan và Bắc Ai-nhĩ-lan.

Nợ: Hai bên đã đồng ý khoản tối thiểu (đâu đó khoảng 40 tỉ). Ba Tự Do: Vương Quốc chỉ muốn tự do hàng hóa-dịch vụ và tài chính, dứt khoát từ chối tự do lao động, vì đây là một trọng điểm của phe Brexit; điểm này rốt cuộc đã có được thỏa hiệp. Còn biên giới tại Bắc Ai-nhĩ-lan: đây là điểm gay nhất, chưa giải được; hai bên đồng ý tạm hoãn giải quyết và sẽ tiếp tục bàn thảo tìm lối ra trong vòng hai năm sau khi chia tay.

Các dân biểu Torie (315 vị) của bà May ở trong tình trạng phân liệt; họ chia thành bốn nhóm. Một nhóm mạnh miệng nhất chung quanh Boris Johnson, cựu Bộ Trưởng Ngoại Giao, chủ trương dứt khoát thoát EU không tiếc nuối (hart exit): không trả nợ, không cần thị trường chung của EU; nếu cần thì tìm cách kí thương ước xẻ lẻ với từng nước riêng trong EU; họ đã cô truất phé May, nhưng không thành công. Nhóm thứ hai gọi là “Team Norway” gồm vừa cả các dân biểu đã bỏ phiếu Leave lẫn những

người đã bỏ phiếu Stay; họ muốn đi tới một tình trạng như nước Na-uy: không là thành viên viên của EU, nhưng ở trong thị trường chung buôn bán và liên hiệp quan thuế của EU, đây là giải pháp nhẹ nhàng nhất. Nhóm thứ ba yểm trợ Therese May. Nhóm còn lại muốn tổ chức tái trưng cầu dân ý.

Bà May muốn tìm con đường trung hòa: vừa thực hiện được quyết định rời EU của dân, vừa muốn tiếp tục ở lại một thời gian trong thị trường chung, cho tới khi hai bên có được một thương ước và một giải pháp về vấn đề biên giới. Vì theo May, mất thị trường EU, nền kinh tế của Vương Quốc sẽ thiệt hại lớn. Lại nữa khả năng kí thương ước xê lẻ với các quốc gia trong EU là chuyện không thể được.

Nhưng bao lâu còn ở lại trong thị trường chung, bấy lâu Vương Quốc buộc phải chấp nhận hoặc phải chịu thích ứng với các luật lệ và quyền phán quyết của tòa án EU. Đây là điều phía “hart Brexit” dứt khoát không muốn. Và họ sợ rằng, việc tạm thời ở lại có thể kéo dài thành vô định, vì khó có thể tìm ra được một giải pháp khả thi cho vấn đề biên giới.

Trên nguyên tắc, khi đã rời EU, đường biên giới giữa Ái-nhĩ-lan và Bắc Ái-nhĩ-lan phải được khép lại, nghĩa là phải đặt chốt kiểm soát, để hàng hóa và lao động giữa EU và Vương Quốc không còn tự do qua lại như trước đây. Tuy nhiên trong hiệp định hòa bình năm 1998, một hiệp định chấm dứt cuộc chiến sắt máu kéo dài nhiều chục năm giữa hai lực lượng quá khích tin lành và công giáo tại Bắc Ái-nhĩ-lan, Anh quốc đã đoan hứa là sẽ không tái lập

bốt canh biên giới nữa.

Vậy phải làm sao? EU đề nghị tạm thời đưa đường biên giới (bốt kiểm soát) ra tới bờ biển của Bắc Ái-nhĩ-lan, nghĩa là trong thời gian hai năm chờ tìm giải pháp, Bắc Ái-nhĩ-lan vẫn được coi là gián tiếp nằm trong EU. Đây là điều đảng DUP (Democratic Unionist Party), một đảng cực hữu tin lành của Bắc Ái-nhĩ-lan, hiện có 10 ghế trong Viện Dân Biểu và là liên minh cầm quyền với Torie, cực kì chống; không có 10 dân biểu của DUP, Torie không đủ túc số để cầm quyền.

Tương lai vô định

Như vậy, tương lai của thỏa ước 500 trang mà May đã đạt được với EU vẫn còn vô định. Vì biết không hi vọng có đủ đa số thuận trong Viện Dân Biểu, thủ tướng May đã một lần hoãn việc biểu quyết. Lẽ ra nó đã diễn ra trước lễ Giáng Sinh. Nay Bà quyết định sẽ cho biểu quyết trước ngày 21 tháng Giêng.

EU đang chuẩn bị cho trường hợp chia tay hỗn loạn, nghĩa là trường hợp thỏa ước không được hạ viện của Vương Quốc thông qua. Tình hình chung cho thấy thỏa ước khó có thể được thông qua. Torie thì đã vỡ ra nhiều mảnh. Scotland với 35 dân biểu của đảng SNP (Scottish National Party, thuộc phe đối lập trong Viện Dân Biểu) trước sau vẫn không muốn từ giã EU, và Scotland dọa sẽ cho trưng cầu dân ý (lần thứ hai) tách khỏi Vương Quốc, nếu như Anh quốc và Wales đồng ý ra khỏi EU.

Nhưng cũng khó biết trước được kết quả, là vì thỏa ước của bà May hiện là giải pháp tốt nhất trong hoàn cảnh hiện nay, và phía đối lập cũng chẳng đưa ra được

đường lối nào hay hơn. Đảng Lao Động (Labour, 257 dân biểu), lực lượng đối lập lớn nhất, tìm cách ngăn chặn mọi giải pháp của May, để buộc đi tới tái bầu cử, và họ hi vọng trong tình trạng hỗn mang này sẽ đoạt được đa số trong hạ viện. Nhưng giả dụ Labour có thắng, thì bê tắc vẫn nằm đó, không có lời giải, vì các dân biểu của Labour cũng chẳng biết mình muốn gì trong việc ra đi hay ở lại trong EU. Còn SNP rời ra cũng có thể tạm chấp nhận giải pháp của May, vì họ hi vọng đó sẽ là cánh cửa để ở lại lâu dài trong EU.

Trong khi đó yêu sách tái trưng cầu dân ý càng lúc càng mạnh. Brexit from Brexit! Các cuộc thăm dò ý kiến cho thấy số người dân muốn ở lại trong EU càng ngày càng đa số. Cho đến nay bà May dứt khoát phản đối việc tái trưng cầu ý kiến, vì cho rằng, điều đó sẽ có hại cho nền Dân Chủ: không thể giỡn chơi với các cuộc trưng cầu dân ý! Nhưng đó cũng chính là lập luận được các dân biểu muốn cho tái trưng cầu đưa ra, để biện hộ cho quan điểm của mình: Cử tri trong đơn vị bầu cử của chúng tôi giờ đây đã đổi ý, họ muốn ở lại EU, vì thế phải tạo cơ hội cho họ bày tỏ ý kiến mình; có như vậy mới là Dân Chủ.

Paris, ngày tiễn biệt chị Loan,
03.01.2019

**ĐỌC VÀ
CỔ ĐỘNG
NGUYỆT SAN
DIỄN ĐÀN
GIÁO DÂN**

LỜI CHÚC ĐẦU NĂM CỦA ĐỨC GIÁO HOÀNG

SAU KINH TRUYỀN TIN NGÀY TÂN NIÊN 1/1/2019

Sau Thánh Lễ Đức Maria Mẹ Thiên Chúa, lúc 12 giờ trưa, Đức Thánh Cha đã đọc Kinh Truyền Tin và chúc lành đầu năm cho mọi người.

Đức Thánh Cha chào và Chúc mừng năm mới các tín hữu tại quảng trường thánh Phêrô. Ngài nói: “các mục đồng đã chăm chú nhìn Mẹ Maria và Hài Nhi được Mẹ bồng ẵm trên tay. Và như thế, Mẹ giới thiệu Chúa Giêsu cho chúng ta. Mẹ chúc lành cho chúng ta. Hôm nay Mẹ chúc lành cho tất cả chúng ta. Mẹ chúc lành cho hành trình của mỗi người trong năm mới này.

“Lời chúc lành của Thiên Chúa là cốt lõi của mọi lời chúc chúng ta dành cho nhau trong những ngày này. Phụng vụ hôm nay lấy lại lời chúc rất cổ xưa các tư tế chúc lành cho dân. Lời chúc thế này: *‘Nguyện ĐỨC CHÚA chúc lành và gìn giữ anh chị em. Nguyện ĐỨC CHÚA tươi nét mặt nhìn đến anh chị em và rủ lòng thương anh chị em! Nguyện ĐỨC CHÚA ghé mắt nhìn và ban bình an cho anh chị em!’* (Ds 6,24-26).

“Ba lần tư tế lặp lại danh Đức Chúa và giơ tay chúc lành cho dân chúng. Điều đó có nghĩa là ban cho họ sức mạnh từ Thiên Chúa.”

Đức Thánh Cha cũng nhắc đến hôm nay là Ngày Thế giới Hoà bình lần thứ 52, với chủ đề: *“Chính trị tốt phục vụ hoà bình”*. Ngài nói: “Chúng ta đừng nghĩ chính trị chỉ dành riêng cho những nhà lãnh đạo. Tất cả chúng ta đều có trách nhiệm với đời sống của ‘thành phố’, với lợi ích chung; và chính trị thật sự tốt khi mỗi người đóng góp phần của mình để phục vụ hoà bình.”

Văn Yên, SJ

THÀNH LẬP TÂN GIÁO PHẬN HÀ TĨNH VÀ BỔ NHIỆM GIÁM MỤC

Ngày 22-12-2018, Phòng báo chí Tòa Thánh thông báo: ĐTC đã thành lập Giáo Phận Hà Tĩnh và bổ nhiệm Đức Cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, dòng Đa Minh, cho đến nay là GM giáo phận Vinh, làm GM tiên khởi của Hà Tĩnh, Giáo phận thứ 27 của Giáo Hội Công Giáo Việt Nam.

GM Nguyễn Thái Hợp

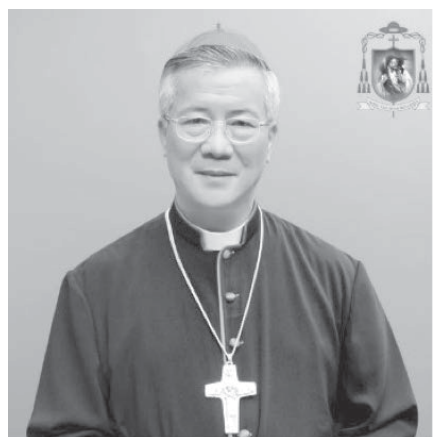
Tân GM Vinh

Giáo Phận Vinh được chia thành hai giáo phận Vinh và Hà Tĩnh. Cùng với quyết định trên đây, ĐTC bổ nhiệm Đức Cha Anphongsô Nguyễn Hữu Long, thuộc Tu Đoàn Xuân Bích, cho đến nay là GM Phụ tá giáo phận Hưng Hóa, nay làm tân GM chính tòa giáo phận Vinh.

Địa giới và nhân sự sau khi phân chia

Giáo Phận tân lập Hà Tĩnh thuộc Giáo Tỉnh Hà Nội và gồm có tỉnh Hà Tĩnh và Quảng Bình, với bổn mạng là Đức Maria Mẹ Thiên Chúa. Tòa GM và Nhà thờ chính tòa của giáo phận này tọa lạc tại Văn Hạnh, tỉnh Hà Tĩnh.

Theo thống kê năm 2014 được Phòng Báo Chí công bố hôm qua, sau khi phân chia, thì Giáo phận Vinh còn 16.499 cây số vuông với số tín hữu Công Giáo là 281.934 người trên tổng số 3.065.300 dân cư. Giáo phận Vinh còn 93 giáo xứ với 126 LM, 26 tu huynh, 721 nữ tu và 60 chủng sinh.

*ĐC Nguyễn Hữu Long,
tân Giám Mục Vinh*

Giáo phận tân lập Hà Tĩnh nhỏ hơn, rộng 14.091 cây số vuông với 241.112 tín hữu Công Giáo trong tổng số 2.153.300 dân cư, với 96 giáo xứ, 93 LM, 19 tu huynh, 188 nữ tu và 56 chủng sinh.

Đức Cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp năm nay 73 tuổi, sinh ngày 2-2-1945 và coi sóc giáo phận Vinh từ 8 năm nay (2010). Đức Cha Anphongsô Nguyễn Hữu Long năm nay 55 tuổi, sinh ngày 25-1-1953 và làm GM Phụ tá Hưng Hóa từ 5 năm nay (2013) (Rei 22-12-2018)

G Trần Đức Anh, OP

(Viet Vatican)

Đức Tổng Giám Mục Giuse Vũ Văn Thiên NÓI VỀ TRANH CHẤP ĐẤT ĐAI

■ **Diễn Thi, RFA - 2018-12-18**

G iám mục Giuse Vũ Văn Thiên được Tòa thánh La Mã bổ nhiệm vào vị trí tân Tổng Giám mục Giáo Phận Hà Nội, thay thế Đức Hồng y Phê-rô Nguyễn Văn Nhơn, người được Đức Giáo hoàng Phan Xi Cô chấp nhận đơn từ chức và cho nghỉ hưu. Quyết định của Vatican được công bố lúc 12 giờ trưa hôm thứ Bảy 17/11/2018, giờ Rome, tức 6 giờ chiều Việt Nam. Nhân dịp này, Diễn Thi của Ban Việt Ngữ Đài Á Châu Tự Do có cuộc phỏng vấn ngắn với Tân Tổng Giám mục Giáo phận Hà Nội, Giuse Vũ Văn Thiên, về một số vấn đề liên quan Giáo hội Công giáo Việt Nam và mối quan hệ giữa Hà Nội với Vatican.

Diễn Thi: Trước hết Diễn Thi xin chúc mừng Giám mục trong vị trí mới là Tổng Giám mục Hà Nội. Thừa Giám mục, thời gian qua thì Giáo hội Việt Nam có những đóng góp gì cho sự phát triển chung của đất nước ạ?

TGM Giuse Vũ Văn Thiên: “Trước hết tôi xin chào chị và kính chào quý vị thánh giá. Trong suốt bề dày lịch sử truyền giáo tại Việt Nam 400 năm thì đóng góp rất là nhiều cho xã hội Việt Nam và nền văn hóa Việt Nam. Trước hết phải nói đến chữ viết mà chúng ta có hôm nay là nhờ sự cộng tác của các giáo sĩ người châu Âu mà các Ngài muốn đem cho chúng ta nền văn minh mà hôm

Đức Cha Giuse Vũ Văn Thiên ngày nhậm chức Tổng Giám Mục Hà Nội

nay chúng ta được thừa hưởng. Thứ hai nữa là rất nhiều công việc bác ái và hoạt động của Giáo hội trong lĩnh vực từ thiện và lĩnh vực giáo dục. Trải qua nhiều giai đoạn và bây giờ Giáo hội cũng đang cố gắng để tiếp tục truyền thống ấy. Tuy rằng ở Việt nam thì các nhà dòng và Giáo hội nói chung chỉ có thể có trường mẫu giáo mầm non thôi còn các cấp học cao hơn thì chúng tôi vẫn đang đề nghị với nhà nước và hy vọng trong tương lai chúng tôi có thể có những trường học để có những hoạt động của Giáo hội trong lĩnh vực giáo dục.”

Diễn Thi: Hoạt động của Giáo hội có gặp sự trở ngại nào từ chính phủ Hà Nội không, thưa Giám mục?

TGM Giuse Vũ Văn Thiên: “Như tôi vừa nói thì ngành giáo

dục chỉ có thể mở lớp mẫu giáo mầm non thôi. Về bệnh viện công giáo thì chúng tôi cũng chưa thể thành lập dù Giáo hội rất là mong muốn. Trong một vài hoạt động tôn giáo thì chúng tôi vẫn còn những hạn chế. Ví dụ Giáo hội với tư cách là Giáo hội thì không được phép mua đất đai để xây dựng nhà thờ hoặc cơ sở tôn giáo. Đó là một trong những hạn chế rất là lớn. Và nhìn chung thì những hoạt động tôn giáo như tổ chức lễ hay sửa nhà thờ, xây nhà thờ tại những nơi đã có sẵn thì không gặp khó khăn, nhưng những khu đô thị mới mà muốn xây nhà thờ thì chúng tôi vẫn còn gặp khó khăn. Và một vấn đề lớn khó khăn hiện nay là đất đai của Giáo hội, của các dòng tu mà nhà nước đã công hữu hóa ở miền

Bắc sau 1954 và ở miền Nam sau

Điễm Thi: Tháng trước, Tòa Tổng Giám mục Hà Nội có gửi một đơn kiến nghị khẩn cấp đến chính quyền Hà Nội phản đối việc xây dựng trên khu đất thuộc sở hữu của Tòa Tổng Giám mục Hà Nội, là trường Dũng Lạc. Theo Giám Mục thì hướng giải quyết như thế nào?

TGM Giuse Vũ Văn Thiên: “Ngay hôm nay tôi mới nhận chức tại Hà Nội cho nên tôi cũng chưa tìm hiểu kỹ vấn đề, nhưng nhìn chung thì với tư cách là một người lãnh đạo Giáo hội thì chúng tôi cũng mong muốn là Nhà nước giải quyết cho chúng tôi những phần đất đai thuộc về Giáo hội. Và chúng tôi, đương nhiên với tư cách là người lãnh đạo Giáo hội thì chúng tôi cố gắng để bảo vệ tài sản của Giáo hội, bởi vì đó cũng là yêu cầu rất cấp thiết. Về vụ việc thì tôi chưa nắm rõ bởi hôm nay tôi mới nhận địa phận một cách chính thức, nên tôi chưa thể nói điều gì rõ hơn hay sâu hơn được.”

Điễm Thi: Ở Việt Nam có những trường hợp Nhà nước mượn nhà của bên Giáo Hội nhưng lại không trả khi Giáo hội cần. Vậy Giáo hội sẽ phải làm gì, thưa Giám mục?

TGM Giuse Vũ Văn Thiên: “Trong những lần gặp gỡ các vị đại diện trong chính quyền thì chúng tôi cũng vẫn nói cái điều mà chị vừa nói. Chúng tôi cũng mong muốn làm sao để thể hiện được sự công bằng, bởi vì khi Giáo hội có nhu cầu thì chúng tôi cũng vẫn nhiều lần đề nghị, và chúng tôi hy vọng có sự cảm thông hơn giữa Nhà nước và chính quyền với nhu cầu chính đáng của Giáo hội.”

Điễm Thi: Thưa Giám mục, hồi

tháng 5, Vatican có cử một tân đại diện không thường trú cho Việt Nam và vị này cũng đã đến Việt Nam. Qua gặp gỡ thì Giám Mục thấy có dấu hiệu tích cực nào giữa Vatican và Việt Nam ạ?

TGM Giuse Vũ Văn Thiên: “Vị đại diện không thường trú bây giờ là vị đại diện thứ hai, kế nhiệm Đức Tổng giám mục Leopoldo Girelli. Tôi đã gặp Ngài rồi và tôi thấy đường hướng của Ngài rất cởi mở, rất là gần gũi, và trong các cuộc trao đổi thì đương nhiên những vấn đề nội bộ chúng tôi cũng không được biết rõ nhưng Ngài cũng cho biết có những tín hiệu lạc quan và chúng tôi cũng hy vọng như vậy.”

Điễm Thi: Cám ơn Giám mục đã dành thời gian cho RFA. Kính chúc Giám mục và Giáo hội Việt Nam một mùa Giáng Sinh an lành và một năm mới hạnh phúc.

TGM Giuse Vũ Văn Thiên: “Tôi cám ơn chị. Tôi xin gửi đến chị và thính giả những lời cầu chúc tốt đẹp nhất trong cuộc sống. Một mùa Giáng sinh tràn đầy hồng ân của Chúa, thanh bình và một năm mới hạnh phúc với những điều may mắn tốt đẹp trong cuộc sống. Tôi xin trân trọng kính chào.”

Theo AsiaNews, ngày 19/12/2018, cuộc họp vòng VII Nhóm Công tác hỗn hợp Việt Nam-Toà thánh Vatican sẽ diễn ra tại Hà Nội. Vatican không cho biết những vấn đề sẽ được bàn thảo tại vòng làm việc lần này là gì nhưng một vấn đề đã tồn tại trong nhiều năm giữa Tòa thánh và Việt Nam là việc tiến cử các giám mục. Bên cạnh đó là vấn đề tài sản giáo hội mà chính phủ Hà Nội mượn hay trung thu trước đây và nay không trao trả với lý do đất đai thuộc sở hữu toàn dân do nhà nước quản lý. Tại Việt Nam, có khoảng 6 triệu giáo dân Công giáo trung thành với Giáo hội Hoàn Vũ dưới sự lãnh đạo của Đức Giáo Hoàng Phan Xi Cô. Giáo hội Công giáo Việt Nam có khác với Trung Quốc là không có hai thành phần gồm giáo hội tuyệt đối trung thành với Vatican, thường được gọi là ‘giáo hội thâm lặng’ và giáo hội do chính quyền Bắc Kinh kiểm soát. Tuy nhiên, chính quyền Hà Nội cũng luôn muốn can thiệp vào hoạt động của giáo hội thông qua tổ chức có tên ‘Ủy Ban Đoàn Kết Công Giáo Yêu Nước’.

Cười Ti Cho Vui

PHÂN LOẠI

Giáo sư giảng cho sinh viên về đề tài phân loại nam giới

-Đàn ông có 3 loại. Loại thứ nhất là sợ vợ chiếm 45%. Loại thứ hai là nể vợ, chiếm 25%.

Nói tới đây, giáo sư ngưng. Sinh viên nhao nhao hỏi

-Thưa thầy, thế 30% còn lại thuộc loại nào?

-Loại này sợ vợ bẩm sinh nên không dám lấy vợ.

THƯ ĐC VINCENT LONG GỬI NẠN NHÂN LỘC HUNG, SÀI GÒN

Parramatta, Australia 11.01.2019

Kính gửi: Các nạn nhân bị cưỡng chiếm đất đai và tài sản tại giáo xứ Lộc Hưng, TP Hồ Chí Minh, Việt Nam. Quý đồng bào có thiện chí và các tổ chức chính trị, xã hội và tôn giáo trong và ngoài nước Việt Nam.

Thưa quý đồng bào,

Qua các phương tiện truyền thông, tôi cũng như nhiều đồng hương rất đau lòng khi nhìn thấy cảnh nhà cầm quyền tại TP Hồ Chí Minh đã huy động nhiều phương tiện, máy móc cơ động cũng như nhân lực, để phá hủy tài sản và cưỡng chiếm đất đai của đồng bào tại giáo xứ Lộc Hưng. Tôi được biết, khu đất này là nơi trú ngụ của bao nhiêu gia đình, bao nhiêu thế hệ từ Bắc vào Nam khai hoang sinh sống. Trong số những gia đình này, hầu hết là những người có thu nhập thấp, sinh viên nghèo, những cựu tù nhân lương tâm và các thương phế binh quân lực Việt Nam Cộng Hòa.

Sự kiện nhà cầm quyền đã dùng bạo lực để cưỡng chiếm tài sản tại những nơi có tiềm năng kinh tế là một động thái của một chế độ toàn trị độc tài, phe nhóm lợi ích và đi ngược với trào lưu văn minh cũng như quyền lợi của người dân. Hiện tượng này ngày càng phổ biến hơn trong giai đoạn biến thái của chủ nghĩa xã hội do Đảng Cộng Sản Việt Nam chủ trương, như đã từng xảy ra tại Tu Viện Dòng Chúa Cứu Thế, ở Thái Hà, tại Tòa Khâm Sứ của Giáo Hội Công Giáo, ở Hà Nội, gần đây, tại cơ sở của Dòng Mến Thánh Giá, ở Thủ Thiêm và nhiều nơi khác trên cả nước. Thật là một hành vi vô nhân đạo khi nhà cầm quyền đã làm cho bao nhiêu gia đình phải lâm vào cảnh màn trời chiếu đất trong những ngày mừng Tết đã gần kề.

Đất nước chúng ta đứng trước bao thử thách, từ thành thị đến thôn quê, từ Nam Quan tới mũi Cà Mau, từ đất liền đến hải đảo. Thiển nghĩ, bổn phận của các nhà lãnh đạo là huy động tinh thần ái quốc của toàn dân để xây dựng và bảo vệ tiền đồ mà cha ông để lại. Việc dùng bạo lực để giải quyết các vấn đề xã hội là trái với nguyên tắc dân chủ pháp trị, trái với lương tâm của một chính quyền do dân và vì dân, và trái với tinh thần đoàn kết dân tộc.

Xuất phát từ ý thức trên đây, với trách nhiệm của một người Việt Nam và trách nhiệm đại diện Ủy Ban Công lý và Hòa bình của Hội đồng Giám mục Úc, tôi xin bày tỏ tình hiệp thông sâu xa của tôi đối với quý ông bà anh chị em ở giáo xứ Lộc Hưng đang bị nhà cầm quyền địa phương sách nhiễu đời sống, khủng bố tinh thần, đánh đập thể xác và cướp đoạt tài sản. Tôi cầu xin Chúa cho quý vị được luôn vững vàng trong thử thách và kiên trì tìm kiếm công lý cho mình, cho gia đình và cộng đồng của mình.

Tôi cũng lên án các hành vi bạo lực của nhà cầm quyền tại TP. Hồ Chí Minh đối với đồng bào Lộc Hưng. Tôi yêu cầu các viên chức địa phương tôn trọng pháp luật, ngừng ngay các hành vi

cưỡng chiếm bất hợp pháp, chấm dứt các hành động sách nhiễu, khủng bố và đàn áp dân lành, tôn trọng pháp luật, tiến hành đối thoại minh bạch và công khai theo trình tự và quy định của pháp luật để bảo đảm công bằng cho người dân Lộc Hưng và lợi ích chung của toàn xã hội.

Tôi kêu gọi các cá nhân và các tổ chức chính trị, xã hội, tôn giáo trong nước Việt Nam cũng như tại các quốc gia khác trên thế giới, cùng nhau lên tiếng ủng hộ các nạn nhân ở Lộc Hưng và tìm cách trợ giúp công cuộc mưu tìm công lý và bảo vệ quyền lợi chính đáng của họ. ♦

Trân trọng,

+Vincent Nguyễn văn Long OFM Conv

Chủ Tịch Ủy Ban Công Lý Hòa Bình, Hội Đồng Giám Mục Úc.

GIẢI ĐÁP GIÁO LÝ

■ LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân

GIÁO DÂN CÓ BỔN PHẬN & TRÁCH NHIỆM GÌ TRONG GIÁO HỘI?

Giao dân là những người không thuộc về hàng giáo sĩ và tu sĩ. Họ là thành phần Dân Chúa đông đảo nhất trong Giáo Hội. Do đó, giáo dân có vai trò rất quan trọng trong Hội Thánh do Chúa Giêsu thiết lập trên nền tảng các Thánh Tông Đồ để tiếp tục Sứ Vụ (Ministry) và Sứ Mệnh (Mission) của Người trên trần thế cho đến thời sau hết. Trong phạm vi bài này, tôi muốn trình bày cách tổng quát, nhưng chi tiết về vai trò và sứ mạng của người giáo dân dựa trên những tài liệu căn bản của Giáo Hội để mong cống hiến một cái nhìn đúng đắn về trách nhiệm và bổn phận của người tín hữu Chúa Kitô trong Giáo Hội hôm nay.

Trước hết, xin được nói qua về Giáo Hội và sứ mệnh của Giáo Hội trong trần thế.

A. Giáo Hội là ai?

Có thể định nghĩa vắn gọn: Giáo Hội là nơi qui tụ toàn thể Dân Thiên Chúa (The Assembly of God's People) dưới quyền thủ lãnh của Chúa Kitô. Nói cách khác, Giáo Hội là Cộng Đoàn những người tin và muốn được hưởng công ơn cứu chuộc của

Chúa Giêsu-Kitô, Đấng đã khai sinh Giáo Hội trong thời cuối cùng bằng việc rao giảng Tin Mừng, và loan báo Nước Thiên Chúa đã đến trong trần gian (Mt 4:17; Mc:1:14-15).

I-Sứ Mạng của Giáo Hội:

Giáo Hội có sứ mệnh nối tiếp Sứ Mệnh của Chúa Kitô để tiếp tục rao giảng Tin Mừng cứu độ của Chúa cho hết mọi người trên trần thế để **“làm cho muôn dân trở thành môn đệ, rửa tội cho họ nhân danh Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần, dạy bảo họ tuân giữ mọi điều Thầy đã truyền cho anh em”** (Mt 28:19). Trong Sứ mạng này, Giáo Hội là Bí Tích hay Nhiệm Thể (Mystical Body) của Chúa Kitô trong trần thế. Theo lời dạy của Thánh Công Đồng Vaticanô II (Hiến Chế Lumen Gentium. (LG), Giáo Hội do Chúa Giêsu thiết lập trên nền tảng các Tông Đồ **“tồn tại trong Giáo Hội Công Giáo do Đấng kế vị Phêrô và các Giám Mục hiệp thông với Ngài điều khiển”** (LG.n.8). Do đó, cũng theo Thánh Công Đồng, **“những ai biết Giáo Hội Công Giáo được Thiên Chúa thiết lập nhờ Chúa Giêsu-Kitô như**

phương tiện cứu rỗi cần thiết mà vẫn không muốn gia nhập hoặc không kiên trì sống trong Giáo Hội này thì không thể được cứu rỗi” (Ibid. n.14).

Như thế, ta thấy Giáo Hội quan trọng và cần thiết biết bao cho những ai muốn lãnh nhận Ôn Cứu chuộc của Chúa Kitô. Phải nói là Giáo Hội Công Giáo (Catholic Church) để phân biệt với các giáo hội khác cũng tin nhận Chúa Kitô nhưng không hiệp thông với Giáo Hội Công Giáo về một số tín điều quan trọng và nhất là về quyền cai trị Giáo Hội thay mặt cho Chúa Kitô trên trần thế.

Cũng phải nhấn mạnh thêm ở đây là danh xưng **“công giáo”** không hề đồng nghĩa với **công cộng** (public) như có người đã hiểu sai và có ác ý xuyên tạc khi dịch Đạo Công Giáo là Public Religion. thay vì phải là **Catholicism**. Công giáo (catholicam=catholic=catolico=catholique) có nghĩa là **phổ quát** (universal) là của chung (for everybody) vì được dành cho hết mọi người, mọi dân tộc không phân biệt màu da, ngôn ngữ, phong tục, tất cả đều được mời gọi gia nhập Giáo Hội này để lãnh Ôn Cứu chuộc của Chúa Kitô.

II-Phẩm trật trong Giáo Hội:

Đứng đầu Hàng Giáo Phẩm là Đức Giáo Hoàng, Người kế vị Thánh Phêrô, Đấng thay mặt Chúa Giêsu trong nhiệm vụ chăn dắt Đoàn chiên của Chúa và cai quản Giáo hội hoàn vũ (Universal Church) với sự hiệp thông, vâng phục và cộng tác của Giám Mục Đoàn (College of Bishops). Hồng Y Đoàn (College of Cardinals) gồm những vị được tuyển chọn trong Giám Mục Đoàn (và đôi khi cũng có một vài linh mục xuất sắc được chọn làm Hồng Y) với nhiệm vụ chính là cố vấn cho Đức Thánh Cha và là người đi bầu Giáo Hoàng mới trong tương lai khi đương kim Giáo Hoàng qua đời hay từ chức (như Đức Thánh Cha Benedict VI từ chức năm 2005).

Hiệp thông và cộng tác với Giám Mục Đoàn trong thừa tác vụ (Ministerium=Ministry) là Linh Mục Đoàn. Phụ tá cho Giám Mục và Linh Mục là các Phó tế chuyển tiếp (transitional) hay vĩnh viễn (permanent deacons). Tu sĩ (Religious) là những người có ba lời khấn khó nghèo (poverty), vâng phục obedience) và khiết tịnh(chastity) và thuộc về một Dòng Tu hay Tu Hội được thành lập hợp pháp theo Giáo Luật. Nam tu sĩ có thể lãnh Chức Thánh để trở thành Linh mục, hay Giám mục.

Cũng cần nhấn mạnh ở đây là trong Giáo Hội Công Giáo hiện nay chỉ có 3 Chức Thánh (Ordo) là: chức Phó tế chức linh mục ‘chức Giám Mục (cf (SGLGHCG 1536, giáo luật số 1009&1).

Chức Giám mục là chức thánh cao nhất dành cho những linh mục được chọn làm Giám mục để nối

tiếp sứ vụ của các Thánh Tông Đồ trong Giáo Hội. Các Hồng Y và chính Đức Giáo Hoàng cũng chỉ có chức giám mục mà thôi.

Chức thánh (Ordo) không phải là Thừa tác vụ (ministerium) mặc dù mọi công việc mục vụ và thánh vụ của linh mục hay giám mục là Tác(Sứ) Vụ của chính Chúa Giêsu là Đầu (in persona Capitis). Tuy nhiên, phải có chức thánh cấp linh mục thì mới được thi hành các thừa tác vụ linh mục (priestly ministries), cũng như phải có chức thánh cấp giám mục thì mới được trao cho những thừa tác vụ của giám mục (Episcopal ministries). Không có nghi thức nào trong Giáo Hội từ xưa đến nay gọi là “Nghi Thức trao tác vụ linh mục” mà chỉ có Nghi thức truyền chức Phó tế, chức Linh mục hay Giám mục mà thôi. (cf. The Rites of the Catholic Church, 1964). Vì thế, ngày lãnh Chức Thánh (Ordo) Phó tế, Linh mục hay Giám mục phải gọi là ngày Chịu hay truyền Chức thánh (ordination) và Lễ đó gọi là Lễ Truyền Chức thánh chứ không thể gọi là “Ngày trao tác vụ Phó tế, linh mục hay Giám mục” được vì không có loại nghi thức này trong Giáo Hội Công giáo từ xưa đến nay. Phải nói lại điều này vì có nơi người ta đã gọi ngày Lễ Truyền chức linh mục là ngày trao tác vụ linh mục. Phải chịu chức linh mục trước đã rồi mới được giám mục mà linh mục trực thuộc trao cho những năng quyền (Priestly Faculties) như được phép cử hành Thánh Lễ và các Bí tích. Những năng quyền này có thể bị rút tạm thời hay vĩnh viễn nếu linh mục phạm lỗi nặng hay nhẹ. Việc rút năng quyền này(suspension of faculties) thường được gọi nôm na là “bị treo chén”

III-Giáo Dân:

Giáo dân là những người không thuộc hàng giáo sĩ và tu sĩ. Họ là thành phần Dân Chúa đông đảo nhất trong Giáo Hội, ngoài Hàng Giáo Phẩm, Giáo sĩ và Tu sĩ. Giáo dân cũng là những người đã lãnh nhận, hoặc đang khao khát lãnh nhận Bí Tích Rửa Tội, tức Nhiệm Tích làm cho họ trở nên “**Dân Thiên Chúa và tham dự vào chức vụ tư tế, ngôn sứ và vương giả của Chúa Kitô theo cách thức riêng của họ**”(cf. LG.,IV.31). Tước vị này của giáo dân vốn xuất phát từ Phép Rửa Tội (Baptism) và được Thánh Công Đồng Vaticanô II long trọng nhắc lại chứ không phải là giáo huấn mới của Giáo Hội về vai trò của người giáo dân như có người lầm tưởng. Công Đồng đã dành trọn Chương IV của Hiến Chế tín lý **Lumen Gentium(Ánh Sáng Muôn Dân)** để nhấn mạnh về vai trò và trách nhiệm của giáo dân trong Giáo Hội ngày nay. Theo đó, giáo dân, nhờ Bí Tích Rửa Tội, được tham dự vào các sứ vụ tư tế, ngôn sứ và vương đế của Chúa Kitô, nhưng với “cách thức riêng của họ”. Nghĩa là, họ được tham dự và thi hành theo cách thức sau đây:

a-Sứ vụ tư tế (priestly ministry):

Công Đồng nói rõ: Chức tư tế chung của giáo dân (Common priesthood of the

Faithful) và chức tư tế thừa tác hay phẩm trật (ministerial or hierarchical priesthood) của hàng giáo sĩ “**khác nhau không chỉ về cấp bậc và còn về yếu tính**” nữa, mặc dù cùng tham dự vào Chức Tư Tế duy nhất của Chúa Kitô. Linh mục, Giám mục là những người lãnh Chức Thánh (Holy

Orders) để nhân danh Chúa Kitô (in persona Christi) cử hành Hy tế Tạ ơn (Eucharist) tức Lễ Misa hàng ngày dâng lên Chúa Cha Hy Tế thập giá của Chúa Kitô trên bàn thờ ở khắp mọi nơi trong Giáo Hội để xin ơn tha tội cho con người ngày nay cùng thể thức và mục đích của Hy Tế mà Chúa Kitô đã một lần dâng lên Chúa Cha khi xưa trên thập giá. Giáo dân, ngược lại, được mời gọi dâng chính đời sống chứng tá của mình trong các môi trường sống và hoạt động cùng niềm vui, nỗi buồn, việc bác ái, hy sinh, cầu nguyện lên Thiên Chúa trong tinh thần hiệp thông với Chúa Kitô một lần dâng hy tế trên thập giá năm xưa và còn đang tiếp tục dâng hy tế ấy qua sứ vụ của Giáo Hội, cụ thể là qua sứ vụ của những vị được tấn phong làm tư tế thừa tác như linh mục và Giám mục. Như vậy, tuy cùng tham dự vào Chức Tư Tế của Chúa Kitô, nhưng cách thức và bản chất hoàn toàn khác với vai trò tư tế của Linh Mục và Giám Mục; Cụ thể, khi tham dự Thánh Lễ hay Hy Tế Tạ Ôn (The Eucharist), giáo dân không được phép đọc chung kinh nguyện nào, đặc biệt là Kinh Nguyện Thánh Thể (Eucharistic prayer) cùng với chủ tế, (celebrant) hoặc giơ tay trên lễ vật như Chủ tế và các vị đồng tế (concelebrant), dù được mời đứng vây quanh Bàn thánh. Ngay cả Phó tế cũng không được phép làm việc này hoặc đọc chung các kinh Tiền Tụng và Kinh nguyện Thánh Thể cùng với Chủ tế, và phải qui gối khi Chủ tế bắt đầu đọc Kinh nguyện Thánh Thể để phân biệt rõ vai trò tư tế của chủ tế (và đồng tế nếu có) với nhiệm vụ phụ giúp Bàn Thánh của Phó tế. (vì thế Phó tế là giáo sĩ

chứ không phải là tư tế=sacerdo như linh mục và giám mục)

Liên quan đến việc tôn kính Phép Thánh thể, giáo dân không được phép tự ý lấy Mình Thánh Chúa trong Nhà tạm (Tabernacle), hoặc trên Bàn Thờ để rước lấy, hay mang cho người khác, trừ trường hợp được Giám Mục trao cho chức vụ làm thừa tác viên thánh thể (Extraordinary minister of Holy communion) để phụ giúp trao Mình Thánh trong Thánh Lễ hay mang cho người đau ốm ở tư gia hoặc bệnh viện. Trong nhiệm vụ đặc biệt này, giáo dân phải hết sức tỏ lòng tôn kính đối với Chúa Giêsu hiện diện thật sự trong Phép Thánh Thể. Cụ thể, phải mặc y phục xứng đáng và mang Mình Thánh trong túi đựng riêng (Pix) và đeo quanh cổ khi đi ra ngoài. Không được bỏ chung với các vật dụng khác trong ví sách tay, giỏ đi chợ hoặc hộp đồ đồ trong xe. Cũng phải mang Mình Thánh đến ngay cho người muốn lãnh nhận, không thể mang về nhà hoặc đi đây đó làm việc riêng trước khi trao cho bệnh nhân. Mình Thánh còn dư, phải đem về đặt lại trong Nhà Tạm, không được phép cất giữ ở nhà hay trong xe qua đêm, trừ trường hợp bất khả kháng không thể đến nhà thờ để cất Mình Thánh Chúa trong ngày.

b-Sứ vụ ngôn sứ và chứng nhân (prophetic ministry)

Nhờ Bí Tích Rửa Tội, người giáo dân tham dự cùng với hàng tư tế phẩm trật vào Sứ Vụ ngôn sứ của Chúa Kitô, nhưng với cách thể khác nhau vì địa vị của họ trong Giáo Hội. Thật vậy, Hàng giáo sĩ phẩm trật (Giáo Hoàng, Giám mục, Linh mục, Phó tế) rao giảng lời Chúa, dạy dỗ và cử hành

các Bí tích trong phạm vi thánh đường (Phó tế được công bố và giảng Phúc Âm, được chứng hôn, rửa tội, chủ sự nghi thức an táng nhưng không được cử hành các bí tích khác). Giáo dân, ngược lại, được mời gọi rao giảng lời Chúa và giáo lý của Chúa bằng chính đời sống chứng nhân của mình trong các môi trường sống. Nghĩa là được mời gọi và có bổn phận làm tông đồ cho Chúa bằng cách chu toàn các bổn phận ở gia đình trong vai trò làm cha mẹ, vợ chồng, con cái, anh chị, em. Bên ngoài xã hội, người giáo dân làm tông đồ cho Chúa qua đời sống chứng tá, bằng cách nêu cao những giá trị của Phúc Âm trong khi sống và làm việc chung với những người không cùng tín ngưỡng với mình để giúp họ nhận ra Chúa và tin yêu Người như Chúa Giêsu đã dạy: **“Chính anh em là ánh sáng cho trần gian... ánh sáng của anh em phải chiếu giải trước mặt thiên hạ, để họ nhìn thấy những công việc tốt đẹp anh em làm mà tôn vinh Cha của anh em, Đấng ngự trên trời”** (Mt 5:16).

Đây là sứ vụ ngôn sứ của người tín hữu Chúa Kitô, tức sứ mạng góp phần phúc âm hóa thế giới cùng với hàng giáo sĩ. Vì sống giữa đời nên người giáo dân có nhiều cơ hội thuận tiện để rao giảng lời Chúa bằng chính đời sống của mình. Nếu họ can đảm sống trung thực với những giáo huấn của Chúa về công bằng, bác ái, yêu thương, tha thứ, tôn trọng danh dự, tính mạng và quyền lợi của người khác cách phải lẽ thì chắc chắn họ sẽ phúc âm hóa hữu hiệu những môi trường có mặt họ sống chung với những người khác. Trong viễn ảnh này, đời

sống chứng nhân của họ có giá trị thuyết phục người khác mạnh hơn cả những lời giảng thuyết hùng hồn trong nhà thờ của hàng giáo sĩ. Vì thế, Thánh Công Đồng Vaticanô II đã dạy: **“Giáo dân được đặc biệt kêu mời làm cho Giáo Hội hiện diện và hoạt động trong những nơi và hoàn cảnh mà nếu không có họ, Giáo Hội sẽ không trở thành muối của thế gian..”** (cf. LG, IV,33).

Ngược lại, nếu người tín hữu Chúa Kitô “thỏa hiệp” với thế gian, chấp nhận những lối sống đi ngược với mọi giá trị của Phúc Âm, thì họ đã chối Chúa Kitô cách hữu hiệu trước mặt người đời. Nói khác đi, nếu người giáo dân cũng ăn gian, nói dối, cờ bạc, ly dị, phá thai, nói hành, lăng mạ người khác, hay mê tín dị đoan tôn thờ của cải vật chất hơn những giá trị tinh thần và chấp nhận những lối sống vô luân, phi nhân bản thì chắc chắn không thể rao giảng hữu hiệu Phúc Âm công bình, bác ái, thánh thiện, yêu thương và tha thứ của Chúa Giêsu-Kitô cho ai được vì không ai có thể cho người khác cái chính mình không có. Cũng vậy, không ai có thể thuyết phục người khác tin và làm những điều chính mình không tin và không thực hành trong đời sống. Nhiệm vụ ngôn sứ của người giáo dân được mong đợi cụ thể trong hai lãnh vực chính sau đây:

Trong lãnh vực xã hội trần thế:

Những môi trường hoạt động chính của người giáo dân là các môi trường xã hội, chính trị, kinh tế, thương mại, công nghiệp, văn học, nghệ thuật, giáo dục, truyền thông v.v. Như mọi công dân sống trong cộng đồng xã hội, người giáo dân tham gia các

môi trường trên vì nhu cầu sinh sống, vì nghề nghiệp chọn lựa hay chuyên môn đòi hỏi sự dân thân hoạt động của họ. Chính ở những môi trường này, họ có cơ hội tốt để thi hành sứ vụ ngôn sứ và chứng nhân của mình trước tha nhân. Trong mục đích này, người giáo dân đặc biệt được mời gọi và mong đợi dùng hiểu biết và khả năng chuyên môn của mình để cải tạo thế giới, lãnh mạng hoá xã hội, chống lại mọi khuynh hướng tha hoá, lối sống phi luân, tôn thờ vật chất. làm băng hoại tinh thần con người trong mọi môi trường xã hội ngày nay. Cụ thể, họ có bổn phận phải tận dụng những phương tiện truyền thông hữu hiệu như sách báo, truyền thanh truyền hình để chống lại những ảnh hưởng khốc hại của **“văn hóa sự chết”** (culture of death) đang xâm nhập mọi lãnh vực sống của con người hiện nay ở khắp mọi nơi. Do đó, người giáo dân phải có can đảm lên tiếng chống lại những tệ trạng xã hội, chủ nghĩa hưởng thụ và tôn thờ vật chất (consumerism & materialism) vô luân như phim ảnh, sách báo khiêu dâm, nhất là buôn bán phụ nữ và trẻ em để bán cho những kẻ vô luân vô đạo hành nghề mãi dâm và ấu dâm (child prostitution) rất khôn nạn và tội lỗi, như thực trạng sống của biết bao con người trong thế gian tục hóa và vô luân hiện nay. Trước thực trạng này, người giáo dân có bổn phận phải chống lại mọi hình thức khuyến khích bạo động, khiêu dâm, ly dị và hôn nhân đồng tính (gay or lesbian marriage), một suy thoái nghiêm trọng về giá trị và mục đích của hôn nhân đang được cô võ và hợp thức hoá ở nhiều nơi trên thế giới và đặc biệt ở Mỹ này. (nhiều

tiểu bang đã thông qua luật cho phép, hay công nhận hôn nhân đồng tính=same sex marriage)

Mặt khác, để góp phần tích cực cải tạo xã hội, với tư cách công dân, người giáo dân có quyền và có bổn phận phải tham gia các sinh hoạt chính trị để ủng hộ các chính khách hay chính đảng có lập trường công chính, bênh vực cho chân lý, cho những giá trị tinh thần phù hợp với Phúc Âm và quyền căn bản của con người. Nhưng giáo dân không được phép thành lập bất cứ tổ chức chính trị nào với danh xưng Công giáo, nghĩa là không được nhân danh Giáo Hội Công giáo để làm chính trị. Ngay cả các đoàn thể Hiệp hội và Phong trào **“không một sáng kiến nào được lấy danh nghĩa công giáo nếu không có sự ưng thuận, hay cho phép của giáo quyền hợp pháp”** (x. Sắc Lệnh Tông Đồ Giáo dân Apostolicam actuositatem V, 24).

Trong phạm vi Giáo Hội,

Giáo dân được mời gọi và có bổn phận xây dựng Giáo Hội bằng những đóng góp tích cực và thích đáng để làm cho Giáo Hội ngày thêm phát triển vững mạnh về lượng nhất là về phẩm chất thánh thiện theo gương Chúa Kitô.

Cụ thể, giáo dân hãy can đảm sống đức tin Công Giáo không những trong lãnh vực tinh thần bằng việc chu toàn mọi bổn phận thiêng liêng như cầu nguyện, tham dự việc cử hành bí tích Thánh Thể (Eucharist) tức Thánh Lễ Misa là đỉnh cao (climax) của phụng vụ thánh (sacred liturgy) và đời sống của Giáo Hội. Việc siêng năng tham dự Thánh lễ và rước Mình, Máu Chúa Kitô là phương thế hữu hiệu nhất để được trở nên

giống Chúa Kitô là khuôn mẫu tuyệt vời của mọi sự thánh thiện, hoàn hảo.

Nhưng bổn phận và trách nhiệm của người giáo dân không chỉ giới hạn vào việc chu toàn những bổn phận thiêng liêng này mà còn đòi hỏi tích cực tham gia vào việc xây dựng và phục vụ tích cực cho Giáo Hội hoàn vũ cũng như Giáo Hội địa phương trong những công việc thích hợp với vai trò và khả năng chuyên môn của họ.

Cụ thể, giáo dân phải cộng tác chặt chẽ với hàng giáo phẩm trong mọi công việc cần sự tiếp tay góp sức của họ như giúp việc quản trị và điều hành giáo xứ trong vai trò và trách nhiệm của các Hội Đồng Giáo xứ (Pastoral Council) Hội đồng tài chánh (Finance Council). Nhưng cần nói rõ là theo Giáo luật (cf. cans .511-14 & 37) giáo dân phục vụ trong những Hội Đồng này chỉ đảm trách vai trò tư vấn (consultation) mà thôi, nghĩa là dùng hiểu biết và khả năng chuyên môn của mình để đưa ra những khuyến cáo, đề nghị cho Linh mục Chánh Xứ (pastor) hay Quản nhiệm (Administrator) những phương thức tốt đẹp nhằm xây dựng, quản lý và phát triển giáo xứ, mưu ích lợi chung cho cộng đồng dân Chúa ở địa phương, nhưng không có quyền quyết định hay ra lệnh cho ai thì hành.

Hiện nay, giáo dân đang có mặt trong nhiều lãnh vực hoạt động của Giáo Hội. Thí dụ trong lãnh vực giáo dục, có nhiều giáo dân đang đảm trách giảng dạy ở các Đại Học, Chung viện Công giáo từ Roma cho đến địa phương như Đại Học Công giáo ở thủ đô Washington, Đại Học St. Thomas

ở Houston .v.v.Nhiều giáo dân cũng đang làm việc trong các Cơ quan trung ương của Tòa thánh và các Giáo phận trên toàn thế giới, góp phần không nhỏ vào công tác đào tạo, giáo dục, hành chánh quản trị, và truyền thông của Giáo Hội.

Trong lãnh vực phụng vụ, nay giáo dân được phép đọc sách thánh và làm thừa tác viên Thánh thể, tức những thừa tác vụ (ministries) mà họ không được giao phó trước Công Đồng Vaticanô II. Đây là vinh dự đặc biệt của giáo dân tham gia vào đời sống của Giáo Hội ngày nay.

c-Địa vị vương giả hay sứ vụ vương đế của giáo dân

Bí Tích Rửa Tội không những cho người tín hữu được tham dự vào sứ vụ ngôn sứ, tư tế và còn cả địa vị vương đế của Chúa Kitô nữa.

Thật vậy, Chúa Giêsu đến để cứu chuộc và dẫn đưa nhân loại vào Nước Thiên Chúa là Vương Quốc của bình an, thánh thiện, công bình, yêu thương và tha thứ.

Do đó, mọi tín hữu, qua Phép Rửa và Thêm sức, đều được mời gọi và có bổn phận tích cực để mở mang Nước Thiên Chúa ở khắp nơi trên trần thế này. Nghĩa là phải tích cực hoạt động để đẩy lui bóng tối của sự dữ, sự tội bằng ánh sáng Chúa Kitô. Với tinh thần làm men, làm muối và ánh sáng, người giáo dân, khi tham gia sinh hoạt và làm việc với người khác, phải cố gắng nêu cao những giá trị và đặc tính của Nước Thiên Chúa trước những thách đố của thời đại, của xã hội hưởng thụ vật chất, của “văn hoá sự chết” nhằm chối bỏ Thiên Chúa để tôn thờ tiền bạc và vui thú bất chính, dừng đứng trước sự đau khổ, nghèo đói của

đồng loại, đánh mất mọi ý thức đúng đắn về tội lỗi và tội ác (sins & crimes) Tóm lại, họ phải có can đảm chống lại những nếp sống vô luân, những bất công xã hội, những vi phạm quyền sống của con người, những gương xấu xô đẩy người lớn và thanh thiếu niên vào con đường trụy lạc, làm băng hoại gia đình và xã hội từ gốc rễ.

Tóm lại, trong một thế giới gian tà và tội ác, sống xứng đáng với danh hiệu Kitô hữu là sống xứng đáng với địa vị vương giả của mình, tức là góp sức đem Nước Thiên Chúa đến những nơi có bất công, tranh chấp, hận thù, gian ác, và nhơ uế. Với địa vị vương giả, người tín hữu được mời gọi và có bổn phận mở mang Vương Quốc của Chúa Kitô Vua trên trần thế này trong mọi môi trường sống và hoạt động, vì **“Chúa cũng muốn nhờ cả giáo dân để mở mang nước Người, nước của chân lý và sự sống, của ân sủng và thánh thiện, của công lý, tình yêu và hoà bình.”** (LG. n, 36)

d-Trương quan với Hàng giáo phẩm:

Trước hết, cần biết qua tại sao phải gọi các Giám mục, linh mục là “cha”. Giáo Hội

cho phép dùng danh xưng này vì lời Thánh Phaolô trong thư thứ nhất gửi tín hữu Côrintô như sau: **“Trong Đức Kitô Giêsu, nhờ Tin Mừng, chính tôi đã sinh ra anh em”** (1 Cr 4:15). Nghĩa là do tác vụ Giáo hội trao, Giám mục, linh mục sinh con cách thiêng liêng cho Chúa Kitô qua việc rao giảng Tin mừng và làm phép Rửa. Đây là vai trò người cha thiêng liêng (spiritual fatherhood) của hàng giáo sĩ. Đó chính là lý do tại sao Thánh Phaolô đã gọi Timôthê

là “**người con tôi đã sinh ra trong đức tin**” (1Tim 1:2).

Thánh Công Đồng Vaticanô II, trong Hiến Chế Tín Lý Lumen Gentium, cũng dạy “**Các linh mục phải săn sóc các tín hữu như những người cha trong Chúa Kitô vì đã sinh họ cách thiêng liêng qua phép Rửa và giáo huấn**” (cf. LG. n.28).

Đây là mối dây hay tình thiêng liêng giữa giáo sĩ (Giám mục, Linh mục, Phó tế) và giáo dân trong đức tin, không có liên quan gì đến văn hoá của một dân tộc nào và tuyệt nhiên không phải là hình thức “thần thánh hoá giáo sĩ” hay xúc phạm (blasphemy) đến Thiên Chúa là CHA trên trời như có người lầm tưởng và muốn thay đổi cách xưng hô nói trên. Lời Chúa trong câu Phúc Âm Matt 23: 8-9 chỉ có nghĩa là không được dành cho ai dưới đất sự tôn thờ, tôn kính duy nhất (Latria) được dành riêng cho Thiên Chúa là CHA, Đấng tạo dựng mọi loài, mọi vật vô hình và hữu hình, chứ không áp dụng cho những người thay mặt Chúa để tác tạo con người về mặt thể lý như các bậc làm cha mẹ trong gia đình và về mặt thiêng liêng như các linh mục và giám mục trong Giáo Hội.

Trong tương quan với Hàng Giáo Phẩm và để thi hành bổn phận góp sức xây dựng, bảo vệ và phát triển Giáo Hội từ trung ương đến địa phương, người giáo dân cần lưu ý lời dạy sau đây của Giáo Hội :

“...**như con cái Thiên Chúa và như anh em trong Chúa Kitô, họ (giáo dân) cũng sẽ trình bày với các vị ấy (hàng giáo phẩm) những nhu cầu và khát vọng của mình một cách tự do và tín cẩn. Nhờ sự hiểu biết, khả năng chuyên môn và uy tín của họ, họ có thể và đôi khi còn có bổn phận phải bày tỏ cảm nghĩ của mình về những việc liên quan đến lợi ích của Giáo Hội. Họ nên thực hiện điều đó, nếu cần, nhờ các cơ quan đã được Giáo Hội thiết lập nhằm mục đích ấy, nhưng luôn luôn với lòng chân thành, can đảm, khôn ngoan, kính trọng và yêu mến những người thay mặt Chúa Kitô vì nhiệm vụ thánh của các ngài**” (cf.LG.IV, n.37).

Mọi người trong Giáo Hội phải hiểu rõ là Giáo Hội do Chúa Kitô thiết lập trên nền tảng các Tông Đồ không phải là một cơ chế chính trị, xã hội hay văn hoá mà là một Bí Tích Cứu Độ, có mặt và hoạt động trong trần gian với sứ mạng hoàn toàn siêu nhiên, dù có phương tiện nhân sự là Hàng Giáo Phẩm, giáo sĩ, phương tiện vật chất là các cơ sở thờ phượng, giáo dục, bác ái ở khắp nơi trên thế giới cũng như phải cần đến nhiều khoản tài chánh để chi phí cho những nhu cầu cần thiết. Vì không phải là một cơ chế chính trị hay xã hội nên không thể áp dụng bất cứ đường lối, phương thức nào của các đoàn thể chính trị, xã hội vào các sinh hoạt của Giáo Hội. Mọi sinh hoạt trong Giáo Hội được chỉ đạo bằng tinh thần vâng phục các Đấng Bề Trên thay mặt và nhân danh Chúa Kitô (in persona christi), dưới sự hướng dẫn, soi sáng, nâng đỡ của Chúa Thánh Thần. Cụ thể, các giám mục hiệp thông và vâng phục Đức Thánh Cha, Người kế vị Thánh Phêrô trong sứ mạng “**chấn dất chiên con, chiên mẹ của Thầy**”, các linh mục hiệp thông, vâng phục và cộng tác với các giám mục để thi hành thừa tác vụ (ministry) được trao phó. Phó tế phụ giúp cho linh mục và giám mục. Tu sĩ nam

nữ vâng phục các Bề trên liên hệ của mình.

Giáo dân vâng phục hàng giáo phẩm theo lời dạy sau đây của Thánh Công Đồng Vaticanô II : “**Như mọi tín hữu khác, với tinh thần vâng lời của người Kitô hữu, giáo dân cũng hãy mau mắn chấp nhận những điều các chủ chăn có nhiệm vụ thánh đại diện Chúa Kitô đã quyết định với tư cách những thầy dạy và những nhà lãnh đạo trong Giáo Hội. Làm thế, họ đã theo gương Chúa Kitô, Đấng đã vâng lời cho đến chết để mở đường hạnh phúc của sự tự do con cái Thiên Chúa cho tất cả mọi người. Giáo dân đừng quên dùng lời cầu nguyện phó dân các vị lãnh đạo của mình cho Thiên Chúa, để các ngài hoan hỉ mà không than phiền thi hành nhiệm vụ chăm sóc chúng ta như những người sẽ phải trả lễ** (x.Dth 13,17) (LG.IV,n.37) .

Vâng phục theo tinh thần trên không có nghĩa giáo dân không được quyền phát biểu đóng góp điều gì cho Giáo Hội, và chỉ biết cúi đầu vâng nghe. Nhưng trước khi nói đến phạm vi và giới hạn của quyền phát biểu đó, thì cần nhấn mạnh điều quan trọng này: Trong Giáo Hội Công Giáo, mọi tín hữu phải vâng phục Quyền Giáo Huấn (Magisterium) của Giáo Hội. Không có vấn đề dân chủ để cho phép một thành phần nào trong Giáo Hội được quyền thách đố (challenge), đặt vấn đề hay bác bỏ điều gì được dạy dỗ bởi quyền này, đặc biệt trong hai lãnh vực tín lý (dogma) và luân lý (morals) vì Đức Giáo Hoàng và các giám mục hiệp thông với ngài được ơn bất khả ngộ (không

thể sai lầm= infallibility) của Chúa Thánh Thần khi dạy dỗ tín hữu đặc biệt trong hai lãnh vực này. Vậy khi các linh mục và giám mục hiệp thông với Đức Thánh Cha để giảng dạy những gì về đức tin, về giáo lý, luân lý, Kinh Thánh, phụng vụ thì các tín hữu phải vâng phục thi hành. Không có vấn đề không đồng ý kiến (disagreement) ở đây. Cũng không ai được phép từ chối tuân theo hay phê bình những gì liên quan đến kỹ Luật bí tích, Thư qui (canon) Kinh Thánh, Giáo luật (canon law), phụng vụ thánh (sacred liturgy). Không thể đòi chia sẻ quyền giảng dạy chân lý của Giáo Hội để đưa ra những lý thuyết, những tư tưởng cạnh tranh không phù hợp với Giáo lý của Giáo Hội. Cụ thể không thể lấy cơ sở góp ý xây dựng Giáo Hội bằng những lý thuyết về tâm sinh lý và y học để đòi cho phép phá thai (abortion) ly dị (divorce) và hôn nhân đồng tính (same sex marriage). Không thể bất đồng với Giáo Hội về luật độc thân (celibacy) của hàng giáo sĩ, hay đòi cho nữ giới được làm Linh mục. Cũng không thể đối đầu với Quyền Giáo Huấn của Giáo Hội bằng phương thức diễn đàn để phê bình hay đề nghị những cải đổi liên quan đến tín lý, giáo lý, luân lý, Kinh Thánh, Bí tích; thí dụ, không thể viện lý do hội nhập văn hoá (inculturation) để đòi đem các bài đọc về văn hoá, đạo đức của dân tộc như sách Gia Huấn Ca, ca dao, tục ngữ để thay thế hay đọc xen kẽ với các bài Sách Thánh đang được đọc trong các Thánh Lễ. Cũng không thể lấy lý do “hội nhập văn hoá” để xin cho dùng ‘bánh trắng và rượu để’ thay cho rượu nho và bánh bột mì

không men (unleavened bread) được dùng thống nhất trong phụng vụ của Giáo Hội Công giáo. “Đem Chúa Kitô về với các dân tộc Á Châu” không có nghĩa là phải Việt Nam hoá hết mọi hình thức phụng tự, nghi lễ kể cả nội dung tín lý, giáo lý đang áp dụng chung cho mọi dân tộc, mọi văn hoá thế giới. Điều quan trọng cần duy trì là cốt lõi niềm tin chứ không phải hình thức biểu lộ.

Cũng trong tinh thần này, không nên phê bình rồi đề nghị dùng cụm từ “gia nhập giai cấp linh mục, hay giám mục” dựa theo nguyên ngữ của các từ “ordo và ordinatio” để thay thế cho danh xưng “Chịu Chức linh mục hoặc Giám mục” đã được dùng từ lâu trong phụng vụ và nghi thức của Giáo Hội, vì nói như vậy là chối bỏ “Chức thánh=Holy Orders” của hàng giáo sĩ theo giáo lý và tín lý của Giáo Hội. Nên biết rằng từ ngữ được dùng trong phụng vụ hay bí tích là phải được hiểu theo ý của Giáo Hội chứ không phải theo hiểu biết và cắt nghĩa của các nhà ngữ học (linguists). Vẫn biết, qua Bí tích Rửa tội, mọi tín hữu đều được tham dự vào chức linh mục của Chúa Kitô là Tư tế (Priest) Ngôn sứ (Prophet) và Quân vương (King), nhưng Giáo Hội phân biệt rõ thể thức tham dự này của người giáo dân và của hàng giáo sĩ thừa tác (ordained ministers) như đã được trình bày ở phần trên của bài. Tôi phải đặc biệt nhắc lại điều này vì có người hiểu lầm rằng từ La ngữ Ordo mà Giáo Hội dùng để chỉ chức thánh của hàng giáo sĩ Công giáo chỉ có nghĩa là “bậc, là giới, là giai cấp” và từ “ordinatio” chỉ có nghĩa là “gia nhập hay sát nhập vào “ordo” đó, cho nên theo nguyên ngữ (original meaning) thì không có gì là “chức thánh” hay “chịu chức” cũng như từ ngữ “Sacramentum” thì cũng chẳng có gì là “bí tích” cả, nhưng vì người ta dịch như vậy nên trở thành quen thói. Lập luận này hoàn toàn sai giáo lý của Giáo Hội vì Giáo Hội không căn cứ vào từ ngữ mà chỉ dùng từ ngữ để chuyên chở niềm xác tín của mình vào một thực thể thiêng liêng không thể chứng minh và cắt nghĩa được bằng ngôn ngữ hay lý luận của con người. Thực thể đó là Ân thánh (gratia) và Quyền thánh (sacra potestas) mà Giáo Hội tin là được Chúa ban cho các thừa tác viên có chức thánh (ordained ministers) qua việc đặt tay của Giám mục và lời nguyện xin ơn Chúa Thánh Thần trong Nghi thức truyền chức phó tế, linh mục hay giám mục của Giáo Hội. Đây là một nghi lễ phụng vụ thiêng liêng đòi hỏi đức tin để chấp nhận chứ không phải là một hình thức lễ nghi của xã hội loài người như lễ mãn khoá, lễ nhậm chức, lễ ra nhập một đoàn thể hay đảng phái chính trị v.v. Nếu hiểu như vậy thì chẳng còn gì là thánh thiêng (sacred) trong các nghi thức phụng vụ của Giáo Hội nữa và tất cả chỉ còn là “bùa phép” (magical) mê tín giả tạo núp dưới những từ ngữ dịch sai như ordo, ordinatio, sacramentum v.v mà thôi! Đây là một nguy cơ của việc sử dụng sai vai trò ngôn sứ trong Giáo Hội và tự hào am hiểu La ngữ để sửa sai Giáo Hội về những thuật ngữ được dùng trong phụng vụ thánh, trong các Bí tích (sacraments) và Sách giáo lý của Giáo Hội. Đành rằng Việt ngữ không có đủ khả năng tương đương để dịch các từ La ngữ hay các ngôn ngữ tây phương khác, nhưng khi dịch Ordo là Chức Thánh, Ordinatio là Truyền chức hay chịu Chức thánh, Sacramentum là Bí Tích thì cách dịch này là đúng với ý của Giáo Hội

về nội dung mới của các từ ngữ ấy, mặc dù nguyên ngữ không hẳn có đủ nghĩa đó. Cũng chính vì chỉ hiểu các từ La tinh theo nguyên ngữ nên có ý kiến cho rằng: vì Ordo có nghĩa là “bậc, là hàng, là giai cấp” nên nếu nói Phó tế, Linh mục, Giám mục có Chức thánh thì các “bậc độ thân, bậc goá bụa, cô trinh nữ” cũng đều có chức thánh cả vì cùng là ordo như nhau và “do một nghi thức trong Giáo luật mà tác thành”!

Điều này hoàn toàn không đúng vì trước hết qua Phép Rửa, tuy giáo dân và hàng giáo sĩ cùng chia sẻ chức Linh Mục duy nhất của Chúa Kitô nhưng khác nhau về “cấp độ và yếu tính (degree and essence)” như đã phân tích ở phần trên. Và như Thánh Công Đồng Vaticanô II định nghĩa, danh từ “giáo dân = laity” có nghĩa là “tất cả những Kitô hữu không có chức thánh hoặc bậc tu trì được Giáo Hội công nhận” (LG. n. 31). Như vậy chỉ có những người được chọn để lãnh chức Phó Tế, Linh Mục và Giám mục mới có Chức Thánh (Holy Orders) mà thôi. Đây không phải là sự tranh giành hay độc quyền về “Chức Thánh” mà chỉ là sự phân biệt về cách thức tham dự vào Chức Linh Mục của Chúa Giêsu theo giáo lý của Giáo Hội. (cf. SGLCG. nn 1536, 1551) Nói cách khác, khi nêu ra những điều này tôi không có ý chỉ trích các tác giả có tư tưởng không đúng về Bí tích, mà chỉ muốn nhân đây trình bày cho rõ những gì Giáo Hội dạy về tín lý, giáo lý, phụng vụ, bí tích và Nghi thức (Rites) mà thôi.

Vậy giáo dân có thể đóng góp gì để xây dựng Giáo Hội ngoài những điều nên tránh trên đây?

Ta hãy đọc lại lời dạy của Thánh Công Đồng Vaticanô II trong Hiến Chế Tín lý Lumen Gentium về việc này như sau:

“Họ (giáo dân) cũng sẽ trình bày với các vị ấy (Hàng Giáo phẩm) những nhu cầu và khát vọng của mình một cách tự do và tín cẩn. Nhờ khả năng chuyên môn và uy tín của họ, họ có thể và đôi khi còn có bổn phận phải bày tỏ cảm nghĩ của mình về những việc liên quan đến lợi ích của Giáo Hội... nhưng luôn với lòng chân thành, can đảm, khôn ngoan, kính trọng và yêu mến những người thay mặt Chúa Kitô vì nhiệm vụ thánh của các ngài” (Ibid. n.37).

Như vậy, khi phải bày tỏ điều gì với hàng Giáo phẩm, giáo dân nên làm với lòng thực tâm yêu mến Giáo Hội và chỉ vì thiện chí muốn xây dựng cho Giáo Hội ngày một thêm trở nên giống Chúa Kitô là Đầu của Thân thể Nhiệm mầu là chính Giáo Hội mà mọi tín hữu là những chi thể lớn nhỏ. Cụ thể, giáo dân có thể và còn có bổn phận trình bày cho các vị lãnh đạo Giáo hội địa phương những thao thức về mục vụ, những khao khát được học hỏi về Kinh Thánh, tín lý, giáo lý, luân lý và phụng vụ để biết sống và hành Đạo cách tốt đẹp và hữu hiệu hơn trong hoàn cảnh thế giới ngày nay. Cũng trong mục đích ấy, giáo dân có quyền nêu ra những thắc mắc của mình trong các lãnh vực này hầu mong được hiểu rõ và hiểu đúng để thực hành trong đời sống. Ngoài ra, giáo dân cũng có thể góp ý hoặc đề nghị những phương pháp sư phạm giúp giảng dạy giáo lý cách hiệu quả và cập nhật hơn cũng như góp ý về việc kiến thiết, xây dựng Giáo Xứ kể cả phương thức gây quỹ (fundraising) để giúp tài trợ những nhu cầu cần thiết. Nhưng cần phân

biệt rõ là góp ý xây dựng (suggest constructively) thì khác với chỉ trích (criticize), bôi nhọ (smear) và tạo gương xấu (scandal) có hại cho uy tín của Giáo hội. Khi muốn sửa sai điều gì liên quan đến cá nhân, tập thể thì chúng ta cần nhớ lại lời Chúa sau đây về cách sửa lỗi anh em (fraternal correction):

“Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi. Nếu nó chịu nghe anh, thì anh đã được món lợi là người anh em mình. Còn nếu nó không chịu nghe, thì hãy đem theo một hay hai người nữa để mọi công việc được giải quyết căn cứ vào lời hai hay ba nhân chứng. Nếu nó không nghe họ thì hãy đi thưa Hội Thánh. Nếu Hội Thánh mà nó cũng chẳng nghe thì hãy kể nó như một người ngoại hay một kẻ thu thuế” (Mt 18:15-18)

Như vậy, khi thấy có sự sai trái nào trong Giáo Hội, trong cách hành xử của một hay nhiều giáo sĩ, hoặc tai tiếng về đời tư của ai, mà đã vội rí tai loan truyền cho người khác biết rồi viết thư nặc danh, viết báo, lên internet công khai đã kích hay nói xiên xéo, bóng gió về sự sai trái đó cho công chúng biết thì có phù hợp với lời Chúa trên đây không?

Chúng ta nên hiểu rằng Giáo Hội của Chúa trên trần gian này không phải đã là nơi qui tụ toàn các Thánh nam, nữ, tức những người không còn tí vết nào đáng chê trách nữa. Trái lại, phải thành thật nhìn nhận rằng Giáo Hội là nơi mời gọi những ai muốn nhận công nghiệp cứu chuộc của Chúa Kitô, đặc biệt những

người tội lỗi muốn được tha thứ và cứu rỗi để nên Thánh, và còn đang trên tiến trình hoàn thiện và chưa đạt đích ấy. Do đó, chúng ta không nên hoảng hốt hay bất mãn khi thấy một số hay nhiều phần tử trong Giáo Hội chưa tốt lành như ta mong muốn. Vậy ta hãy nên khoan dung nhìn nhận sự kiện này như Chúa đã và đang khoan dung, nhân từ, nhẫn nại với những khiếm khuyết, lầm lỗi, và cả tội lỗi của mỗi người trong chúng ta. Chắc chắn Chúa không muốn chúng ta ném đá bất cứ ai còn khuyết điểm và tội lỗi. Chúa mong muốn chúng ta luôn cố gắng thăng tiến và giúp người khác nhận ra lầm lỗi và sửa đổi để được tha thứ và nên thánh. Và lại, chúng ta đã dám tự nhận mình là người hoàn hảo chưa? Nếu chưa, thì chúng ta nên khoan dung, nhẫn nại với những ai đang còn khuyết điểm và bị tai tiếng, thay vì vô tình “ném đá” họ bằng những phản ứng nông nổi, thiếu suy nghĩ núp dưới danh nghĩa muốn “lành mạnh hoá Giáo Hội”. Tiện đây cũng xin nói thêm về điều gọi là “tai tiếng” của một số giáo sĩ liên quan đến vấn đề gọi là “sách nhiễu tình dục trẻ em=sexual abuses of minors” đang làm cho Giáo Hội ở nhiều nơi đặc biệt là ở Mỹ này phải đau đầu từ mấy năm qua. Thật vậy, vấn đề sách nhiễu tình dục trẻ em là một tội lớn về mặt luân lý không ai có thể bênh vực và bỏ qua được. Nhưng phải nói ngay là không phải chỉ có các giáo sĩ Công giáo phạm tội này, Thật ra các giáo phái, hay tôn giáo khác cũng không tránh được vấn đề này, vì đây là vấn đề của con người ở khắp mọi nơi, trong mọi nền văn hóa, thuộc mọi chủng tộc, ngôn ngữ và tôn giáo hay vô tín

ngưỡng nói chung. Nhưng sở dĩ người ta đang làm lớn chuyện này vì muốn bôi xấu (smear)–và đồng thời cũng muốn làm tiền Giáo Hội Công Giáo mà thôi. Như thể rõ ràng cho thấy là vấn đề “sách nhiễu tình dục trẻ em” chỉ là cái cớ cho những thế lực thù nghịch Giáo Hội vịn vào để đá kích và làm tiền Giáo Hội vì chúng cho rằng Giáo Hội Công Giáo giàu có nên “có năm thì năm người có tóc chứ không ai năm người trọc đầu” ! Đó là tất cả lý do người ta đang muốn làm lớn “chuyện tai tiếng này” vì hai lý do trên đây. Thử hỏi : ở các giáo phái hay tôn giáo khác- hay trong các tổ chức dân sự, nghề nghiệp có vấn đề này không hay chỉ có trong Giáo Hội Công Giáo? Chỉ vì mục đích làm tiền của kẻ tổ cáo mà nhiều Địa Phận Mỹ đã phải chi cả trăm triệu dollars để bồi thường cho các “nạn nhân” mới hay cũ. Một điều phi lý là có những tổ cáo mà bị cáo đã chết từ 10, hay trên 20 năm rồi thì làm sao mà mình chứng được lời tố cáo có thật hay ngụy tạo để làm tiền? Ở Mỹ bọn luật sư luôn tìm cách làm tiền bằng thủ đoạn sui xiêm các nạn nhân đòi tiền bồi thường rất cao để chúng được trả thù lao cao kể cả cho những vụ kiện mà bị cáo không thể biện minh cho mình được vì đã chết từ nhiều năm trước nhưng vẫn bị moi ra để đòi bồi thường dù không có chứng cứ khả tin để buộc tội và đòi bồi thường với số tiền quá lớn. Đây là cốt lõi của vấn đề “sách nhiễu tình dục” mà Giáo Hội Mỹ đang phải đau đầu đối phó, mặc dù thực tế phải nhìn nhận là có một số linh mục Mỹ đã có hành vi lạm dụng tình dục trẻ em không thể chối cãi được. Cụ thể là mới đây một linh mục Mỹ đã tố cáo Đức Hồng Y Mac Carrick đã lạm dụng ông khi còn là chủng sinh và Đức Hồng Y còn làm giám mục phụ tá ở Tổng Giáo Phận Washington khiến Đức Hồng Y đã phải làm đơn xin Đức Thánh Cha Phanxicô cho từ chức Hồng Y và đã được chấp thuận ! cũng liên can đến vấn đề này mà Đức Hồng Y Donald Wuerl, Tổng Giám Mục Tổng Giáo Phận Washington cũng phải xin từ chức vì bị tố cáo đã bao che (cover up) cho việc nói trên. Đơn từ chức của ngài đã được chấp thuận.

Mặt khác, để giúp Giáo Hội nhìn ra những khuyết điểm trong phương thức quản trị, mục vụ và đào tạo giáo sĩ, tu sĩ để phục vụ tốt và hữu hiệu hơn cho Dân Chúa, thì không nên chỉ bới móc những khuyết điểm theo chủ quan của mình bằng những phê bình gay gắt, thiếu xây dựng. Nhưng xin đừng hiểu lầm là tôi muốn bao che, bưng bít những điều không tốt đẹp nơi người này, việc nọ trong Giáo Hội. Cũng không phải là có ý muốn ngăn cản giáo dân thi hành chức năng ngôn sứ của mình. Ngược lại, tôi chỉ muốn nhấn mạnh một điều là xin những ai có thiện chí muốn đóng góp gì cho việc xây dựng, phát triển và bảo vệ Giáo Hội thì xin làm với tinh thần Phúc Âm và trong khuôn khổ những giáo huấn của Giáo Hội về vai trò và trách nhiệm của mọi thành phần Dân Chúa trong Hội Thánh. Chúng ta phải phân biệt rõ: góp ý xây dựng khác với chỉ trích, đá phá. Điều này áp dụng chung cho mọi sinh hoạt đúng đắn của mọi tổ chức, đoàn thể xã hội, chính trị và đặc biệt là tôn giáo. Không một đoàn thể, tổ chức nào có thể phát triển và tồn tại được nếu các thành viên chỉ chú trọng vào việc bới xấu nhau, đá kích cá nhân đưa đến phương hại uy tín chung của tập thể.

Nhưng nếu thấy có gương xấu (scandal) thực sự trong đời sống của một hay nhiều người trong Giáo hội địa phương, nếu có sự “lam dụng Toà giảng” (pulpit) để công kích cá nhân hay phổ biến những điều ngoài phạm vi chia sẻ lời Chúa, hoặc thấy những sai lệch (phóng túng) trong phụng vụ (thí dụ cho giáo dân đứng quanh bàn thờ để cùng giơ tay trên lễ vật với chủ tế và cùng đọc chung Lời truyền phép!, mời đôi tân hôn lên đồng tế quanh bàn thờ sau khi chứng hôn, như đã xảy ra ở vài nơi, rửa tội hay chứng hôn tại tư gia, (không được phép làm) làm Lễ ngoài bãi biển hay nơi giải trí công cộng v.v) hoặc trong cung cách hành xử của linh mục, tu sĩ nào đó thì giáo dân có bổn phận trước tiên là phải can đảm và thẳng thắn bày tỏ quan tâm của mình cách khôn ngoan, kính trọng và kín đáo với các đối tượng liên hệ để xin điều chỉnh, thay đổi. Nếu phương cách này tỏ ra vô hiệu quả thì bước tiếp có thể làm là trình cho Bề Trên liên hệ trong Giáo phận biết về mối quan tâm của mình. Không ai cấm giáo dân làm việc này. Không phải vâng phục mà câm nín, làm ngơ trước những sự kiện khách quan là “gương xấu”, là sai trái, cần được phê bình, sửa chữa. Chỉ xin một điều là đừng bày tỏ quan tâm của mình vì bực tức, muốn trả thù và công khai chỉ trích, bêu xấu mà hậu quả nhiên hậu là làm phương hại cho uy tín chung của Giáo Hội, là điều nên tránh mà thôi.

Kết luận:

Giáo dân có vai trò và trách nhiệm xây dựng Giáo Hội cùng với hàng Giáo Phẩm, hàng giáo sĩ. Giáo dân vâng phục các vị chủ chăn

nhận lãnh năng quyền dạy dỗ thánh hóa và cai trị xuất phát từ Chúa Kitô-Giêsu qua vị Đại Diện duy nhất của Chúa trên trần thế là Đức Thánh Cha xuống các giám mục, linh mục hiệp thông và cộng tác với ngài trong Giáo hội. Như thế, vâng phục các chủ chăn liên hệ (linh mục, giám mục) là vâng phục chính Chúa Giêsu mà các ngài nhân danh (in persona Christi) để giảng dạy, thánh hóa và cai trị. Sự vâng phục và kính trọng này không làm mất danh dự, địa vị và trách nhiệm của giáo dân trong Giáo Hội, mà ngược lại còn chứng tỏ đức tin trưởng thành và đúng đắn của người tín hữu Chúa Kitô nữa, vì như lời Thánh Công Đồng Vaticanô II đã dạy, người Kitô hữu khi vâng phục các chủ chăn trong Giáo Hội **“đã theo gương Chúa Kitô, Đấng đã vâng lời cho đến chết để mở đường hạnh phúc của sự tự do con cái Thiên Chúa cho tất cả mọi người.”**(LG.IV, 37). Tuy nhiên, Giáo Hội cũng mong đợi người giáo dân can đảm và khôn ngoan thi hành trách nhiệm của mình xuất phát từ Bí tích Rửa Tội qua vai trò ngôn sứ, tư tế và vương đế như đã trình bày trong bài này.

Các vị chủ chăn cũng được kêu gọi không những **“phải nhìn nhận và nâng cao phẩm giá và trách nhiệm của giáo dân trong Giáo hội”** mà còn **“nên sẵn sàng chấp nhận những ý kiến khôn ngoan của họ được trình bày nữa”** (Ibid. IV,37). Nhưng giáo dân cũng phải kính trọng các chủ chăn của mình ngay cả khi phải trình bày với các ngài những ưu tư xây dựng của mình về một vấn đề nào có liên quan đến lợi ích chung của Giáo Hội, của giáo

xứ hay Cộng đoàn.

Tóm lại ,phải có sự tương kính giữa mọi thành phần Dân Chúa trong Giáo Hội. Tôn trọng lẫn nhau vì vai trò và địa vị của mình trong Giáo Hội cho mục đích xây dựng và phát triển Giáo Hội của Chúa là phương tiện cứu rỗi cho mọi người, mọi dân tộc ở mọi thời đại. Tôn trọng để cùng giúp nhau chu toàn bổn phận và trách nhiệm của mình trong Giáo Hội.

Hàng Giáo phẩm..Giáo sĩ, Tu sĩ và, Giáo dân đều có chung một sứ mạng là hoạt động tích cực để mở mang Nước Thiên Chúa trên trần gian hầu cho nhiều người được hưởng Ôn Cứu độ của Chúa Kitô. Tất cả đều có chung một khát vọng là được nên thánh như Cha trên trời là Đấng chí Thánh, mặc dù khác nhau về địa vị và phương thức thi hành sứ mạng của mình trong Giáo Hội.Sự khác biệt này không làm thương tổn đến địa vị của một thành phần nào trong Giáo Hội mà chỉ nói lên tính đa dạng của ơn gọi phục vụ mà thôi. Mong mọi người ý thức điều quan trọng này để có thái độ sống thích hợp hầu tránh gương xấu về nguy cơ tranh chấp quyền bính trong Giáo Hội. ♦

LM Phnxicô Xavie
Ngô Tôn Huân. MDiv, MA,
DMin (Doctor of Ministry)
Houston, Texas, USA

Tích cực tham dự chiến dịch
mỗi Độc Giả
giới thiệu thêm Độc Giả mới.

Tin Mừng Giữa Dòng Đời

■ Trần Việt Cường

LTS.- Mục "Tin Mừng Giữa Dòng Đời" được mở ra trên Diễn Đàn Giáo Dân kể từ số 79 phát hành tháng 6 năm 2008. Phần lớn những bài đăng trong mục này được ghi lại từ những lời chia sẻ tóm kết mang tính bộc phát của BS Trần Việt Cường sau những buổi hội nhóm hàng tuần của liên nhóm Gioan Tiênn Hô thuộc PT Cursillo Giáo phận Orange. Những bài Tin Mừng chia sẻ trong phiên họp không theo Lịch Phụng Vụ và cũng không phải là những bài được lựa chọn, nhưng tuân tự nối tiếp cả bốn Phúc Âm Thư. Vì là nguyệt san, nên mỗi kỳ báo ĐGD chỉ có thể giới thiệu với độc giả một hoặc hai bài chia sẻ trong tháng mà thôi. Trong tương lai, nếu có điều kiện, loạt bài chia sẻ này sẽ được ấn hành thành sách.

Theo lời minh định của tác giả mục này thì đây chỉ là những cảm nghiệm cá nhân và không phải là những bài giải thích Phúc Âm theo tiêu chuẩn thần học.

CUỘC HÀNH TRÌNH TRONG NĂM MỚI

Mt 2:1-11

Khi Đức Giêsu ra đời tại Bê-lem, miền Giu-đê, thời vua Hê-rô-đê trị vì, có mấy nhà đạo sĩ từ phương Đông đến Giêrusalem, và hỏi: "Vua dân Do Thái mới sinh, hiện ở đâu? Chúng tôi đã thấy vì sao của Người xuất hiện bên phương Đông, nên chúng tôi đến bái lạy Người." Nghe tin ấy, vua Hê-rô-đê bối rối và cả thành Giê-ru-sa-lem cũng xôn xao. Nhà vua liền triệu tập tất cả các thượng tế và kinh sư trong dân lại, rồi hỏi cho biết Đấng Kitô sẽ sinh ra ở đâu. Họ trả lời: "Tại Bê-lem, miền Giu-đê, vì trong sách ngôn sứ có chép rằng: Phần người, hỡi Bê-lem, miền đất Giu-đa, người không phải là thành nhỏ nhất của Giu-đa, vì người là nơi vị lãnh tụ chăn dắt It-ra-en dân ta sẽ ra đời."

Bấy giờ Hê-rô-đê bí mật mời các nhà đạo sĩ tới, hỏi cặn kẽ về ngày giờ ngôi sao đã xuất hiện. Rồi vua phái các vị ấy đi Bê-lem và dặn rằng: "Xin quý Ngài đi dò hỏi tường tận về Hài Nhi, và khi đã tìm thấy, xin báo lại cho tôi, để tôi cũng đến bái lạy Người." Nghe nhà vua nói thế, họ ra đi. Bấy giờ ngôi sao họ đã thấy ở phương Đông, lại dẫn đường cho họ đến tận nơi Hài Nhi ở, mới ngừng lại. Trông thấy ngôi sao, họ mừng rỡ vô cùng. Họ vào nhà, thấy thân mẫu là bà Maria, liền sấp mình vái lạy Người. Rồi mở bảo tráp, họ lấy vàng, nhũ hương và mộc dược mà dâng tiến.

Đời người là một cuộc hành trình. Cuộc hành trình với bao thăng trầm vui mừng, hy vọng xen lẫn thử thách, khổ đau. Những vượt lên trên tất cả, mục đích tối hậu của đời người là chính Thiên Chúa. Ngài là nguồn mạch tình yêu. Một mình Ngài mới đem lại cho tâm hồn ta an bình và hạnh phúc.

Năm mới là một hồng ân lớn lao của thiên Chúa. Năm mới cho ta cơ hội mở đầu một chương sách

mới trong cuộc hành trình của đời người.

Các nhà đạo sĩ trong Tin Mừng hôm nay đã là mẫu gương sáng chói cho ta trong cuộc hành trình đi tìm Chúa. Các ông đã bắt đầu cuộc hành trình vạn dặm do lời mời gọi của một ánh sao. Ta cứ theo truyền thống cổ xưa để gọi các nhà đạo sĩ hay các chiêm tinh gia này là ba vua.

Ba vua là gương mẫu cho chúng ta, những môn đệ

của Chúa, và cho tất cả những ai thành tâm đi tìm Chân Lý. Ba vua đã rời bỏ cuộc sống thường ngày an toàn, tiện nghi để bắt đầu một cuộc phiêu lưu vô định, đầy gian nan, nguy hiểm và bất trắc. Cũng như ba vua ngày xưa, tất cả những ai tin nơi Thiên Chúa đều được mời gọi đi vào một cuộc hành trình. Cuộc hành trình bắt đầu do lời mời gọi của Thiên Chúa. Đó là một cuộc phiêu lưu nhiều thử thách, hiểm nguy nhưng cũng đầy phần khởi. Lời mời gọi của

Thiên Chúa đem lại ý nghĩa cho cuộc đời ta. Không có lời mời gọi của Thiên Chúa, ta thấy cuộc đời là một chuỗi dài ngày nối ngày những công việc tầm thường, nhàm chán. Ta thấy mình đã quá mệt mỏi dưới gánh nặng của thời gian, những soi mòn của cuộc sống. Lời mời gọi của Chúa biến đổi mỗi ngày sống của ta thành một cuộc phiêu lưu đầy hứng khởi. Mỗi ngày ta đi vào cuộc đời không còn vô định như con thuyền không buồm không lái. Ta sẽ đi vào đời như một người mang theo sứ mệnh, mỗi ngày sống của ta sẽ mang đầy ý nghĩa.

Thiên Chúa mời gọi ta đi vào một cuộc hành trình, một cuộc xuất hành vượt ra khỏi chính con người của mình. Thay vì muốn luôn nhận lãnh cho mình, ta sẽ bắt đầu biết cho đi nhiều hơn. Thay vì đặt mình làm trung tâm vũ trụ và chỉ nghĩ đến mình và những vấn đề của mình, ta sẽ biết để ý đến những vấn đề của tha nhân; để cho lòng mình biết từ bi, thương cảm. Thay vì ngờ vực, ích kỷ, thù hận ta sẽ biết tha thứ, trao ban. Thay vì trái tim bằng đá lạnh lùng vô cảm là trái tim hồng biết tha thiết yêu thương. Cuộc hành trình kỳ diệu của niềm tin sẽ khác hẳn những cuộc hành trình của trần gian. Thường thì trong các cuộc hành trình, càng muốn đi xa và đi lâu, càng phải mang theo nhiều tiền bạc, hành trang. Hành trình đi theo Chúa Giêsu thì ngược lại: càng muốn đi xa càng phải giữ bỏ hết hành trang. Hành trang cuối cùng phải từ bỏ lại là chính con người của ta. Phải từ bỏ mình, ta mới có thể theo chân Chúa một cách trọn vẹn, như lời Ngài nói: *Ai muốn theo Ta phải từ bỏ mình đi, vác thánh giá mỗi*

ngày và theo Ta. giá.

Ba vua đã lên đường bắt đầu cuộc hành trình chỉ vì nhìn thấy ánh sáng lung linh của một vì sao. Nhưng vì sao kia soi chiếu ở trên cao cho cả muôn người mà tại sao chỉ có ba vua lên đường đi tìm Vua Cứu Thế mới hạ sinh. Phải chăng là do tâm cảnh của ba vua: mong đợi và tìm kiếm

Còn chúng ta, những tín hữu của Chúa Giêsu hôm nay, chúng ta có nghe được tiếng Chúa gọi mời lung linh như một ánh sao trong bầu trời đêm của tâm hồn ta? Lời mời gọi của Tình Yêu rất âm thầm, khiêm tốn nên ta phải lắng nghe mới có thể nhận ra. Tình Yêu không ồn ào, áp đặt vì bản tính của tình yêu là phục vụ, khiêm tốn và luôn tôn trọng tự do. Hình ảnh một ánh sao đêm lung linh mờ ảo diễn tả thật tuyệt vời lời mời gọi của Thiên Chúa trong tâm hồn và cuộc đời ta. Ta sẽ không nhận ra được lời mời gọi đó nếu ta không bắt chước ba vua: hằng đêm dõi nhìn trời sao trong tâm tình ngóng đợi, mong chờ. Ta không nhận ra được ánh sao lung linh mời gọi nếu bầu trời của tâm hồn ta đầy mây mù giông bão của giận hờn, đam mê, tự ái. Ta không nghe được tiếng kêu mời của Chúa nếu ta không có sự thinh lặng trong tâm hồn và trong cuộc sống

Sẽ có những lúc như trong cuộc hành trình của ba vua, ánh sao dẫn lối soi đường trong cuộc đời ta bỗng nhiên như vụt tắt. Cuộc hành trình niềm tin nào rồi cũng sẽ phải trải qua những đoạn đường chỉ thấy bóng đêm đen vây bọc. Ba vua là gương mẫu cho chúng ta phải kiên vững đi theo Chúa trong đêm tối của niềm tin.

Quyết tâm theo Ngài với niềm hy vọng vô biên ngay cả những khi ta không thấy còn gì để hy vọng. Quyết tâm theo Ngài bằng một niềm tin không đời chuyển. Tin rằng ở phía sau mây mù giông bão, mặt trời ấm áp của tình yêu Thiên Chúa vẫn luôn chiếu sáng.

Một điều kỳ diệu làm cho ta xác tín về ánh sao mẫu nhiệm soi chiếu trong tâm hồn của ba vua, là sự kiện các ông đã nhận ra Vua Cứu Thế trong một hài nhi nhỏ bé, yếu đuối, nghèo hèn. Các ông không thất vọng vì sau khi vượt đường xa diệu vợi, trải qua bao nhiêu khó khăn nguy hiểm mà chỉ tìm thấy một bé sơ sinh con nhà nghèo trong một làng quê hẻo lánh. Nhưng ba vua đã quá đổi vui mừng cung kính lạy thờ và dâng lên những lễ vật quý giá nhất mà các ông có thể tìm thấy là vàng, nhũ hương và mộc dược. Ba vua đã tìm được niềm vui và sự bình an trong tâm hồn khi bái lạy Hài Nhi, vì em bé sơ sinh nghèo hèn đó chính là Vua Bình An và là Đấng Cứu Chuộc muôn dân.

Ta hãy cùng cảm tạ Thiên Chúa về hồng ân lớn lao là năm mới Chúa ban và cùng theo chân ba vua, lên đường đi tìm Chúa trong tâm tình tin yêu phấn khởi. Hãy bắt đầu một chương sách mới của cuộc đời ta, chương sách của yêu thương phục vụ. Chính trong yêu thương và phục vụ và quên mình, ta mới có thể như ba vua ngày xưa, được ánh sao soi dẫn, để nhận ra và thờ lạy Thiên Chúa hạ sinh trong cuộc đời ta. ♦

Trần Việt Cường

ĐỨC CHA M. HOÀNG ĐỨC OANH VỊ MỤC TỬ NÓI VÀ LÀM

■ Lê Thiên & Lê Tinh Thông

*Đức Cha Micae
Hoàng Đức Oanh*

Năm 2018 là năm của nhiều biến cố trong Hội Thánh, đặc biệt cho tín hữu Công Giáo Việt Nam. ĐĐGD có nhắc tới các biến cố này. Tuy nhiên, hãy còn những biến cố kỷ niệm về một CHỦ CHẤM trong Hội Thánh Công Giáo Việt Nam, chúng ta không thể bỏ qua. Đó là những kỷ niệm về Đức Giám Mục Micae Hoàng Đức Oanh, vị giám mục can trường cai quản Giáo Phận Kontum, giáo phận của Miền Núi, giáo phận của những sắc dân thiểu số Miền Trung Việt Nam.

Quả thật, năm 2018 là năm ghi dấu 3 bước ngoặt quan trọng của cuộc đời nhà lãnh đạo Công Giáo kiên cường của Việt Nam:

- **80 năm** đánh dấu ngày sinh: 23/10/1938 – 23/10/2018.
- **50 năm** thiên chức linh mục: 22/12/1968 – 22/12/2018.
- **15 năm** trọng trách giám mục: 16/7/2003 – 16/7/2018.

Có lẽ ít ai biết tới những kỷ niệm trên của Đức Cha Micae Hoàng Đức Oanh, nếu vị linh mục thư ký của ngài không tiết lộ trên một đoạn video được ghi lại trên trang tin VietCatholic News.

Kính mừng Đức Cha và kính chúc Đức Cha tràn đầy hồng ân Thiên Chúa, tiếp tục sứ mạng ngôn sứ dầu ngài đang ở tuổi nghỉ hưu.

Cũng nhân dịp này, chúng tôi mạn phép công hiến một bài viết về ngài trong số nhiều bài khác của chúng tôi trong thời gian qua.

Chúng ta không quên Đức Cha Micae Hoàng Đức Oanh, vị giám mục coi sóc Giáo Phận Kontum đèo heo hút gió tận vùng Cao Nguyên Trung Phần Việt Nam. Ngài cũng là tấm gương sáng chói về tinh thần bênh vực quyền tự do tôn giáo cùng các quyền tự do chính đáng khác của con người.

Ngày 15/9/2009, Đức Cha Micae có gửi cho các em thiếu nhi Công Giáo Giáo Phận Kontum những lời nhắn nhủ thiết thực, trong đó ngài thẳng thắn phê phán tình cảnh mà học sinh Công Giáo phải gánh chịu suốt hơn 30 năm qua vào mỗi dịp lễ Chúa Giáng Sinh: Học sinh CG buộc phải đến trường để căng óc làm bài thi đúng ngày lễ Giáng Sinh. Ngài viết: “Còn đúng 100 ngày nữa tới lễ Chúa Giáng Sinh. Nhưng hiện nay có nhiều em học sinh đã nghĩ tới kỳ thi học kỳ I. Tại sao vậy? Vì suốt hơn 30 năm qua - kể từ năm 1975 - kỳ thi này vẫn được xếp vào chính ngày Đại Lễ Mừng Chúa Giáng Sinh, mặc dầu đã có nhiều góp ý xây dựng. Nhiều học sinh vẫn bị cái ngày thi đó ‘ám ảnh’”!

Trong thư ngày 14/11/2009 gửi các Thầy Cô Công Giáo trong Giáo Phận Kontum mừng Ngày Nhà Giáo 2009, Đức Cha Oanh cũng thẳng thắn chỉ trích nền giáo dục của CSVN khi mà CSVN cho phép cả những nước gọi là “thế lực thù địch” được mở trường tại Việt Nam, trong khi lại tiếp tục ngăn chặn không cho tôn giáo trực tiếp tham gia vào việc giáo dục con em mình qua việc mở trường học các cấp.

Đức Cha Oanh nói lên suy nghĩ của mình bằng những lời lẽ đanh thép: “Phải chăng ‘Tôn Giáo vẫn còn

được coi là thuốc phiện ru ngủ người dân?’ Thử hỏi một nền **giáo dục mà không có ‘Tôn Giáo’** thì tương lai sẽ ra sao? Một con người chỉ được đào tạo cái tay, cái chân, cái đầu, cái óc mà **không được giáo dục cái Tâm, cái Linh thì sẽ tạo ra những hình tượng gì?’**

Mới đây nhất, Đức Cha Oanh đã can đảm cử hành lễ phong chức linh mục cho các thầy Dòng Chúa Cứu Thế ở Sài Gòn khi mà một vị Giám mục khác đã nhận lời rồi lại từ chối vì trong số các Thầy thụ phong có 2 Thầy bị CSVN xóa tên thụ phong mà Nhà Dòng vẫn nhất định giữ lại trong hàng ngũ các Thầy thụ phong.

Rồi ngày 28/8/2010, **Đức Cha Hoàng Đức Oanh** lại cử hành lễ phong chức phó tế cho 6 tân phó tế cũng tại Dòng Chúa Cứu Thế Sài Gòn. Trong bài giảng Thánh Lễ, **Đức Cha Micae Hoàng Đức Oanh đã** công khai chia sẻ tâm tư của ngài về biến cố lễ phong chức linh mục nói trên: “*Cách đây hai tháng tôi phong chức cho 9 anh em linh mục ở đây, trong đó có hai anh em không được sự chấp thuận của ‘xã hội’. Sau đó chúng tôi có dịp gặp gỡ những vị liên hệ, hôm nay tôi cũng chia sẻ với cộng đoàn một chút không ngoài mục đích để mỗi người chúng ta ý thức rằng chúng ta có ơn gọi, có sứ mạng loan báo Tin Mừng.*”

Sau khi kể câu chuyện cổ tích về cách thức một vị hiền sĩ dạy đệ tử của mình hiểu thế nào là Tự Do và Hạnh Phúc, Đức Cha Micae Oanh nói: “*Người có niềm tin tôn giáo cũng tha thiết được sống với niềm tin của mình. Hễ ai mà ép buộc thì chịu không nổi. Ép lần thứ nhất ráng chịu. Ép lần thứ hai cũng ráng mà chịu. Ép lần thứ ba thì chúng tôi cũng phải đáp. Mà khi đáp như thế thì xin đừng ai hiểu là chúng tôi phản động hay là âm mưu lật đổ chính quyền hay diễn tiến này nọ [...] Không có đâu, chỉ có muốn thờ thôi!*”

Can trường biết mấy! Thâm thúy biết bao! Đáng ngưỡng phục thay tấm lòng và tiếng nói của một mục tử! Những lời xác quyết cứng rắn trên đã làm nổ ran những tràng pháo tay giòn giã vang dội cả nhà thờ trong Thánh Lễ Truyền Chức! Dư âm của bản tuyên ngôn về tự do và hạnh phúc trên chắc chắn sẽ nung thêm ý chí bất khuất cho bất cứ ai yêu chuộng Tự Do, Công Lý và Hòa Bình để mưu cầu Hạnh Phúc cho Con Người.

Viết về Đấng Chủ Chăn đáng kính Micae Hoàng Đức Oanh, viết mãi viết dài vẫn không hết đề tài, không hết những mẫu chuyện đáng học đáng ghi nhớ về những bước chân mục vụ của Ngài, xin hẹn dịp khác... ♦

Lê Thiên & Lê Tinh Thông (01/01/2019)

PHIẾU XIN KHẨN

Nhờ sự cầu bầu của Tội Tớ Chúa: Cha Phanxicô Xaviê Trương Bửu Diệp

Tên Thánh, Họ và Tên .....

Địa chỉ .....

Thành Phố ..... Tiểu Bang .....

Điện thoại ..... Email .....

Ý chỉ xin cầu nguyện: .....

Tôi xin dâng cho tiến trình Tuyên Thánh số tiền:

_____ \$50.00 \$100.00 \$200.00 \$500.00 \$1,000 _____

Chi phiếu xin đề: “**Án Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp**”
và gửi về địa chỉ: **13962 Seaboard Cir., Garden Grove, CA 92843**

19 tân chân phước tử đạo được TUYÊN PHONG TẠI ALGÉRIE

■ **Hồng Thủy - Vatican**

Lần đầu tiên lễ phong chân phước được cử hành tại một quốc gia Hồi giáo. ĐTC Phanxicô đã gửi sứ điệp cho các tín hữu và gọi sự tử đạo của 19 vị tử đạo Algeri là dấu chỉ của tình huynh đệ quý giá.

19 vị tử đạo ở Algeri là những linh mục, tu sĩ người Pháp, đã bị sát hại vì sự thù ghét đức tin nhưng các ngài đã làm chứng cho tình yêu của Chúa Kitô khi chọn ở lại với người dân trong những năm tăm tối của lịch sử Algeri

Việc chính quyền hồi giáo Algeri cho phép cử hành Thánh lễ tại nước này chứng minh rằng chính quyền hiểu ý nghĩa của Thánh lễ, là chứng tá rằng mọi người có thể sống chung và đồng hành với nhau, các tín đồ thuộc các tôn giáo khác nhau.

Sứ điệp của ĐGH

Trong Thánh lễ tuyên phong chân phước cho 19 vị tử đạo ngày 8-12-2018, ĐHY Angelo Becciu, đặc sứ của ĐTC, đã đọc Sứ điệp ĐTC gửi các tín hữu Công giáo Algeri

Tiếp tục hoạt động cho sự đối thoại

Đối với ĐTC, qua việc tuyên phong chân phước cho các tu sĩ nam nữ này, “Giáo hội muốn chứng minh ước muốn tiếp tục hoạt động cho sự đối thoại, sự hòa hợp và tình bạn”, khi tin chắc rằng sự kiên này, chưa từng có

Các tu sĩ gốc Pháp tử đạo tại Algérie

trong lịch sử của Algeri, “sẽ sẽ thu hút một dấu hiệu tuyệt vời về tình huynh đệ trên bầu trời Algeri cho cả thế giới “. ĐTC viết:

“Giáo hội Công giáo ở Algeri biết, cùng với tất cả dân tộc Algeri, trở thành những người thừa kế, sứ điệp yêu thương vĩ đại được một trong những bậc thầy tu đức của đất nước các bạn để lại, đó là thánh Augustin. Sứ điệp này ao ước phục vụ , trong một thời điểm mà tất cả các dân tộc tìm cách phát triển lòng mong ước sống chung hòa bình.”

Trong buổi đọc Kinh Truyền tin trưa ngày 08/12/2018, ĐTC định nghĩa 19 vị tử đạo là “những người kiến tạo hòa bình cách khiêm nhường và là những chứng nhân anh hùng của bác ái Kitô giáo”, “chứng tá can đảm của các

ngài là nguồn hy vọng cho cộng đoàn Công giáo Algeri và là hạt giống đối thoại cho toàn xã hội.”

Những chứng nhân mạnh mẽ và kiên trung

Trong Thánh lễ, ĐHY Becciu đã bắt đầu bài giảng của mình như sau: “Dù nhận thức những nguy hiểm bao quanh, các vị tử đạo can đảm quyết định ở lại nơi chốn của mình cho đến cùng.” Và ngài mời gọi các tín hữu: “Khi chiêm ngắm các vị tân chân phước này, cả chúng ta cũng được mời gọi vui mừng hân hoan, bởi vì chúng ta nhìn thấy nơi các ngài tỏa chiếu màu nhiệm thánh thiện vĩnh cửu của một Thiên Chúa Ba ngôi, Đáng đề nghị với chúng ta một cách thực hành Tin mừng mới mà

(xem tiếp trang 99)

Cầu thủ bóng đá làm dấu Thánh giá

■ Lê Thiên

Gười hâm mộ bóng đá (tức cầu) chắc không lạ gì hình ảnh các cầu thủ quốc tế làm dấu Thánh Giá trên sân cỏ cầu nguyện với Chúa để tự tin hơn khi chơi bóng hoặc cảm tạ Chúa về một thành quả họ đạt được. Nhưng một cầu thủ Việt Nam chơi bóng cho Việt Nam trên sân cỏ Việt Nam, giữa Thủ đô của nước CHXHCN mà công khai làm dấu Thánh Giá, quỳ cầu nguyện thì quả là chuyện lạ.

Giải vô địch bóng đá Đông Nam Á 2018 là cuộc tranh tài giữa 10 đội bóng thuộc khu vực Đông Nam. Trận chung kết Giải bóng đá này cũng gọi là giải vô địch bóng đá AFF Suzuki Cup diễn ra ngày 15/12/2018 tại sân cỏ Mỹ Đình, Hà Nội giữa hai đội Malaysia và Việt Nam. Chiến thắng thuộc về đội Việt Nam. Các cầu thủ Việt Nam ôm lấy nhau sung sướng tột độ. Khán giả và các cổ động viên hò reo tung bồng. Cờ đỏ sao vàng tung bay rực trời.

Cầu thủ VN và Dấu Thánh Giá

Giữa không khí ồn ào ấy, không ai ngờ thủ môn Văn Lâm vẫn đứng lặng ở khung thành. Rồi anh cời găng tay, bước tới tựa đầu vào cột khung thành, đầy xúc động. Hai thủ môn dự bị của đội tuyển là Bùi Tiến Dũng và Tuấn Mạnh chạy tới ôm lấy Văn Lâm chúc mừng anh. Nhưng khi hai bạn đồng đội đã rời đi, Văn Lâm lại đi thẳng tới cột dọc khung thành. Anh làm dấu Thánh giá, rồi quỳ xuống cầu nguyện và ôm

mặt che đi những dòng nước mắt hạnh phúc.

Theo báo chí Việt Nam, thủ môn Đặng Văn Lâm vốn là một cậu con lai mà cha là người Việt, mẹ là người Nga. Chính Văn Lâm từng chia sẻ rằng, mẹ anh là người đã truyền tình yêu bóng đá và động viên anh theo nghiệp túc cầu. Mỗi lần Văn Lâm bước vào trận đấu căng thẳng, bà mẹ là Jukova Olga thường đến nhà thờ cầu nguyện cho con mình.

Người ta còn được biết, trong trận đấu chung kết AFF Cup 2018, hai vợ chồng bà Olga không dám theo dõi, nhưng đi vào một nhà thờ ở Moscow cầu nguyện cho đội tuyển Việt Nam và con trai thi đấu.

Theo Facebook Trương Quang Thi ngày 16/12/2018, hình ảnh ấn tượng nhất đối với anh là hình ảnh **“một cầu thủ làm dấu Thánh và ta ơn sau chiến thắng”**.

Tác giả trang facebook ghi nhận: “Có thể nói đây là hình ảnh hiếm hoi ở cái đất nước mà Cộng Sản từng đập đổ mọi tôn giáo để giành chỗ cho niềm tin vào đảng...”

Bạn Trương Quang Thi kể tiếp: “*Ngay lập tức phân đoạn này bị cắt khi phát trên sóng truyền hình. Rõ ràng người ta không hề muốn toàn dân thấy nó, dù đó là một hình ảnh đẹp và rất nhân văn*”.

Quang Thi còn giảng giải: “*Người Công Giáo làm dấu Thánh Giá bằng cách chỉ tay vào ba vùng trước ngực theo hình thập giá mang ý nghĩa: Tạ ơn Đức Chúa Cha, Đức Chúa Con (Giêsu), và Chúa Thánh Thần. Đó là ba trụ cột, được gọi là Ba Ngôi trong niềm tin của người Ki Tô hữu. Người Công Giáo đọc kinh Lạy Cha mỗi tối, họ tin thác vào Thiên Chúa một lòng tin son sắt rằng những gì người ta có được hôm nay đều là sự ban ơn*

Thủ môn Văn Lâm làm dấu thánh rồi quỳ xuống. Ảnh 2sao.vn

của đảng toàn năng”.

Cũng qua cái nhìn của Trương Quang Thi, “*người Công Giáo dựa vào Thiên Chúa, tín đồ Phật Giáo dựa vào Phật, các tôn giáo khác cũng như vậy. Con người ta cần có một niềm tin để vượt lên số phận vào những lúc nguy nan. Có thể không phép thân thông nào giúp họ, nhưng phải nhờ vào niềm tin ấy con người ta mới khai thác được tối đa năng lực của bản thân để họ vượt qua*”.

Nhưng, dưới mắt Trương Quang Thi, “*Cộng Sản không như vậy. Họ tin vào nòng súng và sức mạnh cách mạng, vào đường lối mà họ vay mượn rồi tô vẽ thêm cho nó long lanh. Nhưng rốt cuộc tất cả những thứ ấy chỉ là dối trá*”.

Bạn Thi còn nhận xét sâu xa hơn, rằng: “*Khi người ta tin vào sự dối trá thì hệ quả là cả xã hội luôn nghi hoặc mọi điều. Không có niềm xác tín, khi gặp hiểm nguy con người ta chơ vơ giữa bốn bề, và đó là lý do - người Việt dưới chế độ CS - luôn tham lam, giành giật, chen lấn, chiếm hữu lợi ích cá nhân, vì người ta luôn lo sợ vào tương lai bất định*”.

Tác giả trang Facebook còn quả quyết: “*Chính cái xã hội hỗn loạn ấy lại là thứ mà Cộng Sản nó cần. Nhìn vào một xã hội hỗn loạn, người ta tin rằng chỉ có Cộng Sản mới đủ khả năng duy trì trật tự. Và cứ như vậy Cộng Sản nó tiếp tục cai trị người dân bằng nhà tù, còng, nòng súng, và sự nghi hoặc lẫn nhau*”.

Từ cái nhìn và suy nghĩ trên, Trương Quang Thi kết luận: “*Đó là lý do Cộng Sản luôn đàn áp những tôn giáo đem lại niềm xác tín cho con người.*”

Đôi nét về Dấu Thánh Giá.

Người Công giáo Việt Nam không khỏi ít nhiều ngạc nhiên khi thấy chàng cầu thủ Văn Lâm làm dấu Thánh Giá khác thường: Tay anh đưa lên vai phải trước rồi sang vai trái, không giống “dấu Thánh giá Công giáo”. Văn Lâm làm dấu Thánh Giá theo cung cách người Chính Thống giáo. Bởi vì thân mẫu của Văn Lâm là người Nga, đạo Chính Thống Nga.

Công Giáo và Chính Thống thực ra xuất phát từ một nguồn gốc Kiô giáo, chỉ khác nhau đôi điều do hoàn cảnh lịch sử thời xa xưa, tuy khác nhau về cơ cấu tổ chức, nhưng vẫn cùng một niềm tin như nhau.

Cộng sản Liên Xô coi Chính thống và Công Giáo đều là kẻ thù đe dọa sự sống còn của chủ nghĩa Cộng sản nên suốt thời Cộng sản, Công giáo và Chính Thống giáo không ngừng bị CS Liên Xô bách hại, quyết tận diệt. Cộng sản Tàu/ Việt hiện nay vẫn tiếp tục mối hận thù với Thiên Chúa Giáo (Công Giáo, Chính Thống, Tin lành) như vậy.

Về Dấu Thánh Giá, một số tài liệu Công giáo ghi nhận: Khi người tín hữu Kitô (Công giáo & Chính thống giáo) làm Dấu Thánh Giá,

họ không làm phù phép, không trừ tà như một vài người nghĩ; nhưng qua một dấu chỉ đơn giản, họ nói lên lý tưởng đời mình, họ muốn Thánh giá ở với họ hôm nay, trên trán, trên môi, trên quả tim, với tất cả tâm hồn và thể xác, họ tuyên xưng đức tin vào Chúa Ba Ngôi khi họ đọc “Nhân danh Cha và Con và Thánh Thần” trong mọi công việc của họ. (fr. aleteia.org, Jacques Gauthier, 2017-10-01, Tùng Lâm chuyên ngữ, phanxicô.vn) Đức Thánh Cha Phanxicô từng nhắc nhở: “*Bao nhiêu lần chúng ta đã làm Dấu Thánh Giá một cách máy móc? Nhưng, làm Dấu Thánh Giá không phải là chuyện thường tình. Đó là dấu hiệu nối kết giữa trời và đất, ôm trọn bản thể trong sự hiện diện của Chúa Ba Ngôi, tập hợp con người và thần thánh ở điểm trọng tâm là quả tim. Như thế cùng với thân thể, chúng ta làm chứng đức tin của mình. Các tín hữu kitô đã chết vì đã làm Dấu Thánh Giá ở những nước không tôn trọng đức tin Công giáo. Làm Dấu Thánh Giá, một mình hay trong một nhóm là nói lên chúng ta thuộc về Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần*”.♦

“BÁN NƯỚC LÀ TỘI KHÔNG THỂ DUNG THA”

■ Lê Thiên (28/12/2018)

Đọc báo chính luận CSVN, ta thấy gì về môn sử trong giáo dục CSVN hôm nay?

Báo VnExpress ngày 12/7/2018 ghi nhận: **Cả nước chỉ có 2 thí sinh đạt điểm tuyệt đối môn Lịch sử và tiếp tục có rất nhiều... điểm 0 môn Lịch sử.**

<https://vnexpress.net/tin-tuc/goc.../diem-0-mon-su-3776573.html>

Báo VietnamNet ngày 10/7/2018 nêu lên câu hỏi: “Học sinh ghét môn lịch sử thì có nguyên nhân từ đâu?” Xem bài “*Vì sao điểm môn Lịch sử thi THPT quốc gia thấp?*” vietnamnet.vn/vn/...sinh/vi-sao-diem-mon-lich-su-thi-thpt-quoc-gia...

Báo Pháp Luật Online ngày 10/7/2018 nơi mục Giáo Dục cũng nêu lên thắc mắc “*Vì sao hơn 80% bài thi môn Sử dưới điểm 5?*” plo.vn > Giáo dục.

Và còn nhiều thật nhiều những bài báo “nhói tim” như vậy, đều trong truyền thông chính luận của CSVN.

Sách Hướng dẫn môn lịch sử.

Nhớ năm 2011, bất ngờ tôi nhận được một hộp quà gói kỹ và đẹp. Chắc là quà Trung thu. Không phải! Chỉ có mỗi cuốn sách “**HƯỚNG DẪN ôn thi đại học & cao đẳng MÔN LỊCH SỬ**”.

Sách gửi kèm bức thư của đứa cháu! Nó cảm ơn tôi đã lì xì cho

nó chút ít tiền đầu năm học và nó gửi cho tôi quyển sách này gọi là “chút chia sẻ với cháu về nỗi niềm học sử” mà nó là đứa học trò nằm trong danh sách hàng ngàn thí sinh ăn con số không môn sử kỳ thi tuyển vào cao đẳng và đại học Việt Nam năm ấy.

Nó gợi ý tôi “ngâm cứu” mấy trang bìa cuốn sách, cả bìa chính lẫn bìa phụ.

Cuốn sách “HƯỚNG DẪN ôn thi đại học & cao đẳng MÔN LỊCH SỬ” không biết đã xuất bản lần đầu vào năm nào, nhưng ấn bản năm 2004 được ghi là “*tái bản lần thứ tư – có chỉnh lý, bổ sung*”. Sách được bảo trợ bởi “*Hội Giáo Dục Lịch Sử Khoa Lịch sử Trường Đại học Sư phạm Hà Nội*” và do Nhà xuất bản Đại Học Sư Phạm xuất bản.

Thành phần ban Biên soạn.

Để thực hiện một quyển sách nhỏ loại sách giáo khoa chỉ bốn trăm trang giấy, người ta đã huy động cả một lực lượng khoa bảng hùng hậu đến 7 vị đều đạt học vị Tiến sĩ (TS) với chức danh Giáo sư (GS) hoặc Phó Giáo sư (PGS):

GS.TS Phạm Ngọc Liên
PGS.TS Trần Bá Đệ
PGS.TS Nguyễn Ngọc Cơ
PGS.TS Trịnh Đình Tùng
PGS.TS Nguyễn Thị Cô
TS. Đặng Thanh Toán
TS. Nguyễn Văn Trường

Ngoài phần vụ biên soạn, hai vị Giáo sư Tiến sĩ Phạm Ngọc Liên và Trần Bá Đệ lại cùng trách nhiệm vai trò chủ biên. Riêng chủ biên Phạm Ngọc Liên còn được giới thiệu là *Chủ tịch Hội* đồng bộ môn Lịch sử thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo, kiêm *Chủ tịch Hội Giáo dục Lịch sử* thuộc Hội Khoa học lịch sử Việt Nam.

Chưa đủ! Bên cạnh thành phần cốt cán trên, còn có sự “*giúp đỡ*” của những Phó Giáo sư Tiến sĩ như Nguyễn Đình Lễ và Trần Thị Vinh “*đối với việc biên soạn và hoàn thành cuốn sách.*” (Lời Nói Đầu).

Như vậy, có đến 10 nhân vật học vị và chức danh cao nhất nước (được chỉ tên) đã cùng tham gia để chỉ thực hiện mỗi một tập sách mấy bài ôn thi môn sử. Ấy là chưa kể những “*bạc sư-sĩ*” hậu trường mai danh ẩn táng.

Thằng cháu tôi nói, nó không gọi nhóm người trên là những bậc khoa bảng mà chỉ coi họ là những kẻ “*mang học vị và đội chức danh.*” Nó nói, theo nó biết, ở VN hiện số người trí thức khoa bảng thật sự hầu như chỉ đếm ở đầu ngón tay. Số còn lại đều bằng giả, bằng mua, bằng “*chuyên tu*”, bằng “*tại chức*” – Dốt như chuyên tu, ngu như tại chức...! Những cái dốt, cái ngu giết chết bao nhiêu thế hệ dân tộc bằng nhiều cách khác nhau... không thể nào khẩu phục, nói chi tâm phục.

Lời Nói Đầu cuốn sách

Lời Nói Đầu của cuốn sách xác định **“Môn Lịch sử vốn có vai trò và ý nghĩa to lớn đối với việc giáo dục thế hệ trẻ”**. Rõ ràng đó là một mệnh lệnh có ý nhấn bảo học sinh sinh viên cả nước phải lau thông “kinh sử” nhờ sự “Hướng dẫn” của cuốn sách hướng dẫn ôn thi này. Cuốn sách ấy phải là cuốn sách Kim Chi Nam, sách gởi đầu nằm cho mọi học sinh dự thi tuyển sinh đại học tại Việt Nam... cốt sao đạt điểm môn sử là đạt đỉnh cao trí tuệ loài người!

Cháu tôi viết: “Muốn hay không muốn, chúng cháu vẫn cứ phải nhai đi nhai lại và phải nhét vào đầu những bài học “tuyên truyền chủ nghĩa cộng sản” mà người ta gọi là Sử Việt! Ấy mới chết!” Đó là do CSVN cố tình “viết sử” theo cung cách tuyên truyền thay vì cung cấp sự thật lịch sử! Tai họa “dêrô môn sử” là kết quả đương nhiên của tuyên truyền xuyên tạc sự thật lịch sử.

Một điều mỉa khác là Lời Nói Đầu cuốn sách ấn bản 2004 nhìn nhận: *“Trong nhiều năm, do điều kiện khách qua và chủ quan [???] mà chất lượng bộ môn Lịch sử có những biểu hiện giảm sút [??]”* Điều kiện nào gọi là điều kiện khách quan? Điều kiện nào là chủ quan? Tại sao không phân rõ đâu là chủ, đâu là khách, mà cứ lập lờ ỡm ờ?

Chưa hết! Lập tức sau lời phân bua về “những biểu hiện giảm sút”, nhóm chủ biên cuốn sách trên vội đưa ra hàng loạt cái “vớ” tự cao tự đại... để khoe mẽ: *“Trong một số năm gần đây [nghĩa là trước năm 2004], tình hình dạy, học Lịch sử đã có nhiều tiến bộ đáng kể.”*

Những điểm chính nội dung cuốn sách.

Không kể phần thứ ba, phần cuối sách là những đề thi (tù) và đáp án (tù), cuốn sách “HƯỚNG DẪN... MÔN LỊCH SỬ” gồm 2 phần rõ rệt:

Phần Thứ Nhất: LỊCH SỬ VIỆT NAM (1919-1991).

Phần Thứ Hai: LỊCH SỬ THẾ GIỚI (từ 1917 đến nay).

Phần thứ nhất được chia làm 5 giai đoạn:

Từ 1919-1930

Từ 1930-1945

Từ 1945-1954

Từ 1954-1975

Từ 1975 đến nay (2004).

Trong năm giai đoạn nêu trên, cuốn sách sơ lược về các chính đảng yêu nước không Cộng sản và coi đó là là những cuộc đấu tranh mang tính chất tư sản, nên thất bại, chỉ khi *“có sự chuyển biến từ tính chất tư sản dân chủ sang vô sản”* mới có *“bước phát triển mới của phong trào yêu nước.”* (trang 18). Đó là lý do khiến tên tuổi các nhân vật đấu tranh không cộng sản từ Phan Bội Châu, Phan Châu Trinh đến Phạm Hồng Thái, Nguyễn Thái Học, Nguyễn Khắc Nhu, Phó Đức Chính... đều trở nên lu mờ trước một Nguyễn Ái Quốc (cũng gọi là Hồ Chí Minh) cùng với đám tay chân đồ đệ của y.

Cải Cách Ruộng Đất vào lịch sử làm méo mó lịch sử.

Một chi tiết khác trong tập sách “Hướng dẫn... lịch sử...” không thể bỏ qua. Đó là chuyện Cải Cách Ruộng Đất (1953-1956) mà cuốn sách đề cao chính sách của

nó với những lời lẽ phản lịch sử một cách trơ trẽn như sau: *“Quốc hội khoá I (12/1953) đã chính thức thông qua Luật Cải cách ruộng đất (CCRD), đánh dấu một sự kiện lịch sử quan trọng làm thay đổi về căn bản bộ mặt của nông thôn. Người nông dân lần đầu tiên được làm chủ ruộng đất của mình”* (trang 126).

Dạy sử cho tuổi trẻ VN mà lại láo khoét trắng tráo như vậy sao? CCRĐ thành công vị đại thế, vậy mà Hồ Chí Minh nước mắt cá sấu, hèn nhất đây Võ Nguyên Giáp ra mặt xin lỗi toàn dân rồi diễn trò cắt chức Tổng bí thư Trường Chinh để xoa dịu nỗi uất ức của người dân nông thôn Miền Bắc! “Đường vinh quang” không “xây xác quân thù” mà “xây xác” hàng vạn người dân vô tội bằng những cuộc đấu tố vô cùng man rợ! Vậy mà buộc tuổi trẻ Việt Nam phải tung hô, bào sao không dêrô môn sử?

Còn nhiều, rất nhiều những cái thừa-thiếu, gian lận, đánh lận con đen trong môn sử dưới chế độ CSVN. Môn sử CSVN tự nó đã là dêrô – con số không, tuổi trẻ học trò Việt Nam trong các nhà trường xã hội chủ nghĩa lãnh dêrô môn sử là điều tất nhiên!

Lời chứng của một nhà sử học.

Tiến bộ đáng kể thật! Rất ư đáng kể! Những “tiến bộ đáng kể” ấy, các nhà “khoa bảng giấy” của CSVN đã khẳng định y từ năm 2004 kia! Vậy mà từ ấy đến nay, năm 2018 này, 14 năm rồi, không năm nào báo chí (toàn là báo lê phải) không nói lên nỗi uất ức của sinh viên học sinh “học sử” và “thi sử!” Thi ngay kỳ thi tuyển sinh đại học năm 2018 này, sự tiến bộ không còn là đáng kể nữa

mà là vượt bậc, đạt tới đỉnh cao trí tuệ loài người với... dày đặc những con số không môn sử trong các kỳ thi như chính báo Cộng đã chỉ ra trên!!!

Có tiền bộ thật không khi nhà sử học Hà Văn Thịnh hậm hực: *“Tôi nói thật với chị, lịch sử VN hiện đại, chỉ có 30% sự thật, 70% giả dối. Đó là điều rất đau lòng. Ví dụ, đánh nhau 30 năm, với Pháp và Mỹ mà VN không thua trận nào là không thể chấp nhận được. Hay như Lê Văn Tám ấy, chằm lử rồi chạy. Làm sao mà chạy được, 5m là gục xuống liền. Hay Tô Vĩnh Diện lấy thân chèn pháo. Quả pháo nặng hàng tấn, nó đè cho dập nát, chèn thế nào được. Nhiều vô cùng những chuyện như thế, chị ạ. Sự dối trá đó làm sinh viên không thích sử nữa. Thấy sử là bíp bọm, chán quá!...”* (**Một bài viết nóng nảy của thầy Hà Văn Thịnh - ĐH Khoa học Huế**).

<http://bauxitevietnam.info/c/14755.html>

Chủ nghĩa xh thất bại nặng nề, nhưng...

Mở cuốn sách Hướng dẫn... ra đọc, mấy câu ở cuối trang 11 tới đầu trang 12 đã đập vào mắt: *“Sự phát triển của phong trào công sản, công nhân quốc tế và phong trào hòa bình dân chủ, mặc dù vào thập niên cuối, chủ nghĩa xã hội hiện thực tạm thời lâm vào thoái trào... có lúc thất bại nặng nề (như sự tan vỡ của Liên xô, sự sụp đổ chủ nghĩa xã hội ở Đông Âu), nhưng nhất định... chủ nghĩa xã hội tất yếu sẽ thắng lợi cũng như chủ nghĩa tư bản không tránh khỏi diệt vong.”* Câu này ban biên soạn ghi chú: Trích dẫn từ *“C. Mác và Ph. Ăngghen, Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản!”*

Phải rồi! Câu trên đây đích thực là giáo điều của chủ thuyết Mác-Ăngghen! Đã là giáo điều, nó phải được nhồi nhét vào đầu tuổi trẻ trong sách lược NHỒI SỢ của chủ nghĩa CS, nên người đọc không lạ khi giáo điều ấy được lặp lại ngay nơi trang 13 của cuốn sách: *“Có thể có những nơi, những lúc lực lượng cách mạng, tiến bộ bị đẩy lùi, thất bại, song **nhất định chủ nghĩa xã hội sẽ thắng lợi và Marx.**”*

Các em học sinh trong đó có thằng cháu tôi cứ phân vân chẳng biết người ta dạy sử hay cố tuyên truyền vớt vát cái chủ nghĩa đã lỗi thời, đã phá sản và đã bị chôn vùi!

Cháu tôi viết: *“Chú ơi! Người ta rao giảng tà đạo Engels-Karl Marx chứ đâu phải dạy sử! Tuổi chúng cháu còn non thật, nhưng đầu óc chúng cháu đâu đến nỗi ngu muội không phân biệt nổi lịch sử với tuyên truyền đầu độc!”*

Tuổi trẻ VN bất mãn là vì vậy. Khoảng cách từ bất mãn tới nổi loạn không xa. Nhưng vì sống trong chế độ Công an trị, giới trẻ VN không thể làm gì hơn là bộc lộ tinh thần nổi loạn bằng hình thái tiêu cực... qua hàng ngàn con số không môn sử trong các kỳ thi! Như thế nào có ngày cũng tức nước vỡ bờ thôi!

Thằng cháu tôi thắc mắc: *“Một chủ nghĩa được cho là vô địch bách chiến bách thắng thì làm gì có chuyện ‘thoái trào... thất bại nặng nề’? Làm gì có sự ‘tan rã’ của cả một hệ thống toàn trị cùng sự sụp đổ của cái chủ nghĩa để ra chế độ toàn trị ấy! Mặt khác, đã thoái trào, đã tan rã, đã sụp đổ... thì đâu còn phép màu nào có khả năng biến hóa những ‘thoái trào, thất bại nặng nề’ thành ‘thắng*

lợi’”?

Qua Lời Mở Đầu của cuốn Hướng dẫn..., chúng tôi ngờ rằng ban biên soạn lẫn nhóm chủ biên cuốn sách *“Hướng dẫn...”* cố tình “hướng dẫn” tuổi trẻ VN mĩa mai nhạo báng “đảng ta” chẳng? Có thể các ông bà chủ biên hay thành viên ban biên soạn bằng cấp đầy mình kia không đến nỗi “dại dột” thế đâu! Rõ ràng, họ trích dẫn lời dạy của hai ông tổ Cộng sản: Karl Marx và Frederic Enghels. Mọi sự đều do Đảng chỉ đạo, hướng hồ là những bài học... sử đảng và lời “thánh tổ Mác Ăngghen”! Chỉ tội nghiệp tuổi trẻ VN... có triền miên hàng ngàn con số không!

Tới đây, chúng tôi khuyên mấy vị chủ biên và ban biên soạn cuốn sách hãy đọc lại lời nhắn nhủ của Hoàng Lại Giang, một trí thức từ lò xhcn VN từng trung thành với chế độ CSVN.

Nô lệ đến mất nước... Tội đồ bán nước.

Hoàng Lại Giang kêu gọi **“Đừng tiếc nuối những gì mà loài người đã loại bỏ đi!”** Qua bài này, Hoàng Lại Giang nhấn mạnh:

*“Một số nhà lãnh đạo Cộng sản thuộc địa, như Việt Nam, lại coi học thuyết Mác là bất di bất dịch, là kinh điển ... ở mọi thời đại! Chính căn bệnh giáo điều xơ cứng của không ít nhà lãnh đạo Việt Nam ở thời hiện đại ấy đã dẫn dân tộc và đất nước vào **thế giới của chủ nghĩa xã hội bạo lực và giả tưởng** ... Và vì vậy sự hụt hẫng khi chủ nghĩa xã hội Liên Xô và Đông Âu sụp đổ là có thật.”*

Hoàng Lại Giang mạnh mẽ phê phán: *“Nô lệ về ý thức hệ mà đặt ý thức hệ trên quyền lợi dân tộc,*

thậm chí để mất cả đất và nước, biển và đảo, thì đây là tội đồ, là bán nước.”

Ông Giang còn chỉ ra một nhân vật “lãnh đạo” (?) đáng phi nhỏ và nguyên rủa như sau: “Có người còn bao che cho tội ác dã man của lãnh đạo Trung Quốc ngang nhiên ‘dạy cho Việt Nam một bài học’ trong cuộc chiến tranh biên giới năm 1979, nói rằng: ‘Song dù có bành trướng thế nào đi chăng nữa thì Trung Quốc vẫn là nước XHCN’”.

Ông Giang thẳng thắn phê bình: “Nhà lãnh đạo này [không nêu đích danh] rõ ràng đã đặt quyền lợi dân tộc, lãnh thổ thiêng liêng của dân tộc xuống dưới ý thức hệ, và hậu quả là im lặng trước

Hoàng Sa bị chúng đánh chiếm năm 1974 và năm 1988 chúng đánh chiếm 7 hòn đảo ở Trường Sa. Và bây giờ chúng ngang nhiên đưa tàu hải giám quấy phá ngay trên vùng biển thuộc quyền chủ quyền của ta, cắt cáp của tàu thăm dò dầu khí của ta từ tháng 5 năm 2011.”

Đi từ nhận định chung chung sang phê bình một nhân vật “lãnh đạo”, tác giả Hoàng Lại Giang dường như thấy chưa đủ, chưa định rõ cơ cấu nào đang có những bước đi phiêu lưu phản bội dân tộc. Ông Giang đi xa hơn, đánh thẳng vào chính quyền CSVN hiện nay.

Ông viết: “Nhân dân bức xúc, bày tỏ thái độ trước sự bành trướng của Trung quốc thì chính quyền

tìm mọi cách ngăn chặn, thậm chí dùng cả bạo lực đối với người biểu tình. Bây giờ hãy còn quá sớm để quy đây là tội bán nước, nhưng chắc chắn lịch sử rồi sẽ phán xét công minh, rạch ròi...”

Hoàng Lại Giang lại đưa ra một lời kết chắc nịch về những điều ông đã trình bày: “Với người Việt Nam tội bán nước là tội không thể dung tha”

Lời kết ấy của ông, chúng tôi xin phép mượn để làm lời kết bài viết của chúng tôi: “Với người Việt Nam tội bán nước là tội không thể dung tha”.♦

Lê Thiên
(28/12/2018)

19 tân chân phước tử đạo được...

(tiếp theo trang 93)

các vị tử đạo đã làm chứng cho đến đổ máu đào.”

Sứ mạng hòa bình của các Kitô hữu

ĐHY Becciu đã nhắc đến sứ mạng của các Kitô hữu, ước mong “phục vụ dân tộc Algeri” của Giáo hội và gieo trồng “phương pháp sư phạm tha thứ”. ĐHY nói: “Mỗi ngày hãy gieo hạt giống hòa bình của Tin mừng, để vui hưởng hoa trái của công bình. Với lễ phong chân phước này, chúng ta muốn nói với toàn quốc gia Algeri chỉ một điều này: Giáo hội không mong muốn gì hơn là phục vụ nhân dân Algeri khi làm chứng về tình yêu dành cho tất cả ... các Kitô hữu được gọi hứng từ ước muốn đem những đóng

góp cụ thể của họ để xây dựng một tương lai tươi sáng hy vọng với sự khôn ngoan của hòa bình, để xây dựng một xã hội đặt nền tảng trên sự tôn trọng lẫn nhau, trên cộng tác và trên tình yêu.”

ĐHY Becciu cũng hướng suy tư về các hội dòng, cũng như gia đình của các vị tân chân phước, là những người đã đau khổ vì mất người thân. Ngài nói: “Giờ đây họ có thể cùng với toàn thể Giáo hội vui mừng bởi biết rằng các vị chân phước đang ở trên thiên đàng. Chúng ta tất cả được an ủi vì chắc chắn rằng ... với sự

Các đại diện Hội Giáo tham dự lễ phong Chân Phước cho 19 vị tử đạo Công Giáo

hy sinh của các ngài, với lời cầu nguyện liên li của các ngài và với sự che chở của các ngài, các ngài sẽ làm cho nảy sinh tại mảnh đất này gấp nhiều lần hoa trái của lòng tốt và của chia sẻ huynh đệ.” ♦

CĂN TÍNH DI DÂN VIỆT 1975-2015: TỪ TỰ PHÁT TỰ LỰC CỘNG ĐỒNG ĐẾN BIỂU HIỆN TOÀN CẦU

■ Trang đài Glassey-Trần Nguyễn (PHẦN 4)

Refug-ensity: Những Đề Tài Khác Nhau Trong Một Diễn Đàn Dân Chủ

Tính tự lực tự phát trong diễn đạt sáng tạo và những xuất bản nhiều thể loại khiến Quận Cam trở nên một phòng thí nghiệm mở rộng và phức tạp, với những tiếng nói quen thuộc và mới mẻ cùng tồn tại, những chiều hướng khác nhau giao thoa, và những khuynh hướng đối lập gặp gỡ nhau. Tôi xin nhấn mạnh rằng tính tự lập này là chủ chốt và quan trọng trong việc phát triển Quận-Cam-da-vàng và quê hương Việt-Mỹ, bởi những không gian sắc tộc này mang tính phân hoá cao vì những cái nhìn và khuynh hướng đa dạng tất yếu. Một số cá nhân sẽ có nhiều lợi thế để thực thi sự tự lập tự phát của mình hơn là những người khác, một là vì những quan hệ xã hội và gia thế trước 1975 ở miền Nam, và/hoặc họ hội nhập thành công vào xã hội Hoa Kỳ. Do đó, việc áp dụng tính tự lực tự phát xây ra không đồng đều và khác biệt tùy theo thành phần xã hội. Một số công việc cũng có nhiều thuận lợi cho việc áp dụng này hơn so với những việc khác về mặt ảnh hưởng xã hội – chẳng hạn như thế giới truyền thông và xuất bản – nhưng mỗi cá nhân có một quyền bình đẳng và cơ hội tương đối để thể hiện chính mình. Tôi có được cái nhìn này từ cuộc nghiên cứu tiên phong với Dự án Việt Mỹ (Vietnamese American Project)¹ VAP, mà tôi đã sáng lập

từ thập niên 1990 tại California State University, Fullerton. Những chứng từ lịch sử truyền khẩu từ Dự án VAP tạo nên một diễn đàn mở rộng và dân chủ, đưa những tiếng nói của người Việt tại Quận Cam thuộc mọi thành phần xã hội đến với nhau. Khi những chứng từ ngôi thứ nhất này – đôi khi đối nghịch – nằm song song và gặp gỡ nhau, chúng giúp củng cố sự bình đẳng của tính tự lực và tự phát cho những biểu đạt trong cộng đồng.

Trong phần tiếp theo, tôi chọn một số thí dụ điển hình để đưa ra những đề tài lớn trong refug-ensity trên quê hương Việt-Mỹ VietnAmerica qua việc thực thi tinh thần tự lực tự phát. Những thể loại thường thấy bao gồm hồi ký, tiểu thuyết, phóng sự, thơ, và những sáng tác kết hợp các thể loại này. Vì nhiều người tỵ nạn có cảm hứng để viết,

vẽ, hay soạn nhạc trên đường rời quê hương và/hoặc trong lúc ở trại tỵ nạn, sự phong phú của những tác phẩm này chuyển tải trực tiếp hoàn cảnh của họ và nhanh chóng chinh phục trái tim của đồng bào họ. Những sáng tác này vẫn còn là ‘kinh điển’ trong căn tính di dân refug-ensity vì chúng gợi lên một thời điểm nhất định vốn quen thuộc và thăm sâu trong tiềm thức của người tỵ nạn. Trong những năm sau 1975, những bài hát kể lại việc ly hương đột ngột và ngoài ý muốn từ thủ đô thân yêu của miền Nam, đánh động trái tim của những người tỵ nạn mới định cư, và luôn được hát lên khi có người rời trại tỵ nạn trong thời gian đó. Tuy những bài hát này vẫn còn được yêu thích hôm nay, khoảng cách thời gian và việc ổn định chỗ ở (và ngay cả một quê hương bất chính thức như VietnAmerica) tại Hoa Kỳ và tại

Trại cải tạo

hải ngoại khiến cho những bài hát này mang tính hoài niệm và gây xúc động cho người nghe, hơn là diễn đạt sự cấp bách của thườ nào.

Refug-ensity: Tâm thức Sắc tộc Cộng thông qua Âm Nhạc

Âm nhạc đóng một vai trò độc nhất trong đời sống hằng ngày trên quê hương Việt-Mỹ. Đây là một sự mở rộng của vai trò âm nhạc trong đời sống văn hoá tại Việt Nam, khi mọi người dân trình bày và thưởng thức nghệ thuật âm nhạc, từ những người nông dân hát hò trong lúc làm ruộng đến những nghệ nhân trình diễn trong cung đình. Điều này giúp giải thích tại sao ngành kinh doanh âm nhạc tiếp tục nở rộ tại hải ngoại trong bốn mươi năm qua. Những bài hát nói lên kinh nghiệm của người Việt trên quê hương, trên biển cả, và tại hải ngoại chiếm một vị trí đặc biệt trong lòng người nghe, và vẫn còn quan trọng sau nhiều năm với sức hút tình cảm và văn hoá. Thí dụ, những bài hát của cố nhạc sĩ Trầm Tử Thiêng (1937-2000) đặc biệt được yêu thích vì lý do này. Đời sống Việt chảy thấm qua dòng nhạc của ông. Cách ông thể hiện nỗi cô đơn của một trái tim Việt Nam xa nhà đã làm cho bất cứ trái tim người Việt hải ngoại nào rung cảm. Qua những bài hát của ông, người nghe mang kiếp lưu vong trọn vẹn – trong tâm lý, tình cảm, trong sự không nhà, qua khác biệt sinh thái, ngôn ngữ, văn hóa. Được biết đến qua những ca khúc cần kíp về những vấn nạn liên quan đến dân Việt và đất Việt, chẳng hạn như vấn đề thuyền nhân và tưởng niệm miền Nam thất thủ, Trầm Tử Thiêng được trân quý và cảm kích vì ông đã diễn đạt thấu đáo tâm thức và niềm hy vọng của dân tộc Việt Nam. Sao mà dòng nhạc của ông có thể bày tỏ tiếng nói và kinh

nhệm của biết bao người đến vậy! Trong khi đại đa số người Việt coi ông là một danh tài âm nhạc, tôi tìm thấy ở ông một người thực sự dấn thân trong nhiều cách. Khi ông khơi gợi tâm tình và tấm lòng Việt Nam để hỗ trợ cho đồng bào thuyền nhân qua ca khúc “Bên Em Đang Có Ta,” hay trong bài “Một Ngày Việt Nam,” người nhạc sĩ được ái mộ này đã giúp định nghĩa con đường tương lai cho đồng bào của ông. Ông mở ra một cánh cửa trong một giai đoạn tối tăm vô hướng, soi rọi một lối về.

Một bài hát khác đặc biệt được yêu chuộng của ông mang tên “Một Đời Áo Mẹ Áo Em,” vốn lược lại gia phả của phụ nữ Việt Nam, một lịch sử đầy tang thương và chiến tranh. Nhưng trong điệu nhạc suy tư và tha thiết ấy, là một đời sống trỗi lên từ vũng tối của mọi chết chóc – một thiếu nữ dậy thì, tình yêu rạo rực của cô dâu mới kết hôn, nỗi hân hoan của lần đầu tiên làm mẹ – tất cả được biểu lộ qua những màu áo theo từng chu kỳ của đời sống. Trước hết, là cuộc sống. Là niềm vui. Là sự mong ngóng. Rồi thì chết chóc lây lan. Có niềm đau. Có thực tế. Người phụ nữ Việt Nam sẽ đắm mình trong dòng Hát Giang để không cho phép kẻ ngoại xâm chạm đến mình, như hai nữ anh hào Bà Trưng Bà Triệu. Người phụ nữ Việt Nam sẽ phải đính khăn tang trên đầu mình để tưởng niệm cái chết của cha, của chồng, của anh, của con. Nhưng người phụ nữ Việt Nam sẽ tiếp tục sống, ngay cả trong ánh dương cuối cùng của hoàng hôn, khi tim nàng đã ngưng đập để hòa với trái tim câm lặng của người yêu dấu trong nắm mộ đất mới đắp. Nhưng hơn tất cả, người phụ nữ Việt Nam sẽ sống – cho dù áo nàng có phai màu, hãy

cứ để cho nó nhạt phai.

Chiến tranh, Hy vọng, và Hồi ức trên quê hương Việt-Mỹ

Hồi ức về một quê hương Việt Nam Cộng Hoà của hôm nào nay đã mất tuôn chảy trong các sáng tác về refug-ensity, với sự phân chia ý thức hệ giữa tự do và gông cùm Cộng Sản vẫn còn mạnh mẽ trong cộng đồng Việt hải ngoại hôm nay.

Ký ức chiến tranh (Glasse-Tranguyen, 2008) tiếp tục lảng vảng trong căn tính di dân refug-ensity – và không chỉ đối với thế hệ tỵ nạn mà thôi, mà còn đối với những thế hệ trẻ hơn, như tôi sẽ trình bày trong phần kế. Tháng Tư năm 2004, tôi soạn thảo và thực hiện một chương trình đa thể loại mang tên “Vết Thương Vô Diện, Hoà Bình Vô Danh,” kết hợp tháng Di Sản Châu Á tại Đại học CSU Fullerton (được tổ chức vào tháng Tư thay vì tháng Năm như trên toàn quốc Hoa Kỳ, vì học sinh thi cuối khoá) và tưởng niệm Tháng Tư Đen tại Little Saigon, Quận Cam. Chương trình diễn ra tại Nhật báo Người Việt, Quận Cam, California, với sự góp mặt của văn nghệ sĩ từ nhiều lãnh vực và nhiều thế hệ, bao gồm phim, thơ, nghệ thuật tạo hình, ảnh phóng sự, và nhạc. Đạo diễn Howard Vũ ra mắt phim ngắn *Running in Tall Grasses – Chạy Trong Cỏ Cao* trong chương trình này. Nhiếp ảnh gia Brian Đoàn triển lãm lần đầu tiên bộ ảnh “Những Người Bị Lãng Quên – The Forgotten Ones”—những hình ảnh ghi lại cảnh đời và cảnh ngộ của những người Việt vô quốc gia tại Phi Luật Tân, và đã được xuất bản thành sách năm sau đó. Cố nhạc sĩ Du Ca và nhà báo Nguyễn Đức Quang (Glasse-Tranguyen, 2012a) dẫn cử toạ với những bài

hát thanh niên phổ biến từ thập niên 1960s, và có nội dung liên quan đến chủ đề của chương trình. Tôi đã viết lời tiếng Anh cho bài *Hy Vọng Đã Vươn Lên* để mọi người cùng hát ở cuối chương trình.

Đáp lại lời mời gọi của tôi và viết theo chủ đề “Vết Thương Vô Diện, Hoà Bình Vô Danh,” nhà thơ Trần Mộng Tú viết bài thơ *Chiến Tranh và Những Đóa Hoa Vàng* (Glassey-Tranguyen, 2004a) và diễn đọc bằng tiếng Việt ngày hôm đó, song song với phần diễn đọc tiếng Anh của tôi. Cô cũng đọc một bài thơ khác bằng tiếng Việt mang tên *Quà Tặng Chiến Tranh*. Đây là toàn bài thơ được viết theo chủ đề của chương trình:

Tôi có người yêu chết giữa chiến tranh
Tôi có người yêu chết cho hòa bình
Những mảnh đạn bom nổ tung da thịt
Những mảnh đạn bom nổ giữa hoa vàng

Hôm nay tôi gọi người yêu thức dậy
Hôm nay tôi vỗ vào vai bình minh
Hôm nay nụ cười nở trên xác cũ
Nụ cười nở tung những đóa hoa vàng

Hôm nay tôi đứng trên thềm rất lạ
Vẫy tay gọi quá khứ về nhìn tôi
Hôm nay giọt lệ không còn mặn nữa
Giọt lệ nở tung những đóa hoa vàng

Hôm nay tôi đứng trên thềm rất lạ
Mặt trời sưởi ấm hai bàn tay tôi
Bàn tay chạm lên vết thương vắng mặt
Vết thương nở tung những đóa hoa vàng

Hôm nay tôi đứng trên thềm rất lạ
Gọi một hòa bình không có đích danh
Tôi thả con chim bay vào trong gió
Trên môi nó ngậm một đóa hoa vàng.

Bài thơ ôm ấp cái tâm tình nhìn lại của một người phụ nữ đã sống qua chiến tranh và cố gắng đối diện với những vết thương vô diện và một nền hoà bình vô danh – cái hậu quả thật sự của cuộc chiến Việt Nam, tuy đã

được chính thức kết thúc nhưng hệ quả của nó vẫn còn tiềm sinh hàng chục năm sau. Thể hiện chủ đề của chương trình, bài thơ nói về ước mơ hòa bình và thực tế của chấn thương hậu chiến – những vết đau không lành, những vết thương không thấy. Một cách để sống sót chiến tranh là tiếp tục hy vọng – và có thể vì lý do này mà Nhạc sĩ Nguyễn Đức Quang viết nên bài *Hy Vọng Đã Vươn Lên* năm 1964, ngay giữa cao trào của cuộc chiến. Tôi mời mọi người cùng hát cộng đồng bài này để kết thúc chương trình “Vết Thương Vô Diện, Hoà Bình Vô Danh,” sau khi cố nhạc sĩ trình bày hai bài *Chuyện Quê Ta* và *Việt Nam Quê Hương Ngạo Nghễ*. Ca từ của bài hát như sau (Glassey-Tranguyen, 2004a):

Hy vọng đã vươn lên trong màn đêm bao ưu phiền
Hy vọng đã vươn lên trong lo sợ mùa chinh chiến
Hy vọng đã vươn lên trong nhục nhằn tràn nước mắt
Hy vọng đã vươn dậy như làn tên đang rục lên trong màn đêm

Hy vọng đã vươn lên trong nhà hoang trên ruộng cằn
Hy vọng đã vươn lên bên nương buồn dòng sông vắng
Hy vọng đã vươn lên trong lòng thuyền còn xa bến
Hy vọng đã vươn dậy như triều dâng cho buồm căng xuôi trường giang

Hy vọng đã vươn lên trên bàn tay trên mặt mày
Hy vọng đã vươn lên trong tim người không bồi rồi
Hy vọng đã vươn lên chân nhịp nhàng còn đi tới
Hy vọng đã vươn dậy trong lòng anh trong lòng tôi trong lòng ai

Hy vọng đã vươn lên trong mộ sâu quên ưu sầu
Hy vọng đã vươn lên dưới mặt trời thêm phơi phới
Hy vọng đã vươn lên trong cuộc tình toàn thế giới
Hy vọng đã vươn dậy trong ngày qua sang ngày nay cho ngày mai

Kinh hoàng và Bất công tại Việt Nam sau chiến tranh

Nhưng khi cuộc chiến Việt Nam kết thúc, hy vọng đã không sống sót. Trò hạ nhục nhân phẩm, nạn xâm phạm quyền con người, và cuộc truy sát mạng sống con người diễn ra khắp nơi tại Việt Nam sau cuộc chiến. Tôi cho rằng tiếng Việt đã bị làm nhục và sát hại sau 30 tháng Tư, 1975, khi chính quyền mới áp đặt cái ngôn ngữ của quân đội ‘giải phóng’ từ miền Bắc lên miền Nam. Dị bản “du kích” của tiếng mẹ đẻ được dùng để hãm hại chính người dân, như một cách trừ dập, truy sát, và đàn áp. Do đó, những cố gắng vô bờ để giữ gìn tiếng Việt và phẩm giá của tiếng Việt từ 1975 tại hải ngoại có thể được coi như là một sự kháng cự đối với những hành động làm ô uế tiếng Việt của Hồng

quân Bắc Việt, và là một sự cưỡng quyết để giữ gìn cội rễ văn hoá của cộng đồng hải ngoại trên toàn cầu. Tôi đã lập luận trong các bài viết và bài phát biểu khác rằng ngôn ngữ chất chứa văn hoá, và việc duy trì ngôn ngữ đi song song với việc bảo tồn văn hoá. Đây là một khía cạnh liên quốc gia khác của căn tính refug-endity của người Việt, mà qua đó, cộng đồng người Việt hải ngoại thực thi tính tự lực tự phát trong tương quan với những biến cố diễn ra trên quê hương.

Trong tác phẩm kinh điển *Bụi và Rác* (1992), cố nhà văn và cựu giảng sư tại Đại học UC Berkeley Nguyễn Xuân Hoàng (1940-2014), người chịu ảnh hưởng lớn bởi triết gia Pháp Jean-Paul Sartre, ghi lại cái đảo điên trong tiếng Việt do đội quân miền Bắc đưa vào Nam và áp đặt lên miền Nam sau 1975. Sự ám sát tiếng Việt đi đôi với đàn áp chính trị xã hội và khủng bố đối với người dân miền Nam, đưa đến những làn sóng di dân tiếp nối bằng mọi giá. Cái bắt công đâm máu này tiếp tục hạ thấp mọi người và mọi việc thành bụi và rác, như tác giả ghi lại ngay trong tựa sách. Tập truyện ngắn của Nguyễn, *Căn Nhà Ngói Đỏ*, góp nhặt những mảnh vụn của cuộc chiến Việt Nam, của lịch sử đô hộ tại Việt Nam, của sự mất mát nhân mạng trong chiến tranh và sự vô vọng, và của những câu hỏi cấp thiết về sự hiện hữu của con người. Ông thấy tình yêu là một xa xỉ phẩm trong thời chiến, và còn tệ hơn thế nữa dưới một chế độ độc tài toàn trị một thời gian dài sau khi bom đạn đã thôi rơi.

Hồi ký về chiến tranh và hậu chiến thuộc nhiều thể loại cũng nổi bật trong căn tính di dân refug-endity trên quê hương Việt-Mỹ VietnAmerica, với những kinh

nghiệm chiến trường và trại cải tạo là hai chương sử đối lập trong đời sống của hàng trăm ngàn thanh niên miền Nam thời đó. Tác phẩm *Phận Người, Vận Nước* của Phan Nhật Nam (2013) là bản hùng ca dành cho những đồng đội của ông, cho người dân Việt Nam, cho một giai đoạn lịch sử tang thương của quê hương. Tự gọi mình là ‘người lính viết văn,’ Phan đứng ra làm một lễ giỗ bằng chữ nghĩa cho những người đã chết trong chiến tranh. Mỗi trang sách là một cái giỗ. Mỗi tựa đề là một lu hương. Mỗi câu chuyện là một linh vị, với cái tên của một miền đất Việt, với quân danh của một đồng đội đã ra đi, với tên gọi của một trận chiến. Những linh vị chít khăn tang. Phan Nhật Nam đi tìm những cái xác tinh thần của đồng đội để cho họ có một sự chôn cất tử tế. Đó là cái nghĩa của Phan Nhật Nam – của tình binh đệ. Phan chú trọng vào kinh nghiệm của người dân thuộc mọi thành phần xã hội, tương tự với việc tôi sử dụng những chứng từ lịch sử truyền khẩu để tạo nên một lịch sử chung với Dự án Việt Mỹ VAP từ thập niên 1990s (Tranguyen, 2004a), ghi nhận vai trò của mỗi người Việt trong dòng lịch sử chung của Việt tộc. Mỗi chúng ta là một gam màu trong bức tranh bi hùng đó. Những tác phẩm của Phan Nhật Nam là một hiệp kỵ, cùng giỗ những người lính đã nằm xuống, những người dân bỏ mình vì can qua. Chữ nghĩa của Phan Nhật Nam là bài truy điệu một quê hương đã mất mà không có mộ phần.

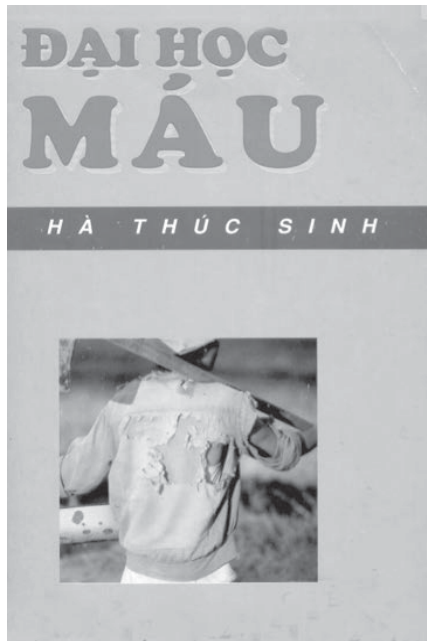
Nhưng những cuộc chiến kể từ khi có nền hoà bình hữu danh vô thực và sự thống nhất đất nước trên bề mặt năm 1975 còn khốc liệt hơn chiến tranh vũ trang – những chiến

trường cho tự do khi con người bị tước đoạt hết tất cả mọi phương tiện để tự vệ. Hoả lò Cộng Sản, mà chế độ mới gọi cho êm tai là ‘trại cải tạo,’ là một đề tài chính yếu trong căn tính refug-endity của người Việt. Những trại lao động lấy mạng người này – mà tôi gọi là ‘lò sát nhân và những cánh đồng chết’ – nhắm vào việc phá huỷ sức lực của người tù cả về thể chất lẫn tinh thần. Những người tù là tinh hoa của miền Nam, những quân cán chính của Việt Nam Cộng Hoà, các văn nghệ sĩ, các chuyên gia mọi ngành, các vị lãnh đạo tôn giáo, vv. Có hàng trăm quyển sách và bài viết bằng tiếng Việt (và một số ít hơn bằng tiếng Anh) về đề tài này (chẳng hạn, Đỗ Văn Phúc, 2008), được viết bởi cả những tác giả thành danh và các tác giả khác, nhưng đa số là nam vì chênh lệch tỉ lệ nam nữ trong Quân đội miền Nam và trong các chuyên ngành bị coi là có nguy hiểm đối với chế độ mới. Một số nhỏ các tác phẩm, như quyển *Đoá Hồng Gai* (2007) của cựu tù nhân Nguyễn Thanh Nga, đưa ra một cái nhìn của người phụ nữ đã chịu đựng và sống sót những quần đảo ngục tù ở Việt Nam. Tác phẩm *Thung Lũng Tử Thần* của cố nhà báo Vũ Ánh được Nhật báo Người Việt xuất bản thành những bài viết hằng tuần, và được in thành sách sau khi ông qua đời vào tháng Bảy, 2014. Trong phần nói chuyện của mình (Glasse-Tranguyen, 2014b) tại buổi ra mắt sách, tôi nhận định rằng nhà báo Vũ Ánh, giống như những tác giả khác viết về trại tù cải tạo, đã không coi quyển sách của mình có tính lịch sử hay văn chương. Ông nói ông chỉ đơn giản ghi lại những giây phút còn đọng lại trong trí nhớ hai mươi lăm năm sau khi ra tù, và bởi vì những giây

phút này vẫn kiên trì ở lại trong trí nhớ mặc cho thời gian qua đi, có nhiều khả năng là chúng phản ánh thực tế và đáng t4in. Có những bạn tù đã từng sống với tác giả ở nhiều trại cải tạo – như bạn tù và nhà văn Phạm Xuân Đài – đã đến dự buổi ra mắt sách và chứng thực giá trị chính xác trong những bài báo và trong quyển sách của nhà báo Vũ Ánh.

Trong phần mở đầu, tác giả Vũ Ánh nói rằng ông không nhằm viết một tác phẩm văn chương hay lịch sử, nhưng chỉ kể lại kinh nghiệm của mình cho con cháu mình và con cháu của bạn tù được biết. Tôi cho rằng vì chính lý do này mà quyển sách có một giá trị chính xác cao trong việc kể lại kinh nghiệm và cái nhìn của con người ở giữa những bức tường của trại cải tạo. Từ cái nhìn của một nhà lịch sử truyền khẩu, tôi có thể nhấn mạnh rằng *Thung Lũng Tử Thần* là một tác phẩm lịch sử giá trị, phản ánh trung thực kinh nghiệm con người và soi rọi một giai đoạn lịch sử quan trọng của Việt Nam. Qua hai mươi lăm năm suy niệm và nhìn lại, Vũ Ánh đã để cho tất cả những khổ đốn và bất công của trại cải tạo lắng đọng trong tâm trí ông, để ông viết như một con người đã hoá kiếp, đi từ kiếp tù đầy của trại cải tạo, đến đời tự do của một nhà báo tại miền đất tự do Hoa Kỳ. Cái tâm bình an của ông đã giúp chúng ta nhìn thấy “Thung Lũng Tử Thần” một cách rõ ràng, với cái Tâm Một.

Trong lời mở đầu của Đại Học Máu, một tác phẩm khác về hoà lò Cộng Sản mang tên ‘trại tập trung,’ tác giả Hà Thúc Sinh viết, Quyển sách này không thể là một

tác phẩm tiểu thuyết văn chương, cũng không thể nằm trong hình thức một hồi ký chính trị hoặc một bút ký lao tù. Quyển sách này, thực tế, chỉ có thể được coi như một đồng quặng mỏ, được khai quật và còn giữ nguyên hình thái chân thực của nó. Hoặc có thể nói một cách khác, bảy mươi chương sách này có thể xem như bảy mươi tấm ảnh, được chụp liên tục và được rửa ra bởi một pho nháy may mắn và có tính tiếc của, nháy được bảy mươi hoàn cảnh buồn nhưng có ý nghĩa trong đời tù cải tạo dưới chế độ cộng sản. Hoặc có thể nói một cách khác hơn nữa, quyển sách này là bản phúc trình của một người lính VNCH bị bỏ rơi, bị ở tù cộng sản, rồi thoát được ra ngoài, ngồi viết lại để kính gửi tới những ai còn thương yêu và còn quan tâm đến nước Việt Nam và con người Việt Nam còn ở lại...

Tuy Hà và những tác giả của những tác phẩm tương tự đều cho rằng mình không viết theo một thể loại nào và tác phẩm của mình không có giá trị văn chương, nhưng những sáng tác này có một sự phong phú

về từ ngữ, văn phong điêu luyện, và sử dụng nghệ thuật trào phúng cách tuyệt vời trong những đề tài tăm tối như là trại cải tạo tại Việt Nam.

(Endnotes)

1 Để biết thêm về Dự án VAP, xin xem Tranguyen, 2004b. Một phiên bản của bài nghiên cứu này đoạt giải thưởng của cuộc tranh tài nghiên cứu tại Đại học Cal State Fullerton năm 2013, và đoạt giải quán quân tại cuộc tranh tài nghiên cứu hằng năm lần thứ 18 của hệ thống Đại học CSU năm 2003-04 trong ngành Nhân Văn và Văn Chương, trình độ hậu đại học.

2 Tôi có được nhận định này qua hai thập niên sống ở Việt Nam sau 1975 và hai thập niên sinh sống và nghiên cứu trong cộng đồng Việt Nam hải ngoại tại bốn châu lục.

3 Tôi gọi việc tiếng Việt bị làm nhục khi miền Bắc chiếm miền Nam là ‘sát nhân’ vì nó nhắm vào việc xoá bỏ không chỉ ngôn ngữ đang được sử dụng ở miền Nam trước cuộc cưỡng chiếm, mà còn để thủ tiêu bất cứ tầng lớp trí thức và văn hoá nào tại miền Nam trước đó. Tuy chính quyền mới không tuyên bố một cuộc cải cách ngôn ngữ – như trong trường hợp cải cách ruộng đất, cải cách giáo dục, cải cách kinh tế, vv – nhưng sự đô hộ của chính quyền miền Bắc đi tới việc xoá bỏ tất cả những gì đã có ở miền Nam trước khi bị họ xâm chiếm.

4 Tôi đưa ra nhận xét này với một ý thức trọn vẹn về con đường trơn trượt của ký ức và sự phức tạp trong việc gọi lại những biến cố trong quá khứ. Xin xem Tranguyen 2004b và 2000b. Cũng xin xem thêm phần sau của bài này. ♦

Lá Thư Canada

■ Trà Lú

MỪNG CHÚ THÍM HỘI

Chưa năm nào làng An Lạc của tôi ăn tết vui như năm nay. Đó là do công ông trưởng ban tổ chức tài ba và giàu kinh nghiệm, Ông Từ Hoà. Ông bây giờ là hội viên viễn cư nhưng ban đầu thì ông ở Toronto với Cụ Chánh tiên chỉ, ông là một trong những người đã lập ra làng này. Ngay từ đầu ông đã giữ việc tổ chức lễ tết cho làng. Biết mọi người nhớ mong nên năm nay ông về làng 3 tuần để vui chơi ăn tết với mọi người. Việc đầu tiên là ông dựng cây nêu giữa sân. Năm nào ông cũng bảo cây nêu là một nét văn hóa VN. Trên ngọn là một chùm chuông khánh. Mỗi lần có cơn gió to thổi thì chùm chuông khánh này kêu leng keng, tiếng leng keng này làm chúng tôi nhớ quê hương VN hết sức. Cụ già B.95 nghe tiếng chuông khánh từ cây nêu, cụ thường bảo làng ta đang mời tổ tiên về ăn tết. Dựng nêu xong thì ông lo việc gói bánh chưng và bánh tét, và chương trình ăn tết trong làng bắt đầu. Dân làng ai cũng nô nức tham gia, ai cũng muốn tỏ ra mình vẫn còn nhiều cái gốc Việt Nam trong tim và trong đầu, ai cũng muốn đến chung tiếng cười. Trong khi tham gia việc gói bánh và nấu bánh thì dân làng đã nói bao nhiêu chuyện, toàn những chuyện vui cười, phần lớn nói về con heo vì năm mới là năm Kỷ Hợi, năm của nhà Chú Thím Hợi mà. Ông Từ Hoà với quyền trưởng ban ra lệnh : Năm nay phe ta mừng tết Con Heo thì chỉ được nói chuyện về con heo thôi nha và được nói thoải mái nha. Nói xong câu này thì ông quay về phía Cụ già Bắc Kỳ B.95 rồi cười hì hì : Cháu có ý nói con lợn đấy, cụ ạ. Cháu tuy gốc Hà Nội Bắc Kỳ ngày xưa, nhưng năm 1954 vô Nam rồi cái chất Nam Kỳ nó thấm vào người, nó biến cháu thành người Saigon, lúc nào cũng nghĩ mình là dân Saigon, nói ngôn ngữ Miền Nam nhiều hơn là ngôn ngữ Miền Bắc. Cháu thường nói tiếng Heo nhiều hơn là tiếng Lợn...Cụ có thích chuyện con heo không cơ ? Cụ B.95 đáp ngay : Thích lắm, xin bác bắt đầu đi. Thế là Ông Từ Hoà thao thao liền.

Theo tử vi thì ai sinh vào năm heo, tức năm hội thì có số nhân nhã, vui vẻ, hạnh phúc, tiền bạc rủng rinh. Người ta đã làm những con heo đất để đựng tiền để dành. Con heo đất này là biểu tượng sự rủng rinh, có của ăn của để. Con heo là tiếng Miền Nam, còn con lợn là tiếng Miền Bắc. Ta gặp 2 tiếng

này trong nhiều câu ca dao tục ngữ, như :

- Giàu nuôi chó, khó nuôi heo
- Đầu gà má lợn
- Mập như heo
- Mua heo chọn nái, mua gái chọn dòng
- Nuôi heo thì phải vớt bèo, lấy vợ thì phải nộp heo cho làng
- Chăn lợn 3 năm không bằng nuôi tầm một lứa ...

Con lợn cũng bị dùng làm tiếng chửi : bản như heo, đồ mặt lợn...

Và ngôn ngữ chúng ta còn đi xa hơn, con heo còn chỉ tình dục, vì họ nhà heo rất say sưa việc này. Phim con heo là phim sex, tài tử chính không phải con heo con lợn mà là liền ông liền bà.

Về mặt phong tục dân gian thì ông bà mình vẫn nói ‘dẫn thân tỵ hội tứ hành xung’ có nghĩa rằng những ai sinh vào năm con cạp, con khi, con rắn và con heo thì không hợp nhau. Lấy vợ lấy chồng thì phải kiêng những tuổi này.

Nói đến đây thì tự nhiên tôi nhớ tới câu chuyện đọc trên mạng của nhà văn Hưng Yên. Chuyện mang tên ‘Con cạp yêu quý của tôi’. Xin tác giả cho phép tôi được kể chuyện này để tặng những ai mang tuổi con heo và con cạp. Rằng có anh con trai tuổi con heo yêu cô gái tên Hương tuổi con cạp. Hai người yêu nhau đắm đuối và họ có ý định tiến đến hôn nhân. Mẹ anh biết được, bèn la : Gái làng này thiếu gì sao mà mày không lấy mà mày lại đòi lấy cái con tuổi cạp ấy? Mày tuổi lợn mà bu lại cưới vợ tuổi cạp cho mày thì có khác nào bu giết mày ?! Anh con trai tâm sự : Hương kém tôi 3 tuổi, trông cứ mơn mớn, mỗi lần gặp nàng là tôi chỉ muốn cắn cho một cái ! Bà mẹ thì dứt khoát không cho lấy vì bà luôn bảo rằng ông bà đã dạy: có thờ có thiêng có kiêng có lành. Bố anh con trai thì trung lập và có vẻ nghiêng về phía cho con trai tuổi heo và ưng cho anh lấy cô gái tuổi cạp. Ông nói với vợ : Nó đã nhất định như thế thì mình cứ đi hỏi con đó cho nó. Biết đâu thằng này chẳng hơn người ta, tôi nghe kể heo rừng mà thuộc loại ‘lăn chài’ thì cạp cũng chả làm gì được’. Bà mẹ thì dứt

khoát không, bà luôn bảo : Ai lại đi cưới con gái tuổi dần về cho con mình, có mà điên !

Chàng trai đang sống trong tình trạng đau khổ này thì bỗng vị cứu tinh hiện ra. Đó là một ông cậu, em của mẹ từ Hà Nội về chơi ăn tết. Ông này là người có ăn học và uy tín. Vừa bước vào nhà thì ông cậu đã thấy bà chị đang bù lu bù loa, còn thằng cháu thì mếu máo nước nỡ. Ông hỏi đầu đuôi sự việc. Nghe xong, ông cậu cười cười rồi hỏi cháu : Cháu định lấy cái con Hương ở xóm Giữa chứ gì? Vừa rồi đi đường cậu cũng gặp nó, con này được, đã thất đáy lưng ong lại còn mảnh mày hay hạt...Rồi ông quay vào bà chị : Chị mà được đưa con dâu như thế là quý lắm rồi, còn đòi chi nữa! Còn cái vụ tuổi tác, hạp với không hạp, nó xưa quá rồi chị ơi ! Cứ tin vào mấy ông thầy bói thì có ngày phải đổ thóc giống ra mà ăn, hoa hồng không trung đi trung hoa cứ lợn à...

Ông cậu là người có học, nói câu nào chắc nịch câu đó. Cậu ở chơi vài ngày rồi về tỉnh. Cuối năm đó, anh con trai rước được con cạp yêu quý về nhà.

Và sau này, anh con trai đã sung sướng kết luận : Không vào hang hùm sao bắt được cạp, quả đúng như vậy. Tôi không chỉ vào hang hùm một lần, mà đã mò mẫm vào nhiều lần. Cứ thế, rỉ rả tôi khều ra được gần một tá cạp con, con nào con nấy đều rất dễ thương, còn con cạp mẹ thì càng ngày càng hiền khô à !

Ông bồ chữ ODP nghe chuyện đến đây thì góp ý : Chuyện vợ chồng là chuyện duyên số, chuyện ông trời đã định, không ai cãi lại được. Chuyện anh tuổi heo

trên đây lấy được cô tuổi cạp là do ông trời đã định như vậy. Cần chứng minh ư? Tôi xin kể chuyện một ông quan lấy một cô ăn mày. Rằng có một thư sinh kia nghe ở đình làng có một ông thầy tướng nói đúng như thần nên đã ra coi. Thư sinh hỏi ông thầy tướng là về sau anh sẽ cưới ai. Ông thầy xem mặt xem tay anh một chập rồi chỉ cô ăn mày đang ngồi trong xó đình : Về sau anh sẽ lấy cô kia làm vợ. Nghe xong thì anh thư sinh giận ông thầy lắm vì chàng sắp đi thi, một tương lai huy hoàng đang hiện ra trước mặt, lẽ nào anh lại lấy con bé lọ lem kia làm vợ. Đêm đó anh nảy ra một ý : phải trừ hậu họa, anh phải diệt nó. Thế là nửa đêm anh lén ra đình, tìm một hòn đá lớn đến đập vào đầu con bé cho nó chết luôn. Xong việc về nhà, anh tiếp tục học hành, rồi ít lâu sau anh đi thi. Khóa đó anh đỗ cao và được bổ làm quan. Rồi anh lấy vợ. Vợ anh rất đẹp, là con gái một quan đại thần. Hai vợ chồng sống rất hạnh phúc, giàu sang phú quý. Một hôm cô vợ trẻ đẹp của anh gọi đầu, anh thấy trên đầu vợ có một vết thẹo rất lớn, liền hỏi. Cô vợ cứ thực kể lại, rằng ngày xưa thiếp mò côi cha mẹ, phải đi ăn mày, đêm về ngủ trong xó đình. Một đêm kia có một tên ăn trộm trôn vào đình, nó thấy thiếp nó sợ thiếp tố cáo nên nó bèn lấy cục đá lớn đập vào đầu thiếp rồi bỏ chạy. Máu chảy chan hòa, thiếp lẩn ra bất tỉnh. Việc này đến tai quan phủ. Quan động lòng thương cho cứu chữa và mang thiếp về dinh nuôi dưỡng. Vì quan không có con nên quan đã nhận thiếp làm con nuôi. Quan đó chính là cha thiếp bây giờ. Nghe xong thì ông quan trẻ là thư sinh ngày xưa đã

té ngửa, ông không ngờ lời thày tướng ngày xưa đúng như vậy.

Xin hết chuyện duyên số trời định và xin tiếp chuyện con heo.

Thấy chuyện con heo viết trên mạng hay quá, ông Từ Hoè cũng xin góp chuyện. Ông không kể chuyện thời nay, mà chuyện thời xưa, cách đây 100 năm. Không phải ông bịa mà là chuyện do một nhà văn uy tín kể, chuyện có chép trong sách rõ ràng. Đó là chuyện Cụ Trương Vĩnh Ký kể chuyện cô gái bán heo.

Rằng có chị liền bà xồn xồn kia gánh hai con heo đi chợ bán. Dọc đường gặp một gã liền ông có máu dê theo tán tỉnh. Gã lên tiếng : Giá mà ai kia cho mình hun cái chéo áo một cái thì mình sẽ cho 5 quan. Chị bán heo nghĩ bụng : cho hun chéo áo thì không hại gì, liền cho. Gã kia hun xong liền mở túi áo trao 5 quan ngay. Đi một chặp gã kia lại lên tiếng : Giá mà ai kia cho bóp vú một cái thì mình sẽ cho 5 quan nữa. Chị liền nghĩ chỉ cho bóp vú thì cũng chẳng hại gì, liền cho. Anh kia bóp xong liền mở túi lấy ra 5 quan trao ngay. Đi một chặp nữa gã kia lại lên tiếng : giá mà ai kia cho mình ‘múm vô vòm’ một cái thì mình sẽ cho chục quan. Chị kia nghĩ múm vô vòm một chút cũng không hại gì, liền chịu. Gã liền ông liền dẫn chị vào bụi bên đường, múm vô vòm một chút rồi lấy ra, đưa chục quan, xong việc ra đi như thường. Đang lúc chị đàn bà ngây ngất lòng dạ như lửa đốt, gã máu dê kia lại lên tiếng : Giá mà ai kia cho mình vô sâu chút nữa mình sẽ cho 20 quan.. Chị kia chịu liền. Thế là hai bên lại dặt nhau vô bụi cây. Anh ta chỉ cho vô nửa chừng rồi lấy ra ngay, và trao 20

quan. Lại lên đường. Lần này anh chàng mắc dịch kia đi lên phía trước. Chị xồn xồn liền đuôi theo rồi nói : Cho vô hết đi, mình cho luôn cặp heo này. Anh ta làm y lời. Lúc anh ta định lấy ra thì chị ta kéo ghì anh ta xuống rồi nói : Thôi làm cho trắng bữa đi, rồi về nhà tui cho luôn cả con heo mẹ... Chuyện chép năm 1914.

Cụ Vương Hồng Sển, một học giả lão thành Miền Nam, đọc xong chuyện này thì thấy hay nhưng thấy lẩn cẩn về 3 tiếng ‘múm vô vòm’ nên ra tay tìm hiểu. Cụ tra Tự Điển Khai Trí Tiến Đức thì thấy MÚM là mím môi làm cho má phồng lên. Cụ chưa thỏa mãn, cụ tra thêm Tự Điển Huỳnh Tịnh Của thì MÚM hay MÁM là châm vào, chớm vào. Còn VÀM là cửa sông, miệng sông như Vàm Cỏ Đông, Vàm Cỏ Tây. Tra xong và hiểu xong 3 chữ ‘Múm Vô Vòm’, Cụ Vương phá ra cười và tỏ vẻ hả hê quá sức. Cụ hết lẩn cẩn, cụ hiểu rõ ràng hành động của anh chàng máu dê kia với chị bán heo nhiều máu xấu này. Hoá ra anh ta đã vào sâu trong hang cạp...

Ông Từ Hoè nghe Cụ Trương Vĩnh Ký và cụ Vương Hồng Sển gọi cửa thiên đàng của phái nữ là ‘Vàm’, là cửa sông, thì không chịu cái tên này. Ông bảo nó quý như vậy sao lại gọi là cửa sông! Bây giờ nó có nhiều tên đẹp lắm, như cửa thiên đàng, tam giác vàng, tam giác hồng, nghe thơ mộng biết bao. Cha ông ta ngày xưa còn nói hay hơn nữa :

Người xinh cái dáng cũng xinh

Người dòn cái tình tình tình cũng dòn.

Các bạn nghe rõ chưa, những tên mỹ miều trên đây thì chỉ là cái tên, con cái tên trong câu ca dao

‘ cái tình tình tình cũng dòn’ vừa là tên cũng vừa là cung điệu âm nhạc, vừa là phẩm chất thức ăn. Sao mà tổ tiên ta tài giỏi như vậy !

Xin hết ý về danh xưng của cái Vàm để nghe tiếp chuyện học giả Vương Hồng Sển. Việc *múm vô vòm* gay cấn trên đây làm cụ Sển liền nhớ tới chuyện ngày xưa còn trẻ khi cụ làm thư ký cho Tòa Sứ Pháp. Chính cụ kể : cụ ngồi chung phòng với Dương Văn Minh cũng chức thư ký như cụ, đây chính là Dương Văn Minh đã đảo chính cụ Diệm năm 1963 và đã đầu hàng VC năm 1975. Anh thư ký Vương Hồng Sển phụ trách bàn công văn. Để phân biệt các loại văn thư, trên bàn anh để 3 tấm bảng lớn ghi Entrée, Sortie, Urgent. Sợ nhiều người không hiểu nên anh ghi thêm hàng chữ Việt nhỏ ở dưới là CHO VÔ, CHO RA, CHO RA LUÔN. Cụ và Dương Văn Minh thường nhìn mấy chữ tiếng Việt này mà cười hằng ngày. Cụ kết luận về việc này nhân chữ Múm Vô Vòm trên kia, rằng ta muốn hiểu thanh cũng được mà hiểu tục cũng được, nó tùy theo hoàn cảnh, tục ở chốn phòng the và thanh ở chốn nha môn văn phòng, tuy nó vẫn là nó.

Ông Từ Hoè kể đến đây thì bình luận: Cụ Sển đã nói sai khi bảo rằng tục ở chốn phòng the. Trong phòng the thì không có việc gì là tục cả, các bạn có đồng ý với tôi về ý kiến này không. Tôi quên tên của một danh nhân đã nói câu lịch sử này. Để đền việc quên này, nhân năm con heo, tôi xin kể một chuyện khác, chuyện đề cao tình nghĩa vợ chồng.

Rằng một cặp vợ chồng heo kia

(xem tiếp trang 111)

THƠ GIÓ CHUỖNG CUÔNG PHONG

Mừng Xuân Kỷ Hợi

Hết năm, chú khuyến rút lui rồi
Anh chàng lợn ỉ nháy ra chơi
Mượn lời ỉn ỉn mừng xuân mới
Gửi chút buồn vui đến mọi người

Một, vui cả nước cuồng đá banh
“Việt Nam vô địch” loạn thần kinh
Chỉ ăn những nước vùng Nam Á
Mà dám đưa mình lên mây xanh!

Hai, cười bác Trọng lú mà khôn
Chịu nhún bao năm để dễ luôn
Cưỡi đảng, nhiều quyền, chưa đủ hách
Chủ tịch sơn hà phải ấm luôn

Ba, vui “vua” Trọng vẫn canh lò
Toàn thấy đàn em Dũng thập thò
Khi nào đến lượt thui anh lớn
Thì nước non mình có loạn to

Bốn, cười đảng phét lác lung tung
Quê hương phát triển đẹp vô cùng
Mà sao dân trốn sang Đài, Nhật
Làm điểm, làm phu chẳng ngại ngừng

Năm, vui các chiến sĩ nhân quyền
Nhà tù mỗi lúc mỗi đông thêm
Thôi thì chịu khó lâu hơn tí
Rồi như Mẹ Năm được chuồn êm

Sáu, vui tranh đấu ở bên ngoài
Biểu tình thoải mái, cóc sợ ai
Sao không tìm cách về trong nước
Xách động nhân dân, thế mới tài!

Bảy, buồn đình chiến chín mươi ngày
Trung Mỹ điều đình và kéo tay
Bán buôn, thuế má, lo chia chác
Việt Nam, chuyện nhỏ, mặc cha bay!

Tám, vui dân chán cộng sản rồi
Chỉ mong chúng đi chỗ khác chơi
Sách lược đấu tranh: ngồi bất động
Và chờ người khác dẹp giùm thôi

Vui, buồn, cười, khóc, kể sao vừa
Mong rằng xuân mới khác xuân xưa
Xin chúc cả làng năm lợn nọc
Ăn no, gây giống, thỏa lòng chưa?

GIÁO DỤC TÂM LÝ

CÁI GIÁ CỦA THỜI GIỜ DÀNH CHO CON

■ **Trần Mỹ Duyệt**

Hello anh,

Em là Phượng Mai nè, here is my new phone number! How are you going so far? I will come over to visit you and chị on this Saturday bc chị be will off! By the way, I need your help pls because I have a hard time now with Angie! She gave me a lot of headache and she got some trouble at her school! I'm so frustrated and don't know how to deal with her! Might be you will give some good advice that show me how to get there!

Thank you.

Cứ mỗi lần nhận được những tâm sự hoặc câu hỏi kiểu này, tâm tư tôi lại toát ra một cảm nghĩ mà theo tôi nó rất đúng, có thể như một chân lý. Đó là: Thời giờ và tình yêu dành cho con cái bao nhiêu sẽ mang lại hoa trái bấy nhiêu. Nếu đem nhận thức này vào một định luật của toán học, nó sẽ như sau:

THỜI GIAN + TÌNH THƯƠNG = THÀNH QUẢ

Tóm lại, thời gian và tình thương của cha mẹ dành cho con bao nhiêu thì thành quả họ gặt được sẽ bấy nhiêu. Dành ít thời giờ cho con, lơ là việc hướng dẫn, ít quan tâm dạy dỗ con thì hậu quả sẽ là những đứa trẻ bị thiệt thòi về giáo dục, thiếu trưởng thành trong đời sống tâm lý, tâm linh và xã hội. Phía phụ huynh sẽ phải hứng chịu những thiệt thòi về tình nghĩa giữa cha mẹ và con cái, những lỗi sống và cách cư xử vô giáo dục của con cái. Nhưng nhất là những đứa trẻ này rồi ra sẽ trở thành mối ngon cho những tội phạm của xã hội.

Đã có những cha mẹ mà sống không sống nổi, chết không chết nổi với những đứa con bỏ học, trốn nhà đi hoang, sa đọa trong xì ke, ma túy, trộm cướp, dĩ điếm để rồi đánh mất tuổi trẻ, đánh mất tương lai qua những năm tháng tù tội. Một số đã kết liễu đời mình trong bất mãn, vô vọng!

Và kết quả trên sẽ dẫn đến những hậu quả nào khác nữa? Đó là một gia đình đổ vỡ, vợ chồng bất hòa, và ly dị. Đây có phải là những nhận xét và kết luận bi quan không? Thưa không. Vì ai cũng đều biết rằng: “Gieo nhân nào sẽ gặt quả nấy”. Chính Chúa Giêsu cũng đã dạy: “*Cây tốt không thể sinh trái xấu, mà cây xấu cũng không thể sinh trái tốt. Xem trái thì biết cây. Không ai hái trái và nơi bụi gai, hoặc trái nho nơi lùm cây.*” (Lu-ca 6:43-44). Trên thực tế, làm gì có ai tìm thấy những trái cây tươi tốt, thơm ngon như bưởi, xoài, cam, quýt, mít, mận, sầu riêng, chôm chôm, măng cụt... trong những bụi gai?

Và đó cũng là những ứng dụng thực hành mà người xưa đã có những kinh nghiệm vừa quý giá, vừa đáng đót. Đó cũng là những gì mà khoa tâm lý giáo dục ngày nay đang khám phá và rất lấy làm giá trị. Chúng cô đọng trong

những câu nói mà rất nhiều và có thể là hầu hết các phụ huynh Việt Nam đều thuộc nằm lòng:

Tâm lý phát triển:

“*Dậy con từ thuở còn thơ*”. Kinh nghiệm sống này cho đến hôm nay tâm lý phát triển và tâm lý giáo dục đã chứng minh là đúng.

Khi đứa trẻ lên 3 thì 80% những tế bào não bộ đang trong thời gian phát triển. Đây là thời điểm tốt nhất cho việc giáo dục một em bé. Cha ông ta xưa đã nói: “*Dậy con từ thuở lên ba*” là vậy. Khoa học chứng minh thêm, thời gian này là lúc một em bé phát triển về khả năng NÓI, khả năng ĐỌC, và khả năng CA HÁT.

“Nói, đọc, và ca hát” là những khả năng tiềm ẩn của trí khôn, lý trí, và tài năng của đứa trẻ. Và điều này cũng phù hợp với kinh nghiệm nuôi dạy con cái của người xưa: “*Con lên ba, cả nhà tập nói.*” Do đó, việc cha mẹ

quan tâm, lo lắng, và dành thời giờ cho con trong thời gian này trở thành hết sức quan trọng và cần thiết. Nó sẽ giúp đưa trẻ phát triển những gì mà chúng sẽ sở hữu sau này.

Song song với sự phát triển về thể lý, hiểu biết và tài năng, đứa trẻ còn phải được dạy dỗ về mặt tâm lý, tình cảm và tâm lý đạo đức. *“Nhân chi sơ, tính bản thiện”*.

Rất tiếc ở phương diện này có ít cha mẹ quan tâm và dành thời giờ với con cái. Theo một khảo cứu thì trung bình cha mẹ chỉ dành khoảng 8 phút mỗi ngày cho con cái trong đó bao gồm mọi thứ kể cả massage, chải, và sửa phạt. Phần đông phụ huynh thường chỉ phó mặc hay khoán trắng cho nhà trường, nhà thờ, chùa chiền, hoặc các trung tâm dạy trẻ mà quên rằng ở những nơi ấy, chủ yếu là dạy con họ học đọc, học viết, học chữ nghĩa, học khoa học, học phát triển tài năng. Họ quên rằng chính họ phải là những người dạy cho các em cách sống, lối sống, và ý nghĩa cuộc sống mới chính là cha mẹ trong khung cảnh của gia đình.

Sự phát triển toàn diện của con người cần phải được tiếp tục nuôi dưỡng và kéo dài trong thời gian bao lâu. Riêng về tâm lý, nó cần đến 30 năm. Kinh nghiệm sống của người xưa là *“Tam nhập nhi lập”*. Điều này cũng phù hợp với khoa học. Theo sinh vật học, thùy trán thuộc não bộ là trung tâm lưu giữ những dữ liệu để xây dựng cá tính và tư cách hành động sau này của một người. Trong suốt thời gian từ khi mới sinh đến lúc khoảng 30 tuổi, mỗi lần một kích thích hoặc một phản ứng nào xảy ra nó đều được ghi khắc vào đây

giống như một vết cắt chờ khô cứng và thành sẹo. Như vậy, nếu mỗi lần một em nhỏ hoặc một thanh thiếu niên cãi trả cha mẹ, không vâng lời cha mẹ, hành động buông thả sống theo bản năng thì như một vết cắt được ghi đậm. Nếu không được sửa sai, hoặc không được huấn luyện trở lại, nó sẽ biến thành tập quán và lối sống sau này.

“Bệnh chữa được, nhưng tật không chữa được”. Một lỗi lầm, một khuyết điểm có thể sửa sai, nhưng khi nó trở thành tập quán, thành lối sống của một người thì không hy vọng sửa đổi.

Ứng dụng tâm lý giáo dục:

“Bé không vin, cả gãy ngành”.

“Cây nghiêng chiều nào, sẽ đổ theo chiều này”.

Trở lại nguyên tắc giáo dục và ứng dụng của tâm lý giáo dục, thời gian tuổi thơ, tuổi trẻ và cả thời gian vị thành niên cũng vẫn là thời điểm tốt để giáo dục, sửa sai những khuyết điểm. Nếu phụ huynh, cha mẹ lơ là, coi thường hoặc ít quan tâm thì cái *“tính bản thiện”* nơi con cái, chẳng mấy chốc nó sẽ biến thành thói hư, tật xấu.

Như một hệ quả tất yếu, tập quán xấu sẽ dẫn một người tới đời sống xấu, hành động xấu. Đó cũng là kết quả, là tương lai, là hướng đi do những năm tháng tuổi thơ thiếu thôn tình thương và sự dạy dỗ của cha mẹ.

Có nhiều ý kiến cho rằng: *“Cha mẹ sinh con, trời sinh tính”*, nhưng đây chỉ là một lối bào chữa vụng về, trốn tránh trách nhiệm. Thực tế, không có Trời, Phật hay thánh thần nào sinh ra cái tính xấu của một người. Bởi vì xấu là

vắng bóng điều tốt. Khuyết điểm là sự thiếu sót của thiện hảo.

Giáo dục gia đình:

“Cha nào, con nấy”.

“Con hư tại mẹ, cháu hư tại bà”.

Ngược lại với những thành quả của những bậc cha mẹ biết dành thời giờ, biết quan tâm lo lắng cho việc giáo dục, hướng dẫn con cái, là hậu quả đáng đót mà những cha mẹ, phụ huynh đã không màng gì đến tương lai của con cái. *“Không có lấy gì mà cho?”* Nguyên tắc triết học này được cho là đúng khi ứng dụng vào giáo dục. Thực tế nhất là *“không cho”* con cái thời giờ, và *“không cho”* con cái sự quan tâm, dạy dỗ khi chúng còn nhỏ, cần đến mình.

Con hư tại mẹ hay tại bà? Có thể là tại cả hai, tại bà và tại mẹ, hoặc tại cả cha lẫn mẹ, cả ông lẫn bà nếu trong trường hợp ông bà, cha mẹ không đặt đúng vai trò tình thương, và nhất là không ý thức về ảnh hưởng giáo dục khi con cháu còn nhỏ tuổi.

KẾT LUẬN

Tóm lại, bạn sẽ rất khó chịu khi có ai phê bình, hoặc tỏ dấu không hài lòng với con cái của mình. Nhưng bạn nghĩ sao, nếu một ngày kia, con cái bạn lại làm cái *“rất khó chịu”* ấy cho bạn, biến bạn thành nạn nhân của chính những gì mà bạn đã làm ra.

Vậy để tránh cho con cái cũng như chính bạn khỏi phải liên lụy đến những hệ quả xấu sau này, thì tốt hơn hết và quan trọng nhất là hãy dành thời giờ và sự quan tâm lo lắng để yêu thương, giáo dục chúng khi chúng còn trẻ.

Bạn đừng sót ruột, câu trả lời sẽ đến ngay trước mắt khi con bạn

bước vào tuổi vị thành niên. Cái tuổi mà ngay cả những cha mẹ tốt, luôn yêu thương, săn sóc và giáo dục con đôi khi cũng gặp phải những phiền phức, nói gì đến những người không một chút quan tâm và dành thời giờ cho con cái mình?!!!

Vậy hãy bắt đầu từ hôm nay, mỗi ngày dành ít nhất 5 đến 10 phút để:

NÓI. Không chỉ là con nói với cha mẹ, nhưng cả cha mẹ cùng học cách để nói chuyện với con cái. Hãy nói với con lúc tuổi còn thơ để sau này khi khôn lớn, con cái bạn cũng sẽ biết cách thăm hỏi và trò chuyện với bạn.

ĐỌC. Là lắng nghe tâm sự của con cũng như để con nhận ra, đọc được tình cảm và sự quan tâm của bạn. Con cái hiểu cha mẹ và cha mẹ hiểu con cái. Sự hiểu biết càng nhiều thì mối dây thân tình và hạnh phúc càng bền chặt.

Và cùng HÁT với con, tức là sinh hoạt và cùng vui chơi với con. Giúp con phát triển những tài năng. Gia đình rộn rã tiếng cười.

5 hoặc 10 phút ngắn ngủi mỗi ngày nhưng sẽ giúp cả cha mẹ lẫn con cái có một tương lai tốt, vui vẻ, hạnh phúc, và thắm đậm tình nghĩa.

Kết quả của những tháng ngày tưới bón, tia cảnh, và bắt sâu, là một mùa thu hoạch tốt. Cây sẽ đâm chồi nảy lộc, đơm bông kết trái, và trái chín thơm đầy cành.◆

MỪNG CHÚ THÍM HỘI

(tiếp theo trang 107)

yêu nhau rất tha thiết. Ban đêm con heo đực lúc nào cũng thức để trông coi cho con heo cái ngủ. Nó sợ thừa lúc chúng ngủ say thì người ta sẽ đến bắt con heo cái đi xẻ thịt. Nhờ thế mà con heo cái được ăn được ngủ thoải mái nên càng ngày càng béo càng trắng, nhưng cũng vì vậy mà con heo đực càng ngày càng gầy đi vì mất ngủ.

Rồi một hôm heo đực tình cờ nghe được lời ông chủ bảo người nái heo là ông muốn làm thịt con heo cái béo tốt này để ăn tết. Nghe xong, con heo đực buồn vô cùng, và từ hôm đó trở đi nó bỏ hẳn thói quen nhường ăn và canh ngủ cho con heo cái. Nó mập ra và to lớn hơn trước.

Rồi ngày tết gần kề, ông chủ dẫn anh nái heo đến. Lúc định bắt con heo cái thì ông thấy nó gầy còm còn con heo đực thì béo tốt, ông liền đổi ý. Con heo đực đã chết thay cho con heo cái là vợ nó. Ông thần bếp đã làm trò trình với Ngọc Hoàng : Nó hy sinh chết thay người yêu.

Ngoài ra, xưa nay chúng ta chỉ thấy con heo là nguồn thực phẩm cho các bữa ăn mà ít ai biết rằng con heo còn có thể biến hóa vào cơ thể chúng ta nữa. Khoa học đã chứng minh một số bộ phận của con heo có thể được sử dụng để thay thế những bộ phận hư hỏng của con người. Đây là phương pháp thay thế bộ phận, y khoa gọi là ghép dị chủng, xenotransplantation.

Xin hết chuyện heo, để nói chuyện bàn thờ tổ. Năm nay trên bàn thờ tổ tiên, ông Từ Hoè đã xếp đĩa trái cây theo kiểu của ông, xưa đĩa trái cây thường gồm 4 loại quả mang nghĩa ‘*cầu vừa đủ xài*’, ông Từ Hoè đã nói với cả làng : cầu vừa đủ xài thì cầu làm gì, cầu cho năm mới phải dư xài chứ. Do đó ông chỉ xếp có 3 loại quả : Trái măng cầu, trái dưa và trái xoài, tổ tiên sẽ hiểu ý chúng ta là ‘*cầu dư xài*’, và cho dân làng ta dư giả. Chúng ta có dư thì sẽ có phương tiện giúp đỡ những người bần hàn ở quê hương, những em thiếu nhi phải lội suối đi học, những dân làng đói khổ và bệnh tật ở miền Bắc...Cả làng vỗ tay râm ran.

Chưa hết, năm nay ngoài bánh chưng bánh tét đem về, ông Từ Hoè còn tặng cho mỗi dân làng một bức tranh. Các cụ có đoán ra là bức tranh gì không cơ ? Thừa là bức tranh ‘*Con Lợn*’ của họa sĩ nổi tiếng Đông Hồ ngày xưa. Các cụ nhớ bức họa này rồi chứ? Hình con heo mẹ da trắng hồng, béo tốt, con mắt lim dim, cái mõm tùm tùm cười, và năm chú lợn con, con xanh con đỏ con trắng con tím con vàng chen chúc dưới chân. Toàn bức tranh nói lên sự hạnh phúc của một gia đình sung mãn, dư xài.

Năm mới Kỷ Hợi, kính chúc các cụ đầy hạnh phúc, nhà cụ nào cũng có con heo đất đầy tiền rủng rinh ...◆

TRÀ LỮ

SAO LẠI CẢN TRỞ CHỨT QUÀ XUÂN CHO NGƯỜI THƯƠNG PHẾ BINH VNCH?

Cuối tháng 12-2018, Phòng Công lý và Hòa bình thuộc Dòng Chúa Cứu Thế Sài Gòn tổ chức buổi lễ tặng quà Xuân 2019 cho các ông thương phế binh của Việt Nam Cộng Hòa (TPB VNCH).

Nhiều thân nhân của các ông TPB cho biết họ đã được công an khu vực nơi cư trú đến tận nhà ‘khuyên’ rằng không nên nhận tiền bạc, quà cáp từ Nhà Thờ, vì dễ bị ‘thế lực xấu’ lợi dụng. Không ít người đã sợ hãi đứng như tác giả Hoa Nghi đã viết: “Xiềng xích ở Việt Nam khiến một nhóm dân Việt Nam trở nên mù quáng đến khó tin, họ từ chối sự minh bạch và tự do”

Chương trình mang tên “Bên nhau đi nốt cuộc đời” do Phòng Công lý và Hòa bình thực hiện công khai, minh bạch mọi đóng góp, bao gồm cả tên mạnh thường quân và số điện thoại của người quản lý nguồn quỹ này.

Linh mục Lê Ngọc Thanh, người phụ trách chương trình cho biết tại Dòng Chúa Cứu Thế Sài Gòn (38 Kỳ Đồng, quận 3, Sài Gòn) các buổi sáng và chiều những ngày 26, 27, 28 và 31 tháng 12 năm 2018, mỗi buổi dự kiến tiếp đón 500 ông bà TPB VNCH, khoảng 4 ngàn vị.

Linh mục Lê Ngọc Thanh tường trình chi tiết: “Chương trình Tri Ân TPB VNCH đã quy tụ và viếng thăm trực tiếp được 5.530 quý ông bà đã ghi danh, trao tận tay quý ông bà món quà nghĩa

tình, với tấm lòng quý trọng danh dự. Riêng 685 ông ở miền Trung được chia sẻ phần quà nhiều gấp đôi các nơi khác, do gặp nhiều khó khăn hơn.

Trong năm 2018, Chương trình đã mua bảo hiểm y tế cho 1.055 ông và tổ chức tầm soát sức khỏe cho 902 ông. Cấp 684 cặp kính thuốc, 437 máy đo huyết áp, 113 xe lăn, 130 cặp nạng, 113 gậy, lắp 91 chân giả,... cho quý ông được các bác sĩ khám bệnh chỉ định. Hỗ trợ viện phí cho 240 trường hợp, có trường hợp phải hỗ trợ hàng tháng. Đặc biệt đã xây mới được 11 căn nhà, và sửa 10 căn nhà cho các ông TPB VNCH.

Ngoài ra từ gợi ý của các bạn trẻ Úc châu, Chương trình đã dồn nhiều nguồn lực để mua đất là dựng lên được một khu nhà TPB đơn thân có thể tiếp nhận được 24 ông. Hiện nay đã có 18 ông ở thường trú nơi nhà đơn thân này.

Tính đến 31-10-2018, Chương trình đã nhận được sự đóng góp

của quý ân nhân khắp nơi là 10 tỷ 344 triệu đồng cùng nhiều hiện vật, thuốc men, thực phẩm. Chương trình đã chi cho các hoạt động hết 9 tỷ 376 triệu đồng.

Trong năm 2018, chúng tôi đón nhận thêm 528 quý TPB VNCH mới ghi danh tham gia chương trình, nâng tổng số tính tới 15-11-2018 quý ông TPB VNCH do Phòng Công lý Hòa bình thuộc Dòng Chúa Cứu Thế Sài Gòn đồng hành lên 6.375 ông bà”.

Với sự minh bạch như vậy, xem ra nếu đó thực sự là những khoản tiền không rõ nguồn gốc, hoặc được có từ ‘thế lực phản động’, thì không mấy khó cho lực lượng chức năng của công an Việt Nam từng được khoe là ‘giỏi nhất thế giới’ sớm ‘phá án’.

“Chỉ trong 10 tháng của năm 2018, chúng tôi đã phải phúng điếu và cùng với gia quyến lo hậu sự cho 140 ông TPB VNCH. Do vậy “Bên nhau đi nốt cuộc đời” lúc này với các ông phải nhanh

nhanh, để chút hơi ấm tình người, chút danh dự tổ quốc được gửi đến các ông trước lúc những vành khăn trắng, phượng cờ đen phủ đầy”. Linh mục Lê Ngọc Thanh chia sẻ.

Hòa thượng Thích Không Tánh nhớ lại: “Thời chùa Liên Trì chưa bị chính quyền giải tỏa ở Thủ Thiêm, trước khi mời anh em về chùa Liên Trì để phát quà, thì tôi có ra ngoài Quảng Trị, vùng xa xôi mà tôi đi cứu trợ bão lụt. Ra ngoài đó nhiều anh em TPB họ khổ quá họ cũng đến xin cứu trợ. Phải nói thẳng TPB rất khổ, đã có người phải lê lét đi bán vé số, đi xin ăn... khổ lắm. TPB ở Quảng Trị, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Đà Nẵng và mấy vùng sâu rất khổ bởi vì sau 1975 thì phân đông người ta phải ẩn lánh ở vùng xa để sống, rất tội nghiệp...”.

Phòng Công Lý Hòa Bình bắt đầu tiếp nối thay cho chùa Liên Trì trong nghĩa cử hỗ trợ vật chất cho TPB VNCH từ tháng Bảy 2013. Như vậy 5 năm đã đi qua. Mọi việc đều diễn ra trong minh bạch với sự hiện diện đến nay là 6.375 ông, bà TPB VNCH.

Chiến tranh nào cũng ghi lại những dấu tích không thể nào quên. Lại càng nghiệt ngã hơn cho số phận bị bỏ rơi của những người lính. Những vết thương đã để lại sau cuộc chiến đã bước sang năm thứ 44, lẽ nào giờ đây lại là mối đe dọa mà chính quyền một số địa phương phải lo ngại, đến độ tìm cách ngăn trở chút quà Xuân mà các tấm lòng thiện nguyện đến với họ vào những ngày còn lại cuối cùng này của năm 2018?♦

Theo VNTB

Hà Nội chạp này không có mùa đông

■ Thơ Nguyễn Khôi

“Tháng chạp màn sương trùm Đất Nước”

(thơ Quang Dũng).

Hà Nội chạp này không có mùa đông

Tiết Tiểu Hàn mặc áo phông ra phố

Chưa đến Tết mà Đào, Mai đã nở

Khô hạn dài nắng trắng đáy sông.

Hà Nội chạp này ùn tắc thêm tăng

Nông dân bỏ đồng ra bán phố

Đứa cứu vạt, đứa ca ve - bùng phố

Mong kiếm tí “Đô” kinh tế thị trường.

*

Hà Nội chạp thêm cái rét căm căm

Điện len dạ, đầu trần bát phở

Sớm mai dậy lên Nam Ngự ăn phở

Ly cafe’ ngồi ngắm Hồ Gươm.

Hà Nội chạp này đón Tết băng khuâng

Có lẽ về quê là hay hơn cả

Đêm ba mươi khói mờ mái ra

Củ lửa đỏ bùng má vợ hồi xuân.

(Hà Nội, 2016)

Báo Hà Nội tránh nhắc chuyện Hoa hậu H'Hen Niê theo đạo Tin Lành

ĐẮK LẮK, Việt Nam (NV) – Sau khi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam H'Hen Niê lọt vào top 5 cuộc thi Miss Universe 2018 vừa diễn ra ở Bangkok, Thái Lan, các báo Việt Nam khai thác rất nhiều góc độ về cô nhưng tuyệt nhiên đều né tránh nhắc chuyện cô theo đạo Tin Lành và có niềm tin mãnh liệt vào Thiên Chúa.

*Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam H'Hen Niê:
“Xin Chúa dẫn đường soi lối”*

Trong một đoạn clip dài hơn 2 phút nhận được 4,000 lượt share trên mạng xã hội chỉ trong vòng một ngày, cô Hen Niê nói: “Lúc đăng quang Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam, Hen rất lo lắng vì đây là trọng trách rất lớn và không biết Chúa muốn cho mình chương trình gì trong cuộc sống.”

“Hen chỉ biết giơ tay lên và cảm tạ ơn Chúa. Ngày trước Hen thường cầu nguyện Chúa cho con sự tự tin và đi những bước chân đẹp. Sau này, Hen đổi cách, xin Chúa cho con theo ý muốn của ngài. Tôi từng nói với cộng sự rằng tôi muốn trở thành hải đăng để chiếu sáng tình yêu của Chúa.”

“Mỗi buổi chiều khi ở Sài Gòn, tôi thường lên sân thượng để nhìn những căn nhà chung quanh và chỉ thấy vài nhà có ánh sáng của Chúa. Thời điểm hiện tại, Hen thấy mình đã là một cái trụ khá cao để chiếu ánh sáng của Chúa. Hy vọng trong thời gian tới Hen

xin Chúa dẫn đường soi lối để Hen có thể biết được ý muốn tốt lành của Chúa, chương trình mà ngài muốn Hen hành động trong thời gian tới,” cô Hen Niê nói trong video.

Đoạn clip được cho là rò rỉ từ một buổi phỏng vấn video với một tờ báo trong nước nhưng không hề được đăng tải chính thức.

Theo tìm hiểu của Nhật báo Người Việt, giống như nhiều người Ê Đê ở quê nhà Đắk Lắk, Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam H'Hen Niê theo đạo Tin Lành. Nhưng mỗi khi trả lời phỏng vấn báo chí, cô đều được ê kíp truyền thông của mình căn dặn là không phát ngôn về chính trị, tôn giáo vì đây là “những điều hết sức nhạy cảm, có thể ảnh hưởng xấu đến sự nghiệp và hình ảnh cá nhân”. Những người phụ tá của cô cũng dặn dò các phóng viên về điều này.

Trong một diễn biến khác, hồi Tháng Chín, 2018, theo Đài Á Châu Tự Do, một thầy truyền đạo dân tộc Ê Đê thuộc Hội Thánh Tin Lành Đấng Christ ngụ tại tỉnh Đắk Lắk “bị lực lượng công an địa phương bắt đưa đi khi đang trên đường đi làm rẫy”.

“Hội Thánh Tin Lành Đấng Christ được nói vẫn bị chính quyền địa phương sách nhiễu kể từ năm 2013. Bản thân nhiều người đã phải bỏ buôn làng sang tị nạn ở các nước

lân cận như Campuchia, Thái Lan, Phillipines chỉ vì niềm tin tôn giáo của họ,” bản tin trên Đài Á Châu Tự Do cho hay.

Trong một bài viết đăng trên tạp chí Khoa Học Xã Hội Tây Nguyên hồi năm 2011, Giáo Sư Đỗ Quang Hưng từng nhận định: “Có thể nói ở Tây Nguyên, cùng với ‘vấn đề Công Giáo’, đạo Tin Lành trong những năm qua thực sự là vấn đề chính trị – tôn giáo hết sức gay gắt và nhạy cảm. Đặc biệt, ‘vấn đề Tin Lành’ qua hai cuộc bạo loạn chính trị 2001 và 2004 càng để lại những mặc cảm sâu sắc trong cán bộ và chính quyền địa phương khi mà vấn đề an ninh quốc gia, đại đoàn kết dân tộc, quan hệ Kinh – Thượng đã được đặt ra trực tiếp. Thực không dễ để cán bộ đảng viên, quần chúng ở địa phương có thể phân biệt rạch ròi đâu là ‘tự do tôn giáo’”.♦

VIÊM GAN

1. Viêm gan là một căn bệnh phổ biến tại các nước A1 châu và Việt Nam. Viêm gan có thể biến chuyển từ cấp tính sang mãn tính và biến chứng thành xơ gan và nguy hiểm nhất là ung thư gan.
2. Viêm gan xảy ra khi tế bào gan bị tổn thương hoặc hủy hoại bất kỳ vì lý do nào có rất nhiều nguyên nhân gây ra viêm gan. Nhưng các nguyên nhân chính là siêu vi khuẩn viêm gan, gan nhiễm mỡ, uống thuốc quá liều và rượu. Có 5 loại vi rút gây viêm gan là A, B, C, D, E nhưng thông thường nhất là A, B, và C. Các loại thuốc có thể gây viêm gan khi uống quá liều bao gồm thuốc giảm đau như Acetaminophen, Diclofenac, ibuprofen, thuốc cao máu mỡ Statins, thuốc ngừa trùng phong Alluplurinol, thuốc ngừa lao Isoniazid, thuốc kháng sinh Nitrofurantoin. Ngoài ra còn có 1 số thuốc gây ra gan nhiễm mỡ như thuốc loạn tim Amiodarone, Corticosteroids, thuốc kháng sinh Tetracycline
3. Tình trạng viêm gan nặng hay nhẹ phụ thuộc vào số lượng tế bào gan bị tổn thương nhiều hay ít. Viêm gan nhẹ gây ra những triệu chứng nhẹ như sốt, mệt mỏi đau nhức cơ bắp và khớp, nặng hơn là buồn nôn, ói mửa, xuống cân, mất ăn vàng da vàng mắt, ngứa da, khoảng 5% các ca viêm gan là nguy hiểm đến tánh mạng như ngộ độc nấm độc có thể làm hư gan cần phải thay gan khẩn cấp.
4. Viêm gan được chia thành 2 loại – cấp tính và mãn tính. Viêm gan cấp tính kéo dài dưới 6 tháng; trên 6 tháng nó chuyển sang mãn tính. Viêm gan mãn tính có biến chứng và nguy hiểm nhất là xơ gan. Xơ gan là giai đoạn cuối của viêm gan mãn tính khi tế bào gan hủy hoại quá nhiều để lại các vết sẹo khắp lá gan. Thời gian trung bình viêm gan mãn tính biến chứng thành xơ gan khoảng 15-20 năm.
5. Xơ gan tạo ra những biểu hiện đặc trưng như mu bàn chân bàn tay có các vết loang, lồng ngực có những đám mạch máu mạng nhện, teo dịch hoàn. Xơ gan còn tạo ra các biến chứng như phình tĩnh mạch thực quản, cổ trướng, hội chứng gan thận, nhiễm trùng do vi khuẩn, và ung thư gan. Phình tĩnh mạch thực quản dễ bị bể và gây xuất huyết, cổ trướng tạo dịch trong khoang màng bụng tích tụ càng lúc càng nhiều có thể lên đến 10-12 lít, làm phù bàn chân, căng chân và tạo ra nước trong khoang màng phổi dẫn đến khó thở, khoảng 25% người mắc bệnh xơ gan gây biến chứng suy thận viêm gan mãn tính có 10% nguy cơ biến chứng ra ung thư gan trong vòng 10 năm. Do đó người có viêm gan mãn tính cần siêu âm gan và trắc nghiệm máu mỗi 6 tháng để truy tầm ung thư gan. Cuối cùng xơ gan còn tạo ra ứ lứn khi chất độc trong cơ thể không được ga khử độc tích tụ lại và đi lên bộ não.
6. Viêm gan thường được chuẩn đoán qua những lần khám sức khỏe định kỳ và trắc nghiệm máu. Các triệu chứng làm sáng như vàng da vàng mắt kèm theo sốt mệt mỏi, buồn nôn, mất cân giúp chuẩn đoán bệnh viêm gan, kiểm chứng qua xét nghiệm máu như men gan tăng bất thường giúp bác sĩ biết tình trạng và chức năng gan của người bệnh.
7. Viêm gan do virút A là 1 ví dụ điển hình của viêm gan cấp tính. Viêm gan A lây lan qua đường miệng, qua nước ô nhiễm và ghêu sò bị nhiễm siêu vi A. Viêm gan A gây ra những triệu chứng thường kéo dài từ 5 đến 14 ngày. Trong vòng dưới 2 tháng bệnh nhân sẽ hồi phục hoàn toàn và lá gan hoạt động trở lại bình thường, việc chữa trị viêm gan A chủ yếu giúp bệnh nhân mau chóng bình phục qua việc nghỉ ngơi, dưỡng sức, ăn uống đầy đủ các chất dinh dưỡng nhất là đủ chất đạm; Để phòng ngừa viêm gan A chúng ta cần giữ vệ sinh cá nhân kỹ lưỡng, rửa tay trước bữa ăn và sau khi làm vệ sinh cá nhân. Cách ngừa viêm gan A hiệu nghiệm nhất là chích ngừa. Thuốc chích ngừa rất an toàn và tạo ra sự đề kháng kéo dài đến 20 năm.
8. Viêm gan B là 1 trường hợp của viêm gan mãn tính. Viêm gan B lây qua đường máu và quan hệ tình dục. Siêu vi khuẩn viêm gan B cũng có trong nước miếng, nước mắt, mồ hôi, nước tiểu và tinh dịch của người bệnh. Các nguy cơ dẫn đến viêm gan B bao gồm lọc máu, tiếp nhận máu, quan hệ tình dục rất thường, xâm da, xô lỗ tai, dùng chung vật dụng cá nhân với người bệnh như bát đĩa, bàn chải đánh răng, dao cạo râu. Ngoài ra các nhân viên y tế và phòng lab có nguy cơ mang bệnh viêm gan B và cần được chích ngừa. Thời gian của bệnh viêm gan B trung bình là 2 tháng. Khoảng 50% trường hợp bệnh không có triệu chứng gì. Thông thường 90% bệnh nhân bình phục sau 6 tháng dù không được điều trị. Khoảng 10% bệnh nhân chuyển qua viêm gan mãn tính. Các loại thuốc điều trị viêm gan B bao gồm Interferon và chất kháng virút thuốc Interferon cung cấp Protein miễn dịch giúp cơ thể chống lại nhiễm trùng và phòng ngừa biến chứng. Thuốc kháng virút ngăn chặn sự sinh sản của virút và cản trở sự lây lan của chúng
9. Cách phòng ngừa viêm gan việc đầu tiên là bỏ rượu bia và các thức uống có chất cồn; 1 số thuốc ho nước cũng có 1 chút cồn; tránh các thuốc có thể gây tác hại gan, giữ vệ sinh ăn uống để tránh lây lan; chích ngừa viêm gan A và B.

NGUYÊN LIỆU: cho 8 tô bún lớn hay 10 tô vừa.

- 3 bộ xương gà + 4 lườn gà.
- 4 quả trứng gà đánh đều với 1tsp dầu ăn, chút muối, tráng mỏng như bánh cuốn. Khi nguội cuộn lại thái nhỏ sợi để riêng.
- 300gr giò lụa thái mỏng rồi thái chỉ như trứng.
- Hơn nửa chén tôm khô thứ ngon rửa sạch, cho nước sôi ngập tôm ngâm cho mềm. Khi mềm vớt ra để nguội, sau đó xay nhỏ (dùng máy xay cà phê xay). Nước ngâm tôm cho vào nồi nước dùng.
- 1 miếng gừng nhỏ rửa sạch, đập hơi dập.
- 1 củ hành lớn lột vỏ.
- Hành lá, rau răm thái nhỏ để riêng.
- Bún đã luộc.
- Mắm tôm nếu muốn.
- Chanh cắt miếng.
- Ớt tươi

CÁCH LÀM:

Xương gà rửa sạch. Bắc nồi nước khi sôi cho xương gà và 1Tbst muối, gừng, hành tây vào. Khi sôi lại vặn lửa nhỏ, cho 3 lườn gà vào nấu chung, khi lườn gà chín vớt ra để nguội, sau khi nguội xé gà sợi nhỏ và dài để riêng.

Cho thêm mắm muối cho nước dùng ngon ngọt. Khi xương gà to ra là nước dùng được.

Cho bún vào cỡ 1/2 tô. Để thịt gà, trứng, giò, tôm khô vào 4 góc trên mặt tô. Ở giữa tô để hành lá+ rau răm, thêm một chút hành dòn cho thơm.

Chan nước dùng thật nóng, rắc thêm chút tiêu tăng hương thơm cho tô bún.

Nếu muốn thêm một chút mắm tôm, chanh, ớt cũng rất đặc biệt.

*Trung bình cần 2 cup nước dùng cho một tô bún lớn. Tô nhỏ 1c1/2.

Chúng ta biết như vậy để dễ tính nước dùng cho đủ.

Giang Anh xin chúc quý vị dùng thật ngon miệng và đón mùa Xuân về với cảnh hoa lá xanh tươi và chim hót véo von

CÁO PHÓ

Trong nỗi đau buồn nhưng lòng đầy tín thác, Tang Gia chúng tôi kính báo
cùng quý Giám Mục, Linh Mục, Tu Sĩ Nam Nữ và toàn thể cộng đoàn
Dân Chúa trong và ngoài nước:

LM GIUSE TRƯỞNG ĐỨC KỶ

(Bút Danh CAO PHƯƠNG KỶ, ĐƯỜNG THI)

vừa được Thiên Chúa gọi ra khỏi thế gian ngày Chúa Nhật 30-12-2018 tại
Dòng Đồng Công, Carthage – Missouri, Hoa Kỳ

HƯỞNG THỌ 89 TUỔI

Tang Lễ được cử hành trong khuôn viên
Dòng Đức Mẹ Đồng Công, Carthage, tiểu bang Missouri, Hoa Kỳ,
ngày Thứ Sáu ngày 04 tháng 01 năm 2019

Cha chào đời tại làng Sở Kiện, tỉnh Hà Nam, Bắc Phần, đáp lại Ôn Gọi Tu Trì
năm 10 tuổi và sau khi hoàn tất chương trình Triết và Thần Học ở Đại Chung
Viện, Cha được Đức Cha Nguyễn Văn Bình, TGM Sài Gòn truyền chức Linh
Mục ngày 06 tháng 6 năm 1959. Cha được chọn đi du học Đại Học Sorbonne,
Paris. Về nước, cha được cử làm giáo sư tại Chung Viện Đà Nẵng

TANG GIA ĐỒNG KÍNH BÁO

Em trai: Ông Trương Văn Chiêu - Vợ và các con, cháu

Em gái: Bà Trương Thị Hoàng - chồng và các con

Em trai: Ông Trương Đức Minh - vợ và các con

*Trong lúc Tang Gia bồi rôi, nếu có điều chi thiếu sót, kính xin quý vị lượng
tình tha thứ. Nguyên xin Thiên Chúa –qua lời chuyển cầu của Thánh Cả
Giuse- trả công bội hậu cho quý vị*

VÔ CÙNG MẾN TIẾC

Linh Mục GIUSE TRƯƠNG ĐỨC KỶ

(Bút danh CAO PHƯƠNG KỶ, ĐƯỜNG THI)

LINH HƯỚNG Nguyệt San DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

đã được Thiên Chúa gọi về ngày Chúa Nhật, 30-12-2018 tại Dòng Dòng Công, Carthage, tiểu bang Missouri, Hoa Kỳ.

HƯỞNG THỌ 89 TUỔI

Trên phương vị con người, Ban Trị Sự, Ban Biên Tập và độc giả Nguyệt san Diễn Đàn Giáo Dân cùng Liên Nhóm Gioan Tiền Hô chia chung nỗi tiếc thương với Tang Quyển trước sự ra đi đột ngột của Cha

Trong niềm tin nơi Chúa Kitô Phục Sinh, chúng tôi tha thiết cầu xin Thiên Chúa trả công cho lòng nhiệt thành đóng góp không ngừng nghỉ của Cha cho Giáo Hội và Quê Hương, Dân Tộc, và sớm đưa Linh Hồn Thày Cả Giuse sẽ hưởng Nhan Thánh Người

VÔ CÙNG MẾN TIẾC VÀ THÀNH KÍNH PHÂN ƯU
NGUYỆT SAN DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN
& LIÊN NHÓM GIOAN TIỀN HÔ

Mến Tiếc và Phân Ưu

Bà Teresa **ĐỖ LOAN**

Khuê danh **TRẦN THỊ NGỌC LOAN**

Hiên thê của **Giáo Sư ĐỖ MẠNH TRI**

một cây viết trong Ban Biên Tập Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân
đã vĩnh viễn ra đi ngày 24 tháng 12 năm 2018 tại Sucy-en-Brie, Pháp

HƯỞNG THỌ 80 TUỔI

Với lòng quý mến, tiếc thương trong tình bằng hữu, chúng tôi xin chia chung sự
mất mát lớn lao này cùng Giáo Sư Đỗ Mạnh Tri, các cháu và toàn thể tang quyến.

Trong niềm tin nơi Ông Phục Sinh, chúng tôi thành khẩn nguyện xin Thiên Chúa
sớm đưa Linh Hồn người quá cố về Thiên Đàng, yên ủi, nâng đỡ những người
thân còn tại thế

Thành Kính Phân Ưu

NGUYỆT SAN DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

DANH MỤC QUẢNG CÁO

Diễn Đàn Giáo Dân chân thành cảm tạ sự hỗ trợ của Quý Thân Chủ và Quý Độc Giả đã nhiệt thành ủng hộ cho các Thân Chủ Quảng Cáo dưới đây

Á Đông Super Market	69	Hội Yểm Trợ - Cha Trương Bửu Diệp.....	68
Ana Pharmacy	61	Manna Pharmacy	81
Bảo Hiểm TMN.....	35	Mile Square Dentistry	68
BS Dương Khổng Tước	61	Nhà Quàn An Lạc.....	60
BS Nguyễn Mạnh Hùng	60	Nha Sĩ Kevin Nam Kiều, Orthodontics.....	Bìa 3
BS Phan Mỹ Dung, Lê Phan Stephanie, Mỹ Châu.....	53	Nha Sĩ Lê ngọc Bích	Bìa 3
Cali Home Finance	56	OCC Printing	34
Chung's Express Restaurant.....	44	Parcel Seafood Restaurant	57
Chung's Teriyaki.....	44	Phở 86.....	32
Crystal Vision, phòng nhãn khoa	53	Saigon City Market Place	45
Di's Printing.....	52	Tổ Hợp Luật Sư Michael Francis Smith	52
Grand Gaden Restaurant.....	Bìa 2	Tours Du Lịch Hành Hương 2018.....	97
Golden Heart Medical.....	Bìa 4		

Quảng Cáo

Quý vị đăng quảng cáo, hỉ tín, ai tín trên Diễn Đàn Giáo Dân sẽ được tôn trọng bởi:

- Hàng ngàn độc giả nhờ báo được phân phối qua các địa điểm quảng cáo.
- Hàng ngàn độc giả qua báo dài hạn gửi đến tận nhà.
- Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân được phân phối trên khắp Hoa-Kỳ và thế giới.

PHIẾU ĐỘC GIẢ

Họ Tên: _____ Điện thoại: _____

Địa Chỉ: _____ Độc Giả Cũ, ID# _____

_____ Độc Giả Mới

_____ Email: _____

Nhận làm: Cố Vấn Chủ Trương Cố Động Viên Bảo Trợ Điều Hành

Đại Diện Vùng **Độc Giả Ân Nhân:** \$60 \$100 \$200 \$.....USD

Độc Giả Thường: Hoa-Kỳ \$50 USD; Canada \$70 USD; Âu Châu, Á Châu, Úc Châu \$80 USD

Muốn mua Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân từ số: _____

Muốn có các số cũ (nếu còn): _____

Xin gửi mẫu này về Tòa Soạn ĐGD: **7864 Westminster Blvd., Westminster, CA 92683**

Hoặc gọi điện thoại: **714-894-5826** Email **toabaoddgd@yahoo.com**

Chi phiếu, lệnh phiếu xin đề **DIEN DAN GIAO DAN, INC.** và gửi về địa chỉ trên.